

ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ
και ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
της ΟΛΜΕ

Οι θέσεις της ΟΛΜΕ για την Εκπαίδευση

● Τι ψήφισαν τα Συνέδρια της ΟΛΜΕ
για τα εκπαιδευτικά ζητήματα

ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ
και ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
της ΟΛΜΕ

Οι θέσεις της ΟΛΜΕ για την εκπαίδευση

● Τι ψήφισαν τα Συνέδρια της ΟΛΜΕ
για τα εκπαιδευτικά ζητήματα

© 2001

Εκδόσεις ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

Κορνάρου 2, 105 63 Αθήνα

Τηλ.: 3252189, 3244930

3236544, 3230073

Fax: 3311338, 3227382

ISBN: 960-86081-6-3

Επιμέλεια της έκδοσης: Παύλος Χαραμής

Στοιχειοθεσία - Εκτύπωση: ACCESS, Σολωμού 46

106 82 Αθήνα

Τηλ.: 3804460, 3838597

Fax: 3804460

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πρόλογος	7
1ο Συνέδριο	9
2ο Συνέδριο	13
3ο Συνέδριο	27
4ο Συνέδριο	33
5ο Συνέδριο	35
6ο Συνέδριο	47
7ο Συνέδριο	67
8ο Συνέδριο	73

Δ.Σ. του ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ 1999-2001

Πρόεδρος	Λουζιώτης Βασίλης, ΠΕ3
Αντιπρόεδρος	Κωστούλας Δημήτρης, ΠΕ3
Γεν. Γραμματέας	Χαραμής Παύλος, ΠΕ2
Ταμίας	Κλώπας Φώτης, ΠΕ18
Οργανωτικός Γραμματέας	Μηλιαράκης Κώστας, ΠΕ3
Έφορος Βιβλιοθήκης	Κτενάς Νικόλαος, ΠΕ3
Υπεύθυνος Δημ. Σχέσεων	Βλάχος Θανάσης, ΠΕ3
Μέλη	Καλόβουλος Αντώνης, ΠΕ2 Μαύρος Γιώργος, ΠΕ2 (Νικολάου Σταμάτης, ΠΕ3)

Δ.Σ. της ΟΛΜΕ 1999-2001

Πρόεδρος	Τσούλιας Νίκος
Αντιπρόεδρος	Αντωνάκος Αντώνης
Γεν. Γραμματέας	Καλομοίρης Γρηγόρης
Ειδικός Γραμματέας	Μανιάτης Κώστας
Ταμίας	Γεώργας Δημήτρης
Έφορος Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων	Ακρίτας-Ακριτίδης Θωμάς
Έφορος Βιβλιοθήκης & Εκδόσεων	Κλάπας Παναγιώτης
Μέλη	Μπόικος Κώστας Ράμμος Κώστας Σάββας Σάββας Ζαγανίδης Χρήστος (Βογιατζής Κώστας)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την έκδοση αυτή το ΚΕΜΕΤΕ συγκέντρωσε σε ένα συνοπτικό και χρηστικό τόμο τις θέσεις που έχουν ψηφιστεί από τα μεταπολιτευτικά (συνδικαλιστικά) συνέδρια της ΟΛΜΕ για τα ζητήματα της εκπαίδευσης.

Η αναγκαιότητα και η χρησιμότητα μιας τέτοιας έκδοσης είναι προφανής για πολλούς λόγους. Καταρχήν, είναι δύσκολο να ανατρέχει κανείς στα μετασυνεδριακά τεύχη του *Μηνιαίου Πληροφοριακού Δελτίου της ΟΛΜΕ*, για να επισημάνει τα στοιχεία που κάθε φορά τον ενδιαφέρουν. Τα διάσπαρτα στις σελίδες του *Δελτίου* στοιχεία εδώ έχουν συγκεντρωθεί, αφού αφαιρέθηκαν οι θέσεις ή αποφάσεις που δεν αφορούν άμεσα τα εκπαιδευτικά ζητήματα.

Δεύτερος λόγος είναι ότι, μελετώντας τις θέσεις των συνεδρίων της ΟΛΜΕ από διετία σε διετία, μπορεί εύκολα κανείς να διαμορφώσει μια εξελικτική εικόνα του προβληματισμού που αναπτύχθηκε στους κόλπους του συνδικάτου των εκπαιδευτικών μετά τη μεταπολίτευση. Ο προσεκτικός αναγνώστης θα παρατηρήσει ότι κάποιες θέσεις εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου, άλλες παραμένουν και μεταφέρονται, με μικρές ίσως αλλαγές, από συνέδριο σε συνέδριο, ενώ συχνά προστίθενται και νέα στοιχεία, που αφορούν ζητήματα της εκπαιδευτικής επικαιρότητας.

Ο επιμελητής μιας έκδοσης όπως αυτή συναντά αρκετές δυσκολίες. Πρώτα από όλα, πρέπει να επιλέξει το υλικό του με προσοχή, εκτιμώντας ποια στοιχεία των ψηφισμένων κειμένων των συνεδρίων της ΟΛΜΕ αφορούν *εκπαιδευτικά* θέματα. Είναι φανερό ότι ζητήματα που αφορούν, λόγου χάρη, το μισθολογικό ή το ασφαλιστικό καθεστώς των εκπαιδευτικών συνδέονται αναπόδραστα με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που παρέχεται στα σχολεία. Ωστόσο, δεν τα συμπεριλάβαμε στην έκδοση αυτή, θεωρώντας ότι αφορούν κυρίως άλλους τομείς της συνδικαλιστικής δραστηριότητας της ΟΛΜΕ. Σε επόμενη, ίσως, ειδική έκδοσή μας θα συμπεριλάβουμε αυτά τα στοιχεία αποκλειστικά.

Μια δεύτερη δυσκολία αφορά τον τρόπο ταξινόμησης του σχετικού υλικού. Θεωρήσαμε καταλληλότερο να παρουσιάσουμε το υλικό κατά συνέδριο, ξεκινώντας από το πρώτο μεταπολιτευτικό συνέδριο της ΟΛΜΕ του 1983, γιατί έτσι διαμορφώνεται μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της πορείας της ΟΛΜΕ ως σήμερα. Αυτή η κατάταξη όμως δημιουργεί κάποιες δυσκολίες, καθώς υποχρεώνει τον μελετητή ενός ειδικού θέματος σε επίπονη, συχνά, αναζήτηση.

Αντίτυπα αυτής της έκδοσης αποφασίσαμε να διαθέσουμε στους συνέδρους του 10ου Συνεδρίου της ΟΛΜΕ, όπως είχαμε πράξει και στο προηγούμενο, 9ο Συνέδριο (1999). Πιστεύουμε ότι με αυτό τον τρόπο συμβάλλουμε στην ενημέρωση των συναδέλφων συνεδρών, που καλούνται να πάρουν κρίσιμες αποφάσεις για την πορεία του κλάδου την επόμενη διετία. Παράλληλα, θεωρούμε ότι είναι κατάλληλη ευκαιρία να θέσουμε στην κρίση των συναδέλφων αυτή την εκδοτική προσπάθεια, αναμένοντας με ενδιαφέρον χρήσιμες παρατηρήσεις για την καλύτερη οργάνωση και παρουσίαση του υλικού. Τις παρατηρήσεις αυτές θα λάβουμε υπόψη μας σε επόμενη έκδοσή μας, όπου θα συμπεριληφθούν και οι θέσεις για τα εκπαιδευτικά θέματα που θα ψηφιστούν ενδεχομένως από το 10ο Συνέδριο.

Συχνά προβάλλεται με έμφαση ότι η ΟΛΜΕ «δεν έχει θέσεις» για τα εκπαιδευτικά ζητήματα ή ότι οι θέσεις μας είναι ανεπαρκείς και ξεπερασμένες. Στην εδραίωση μιας τέτοιας άποψης συμβάλλει και η άγνοια, πολλές φορές, μελετητών της εκπαίδευσης αλλά και πολλών συναδέλφων. Με την παρούσα έκδοση ελπίζουμε ότι θα συμβάλουμε αποφασιστικά στην ενημέρωση των συναδέλφων, όσων ασχολούνται με τα εκπαιδευτικά ζητήματα και, γενικότερα, της ελληνικής κοινωνίας, σχετικά με το τι υποστηρίζει και τι διεκδικεί η ΟΛΜΕ βάσει των αποφάσεων των συνεδρίων της στα εκπαιδευτικά ζητήματα.

Αθήνα, Ιούνιος 2001
Το Δ.Σ. του ΚΕΜΕΤΕ

1ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 1ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 27-30 Ιουνίου 1983 στην Αθήνα. Συμμετείχαν σε αυτό 225 αντιπρόσωποι από όλες τις ΕΛΜΕ, που είχαν εκλεγεί βάσει του Ν. 1264/82 (σύστημα απλής αναλογικής)*.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις του 1ου Συνεδρίου, «Η αποτελεσματικότητα του παιδευτικού έργου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εξασφάλιση όλων εκείνων των προϋποθέσεων που διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό, ώστε να μπορεί να επιδοθεί απερίσπαστος στο έργο του».

Γι' αυτό ακριβώς το λόγο το Συνέδριο έκρινε ότι το συνδικαλιστικό κίνημα έπρεπε εκείνη τη συνδικαλιστική περίοδο να διεκδικήσει την επίλυση διάφορων κλαδικών προβλημάτων όπως:

- Συνεχόμενη αύξηση των δαπανών για την Παιδεία,
- Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής κ.λπ.

Το Συνέδριο δεν κατέληξε σε θέσεις σχετικά με θεσμικές εκπαιδευτικές αλλαγές που έπρεπε να διεκδικηθούν. Αποφάσεις του που έχουν εκπαιδευτική σημασία είναι οι εξής:

- **Κεντρικές βιβλιοθήκες:** Αναδιάρθρωση του όλου συστήματος των βιβλιοθηκών, ώστε, παράλληλα με τις βασικές σχολικές βιβλιοθήκες, να ιδρυθούν με την ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κεντρικές βιβλιοθήκες. Στις μεγάλες πόλεις οι βιβλιοθήκες αυτές να καλύψουν και τις διάφορες συνοικίες με την ίδρυση παραρτημάτων.

- **Προβλήματα εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών του εξωτερικού:** Είναι γνωστό ότι το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες του εξωτερικού έχει σχέση με την εκπαίδευση των παιδιών τους που ζουν και μεγαλώνουν κάτω από τις γνωστές δύσκολες συνθήκες του ξένου περιβάλλοντος, οι οποίες απειλούν να τα αποκόψουν από την κοινωνική, πολιτιστική και πνευματική παράδοση του τόπου μας.

Η όλη κατάσταση σχετίζεται άμεσα τόσο με το νομοθετικό πλαίσιο που προσδιορίζει την παρεχόμενη εκπαίδευση στα ελληνόπουλα του εξωτερικού όσο και με τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την επιτέλεση του παιδευτικού έργου από την πλευρά των εκπαιδευτικών.

Στο ζήτημα αυτό η σχετική νομοθεσία (Ν.Δ. 695/70 και 154/73) κρίνεται αναχρονιστική και προτείνεται να συγκροτηθεί από το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ που θα προκύψει επιτροπή, η οποία με τη συνεργασία των ΕΛΜΕ του εξωτερικού και με βάση τις προτάσεις που κατατέθηκαν στο 1ο Συνέδριο, θα διαμορφώσει σχετική εισήγηση για την αντιμετώπιση και προώθηση των προβλημάτων αυτών.

Υπό τον τίτλο: «**Συμμετοχή του συνδικαλιστικού κινήματος στη λήψη αποφάσεων**» συμπεριλήφθηκαν αποφάσεις που αφορούν τα εξής εκπαιδευτικά ζητήματα:

1. Εκδημοκρατισμός - Αποκέντρωση

Στο χώρο της Μέσης Εκπαίδευσης η πραγματοποίηση των στόχων αυτών περιλαμβάνει:

- α) Αμφισβήτηση της συγκεντρωτικής δομής του εκπαιδευτικού συστήματος.
Ο στόχος αυτός περνάει, σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου, μέσα από τη δημιουργία, αποκεντρωμένων και συλλογικών οργάνων διοίκησης, σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού δικτύου (σχολικά συμβούλια, περιφερειακά εκπαιδευτικά συμβούλια, Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας), με συμμετοχή κοινωνικών φορέων, γονέων και Τ.Α.
Η νέα εκπαιδευτική δομή, πρέπει να βασίζεται στην επιλογή και την ανακλητότητα των προσώπων που ασκούν διευθυντικές θέσεις, π.χ. σχολικός σύμβουλος, με αποφασιστική τη γνώμη των συνδικαλιστικών οργάνων.
Η ίδια δομή πρέπει να επεκταθεί σε όλη τη Δημόσια Διοίκηση, μέσα από το νέο δημοσιούπαλληλικό κώδικα, που θα αλλάξει ριζικά τις εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο τομέα.
- β) Περιορισμός των αρμοδιοτήτων της κεντρικής εξουσίας και μεταφορά τους σε συλλογικά όργανα με συμμετοχή των εργαζομένων.

* Τα πορίσματα του 1ου Συνεδρίου δημοσιεύτηκαν στο τεύχος 560 του Δελτίου της ΟΛΜΕ (1983).

Η θεσμοθετημένη συμμετοχή του κλάδου και όλων των κοινωνικών φορέων στα νέα όργανα που δημιουργήθηκαν στους καίριους τομείς ανώτατης παιδείας (ΕΣΑΠ) αναπτύσσει χώρους κοινωνικού ελέγχου εκεί που μέχρι τώρα υπήρχε μόνο η κρατική εξουσία.

Η κατάκτηση της συμμετοχής και σε άλλους τομείς της Παιδείας, του περιβάλλοντος, των πολιτιστικών θεμάτων κ.λπ., βελτιώνει τον τρόπο ζωής μας και δημιουργεί τους αναγκαίους όρους για την αποφασιστική ενίσχυση του ρόλου του συνδικαλιστικού κινήματος.

γ) Η επιμόρφωση είναι ένας σημαντικός τομέας παρέμβασης του συνδικαλισμού.

Αρχικά ο έλεγχος στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της επιμόρφωσης θα έχει ως αποτέλεσμα τη μαζική και συνεχή επιμόρφωση και την ποιοτική της βελτίωση.

Επίσης η ενεργητική παρουσία του κλάδου στα όργανα της Λαϊκής Επιμόρφωσης δυναμώνει το θεσμό, ανιχνεύει τις μορφωτικές μας ανάγκες και μπορεί να καταλήξει μακροπρόθεσμα στη δημιουργία αυτοδύναμου μορφωτικού κινήματος των μαζικών φορέων.

Στη φάση αυτή το μαζικό κίνημα αναλαμβάνει την επιμόρφωση, τον προγραμματισμό και τη διαμόρφωση των μορφωτικών προγραμμάτων, και αναπτύσσονται θεσμοί και πρακτικές αυτομόρφωσης. Οι εργαζόμενοι γίνονται όχι μόνο καταναλωτές, αλλά και παραγωγοί γνώσης.

δ) Κοινωνική παρέμβαση για την αλλαγή στον προσανατολισμό και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης.

Τα νέα συλλογικά όργανα στην εκπαίδευση έχουν στόχο τη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνία και την εργασία, τη μείωση των ανισοτήτων στις εκπαιδευτικές ευκαιρίες, την άμβλυνση του διαχωρισμού ανάμεσα στη χειρωνακτική και πνευματική εργασία μέσα στο σχολείο.

Το σχολείο γίνεται φορέας μιας άλλης αντίληψης κοινωνικότητας, συλλογικότητας και δημοκρατικής συνείδησης.

2. Δημοκρατικός προγραμματισμός

Οι γραφειοκρατικές και τεχνοκρατικές επιλογές μπορούν να ξεπεραστούν μέσα από μια πλατιά λαϊκή συμμετοχή του δημοκρατικού και αποκεντρωμένου σχεδιασμού.

Η ύπαρξη και διεύρυνση των συλλογικών οργάνων διοίκησης στην εκπαίδευση και στους άλλους τομείς σε τοπικό, περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο είναι οι μηχανισμοί που επισημαίνουν, ιεραρχούν και μεταφέρουν τις τοπικές ανάγκες στα κεντρικά όργανα, δένουν τον τοπικό σχεδιασμό με τις κεντρικές επιλογές, μεταφέροντας το σχεδιασμό και την υλοποίηση των στόχων από την κορυφή στη βάση της κοινωνίας.

Στον τομέα «**Οργανωτικά**» συμπεριλήφθηκαν επίσης αποφάσεις που αφορούν εκπαιδευτικά θέματα.

Λειτουργία Ο.Λ.Μ.Ε. • Επιτροπές επεξεργασίας θεμάτων • ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

Για τη μελέτη και επεξεργασία των ποικίλων θεμάτων που απασχολούν την Ομοσπονδία (Εκπαιδευτικά, Επαγγελματικά, Συνδικαλιστικά, Νομικά κ.λπ.), λειτούργησαν επιτροπές συναδέλφων του λεκανοπεδίου. Η μέχρι τώρα βοήθειά τους κρίνεται από κάθε άποψη θετική. Ωστόσο η λειτουργία αυτών των επιτροπών έχει τα παρακάτω μειονεκτήματα:

1. Η συγκρότησή τους είναι ευκαιριακή και αποσπασματική. Γίνεται κάθε φορά που παρουσιάζεται ένα θέμα και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται.
2. Πολλοί συνάδελφοι βρίσκονται σε δύο και τρεις επιτροπές με αποτέλεσμα τη μειωμένη απόδοση.
3. Δεν είναι εύκολο να οδηγηθούμε σε νέες και, κατά το δυνατό, περισσότερο τεκμηριωμένες θέσεις, πράγμα απόλυτα αναγκαίο με τη νέα διάσταση που προσδίδεται στο συνδικαλιστικό κίνημα.
4. Δεν εξασφαλίζεται η συνέχιση της πληροφόρησης, στοιχείο απαραίτητο και για την αποφυγή αντιθέσεων και για την ποιοτική άνοδο του συνδικαλιστικού κινήματος.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος επιβάλλεται:

1. Το ξεκίνημα μιας συστηματικής επιστημονικής έρευνας και μελέτης των εκπαιδευτικών - συνδικαλιστικών θεμάτων, έτσι που κάθε επιλογή - τοποθέτηση και διαμόρφωση του διεκδικητικού προγράμματος της Ομοσπονδίας (σε όλα τα επίπεδα) να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη.

2. Η απαρχή μιας μαζικής - ταξικής εκπαίδευσης με στόχο από τη μια την παροχή ορισμένων γνώσεων πάνω σε θέματα εκπαιδευτικά - εργασιακά - συνδικαλιστικά, αλλά και γενικότερες γνώσεις (οικονομικές, νομικές, κοινωνιολογικές, πολιτιστικές κ.λπ.) και από την άλλη την ανάπτυξη της ατομικής και συλλογικής κριτικής ικανότητας των εργαζομένων.
3. Η ευαισθητοποίηση της βάσης των συνδικαλιστών και γενικά όλων των εκπαιδευτικών για μια πιο ενεργητική συμμετοχή στην επεξεργασία των διεκδικητικών προγραμμάτων και στην υλοποίησή τους. Αυτή η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της βάσης θα συμβάλει θετικά και καθοριστικά στην ανάπτυξη του συνδικαλιστικού κινήματος στη χώρα μας.

Το ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ άρα αγκαλιάζει δύο τομείς: της έρευνας (τεκμηρίωσης - πληροφόρησης) και της συνδικαλιστικής εκπαίδευσης. Παράλληλα έρχεται να καλύψει έναν άλλο τομέα, τον τομέα της οργανωμένης πληροφόρησης (σφαιρικής, συνεχούς, τεκμηριωμένης, αμφίδρομης), κάτι που μέχρι σήμερα έλειπε.

Το ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ δε θα αποτελεί αυτόνομο - σε σχέση με την ΟΛΜΕ - Κέντρο, αλλά θα λειτουργεί οργανικά ως επιστημονικό ερευνητικό τμήμα της οργάνωσής μας. Η τελική οργανωτική του μορφή θα αποφασιστεί στο 2ο Οργανωτικό Συνέδριο, που προσδιορίστηκε το Μάη του 1984.

Για το σκοπό αυτό η Ομοσπονδία να προσλάβει έναν υπάλληλο (πτυχιούχο ανώτερης ή ανώτατης σχολής, με γνώσεις οργανωτικές), που θα αναλάβει τη λειτουργία και οργανωτική δουλειά του κέντρου, σύμφωνα με τις προτάσεις του συνεδρίου και τις οδηγίες του Δ.Σ.

Υπεύθυνοι του κέντρου είναι τρία μέλη του Δ.Σ. της ΟΛΜΕ. Προτείνονται: Οργανωτικός ή Ειδικός Γραμματέας, Έφορος Δημόσιων Σχέσεων, Έφορος Εντύπων - Βιβλιοθήκης. Όλες οι επιτροπές που συγκροτούνται, υπάγονται στο κέντρο.

Γενικές αρχές

Με την έναρξη κάθε συνδικαλιστικής χρονιάς κάθε ΕΛΜΕ του Λεκανοπεδίου προτείνει 3 τακτικά και 3 αναπληρωματικά μέλη με ειδικές γνώσεις και πείρα στα εκπαιδευτικά και άλλα θέματα. Οι επιτροπές που συγκροτούνται, στελεχώνονται από τα άτομα αυτά καθώς και από άλλα με ευθύνη του Δ.Σ. της ΟΛΜΕ. Η σύνθεση των επιτροπών γνωστοποιείται στους συναδέλφους.

- Λαβαίνεται μέριμνα να μην απασχολείται κάθε συνάδελφος σε περισσότερες από μία επιτροπές. Εξαιρέση αποτελεί η περίπτωση που αντιμετωπίζονται θέματα με συναφή χαρακτήρα.
- Οι επιτροπές πρέπει να αντιμετωπίζουν όχι μόνο τρέχοντα θέματα, αλλά και τους προβληματισμούς του κλάδου πάνω στη χάραξη καινούργιων προοπτικών της εκπαίδευσης.
- Είναι δυνατός ο επιμερισμός των επιτροπών σε υποεπιτροπές. Σε κάθε επιτροπή ορίζεται υπεύθυνο για τον έλεγχο και το συγχρονισμό ένα μέλος (με ένα αναπληρωματικό από το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ).
- Ενδεικτικά θέματα για τα οποία κρίνεται σκόπιμη η συγκρότηση επιτροπών είναι:
 - Εκπαιδευτικά (Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ΚΕΜΕ, Ν. 309/76).
 - Επαγγελματικά (συνθήκες δουλειάς, καθηγητικός σύλλογος, προαγωγές).
 - Συνδικαλιστικά (αιτήματα, επεξεργασία)
 - Περιοδικό *Λόγος και Πράξη - Δελτίο ΟΛΜΕ*
 - Επεξεργασία θεμάτων που αναφέρονται σε σεμινάρια, συνέδρια κ.λπ.
 - Μεταφράσεις ξενόγλωσσων κειμένων από τις επαφές της ΟΛΜΕ με διεθνείς οργανώσεις, καθώς και όποιων άλλων κατά την κρίση του Κέντρου και του Δ.Σ. της ΟΛΜΕ.
 - Μεταβατικά και μέχρι τη συγκρότηση του Κέντρου να λειτουργήσουν οι επιτροπές - με τον προτεινόμενο τρόπο - για την επεξεργασία των τρεχόντων θεμάτων του κλάδου.

Οι συνάδελφοι που θα πλαισιώσουν τις επιτροπές (τακτικοί) καθώς και ένα μέλος ΕΛΜΕ που θα έχει την ευθύνη συγκρότησης και συντονισμού των τοπικών ανάλογων επιτροπών να έχουν μειωμένο ωράριο, όπως ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας των ΕΛΜΕ. Δεν αποκλείεται το μέλος της ΕΛΜΕ να είναι από το Δ.Σ. Επιπλέον, εκτός από τα ωράρια του Προέδρου και του Γραμματέα, να ρυθμιστεί το ωράριο των υπόλοιπων μελών των Δ.Σ. των ΕΛΜΕ.

Βιβλιοθήκη Ο.Λ.Μ.Ε.

Η οργάνωση της βιβλιοθήκης ανατίθεται στο Κέντρο με την ευθύνη του υπεύθυνου βιβλιοθήκης. Υπάρχει ήδη ένας σημαντικός αριθμός βιβλίων που αναφέρονται κυρίως σε εκπαιδευτικά θέματα.

Στόχος μας: Να εμπλουτιστεί με άλλα συγγράμματα και βιβλία σε εργατικά και συνδικαλιστικά ζητήματα (παράλληλα με τα εκπαιδευτικά).

Ήδη η ΟΛΜΕ είναι συνδρομητής σε ελληνικά και ξένα περιοδικά. Ειδικά το ξενόγλωσσο υλικό πρέπει να αξιοποιηθεί από μεταφραστική ομάδα (με ευθύνη του υπεύθυνου Δημοσίων Σχέσεων) και να κωδικοποιηθεί στο ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΛΜΕ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ**α. Με επιστημονικούς εκπαιδευτικούς φορείς**

Επιβάλλεται η ενεργοποίηση της ΟΛΜΕ για ουσιαστικοποίηση της συνεργασίας με τους επιστημονικούς εκπαιδευτικούς φορείς. Όπως φαίνεται και από το Οργανωτικό Συνέδριο, η συνεργασία θα έχει περισσότερο επιστημονικό χαρακτήρα και θα αντιμετωπίζει ταυτόχρονα πιο σωστά τα εκπαιδευτικά προβλήματα, ενώ θα προβλέπει έγκαιρα μελλοντικά τεχνικά θέματα της εκπαίδευσης (π.χ. ΚΕΜΕ).

β. Με γονείς - μαθητές - Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η αντίληψη ότι τα θέματα της εκπαίδευσης δεν είναι της αρμοδιότητας και ευθύνης μόνο των καθηγητών ή των κεντρικών οργάνων του Υπουργείου Παιδείας, αλλά όλων των παραγόντων που συναποτελούν την έννοια "Σχολείο - Εκπαίδευση" βρίσκει σήμερα τη σωστή της εφαρμογή.

Η ΟΛΜΕ να συνεργαστεί με τους παραπάνω φορείς (κεντρικά και περιφερειακά), ώστε όλοι μαζί να συμβάλουμε στην ανύψωση του επιπέδου της εκπαίδευσης με τον ταυτόχρονο προσδιορισμό και το ξεκαθάρισμα του ρόλου καθενός μέσα στο σχολικό χώρο.

2ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 2ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 26 έως 29 Ιουνίου 1985. Αναλυτικά και κατά τομείς τα εκπαιδευτικά πορίσματα του 2ου Συνεδρίου είναι τα ακόλουθα*:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- α. Η εκπαίδευση, ως μία από τις βασικές κοινωνικές λειτουργίες, αφορά όλο τον ελληνικό λαό. Η Πολιτεία, με βάση το δημοκρατικό προγραμματισμό (δηλ. με την ουσιαστική συμμετοχή όλων των φορέων στο σχεδιασμό και τη λήψη των αποφάσεων, με δημοκρατικές διαδικασίες για όλα τα ζητήματα της εκπαίδευσης, που πρέπει να υπηρετεί τις ανάγκες του ελληνικού λαού), χαράσσει τα γενικά πλαίσια της εκπαιδευτικής πολιτικής. Οι φορείς που συνθέτουν τη σχολική πραγματικότητα (καθηγητές, γονείς, μαθητές) δημιουργούν την κοινωνική βάση πάνω στην οποία μπορεί να στηριχτεί οποιαδήποτε μεταρρύθμιση.
- β. Η εκπαίδευση είναι αγαθό που ανήκει στο λαό και υπηρετεί το λαό. Είναι δημόσια και παρέχεται δωρεάν. Κάθε μορφή προνομιακής εκπαίδευσης αναπαράγει την κοινωνική ανισότητα και αδικία. Στόχος μας πρέπει να είναι η κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης και των προνομιακών σχολείων.
- γ. Η εκπαίδευση συνδέεται στενά με την παραγωγή, την οικονομία και τις ανάγκες της κοινωνίας, τις οποίες και οφείλει να υπηρετεί.
- δ. Η Πολιτεία εξασφαλίζει ίσες ευκαιρίες, απαλείφοντας κατά το δυνατό τις εγγενείς κοινωνικές ανισότητες με φροντίδα: 1) για την παροχή οικονομικών ή άλλων διευκολύνσεων στις μη προνομιούχες τάξεις, 2) για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, 3) για την υλικοτεχνική υποδομή και την ορθολογικότερη κατανομή των σχολείων.

Βασικοί συντελεστές για μια δημιουργική πορεία της εκπαίδευσης είναι:

- Ο δίκαια αμειβόμενος εκπαιδευτικός. Η Πολιτεία οφείλει να τον στηρίξει ηθικά και υλικά εξασφαλίζοντάς του τη σιγουριά της εκπαιδευτικής δημιουργίας.
- Η παροχή από την Πολιτεία των απαραίτητων κονδυλίων για την Παιδεία. Η συνεχής και ουσιαστική αύξηση των δαπανών για την Παιδεία είναι επιβεβλημένη. Ειδικότερα, θα πρέπει να υλοποιηθεί το Πενταετές Πρόγραμμα όσο αφορά την πρόβλεψη του στις δαπάνες για την Παιδεία.
- Η συνεργασία του σχολείου με τον κοινωνικό περίγυρο. Η συνεργασία γονιών, μαθητών, καθηγητών, τοπικής αυτοδιοίκησης και η ανάπτυξη ενός ισχυρού κινήματος στο χώρο της εκπαίδευσης, ικανού να περιφρουρεί τις μέχρι τώρα κατακτήσεις μας και υπεύθυνα να διεκδικεί νέες.
- Η συμβολή των φορέων της εκπαίδευσης στη διοίκηση και στη διαμόρφωση των σπουδών.

Οι παραπάνω γενικές αρχές αποτελούν το ιδεολογικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής της Ομοσπονδίας και είναι απαραίτητο οι θέσεις της Πολιτείας για τα εκπαιδευτικά ζητήματα να συμφωνούν με τις θέσεις της Ομοσπονδίας.

Παράλληλα ο κλάδος θέτει το ακόλουθο διεκδικητικό πλαίσιο στόχων για τη διετία '85-'87:

- α) Ολοκλήρωση (κατάθεση και ψήφιση) όλων των νόμων που αφορούν όλα τα εκπαιδευτικά ζητήματα, σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου.
- β) Συμπλήρωσή τους με τα απαραίτητα Π.Δ. και τις υπουργικές αποφάσεις.
- γ) Επίλυση όποιων άλλων ζητημάτων παρουσιάζονται με τη συμμετοχή των συνδικαλιστικών οργάνων.

Α. ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Θέση του κλάδου είναι η συζήτηση και ψήφιση του νέου νόμου να γίνει από την ολομέλεια της Βουλής. Οι θέσεις του κλάδου σχετικά με το νόμο αυτόν είναι οι ακόλουθες:

Σκοποί εκπαίδευσης (Άρθρο 1)

Προτείνεται:

- Να επισημανθεί και το πνεύμα της ανεξιθρησκίας.
- Η εκπαίδευση να ετοιμάζει του νέους, ώστε να υπηρετήσουν τις ανάγκες της κοινωνίας και της

* Τα πορίσματα του 2ου Συνεδρίου της ΟΛΜΕ δημοσιεύτηκαν σε Ειδική Έκδοση του Δελτίου της ΟΛΜΕ (Σεπτέμβριος 1985).

παραγωγής για μία ανεξάρτητη και αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη και να διαπαιδαγωγούνται, ώστε να υπερασπίζονται την παγκόσμια ειρήνη, την ύφεση και τον αφοπλισμό.

Γενικά, στους σκοπούς να συμπεριληφθούν και τα παρακάτω:

- Να φροντίζει για τη σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών παίρνοντας τα κατάλληλα μέτρα για τις ειδικές περιπτώσεις.
- Να αναπτύσσει ισόρροπα το σώμα, τη διάνοια, το συναίσθημα και την ηθική βούληση των μαθητών με την ουσιαστική και ποιοτικά επιλεγμένη γνώση, με τις ποικίλες μορφές της τέχνης και με τη μύηση στο πνεύμα εργασίας και της κοινωνικής προσφοράς.
- Να διαμορφώνει ελεύθερους, δημιουργικούς, υπεύθυνους και πολιτικά κοινωνικοποιημένους νέους που θα πιστεύουν στις ανθρώπινες αξίες, στους δημοκρατικούς θεσμούς και στις δημοκρατικές διαδικασίες, θα θέτουν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους στην υπηρεσία του συνόλου.
- Μακριά από τον ατομικισμό, το στείο ανταγωνισμό, την παθητική δεκτικότητα και το φόβο, να καλλιεργεί στους μαθητές πνεύμα αγωνιστικότητας και συλλογικότητας, εργασίας και συνεργασίας, κριτικής έρευνας και δημιουργικής πρωτοβουλίας δείχνοντας εμπιστοσύνη στους νέους και παρέχοντάς τους κάθε ευκαιρία για δημιουργική έκφραση με απόλυτη ισότητα μεταξύ των δύο φύλων.
- Να καλλιεργεί στους μαθητές γνήσιο δημοκρατικό φρόνημα, αγάπη για την πατρίδα και σεβασμό για τη λαϊκή και την ιστορική της (κλασική και ορθόδοξη) παράδοση, συντελώντας έτσι στη διαφύλαξη της δημοκρατίας, της εθνικής ανεξαρτησίας και εθνικής φυσιογνωμίας της χώρας.
- Να ανακαλύπτει, να αναπτύσσει και να αξιοποιεί τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών παρέχοντας και υποδεικνύοντας στον καθένα τον κατάλληλο τύπο εκπαίδευσης.
- Με σεβασμό και φροντίδα για το φυσικό περιβάλλον να συμβάλλει στην αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας, στην ανάπτυξη της οικονομίας, στη δημιουργία κατά το δυνατόν αυτοδύναμης τεχνολογίας, στη δημιουργία και τη διάδοση των πολιτιστικών αγαθών με στόχο την ανύψωση της υλικής και πνευματικής στάθμης του λαού.

Βασικοί συντελεστές (Άρθρο 1 παρ. 2)

Προστίθενται τα εξής: “Ακόμη, βασικός συντελεστής είναι και η εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και μέσων για την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων”.

- Η συνεργασία του σχολείου με τον κοινωνικό περίγυρο. Η συνεργασία γονιών, μαθητών, καθηγητών, τοπικής αυτοδιοίκησης και η ανάπτυξη ενός ισχυρού κινήματος στο χώρο της εκπαίδευσης, ικανού να περιφρουρεί τις μέχρι τώρα κατακτήσεις, μα και υπεύθυνα να διεκδικεί νέες.
- Η παροχή από την Πολιτεία των απαραίτητων κονδυλίων για την Παιδεία.
- Ο δίκαια αμειβόμενος εκπαιδευτικός. Η Πολιτεία οφείλει να τον στηρίζει ηθικά και υλικά εξασφαλίζοντάς του τη σιγουριά της εκπαιδευτικής δημιουργίας.

Αναλυτικά προγράμματα (Άρθρο 1 παρ. 3)

- Τα νέα αναλυτικά προγράμματα να είναι δημοκρατικά, δηλ. να έχουν χαρακτήρα αντιαυταρχικό και αντιδογματικό στο περιεχόμενο και τη μορφή, αλλά και να διασφαλίζουν την ενεργητική συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης δίνοντας τις αναγκαίες γι' αυτό μεθοδολογικές κατευθύνσεις.
- Τα αναλυτικά προγράμματα να καταρτίζονται με τη συνεργασία των επιστημονικών και συνδικαλιστικών φορέων.
- Τα αναλυτικά προγράμματα να είναι ενιαία ακόμη και μέχρι τα Λύκεια.
- Να διατυπωθεί πρόταση για την καλλιέργεια της αγάπης και του σεβασμού προς τα βιβλία, αντί των Υπουργικών αποφάσεων για κυρώσεις (Άρθρο 2 παρ. 7).

Διάρθρωση, βαθμίδες, παροχές

- Στους μαθητές όλων των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης να χορηγούνται κρατικές υποτροφίες ως μια αντισταθμιστική προσφορά στα υποβαθμισμένα στρώματα (Άρθρο 2 παρ. 10).
- Τα νηπιαγωγεία να εντάσσονται μόνο στο ΥΠΕΠΘ (Άρθρο 1 παρ. 1).

- Το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο να είναι προοπτικά το μοναδικό σχολείο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο βαθμό που πετυχαίνει η πειραματική εφαρμογή του.

Προσχολική αγωγή

- Να θεσμοθετηθεί σταδιακά υποχρεωτική Προσχολική Αγωγή. (Η υποχρέωση αφορά την πολιτεία και όχι τους γονείς).
- Να αναγνωριστεί στους σκοπούς της προσχολικής αγωγής “ο κοινωνικός ρόλος του νηπιαγωγείου”, αφού η ύπαρξή του βοηθάει τόσο τα νήπια όσο και τους γονείς (Άρθρο 3 παρ. 1).
- Ο αριθμός των νηπίων κατά τμήμα να είναι μέχρι 20 (Άρθρο 3 παρ. 5,6).

Δημοτική Εκπαίδευση

- Η ανάθεση της διδασκαλίας των μαθημάτων φυσικής αγωγής, μουσικής, ξένων γλωσσών και καλλιτεχνικών μαθημάτων σε εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να γίνεται μόνο εφόσον το επιθυμούν οι ίδιοι. Οι σχετικές λεπτομέρειες να ρυθμιστούν με Π.Δ. με τη συμμετοχή και του αντίστοιχου συνδικαλιστικού φορέα (Άρθρο 4 παρ. 12).

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

1. Στους σκοπούς του Γυμνασίου προτείνονται:

- Η ανάγκη ισόρροπης ανάπτυξης στους μαθητές του σώματος, της διάνοιας, του συναισθήματος και της ηθικής βούλησης με την κατάλληλη φυσική αγωγή, με την ουσιαστική και ποιοτικά επιλεγμένη γνώση, με τις ποικίλες μορφές τέχνης και με τη μύηση στο πνεύμα της εργασίας και της κοινωνικής προσφοράς.
- Να προστεθεί η φράση: “Να αναπτύσσουν ελεύθερη και δημοκρατική προσωπικότητα, αρμονικά εντεταγμένη στο κοινωνικό σύνολο” (Άρθρο 5 παρ. 1β).
- Προκειμένου για ίδρυση, κατάργηση ή συγχώνευση γυμνασίων ή μετατροπή ημερήσιου σε εσπερινό και αντίστροφα, ενδεχόμενη απόρριψη εισήγησης του νομαρχιακού συμβουλίου να είναι πλήρως αιτιολογημένη (Άρθρο 5 παρ. 4, 5, 6, 7).
- Ο αριθμός των μαθητών κατά τμήμα ορίζεται σε 30 και κατ’ εξαίρεση σε 35. Ως εξαίρεση λογίζονται μόνο τα κτιριακά προβλήματα (Άρθρο 5 παρ. 10).
- Η έναρξη και η λήξη του διδακτικού έτους, οι αργίες και οι διακοπές να περιληφθούν στο Νόμο αντί να καθορίζονται με Π.Δ. (Άρθρο 5, παρ. 11δ).
- Γυμνάσια που λειτουργούν με μαθητές περισσότερους από 350 για 3 συνεχή χρόνια χωρίζονται.
- Τα μαθήματα πρόσθετης διδακτικής βοήθειας καθιερώνονται και στα Γυμνάσια, ιδιαίτερα στην Α’ τάξη σχολείων αγροτικών περιοχών.

2. Στους σκοπούς του Λυκείου προτείνεται:

- Να αντικατασταθεί το “ορθόδοξο χριστιανικό ήθος” με τη “γνήσια λαϊκή και ιστορική (κλασική και ορθόδοξη) παράδοση του ελληνικού πολιτισμού” (Άρθρο 6 παρ. 2β).
- Εσπερινά Γυμνάσια-Λύκεια ιδρύονται και λειτουργούν σε κάθε νομό (Άρθρο 6 παρ. 4).
- Γενική αρχή για το Ε.Π.Λ. (Άρθρο 7 παρ. 1): Το ΕΠΛ:
 - α. Να εξασφαλίζει την οργανική σύνδεση γενικής παιδείας και τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης, γιατί έτσι συμβάλλει αποφασιστικά στην καταπολέμηση της παραδοσιακά ριζωμένης αντίληψης που υποτιμά τη χειρωνακτική εργασία και υποβαθμίζει την τεχνικοεπαγγελματική εκπ/ση.
 - β. Να εγγυάται στους μαθητές την επαγγελματική προοπτική, να συνδέεται με την παραγωγή και να ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας.
 - γ. Τέλος, να κατοχυρώνει για όλους τους νέους, χωρίς καμιά διάκριση, τις ίδιες δυνατότητες μόρφωσης. Οι απόφοιτοι των τεχνικών κλάδων του Ε.Π.Λ., παράλληλα με την επαγγελματική κατάρτιση ή εξειδίκευση, να μπορούν μετά την αποφοίτησή τους να επιδιώκουν την εισαγωγή τους στα Α.Ε.Ι. απεριόριστες φορές. Μ’ αυτό τον τρόπο η θεσμοθέτηση του Ε.Π.Λ. και η σωστή λειτουργία του εξασφαλίζουν και την επαγγελματική προοπτική και τη δυνατότητα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι., ώστε να αντιμετωπιστεί το σημερινό κοινωνικό πρόβλημα των χιλιάδων αποφοίτων που οδηγού-

νται στην αγορά εργασίας χωρίς κανένα ουσιαστικά επαγγελματικό εφόδιο εκτός από την επιδίωξη του μονόδρομου των Α.Ε.Ι.

- Ο αριθμός των μαθητών κατά τμήμα ορίζεται σε 30 και κατ' εξαίρεση σε 35. Ως εξαίρεση λογίζονται μόνο τα κτιριακά προβλήματα (Άρθρο 8 παρ. 8).
- Στα τμήματα των Δεσμών ο αριθμός των μαθητών ορίζεται σε 25 το ανώτερο.

Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές

- Να προβλεφθεί στο Νόμο επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών (Άρθρο 9).

Διοίκηση των σχολείων

Γενικές αρχές:

- Ο Σύλλογος των Καθηγητών πρέπει να θεσμοθετηθεί ως το κυρίαρχο όργανο λήψης αποφάσεων μέσα στο σχολείο.
- Ο θεσμός του Διευθυντή θα πρέπει να λειτουργήσει σε ένα εντελώς διαφορετικό επίπεδο, γι' αυτό και η διαδικασία επιλογής του πρέπει να στηρίζεται σε καθαρά αξιοκρατικά κριτήρια, που θα συνδυάζουν τη διοικητική ικανότητα, την πείρα, την επιστημονική κατάρτιση, την πνευματική ακτινοβολία, το δημοκρατικό ήθος κ.λπ.
- Στις συνεδριάσεις του Συλλόγου των Καθηγητών, όταν συζητούνται θέματα που τους αφορούν, συμμετέχουν εκπρόσωποι των Μαθητικών Κοινοτήτων και του Συλλόγου Γονέων.
- Στο Σχολικό Συμβούλιο, στο οποίο μετέχουν ο Διευθυντής, εκπρόσωποι της Τ.Α., του Συλλόγου Γονέων, του Συλλόγου των Καθηγητών και των Μαθητικών Κοινοτήτων, συζητούνται όλα τα λειτουργικά θέματα.

Συνεδριάσεις Συλλόγου Καθηγητών

- Οι συνεδριάσεις του Συλλόγου Καθηγητών γίνονται εντός ωραρίου λειτουργίας των σχολείων αλλά σε καμιά περίπτωση σε βάρος των μαθημάτων (Άρθρο 11ΣΤ', παρ. 2).

Εκπαιδευτικό προσωπικό

- Κάθε καθηγητής διδάσκει μαθήματα του αντίστοιχου κλάδου.

Υπερωριακή διδασκαλία (Άρθρο 14)

- Η διδασκαλία του μαθήματος κοινωνιολογίας σε περίπτωση έλλειψης εκπαιδευτικών με ειδικές σπουδές στην κοινωνιολογία να ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς που έχουν σχετική επιμόρφωση και σε τελευταία περίπτωση σε φιλολόγους (Άρθρο 14 παρ. 16).

Διορισμοί εκπαιδευτικού προσωπικού

- Το διδακτορικό υπολογίζεται ως στοιχείο για την πρόταξη μόνο όταν είναι της αντίστοιχης ειδικότητας.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Άρθρο 23)

- Να προβλεφθεί η δυνατότητα ίδρυσης περιφερειακών τμημάτων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.
- Να ισχύσει η επανάκριση και για τους συμβούλους που υπηρετούν σήμερα.
- Να καλυφθούν όλες οι ειδικότητες με αντίστοιχους συμβούλους.
- Τα μέλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου να είναι με θητεία.
- Μόνο ο Πρόεδρος του Π.Ι. να διορίζεται από τον Υπουργό Παιδείας (Άρθρο 26 παρ. 2).
- Στο συλλογικό όργανο επιλογής των συμβούλων και παρέδρων του Π.Ι. να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών εκπαιδευτικών οργανώσεων.

Επιμόρφωση (Άρθρο 28)

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών διακρίνεται σε:

- a. Εισαγωγική επιμόρφωση των νεοδιορισθέντων εκπαιδευτικών πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους, που έχει ως στόχο τον εναρμονισμό των γνώσεων και των μεθόδων διδασκαλίας με την

εκπαιδευτική πραγματικότητα και την ενημέρωσή τους σε υπηρεσιακά, επιστημονικά, παιδαγωγικά κ.λπ. θέματα.

Με Π.Δ. που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται το όργανο, η σύνθεσή του, η διάρκεια της επιμόρφωσης και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Στη διάρκεια της επιμόρφωσης αυτής, οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν διδασκαλίες σε σχολεία και διδάσκουν σε αυτά παράλληλα με τη θεωρητική τους επιμόρφωση.

Γενικά, είναι απαραίτητες τρεις μορφές επιμόρφωσης, που θα είναι υποχρεωτικές για όλους τους καθηγητές:

α. Εισαγωγική: Πραγματοποιείται πριν από την ανάληψη υπηρεσίας και συνίσταται τόσο στην παρακολούθηση μαθημάτων όσο και στην πραγματική εξάσκηση σε σχολεία. Στόχος η εισαγωγή του πρωτοδιόριστου στα προβλήματα της σχολικής ζωής και στον τρόπο προσφοράς της επιστήμης σε σχολικό επίπεδο καθώς και η ενημέρωση σχετικά με την εκπαιδευτική νομοθεσία.

β. Ετήσια επιμόρφωση: Πραγματοποιείται μετά τη συμπλήρωση πενταετούς υπηρεσίας. Στόχος η εμπάθυνση του εκπαιδευτικού στο αντικείμενο της επιστήμης του και η διδακτική και παιδαγωγική του κατάρτιση. Οι καθηγητές στη διάρκεια της ετήσιας επιμόρφωσης πέρα από τα θεωρητικά μαθήματα ασκούνται και στη διδακτική πράξη παρακολουθώντας διδασκαλίες και άλλους διδάσκοντες.

Βασική επιδίωξη είναι να πάψει ο εκπαιδευτικός να είναι παθητικός δέκτης και μεταφοράς γνώσεων.

γ. Σεμινάρια: Πραγματοποιούνται στη διάρκεια κάθε σχολικής χρονιάς σε περιφερειακή κλίμακα ή και σε πανελλαδική, όταν πρόκειται για αλλαγή σχολικών προγραμμάτων και για εισαγωγή νέων μαθημάτων, νέων διδακτικών μεθόδων και σχολικών βιβλίων.

Στόχος είναι η περιορισμένη επιστημονική και παιδαγωγική ενημέρωση ή η εκπαίδευση σε ένα ειδικό θέμα. Στην περίπτωση εισαγωγής νέων μαθημάτων, τα σεμινάρια μπορεί να είναι ευρύτερης διάρκειας και να πάρουν τη μορφή σύντομης επιμόρφωσης. Τέτοιας μορφής επιμόρφωση θεωρείται επιβεβλημένη και για όσους πρόκειται να αναλάβουν διευθυντικά καθήκοντα.

Σε σχέση με τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης να λαμβάνεται παράλληλα πρόνοια για την αντιμετώπιση σχετικών προβλημάτων.

Ειδικά για την ετήσια επιμόρφωση, για σοβαρούς λόγους που επικαλείται αποδεδειγμένα ο επιλεγόμενος για επιμόρφωση, μπορεί να δίνεται περιθώριο αναβολής της φοίτησης για δύο χρόνια.

- Στην ευθύνη λειτουργίας των Π.Ε.Κ. συμμετέχουν και εκπρόσωποι των επιμορφουμένων (Άρθρο 29 παρ. 2).
- Να γνωστοποιείται στο τέλος κάθε σχολικού έτους το πρόγραμμα των προσφερόμενων επιμορφωτικών-ενημερωτικών κύκλων μαθημάτων κατά περιφερειακό κέντρο.
- Να καθιερωθούν κίνητρα (οικονομικά, υπηρεσιακά κ.λπ.) για τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στα προγράμματα επιμόρφωσης.
- Να αξιοποιηθεί η σύγχρονη τεχνολογία στη διαδικασία επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού (ραδιόφωνο, τηλεόραση, βίντεο κ.λπ.).

Μετεκπαίδευση

- Γενικές αρχές: Η μετεκπαίδευση έχει διετή διάρκεια και προσφέρεται, ύστερα από επιλογή, σε όσους επιθυμούν να βαθύνουν στην επιστήμη τους και στην παιδαγωγική. Προϋπόθεση για συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής, πενταετής τουλάχιστον υπηρεσία σε σχολεία του Δημοσίου.

Στόχος είναι η ανάδειξη εκπαιδευτικών ικανών να στελεχώσουν τις σχολές επιμόρφωσης και να συμβάλουν στο ανέβασμα της εκπαίδευσης με την αναζήτηση και τη δημιουργική επεξεργασία των σχολικών εμπειριών.

Η μετεκπαίδευση συνδέεται με την έρευνα και ως εκ τούτου εντάσσεται στα Πανεπιστήμια με προϋπόθεση ότι τα τμήματα μετεκπαίδευσης θα λαμβάνουν υπόψη τους τις συνθήκες και τις ανάγκες

της Μ.Ε., την οποία θα πρέπει να υπηρετούν.

- Ο τρόπος επιλογής των εκπαιδευτικών που αποστέλλονται στην αλλοδαπή για μελέτη ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων να διασφαλίζεται από Υπηρεσιακό Συμβούλιο (Άρθρο 30 παρ. 4α, β).

Πειραματικά σχολεία

- Το μαθητικό δυναμικό των Πειραματικών Σχολείων να μην καθορίζεται με κλήρωση, αλλά να είναι αυτό που χωροταξικά ανήκει στο σχολείο (Άρθρο 31 παρ. 6).
- Οι διδασκόντες στα Πειραματικά Σχολεία του Α.Ε.Ι. να είναι με θητεία.
- Τα Κλασικά Λύκεια να γίνουν προοπτικά κλάδος των Ε.Π.Λ.

Ειδική Αγωγή

- Στο Σ.Ε.Α. να μετέχουν: ένας σύμβουλος ειδικής αγωγής, ένας νηπιαγωγός ειδικής αγωγής, ένας παιδοψυχίατρος, ένας κλινικός ψυχολόγος και ένας κοινωνικός λειτουργός.
- Γενικά, να αυξηθεί ο αριθμός του προσωπικού για την ειδική αγωγή στις παρακάτω ειδικότητες: Φυσικής Αγωγής, Θεραπευτών του λόγου, Φυσικοθεραπευτών, Εργασιοθεραπευτών και να προστεθούν ψυχολόγοι και παιδαγωγοί.
- Να καλυφθούν οι πραγματικές ανάγκες στην Ειδική Αγωγή κυρίως με το διορισμό του απαιτούμενου αριθμού δασκάλων Ειδικής Αγωγής.

Σχολικές εκδηλώσεις

- Διατυπώνεται ως εξής: “Με απόφαση Υπουργού καθορίζεται το γενικό πλαίσιο των σχολικών εκδηλώσεων. Η πραγματοποίηση των εκδηλώσεων αναλαμβάνεται από τους φορείς της σχολικής ζωής και συγκεκριμένα από το Σύλλογο των Καθηγητών και τις Μαθητικές Κοινότητες (Άρθρο 47 παρ. 2).

Συμπληρωματικές θέσεις

- Να διαγραφούν τα σχετικά με την πειθαρχική δικαιοδοσία των σχολικών συμβούλων (Άρθρο 16 ΣΤ).
- Μεταφορά μαθητών: Η μεταφορά των μαθητών που κατοικούν μακριά από την έδρα του σχολείου να γίνεται δωρεάν (Άρθρο 2 παρ. 9).
- Το Δημόσιο να καλύπτει τις δαπάνες για ατυχήματα σε εργαστήρια σε όλα τα σχολεία (Άρθρο 2 παρ. 11).
- Να αναφερθούν στο άρθρο 11, ΣΤ, οι αρμοδιότητες του συλλόγου των διδασκόντων που δεν περιλαμβάνονται στο Ν/Σ που κατατέθηκε, ενώ προβλέπονταν στο προσχέδιο.
 (“Ο Σύλλογος αξιοποιεί τις δυνατότητες συνεργασίας ανάμεσα στο διδακτικό προσωπικό και τους κοινωνικούς φορείς του τόπου. Μπορεί να αποφασίσει τον χωρισμό των μελών του σε τομείς γνώσεων, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό της διδασκαλίας και της εφαρμογής των εκπαιδευτικών μεθόδων”).
- Για τους διοριζόμενους εκπαιδευτικούς στη δευτεροβάθμια εκπ/ση να μην ισχύει η τοποθέτηση μόνο σε γυμνάσια και η πενταετία σ’ αυτά. (Άρθρο 15, παρ. 2)
- Να προβλεφθούν στο Νομοσχέδιο μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης. Για το μεταβατικό διάστημα που θα υπάρχει Ιδιωτική Εκπ/ση πρέπει να διαμορφωθεί νομικό πλαίσιο το οποίο θα ανοίγει δρόμους για την κατάργησης της, θα διασφαλίζει και θα εξυψώνει τους εκπαιδευτικούς στο ύψος της αποστολής τους και θα περιορίζει τους εργοδότες στα καθαρά επιχειρησιακά καθήκοντά τους.
- Να απαγορευτεί ή με οποιοδήποτε μορφή λειτουργία ξένων σχολείων στη χώρα μας. Εξαίρεση να γίνει μόνο για τα παιδιά αλλοδαπών που βρίσκονται στην Ελλάδα (π.χ. διπλωματικοί υπάλληλοι). Σ’ αυτά τα συγκεκριμένα σχολεία να απαγορεύεται η φοίτηση Ελληνοπαίδων.
- Να καταργηθούν όλα τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια, που δεν παρέχουν πτυχία γενικής ή ειδικής μόρφωσης αναγνωρισμένης από τους νόμους της Εκπ/σης, όπως είναι τα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών.
- Να εφαρμόζονται αυστηρά και χωρίς καμμία παρέκκλιση στα Ιδιωτικά σχολεία τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των αντίστοιχων δημοσίων σχολείων.
- Να συσταθεί επιτροπή με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Παιδείας, της Γ.Σ.Ε.Ε., της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., της Τ.Α., του Τ.Ε.Ε. και των Εκπαιδευτικών Οργανώσεων, η οποία θα μελετήσει την προ-

γραμματική κατάργηση της Ιδιωτικής Εκπ/σης (Ιδιωτικά σχολεία, Ιδιωτικές τεχνικές σχολές, Φροντιστήρια).

- Ξένες γλώσσες στα σχολεία:
 - α. Η σχέση (αναλογία) οργανικών θέσεων Αγγλικής και Γαλλικής να παραμείνει όπως έχει σήμερα, μέχρις ότου αντιμετωπιστεί συνολικά το θέμα.
 - β. Μέσα από το Νομοσχέδιο να προβλέπονται ρυθμίσεις στα εξής θέματα:
 - Χωροταξική κατανομή των ξένων γλωσσών στα σχολεία κάθε περιοχής.
 - Συνέχεια των διδασκομένων ξένων γλωσσών στις βαθμίδες της εκπαίδευσης κατά περιοχή.
 - Η καθιέρωση των ξένων γλωσσών σε κάθε σχολείο ή η αλλαγή τους να γίνεται από τα ΠΥΣΜΕ με συνεργασία των αρμόδιων φορέων.
 - Σταδιακά και προγραμματισμένα να καθιερωθεί δεύτερη γλώσσα στα σχολεία. Στο νέο αναλυτικό πρόγραμμα να θεσμοθετηθεί η διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών (μία υποχρεωτική και μία προαιρετική).
 - Καθιέρωση τμημάτων ξένων γλωσσών στις Δέσμες και στα Μ.Π.Κ.
 - Προοπτική καθιέρωσης στα σχολεία και άλλων γλωσσών πέρα από τις παραδοσιακές ξένες γλώσσες.
 - Να προβλεφθεί η δυνατότητα ίδρυσης κρατικών κέντρων ξένων γλωσσών κατά περιφέρειες, ανεξάρτητα από τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στα σχολεία.

ΑΛΛΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

Είναι γνωστό πως η αξιολόγηση αποτελεί ένα από τα ζητήματα που απασχόλησαν και απασχολούν σοβαρά ολόκληρο τον κλάδο.

Το συνδικαλιστικό κίνημα των εκπαιδευτικών με τους αγώνες του πέτυχε την κατάργηση του θεσμού του επιθεωρητή, που υπήρχε στο χώρο της εκπαίδευσης. Είναι γνωστό ότι, σύμφωνα με το Νόμο 309/76, ο επιθεωρητής ως διοικητικός και πειθαρχικός προϊστάμενος ασκούσε διοίκηση, επιθεώρηση, καθοδήγηση, εποπτεία και έλεγχο στα σχολεία και στο προσωπικό τους.

Οι αξιολογήσεις-κρίσεις με τη μορφή των εκθέσεων των επιθεωρητών δεν αποσκοπούσαν στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και του ίδιου του εκπαιδευτικού, αλλά απέβλεπαν στον αυταρχικό έλεγχο κάθε δραστηριότητάς του και στην εξάρτηση κάθε υπηρεσιακής του εξέλιξης.

Τα καθήκοντά του και η χρησιμοποίηση των εκθέσεων-κρίσεων που έκανε ο επιθεωρητής ήταν ενταγμένα στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής, που έβαζε εμπόδια στον εκδημοκρατισμό κάθε τομέα της Δημόσιας Διοίκησης και αποσκοπούσε επομένως στον απόλυτο έλεγχο του εκπαιδευτικού συστήματος.

Στην κατεύθυνση αναπροσδιορισμού του ρόλου της αξιολόγησης μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία, η ΟΛΜΕ θεωρεί ως αναγκαίες τις παρακάτω αρχές:

1. Οι έννοιες “αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου” και “υπηρεσιακή κρίση” πρέπει να διαχωριστούν.
2. Η “αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου” αποβλέπει στη βελτίωση αυτού του ίδιου του εκπαιδευτικού έργου με τη βελτίωση όλων των παραγόντων που το καθορίζουν (υλικοτεχνική υποδομή, αναλυτικά προγράμματα, βιβλία, επιμόρφωση, εκπαιδευτικός, μαθητικό δυναμικό, συνθήκες λειτουργίας σχολείων κ.λπ.).
3. Ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου μέσα στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είναι ρόλος καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και παιδαγωγικός.
4. Η όποια υπηρεσιακή κρίση, πρέπει να γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και μέσα από Υπηρεσιακό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχουν αιρετοί του κλάδου.
Η υπηρεσιακή κρίση δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη του εκπαιδευτικού.
5. Σ' αυτό το Υπηρεσιακό Συμβούλιο δε μετέχει ο Σχολικός Σύμβουλος.

6. Τα κριτήρια που θα εξετάζει το Υπηρεσιακό Συμβούλιο πρέπει να είναι αυστηρά αξιοκρατικά, αντικειμενικά και να συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση, τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την πείρα στα ζητήματα της εκπαίδευσης και την ενεργό συμμετοχή στις σχολικές διαδικασίες.
7. Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είναι στη διάθεση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου.
8. Ανάμεσα στα στοιχεία που μπορεί να συνεκτιμά το Υπηρεσιακό Συμβούλιο βλέπουμε να συμπεριλαμβάνονται: α) ο φάκελος του υπηρεσιακού μητρώου του υποψήφιου, β) κάθε άλλο στοιχείο που μπορεί να προσκομίσει γραπτά ο υποψήφιος και γ) στα προηγούμενα πλαίσια μπορεί το Υπηρεσιακό Συμβούλιο να καλέσει προσωπικά και τον ίδιο τον υποψήφιο.
9. Πρέπει να προβλέπεται η κατοχύρωση του δικαιώματος ένστασης με προσφυγή σε δευτεροβάθμια κρίση από αντίστοιχο Υπηρεσιακό Συμβούλιο.
10. Ο Σχολικός Σύμβουλος να μη συμμετέχει στην αξιολόγηση - υπηρεσιακή κρίση των εκπαιδευτικών.

Μετεκπαίδευση καθηγητών

Οι θέσεις του κλάδου περιέχονται στις προτάσεις για το νέο νόμο. Το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ θα διαμορφώσει εισήγηση για τα ζητήματα της λειτουργίας των ΣΕΛΜΕ.

Σχολικοί Σύμβουλοι

Ο ρόλος των Σχολικών Συμβούλων έχει καθοριστεί από την πρώτη Μετασυνεδριακή Συνέλευση (Ιούνης 1984). Ο κλάδος των καθηγητών στήριξε τον καινούριο θεσμό σ' όλα τα στάδια της υλοποίησής του, γιατί πιστεύει πως αποτελεί δική του κατάκτηση.

Αυτονόητη επομένως θεωρείται η συμμετοχή του Δ.Σ. στην επιλογή των νέων Συμβούλων (όπως και στο παρελθόν), καθώς και στη διαδικασία επανάκρισης αυτών που έχουν ήδη επιλεγεί.

Η συμμετοχή του κλάδου στις διαδικασίες αυτές πρέπει να είναι ουσιαστική και η επιλογή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με συγκεκριμένα στοιχεία, που απορρέουν από τη μελέτη των φακέλων των υποψηφίων.

Επιπλέον, επιβάλλεται η αύξηση των θέσεων των Σχολικών Συμβούλων σε αριθμό τέτοιο, ώστε να υπάρξει αναλογία Σχολικών Συμβούλων και καθηγητών που να εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία του θεσμού, σε συνδυασμό με την ορθολογικότερη κατανομή των περιοχών ευθύνης τους.

Έγκαιρη προετοιμασία σχολικής χρονιάς - Αναλυτικά Προγράμματα

Μόνιμη επιδίωξη των καθηγητών είναι η έγκαιρη προετοιμασία κάθε σχολικής χρονιάς. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να αντιμετωπίζονται έγκαιρα και σωστά ζητήματα που έχουν σχέση με τα Α.Π., τα σχολικά βιβλία και τις οδηγίες διδασκαλίας των μαθημάτων.

Γενικότερα, για τα σχολικά βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα ο κλάδος έχει εκφράσει τις θέσεις του αναλυτικά στην 52η Γ.Σ. και στις προτάσεις του για το νέο Νόμο. Να καταργηθεί αμέσως και απολύτως το σύστημα της συγγραφής διδακτικών βιβλίων με ανάθεση. Να γίνεται πάντοτε διαγωνισμός και να δίνεται η δυνατότητα έκδοσης και ελεύθερης κυκλοφορίας στο εμπόριο και ελεύθερης χρήσης και των βιβλίων που κρίθηκαν δεύτερα ή τρίτα κ.λπ., ώστε να μπορούν όλοι να κρίνουν την απόφαση της επιτροπής που έκρινε και επέλεξε το πρώτο βιβλίο.

Τα νέα προγράμματα να δοκιμάζονται πειραματικά πριν από την οριστική εφαρμογή τους.

Γυμνασιακά και Λυκειακά Παραρτήματα

Τα Παραρτήματα γενικά είναι πηγή ανωμαλιών για διάφορους λόγους. Γενική αρχή για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού είναι η ανεξαρτητοποίηση ή η κατάργηση των Παραρτημάτων.

Θέματα του εκκλησιασμού των μαθητών

1. Η εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 200.21/16/139240/26.11.77, που ρυθμίζει τον εκκλησιασμό των μαθητών, έχει δημιουργήσει επανειλημμένα σοβαρά προβλήματα στα σχολεία. Αυτό οφείλεται και στο πνεύμα με το οποίο αντιμετωπίζει τον εκκλησιασμό αλλά και στα περιθώρια που αφήνει για διαφορετικές ερμηνείες.

2. Πιστεύουμε ότι σε κάθε περίπτωση ο εκκλησιασμός πρέπει να είναι εντελώς προαιρετικός και ελεύθερος για μαθητές και καθηγητές.
 Η εμπειρία του παρελθόντος έχει αποδείξει ότι οποιοδήποτε είδους υποχρέωση ως προς τον εκκλησιασμό από την πλευρά του σχολείου δημιουργεί ποικίλα προβλήματα και τελικά υποβαθμίζει το πραγματικό νόημά του. Άλλωστε, το θρησκευτικό συναίσθημα καλλιεργείται στα σχολεία μέσα από πολλές άλλες διαδικασίες. Επομένως, δεν υπάρχει ανάγκη να καταφεύγουμε σε μέσα που, θελημένα ή αθέλητα, παίρνουν το χαρακτήρα του υποχρεωτικού με όλες τις γνωστές αρνητικές συνέπειες.
3. Η ένταξη του εκκλησιασμού σε ώρες λειτουργίας των σχολείων αναπόφευκτα συνδυάζεται με την απώλεια μαθημάτων και άλλες καταστάσεις, που στο σύνολό τους επηρεάζουν αρνητικά τους μαθητές και οδηγούν σε αντίθετα αποτελέσματα από τα επιδιωκόμενα.
 Για όλους τους παραπάνω λόγους και για την αποφυγή οποιωνδήποτε σχετικών προβλημάτων στα σχολεία προτείνουμε:
 - α) Να ανακληθεί η σχετική εγκύκλιος.
 - β) Ο εκκλησιασμός σε κάθε περίπτωση να είναι εντελώς προαιρετικός και ελεύθερος για μαθητές και καθηγητές.
 - γ) Ο Σύλλογος των Καθηγητών σε συνεργασία με τις Μαθητικές Κοινότητες και το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων ορίζει, εκτός των ημερών λειτουργίας των σχολείων, μια ημέρα το μήνα για εκκλησιασμό στην εκκλησία της ενορίας με ελεύθερη προσέλευση μαθητών και καθηγητών.

Αργίες - εορτές - εκδρομές

Το ποιοτικό ανέβασμα του επιτελούμενου διδακτικού έργου στα σχολεία είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων. Μεταξύ τους κυρίαρχη θέση κατέχουν οι συνθήκες υλικοτεχνικής υποδομής, τα αναλυτικά προγράμματα, τα διδακτικά βιβλία, η επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού κ.λπ., που η ανάλογη αντιμετώπισή τους εξασφαλίζει και τις προϋποθέσεις επιτυχούς και αποτελεσματικής λειτουργίας των σχολείων.

Φυσικά, παράλληλα με όλα τα προηγούμενα είναι απαραίτητο να εξασφαλίζονται και μια σειρά από άλλες προϋποθέσεις που, χωρίς να ασκούν αποφασιστική επίδραση, συντελούν αθροιστικά στη σωστή λειτουργία των σχολείων.

Σε μια τέτοια πρακτική νομίζουμε ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να αξιοποιηθεί αποδοτικότερα το διδακτικό έτος με ελαχιστοποίηση της απώλειας διδακτικών ημερών για λόγους άσχετους με το εκπαιδευτικό έργο του σχολείου.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα οι θέσεις της Ομοσπονδίας για το θέμα αυτό είναι οι παρακάτω:

1. Τα μαθήματα να αρχίζουν κανονικά νωρίς το Σεπτέμβρη και με όλες τις διαδικασίες, αφού πρώτα γίνουν οι διάφορες εξετάσεις τις πρώτες μέρες του ίδιου μήνα.
 Βέβαια αυτό τυπικά ισχύει και σήμερα. Στην πράξη όμως τα κανονικά μαθήματα άρχιζαν περί το τέλος Σεπτέμβρη λόγω των διάφορων εκκρεμοτήτων των προγραμμάτων κ.λπ.
 Επομένως είναι ανάγκη όλες οι υπηρεσιακές μεταβολές του διδακτικού προσωπικού (μεταθέσεις, διορισμοί, αποσπάσεις κ.λπ.) να ολοκληρώνονται μέσα στον Ιούνιο με παράλληλη ρύθμιση και των θεμάτων του σχολείου (χωρισμός τμημάτων, ανάθεση διδασκαλίας, προγράμματα, βιβλία κ.λπ.), ώστε το Σεπτέμβρη, αμέσως μετά τις διάφορες εξετάσεις, τα μαθήματα να αρχίζουν χωρίς κανένα πρόβλημα.
2. Οι κάθε είδους εξετάσεις (προαγωγικές, απολυτήριες, γενικές εξετάσεις για ΑΕΙ) που γίνονται στο τέλος του διδακτικού έτους να διεξάγονται, ύστερα από υπολογισμό του αναγκαίου χρονικού διαστήματος για την έκδοση των αποτελεσμάτων, μέσα στον Ιούνιο, ώστε, αν είναι δυνατόν, ο Μάης να αξιοποιηθεί από άποψη διδακτικού έργου στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.
3. Οι περίπατοι με τη σημερινή τους μορφή να καταργηθούν. Άλλωστε είναι γνωστά τα προβλήματα που δημιουργούνται σχετικά με το θέμα αυτό, ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις. Ειδικά σήμερα οι περίπατοι στην πράξη έχουν περιοριστεί απλά και μόνο στο να μη γίνονται μαθήματα κατά την ημέρα αυτή, χωρίς καμιά άλλη προσφορά.

Ένας ακόμη σοβαρός λόγος που ενισχύει την άποψή μας είναι και η καθιέρωση του πενθήμερου, που αναμφισβήτητα εξασφαλίζει τους μαθητές την αναγκαία ξεκούραση από το φόρτο των μαθημάτων.

Αντί για περιπάτους, σε συνεργασία του Συλλόγου Καθηγητών με τις Μαθητικές Κοινότητες, να οργανώνονται κατά διαστήματα διάφορες πολιτιστικές, αθλητικές και μορφωτικές εκδηλώσεις.

4. Οι ημερήσιες και πολυήμερες εκδρομές να τεθούν σε νέα βάση και να επαναπροσδιοριστεί ο σκοπός τους. Γενικά, επιβάλλεται να μελετηθεί εκ νέου το θέμα, ώστε να διοργανώνονται κατά τρόπο που και τη λειτουργία του σχολείου δε θα διαταράζουν, αλλά και τους παιδευτικούς σκοπούς θα εξυπηρετούν.

Επίσης, κρίνεται αναγκαία και η συμμετοχή εκπροσώπων των γονέων και κηδεμόνων στην όλη διαδικασία των εκδρομών. Για τους καθηγητές εξακολουθεί να ισχύει η θέση μας ότι η συμμετοχή τους στις εκδρομές είναι προαιρετική και με την εξασφάλιση ικανοποιητικής αποζημίωσης. Επίσης, είναι ανάγκη να υπάρχει νομική κάλυψή τους σε περίπτωση ατυχημάτων.

5. Η γιορτή της Σημιαίας στα σχολεία να γιορτάζεται αντί για την 26η Οκτώβρη την 27η του ίδιου μήνα μαζί με τη γιορτή της επετείου της 28ης Οκτώβρη και της Εθνικής Αντίστασης.
6. Κατά τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών, στις 30 Γενάρη, τα σχολεία να μην κλείνουν, αλλά να διοργανώνονται σ' αυτά πολιτιστικές εκδηλώσεις αφιερωμένες στα γράμματα και τις τέχνες.

Με τον τρόπο αυτό νομίζουμε ότι το γνωστό πνεύμα της γιορτής αυτής περνάει καλύτερα στους μαθητές.

7. Οι διακοπές των Χριστουγέννων και του Πάσχα είναι αναπόσπαστα δεμένες με την ελληνική πραγματικότητα και την κοινωνική ζωή του τόπου μας και ως εκ τούτου δεν μπορεί παρά να διατηρηθούν όπως έχουν, γιατί οι προεκτάσεις τους είναι ευρύτερες του σχολικού χώρου. Άλλωστε, ανάλογη πρακτική ισχύει σε όλες τις χώρες του κόσμου ανάλογα με τις κοινωνικοοικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες κάθε λαού και τόπου.
8. Για τους προηγούμενους ακριβώς λόγους δεν μπορεί να γίνει αναφορά και στις γιορτές και επετείους που είτε έχουν χαρακτήρα τοπικό είτε αφορούν όλη την επικράτεια.
9. Η γιορτή του Πολυτεχνείου καθώς και οι ώρες που διατίθενται για τη λειτουργία των Μαθητικών Κοινοτήτων φυσικά παραμένουν όπως έχουν.
10. Οι διακοπές του καλοκαιριού, για όλους τους γνωστούς λόγους, παραμένουν όπως έχουν.

Οι παραπάνω θέσεις μας απορρέουν από την άμεση εμπειρία της σχολικής πράξης που οι δυσκολίες της, ιδιαίτερα για τους εκπαιδευτικούς, είναι γνωστές και αναγνωρίζονται από όλους.

Στόχος μας δεν είναι απλά μια οποιαδήποτε εντατικοποίηση των μαθημάτων, όπως ίσως θα μπορούσε να θεωρηθεί στο σύνολό της η πρότασή μας.

Αποβλέπουμε στην εξασφάλιση όλων εκείνων των προϋποθέσεων που θα διευκολύνουν το παιδευτικό έργο του σχολείου μέσα από μια ορθή κατανομή της διδακτέας ύλης στη διάρκεια του διδακτικού έτους, ώστε να επιτυγχάνονται τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα από άποψη αφομοίωσης και εμπέδωσης της παρεχόμενης γνώσης.

Αντισταθμιστική Εκπαίδευση

α. Εσωσχολική βοήθεια

1. Ο Σύλλογος των Καθηγητών να μπορεί να αποφασίζει άμεσα, όταν χρειάζεται, την παροχή εσωτερικής βοήθειας στους μαθητές.
2. Η εσωτερική βοήθεια να προσφέρεται και στο σύνολο των μαθητών, αν κριθεί ότι η διδασκαλία της προηγούμενης χρονιάς ήταν πλημμελής σε κάποιο μάθημα.

β. Μεταλυκειακά Προπαρασκευαστικά Κέντρα

1. Να μελετηθεί σοβαρά η δυνατότητα προαιρετικής φοίτησης των μαθητών της Γ' Λυκείου στα Μ.Π.Κ.
2. Στα νέα αναλυτικά προγράμματα να υπάρχει ευελιξία, ώστε να προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες με την προοπτική να μελετηθεί η καθιέρωση επί ευρύτερου φάσματος μαθημάτων που θα συνδέονται με τις αναπτυξιακές ανάγκες της κάθε περιοχής με ελεύθερη επιλογή από τους μαθητές.

Υλικοτεχνική Υποδομή

1. Παράλληλα με την επιτάχυνση του προγράμματος για κατασκευή σύγχρονων σχολικών κτιρίων, με τελικό στόχο την εξασφάλιση πρωινής λειτουργίας όλων των σχολείων, πρέπει να καταρτιστεί βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο πρόγραμμα εξασφάλισης χώρων εργαστηρίων και αιθουσών πειραματικής διδασκαλίας. Αυτό πρέπει να γίνει με όλους τους πρόσφορους τρόπους: ενοικίαση αιθουσών, κατασκευή “προ-κάτ”, σωστή χωροταξική κατανομή του μαθητικού δυναμικού στα υπάρχοντα σχολεία κ.λπ.
2. Να εξασφαλιστούν για όλα τα σχολεία εποπτικά μέσα διδασκαλίας με την προοπτική διαρκούς ανανέωσής τους, ανάλογα με τις ανάγκες των αναλυτικών προγραμμάτων. Για να επιτευχθεί αυτό προτείνουμε:
 - α. Αναδιάρθρωση της λειτουργίας του εργοστασίου εποπτικών μέσων, ώστε να δημιουργηθεί ένας σύγχρονος οργανισμός παραγωγικός και ικανός να προμηθεύει με ταχείς ρυθμούς τα υλικά που παράγει στα σχολεία μας.
 - β. Να γίνει μελέτη στο θέμα του συστήματος προμηθειών, ώστε να εκλείψουν οι γραφειοκρατικοί φραγμοί, που καθυστερούν απαράδεκτα τα υλικά που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του εργοστασίου αυτού.
 - γ. Μέσα από σωστή σύνδεση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του εργοστασίου εποπτικών μέσων, να συγκροτηθεί ομάδα μελετών, που θα σχεδιάζει και θα προωθεί για κατασκευή ή προμήθεια εποπτικά μέσα που θα κρίνεται ότι είναι απαραίτητα για τη διδασκαλία των διάφορων μαθημάτων.
 - δ. Μέσα από ένα αποκεντρωμένο σύστημα να εξασφαλιστεί η δυνατότητα άμεσης επισκευής των οργάνων και των οπτικοακουστικών μέσων, που είναι φυσικό να υφίστανται βλάβες και φθορές.
3. Σε κάθε σχολείο να συγκροτηθεί δανειστική βιβλιοθήκη, που θα λειτουργήσει σε δύο επίπεδα:
 - α. σε επίπεδο μαθητών: για την προμήθεια των βιβλίων να είναι απαραίτητη η γνώμη του Σχολικού Συμβουλίου και
 - β. σε επίπεδο καθηγητών, με αποφασιστική τη γνώμη του Συλλόγου των Καθηγητών.
 Ακόμα, στην ευρύτερη περιοχή να εξεταστεί η δυνατότητα ίδρυσης βιβλιοθήκης, με τη φροντίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ύστερα από πρόταση της Τοπικής Επιτροπής Παιδείας. Αυτή η βιβλιοθήκη θα είναι για ευρύτερη λαϊκή χρήση και θα καλύψει το κενό, όπου υπάρχει, από έλλειψη δημοτικών ή κοινοτικών βιβλιοθηκών.

Εκμάθηση ξένων γλωσσών από τους καθηγητές - Εκπαιδευτική Τηλεόραση

- Στα πλαίσια του προγράμματος εκμάθησης ξένων γλωσσών να εκπονηθεί ειδικό πρόγραμμα από την Τηλεόραση για την εκμάθηση ξένων γλωσσών με το σύστημα της αλληλογραφίας. Όσοι θα ολοκληρώνουν τον κύκλο των μαθημάτων θα παίρνουν πτυχίο, που δε θα υπολείπεται των άλλων αναγνωρισμένων πτυχίων.
 - Να γίνει ειδική εκπομπή στην τηλεόραση με στόχο την προβολή των εκπαιδευτικών προβλημάτων.
 - Ο κλάδος κρίνει σκόπιμη την παραπέρα ενεργοποίηση του θεσμού της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης. Θεωρεί ότι θα πρέπει να παραχθούν τηλεοπτικά προγράμματα εναρμονισμένα με τις ανάγκες των αναλυτικών προγραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης έτσι, ώστε να παρέχεται ουσιαστική βοήθεια στους μαθητές, τους καθηγητές και γενικότερα στον Ελληνικό λαό.
14. Να ιδρυθούν τα «Κέντρα Δασκάλου». Τα κέντρα αυτά να λειτουργούν τους καλοκαιρινούς μήνες στις Μαθητικές Εστίες σ’ όλη την Ελλάδα με δύο αντικειμενικούς στόχους: α) τις φτηνές διακοπές συναδέλφων και των οικογενειών τους στην περιοχή που επιθυμούν, β) την επιμόρφωσή τους στο χρόνο των διακοπών.
Τα κέντρα να λειτουργούν σαν κέντρα αυτομόρφωσης και να είναι αντίστοιχα των κατασκηνώσεων που λειτουργούν σε όλα τα Υπουργεία ή Οργανισμούς.
 15. Α. Στον τομέα της λαϊκής επιμόρφωσης προτείνονται:
 1. Η συμμετοχή του συνδικαλιστικού κινήματος σε όλα τα όργανα της Λαϊκής Επιμόρφωσης (Λ.Ε.) σε κεντρικό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο (ΟΛΜΕ, ΕΛΜΕ, Σύλλογοι καθηγητών).

2. Η πραγματοποίηση σεμιναρίων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα παιδαγωγικής, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ή κατά μάθημα, σε συνεργασία των συνδικαλιστικών οργάνων με τη Λαϊκή Επιμόρφωση και τους σχολικούς συμβούλους.
 3. Η χάραξη και εφαρμογή προγράμματος για την αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού μέσα από την επιτροπή της Λ.Ε.
 4. Η δημιουργία σε κάθε σχολείο σχολών μάθησης για γονείς, όπου περιοδικά θα παίρνουν μέρος όλοι οι γονείς.
 5. Η δημιουργία τμημάτων μάθησης για πολιτιστικά θέματα (μουσική, καλλιτεχνικά μαθήματα, θέατρο κ.λπ.) με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, για την πολιτιστική εξύψωση του τόπου.
 6. Η εκπόνηση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τα παιδιά των επαναπατριζόμενων μεταναστών και τις άλλες μειονότητες.
 7. Η πρόσληψη καθηγητών (και αδιόριστων) στους τομείς της λαϊκής επιμόρφωσης, μετά από ειδική επιμόρφωση.
- Β. Για την εξάλειψη του αναλφαβητισμού προτείνονται:
1. Άμεση λήψη μέτρων με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και με την ευθύνη των ΝΕΛΕ.
 2. Να γίνουν κανονικοί διορισμοί εκπαιδευτικών στις ΝΕΛΕ.
 3. Να γίνει ειδικό πρόγραμμα καταπολέμησης του αναλφαβητισμού των έγκλειστων στα αναμορφωτήρια και τις φυλακές της χώρας.
 4. Να ληφθούν μέτρα που θα εξασφαλίζουν ότι όλα τα παιδιά θα τελειώνουν την υποχρεωτική 9χρονη βασική εκπαίδευση. (Όπως: Να δημιουργηθούν επιτροπές κατά Δήμο και συνοικία που θα ελέγχουν και θα αντιμετωπίζουν το πρόβλημα που δημιουργείται από τα παιδιά που διακόπτουν το υποχρεωτικό σχολείο).
16. Να υπάρξει περισσότερος συντονισμός με Δ.Ο.Ε., Ο.Λ.Τ.Ε.Ε., Ο.Ι.Ε.Λ.Ε., Α.Σ.Γ.Μ.Ε., με στόχο τη δημιουργία μετώπου παιδείας.
17. Τα πανεπιστημιακά συγγράμματα να διατίθενται δωρεάν ή σε τιμή κόστους στις αντίστοιχες ειδικότητες των καθηγητών Μ.Ε.
18. Το Υπουργείο Παιδείας να κωδικοποιήσει όλα τα διατάγματα, διαταγές κ.λπ., τα σχετικά με τη φοίτηση των μαθητών, τις εξετάσεις (γραπτές και προφορικές), την έκδοση των αποτελεσμάτων κ.λπ., με την έκδοση ενός και μόνου διατάγματος και την κατάργηση όλων των μέχρι τώρα ισχυόντων. Τυχόν νέες αλλαγές ή ρυθμίσεις να γνωστοποιούνται στην αρχή κάθε σχολικού έτους και να αναφέρονται στο ισχύον διάταγμα.
19. Τα σεμινάρια των καθηγητών που γίνονται από τους Σχολικούς Συμβούλους να πραγματοποιούνται στην αρχή και στο τέλος του διδακτικού έτους, για να γίνεται ο προγραμματισμός και η αξιολόγηση του διδακτικού έργου. Τα σεμινάρια που θα πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους να γίνονται σε μη εργάσιμες ώρες, με ταυτόχρονη αποζημίωση των καθηγητών. Στον προγραμματισμό τους θα λαμβάνει μέρος και το συνδικαλιστικό όργανο των καθηγητών.
20. Οι παιδαγωγικές συνεδριάσεις θα πρέπει να αποκτήσουν πραγματικό περιεχόμενο. Γι' αυτό θα πρέπει να γίνονται ανά μία στην αρχή και στο τέλος των μαθημάτων, και ανά μία στο τέλος του α' και του β' τριμήνου. Την ημέρα αυτή θα πρέπει να μη γίνονται μαθήματα, για να μπορέσει ο Σύλλογος σοβαρά και υπεύθυνα να αντιμετωπίσει τα προβλήματα των μαθητών.
21. Να διευρυνθούν τα σεμινάρια στο εξωτερικό και οι εκπαιδευτικές ανταλλαγές των καθηγητών των ξένων γλωσσών.

Εκπαίδευση ελληνοπαίδων εξωτερικού

Επιβάλλεται η σύνταξη νέου νόμου σε αντικατάσταση του υπάρχοντος Ν. 695. Ο νέος νόμος ρυθμίζει με ενιαίο τρόπο (αν αυτό είναι δυνατό) όλα τα θέματα της εκπαίδευσης του εξωτερικού. Θα υποβληθεί σχετική εισήγηση.

Το θέμα πρέπει να αντιμετωπιστεί στην προσεχή διετία, αφού ληφθούν υπόψη και οι προτάσεις των ΕΛΜΕ του εξωτερικού. Για το σκοπό αυτό να συγκροτηθεί Επιτροπή στην ΟΛΜΕ, που θα επεξεργαστεί το ζήτημα.

Ιδιωτικά σχολεία

Οι θέσεις της Ομοσπονδίας περιέχονται στις προτάσεις για το νέο Νόμο.

Σχετικά με το σχέδιο νόμου για τα «Ιδιωτικά Σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» η Ο.Λ.Μ.Ε. έχει να επισημάνει τα εξής:

- α. Η εκπαίδευση, σαν μια από τις βασικές κοινωνικές λειτουργίες, αφορά ολόκληρο τον ελληνικό λαό.
- β. Η εκπαίδευση είναι αγαθό που ανήκει στο λαό και υπηρετεί τα συμφέροντά του. Γι' αυτό ακριβώς και η εκπαίδευση είναι δημόσια και παρέχεται δωρεάν. Από την άποψη αυτή, κάθε μορφή προνομιακής εκπαίδευσης αναπαράγει την κοινωνική ανισότητα και αδικία.
- γ. Με βάση τις προηγούμενες γενικές αρχές, δεν έχει κανένα λόγο ύπαρξης στη χώρα μας η ιδιωτική εκπαίδευση.

Προς την κατεύθυνση αυτή η Πολιτεία οφείλει να πάρει όλα εκείνα τα απαραίτητα μέτρα (νομοθετικά, οικονομικά κ.λπ.), με στόχο την κατάργηση της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, ως προς το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, που αφορά τη λειτουργία των ιδιωτικών σχολείων, για όσο διάστημα θα λειτουργούν (διάστημα που θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για τη μεγαλύτερη δυνατή συντόμευσή του), έχουμε να κάνουμε τις παρακάτω προτάσεις:

1. Στις διατάξεις αυτού του νομοσχεδίου να υπαχθούν όλα τα ιδιωτικά σχολεία, ακόμα και εκείνα στα οποία ισχύει ειδικό καθεστώς (π.χ. σχολεία Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας).
2. Η λειτουργία, με οποιαδήποτε μορφή, ξένων σχολείων στη χώρα μας απαγορεύεται ρητά. Η μόνη εξαίρεση γίνεται για τα παιδιά αλλοδαπών που βρίσκονται στη χώρα μας (π.χ. διπλωματικών υπαλλήλων).

Σ' αυτά τα συγκεκριμένα ξένα σχολεία απαγορεύεται η φοίτηση ελληνοπαίδων.

Με βάση αυτή την αρχή, επιβάλλεται να τερματιστεί το ιδιόρρυθμο σημερινό καθεστώς, που επιτρέπει τη λειτουργία σχολείων όπως τα διάφορα κολέγια (Αμερικανικό, Γερμανικό κ.λπ.).

Η λειτουργία αυτών των ξένων και ανεξέλεγκτων, στην ουσία, σχολείων πρέπει να υπαχθεί στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

3. Η διοίκηση των ιδιωτικών σχολείων, όσο αυτά θα λειτουργούν, ασκείται κατά τον ίδιο τρόπο με εκείνη των σχολείων του Δημοσίου.
4. Η δυνατότητα δημιουργίας αλυσίδας παραρτημάτων ιδιωτικών σχολείων ενισχύει την εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης και γι' αυτό πρέπει να καταργηθεί.
5. Στα ιδιωτικά σχολεία εφαρμόζονται αυστηρά και χωρίς καμία παρέκκλιση τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των αντίστοιχων δημόσιων σχολείων.
6. Η πρόσληψη του διδακτικού προσωπικού των ιδιωτικών σχολείων γίνεται από τη γνωστή επετηρίδα, από την οποία γίνονται και οι διορισμοί στο Δημόσιο. Φυσικά, να τηρείται αυστηρά η σειρά της ενιαίας αυτής επετηρίδας.

Θεωρούμε, δηλαδή, ότι η δυνατότητα επιλογής που παρέχεται στον ιδιοκτήτη του ιδιωτικού σχολείου από τη χωριστή επετηρίδα, στην πράξη αναιρεί το λόγο ύπαρξης επετηρίδας και ανοίγει το δρόμο για το ρουσφέτι, άλλες συναλλαγές κ.λπ.

Φροντιστήρια

Είναι γνωστό ότι η λειτουργία των φροντιστηρίων αποτελεί το αποκορύφωμα της εμπορευματοποίησης της εκπαίδευσης στον τόπο μας.

Βασική θέση της Ομοσπονδίας είναι η κατάργηση της παραπαιδείας μέσα από την αναβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες από κάθε άποψη. Επομένως, οι προτάσεις μας αποβλέπουν απλά στη ρύθμιση διάφορων ζητημάτων σχετικά με τα φροντιστήρια κατά το μεταβατικό στάδιο λειτουργίας, μέχρι να φτάσουμε στην κατάργησή τους.

Ζητάμε από την πολιτεία να προχωρήσει στη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων, ώστε να φτάσουμε, όσο γίνεται πιο σύντομα, στην εξάλειψη του φαινομένου της παραπαιδείας στον τόπο μας.

Οι σχετικές προτάσεις έχουν ως εξής:

1. Το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο να μην έχει τη δυνατότητα ίδρυσης περισσότερων φροντιστηρίων και για τις ξένες γλώσσες.
Αυτό επιβάλλεται να γίνει και για λόγους ποιότητας εργασίας των φροντιστηρίων, αλλά και προς αποφυγή εκμετάλλευσης των εργαζομένων στα φροντιστήρια.
2. Σε περίπτωση θανάτου του ιδιοκτήτη και εφόσον δεν υπάρχουν κληρονόμοι με τα νόμιμα προσόντα που να ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις ίδρυσης φροντιστηρίου, τότε να αναστέλλεται η λειτουργία του φροντιστηρίου.
3. Μαθητές που διακόπτουν για οποιοδήποτε λόγο νωρίτερα τη φοίτησή τους σε φροντιστήριο να μην υποχρεώνονται σε καταβολή κανενός είδους αποζημίωσης, έστω και για ένα τρίμηνο.
Οι μαθητές να μην υποχρεώνονται στην καταβολή τελών εγγραφής τους στα φροντιστήρια.
4. Όσοι επιθυμούν να διδάξουν σε φροντιστήρια, προσλαμβάνονται με βάση τη σειρά στην αντίστοιχη επετηρίδα και μόνο. Οι ιδιοκτήτες να μην έχουν το δικαίωμα επιλογής, γιατί αλλιώς δεν έχει στην ουσία λόγο ύπαρξης η ίδια η επετηρίδα.
Επίσης, στο ίδιο άρθρο η «δοκιμασία» του ενός μήνα για την πρόσληψη σε φροντιστήριο πρέπει να απαλειφθεί.
5. Οι περιπτώσεις διεύθυνσης των παραρτημάτων να απαλειφθούν από το σχετικό προσχέδιο νόμου, σύμφωνα με την προηγούμενη θέση μας ότι το ίδιο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, δεν επιτρέπεται να ιδρύει παραρτήματα.
6. Ο «λογαριασμός διδασκόντων σε φροντιστήρια» να μην επιχορηγείται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Δαπάνες για την παιδεία

Υλοποίηση του Πενταετούς, όσον αφορά την πρόβλεψή του στις δαπάνες για την παιδεία.

Ο κλάδος των καθηγητών Μ.Ε. πιστεύει πως η Παιδεία σαν κοινωνικό αγαθό αφορά όλο τον ελληνικό λαό.

Η εξασφάλιση σύγχρονης και δημοκρατικής εκπαίδευσης μέσα από τους σκοπούς και το περιεχόμενο των σπουδών, η παροχή αναγκαίων δαπανών και η μέσα από αυτές αντιμετώπιση των προβλημάτων υλικοτεχνικής υποδομής, όπως και άλλων λειτουργικών αναγκών, διαμορφώνουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για μια δημιουργική πορεία στα εκπαιδευτικά μας πράγματα. Με τα δεδομένα αυτά η Ο.Λ.Μ.Ε. θεωρεί πως η διάθεση συνεχώς αυξανόμενων κονδυλίων για την εκπαίδευση αποτελεί και για την ερχόμενη διετία κυρίαρχο διεκδικητικό στόχο.

3ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 3ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 28 Ιούνη έως και 1 Ιούλη 1987.

Το Συνέδριο εξέλεξε τη νέα Διοίκηση της Ομοσπονδίας για τη διετία 1987-1989 και διαμόρφωσε το διεκδικητικό πλαίσιο των αιτημάτων για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Αναλυτικά, τα πορίσματα του Συνεδρίου στα εκπαιδευτικά θέματα είναι τα ακόλουθα*:

Γενικές κατευθύνσεις για τη δράση της ΟΛΜΕ

Ο αγώνας για μια Παιδεία που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες και τα συμφέροντα της νεολαίας και του λαού μας, ο αγώνας για ριζικές αλλαγές στην παιδεία, τέτοιες, που να συμβάλλουν και να στηρίζουν την πνευματική, κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση που έχει ανάγκη η χώρα μας για μια ανεξάρτητη δημοκρατική ανάπτυξη, ήταν και παραμένει ο κύριος άξονας της συνδικαλιστικής δράσης της ΟΛΜΕ.

Στα πλαίσια αυτής της γενικότερης προσπάθειας εντάσσεται και ο αγώνας για την προώθηση των θεμάτων που απασχολούν τους καθηγητές. Γιατί ο ρόλος, η θέση και τα προβλήματα των εκπαιδευτικών είναι στενά δεμένα με την εκπαιδευτική πολιτική που ακολουθείται. Από την άλλη μεριά, καμιά εκπαιδευτική αλλαγή δεν μπορεί να υλοποιηθεί με τον εκπαιδευτικό στο περιθώριο των αποφάσεων για τα ζητήματα της Παιδείας, χωρίς κοινωνική καταξίωση και οικονομική αναβάθμιση.

Παράλληλα, οι εκπαιδευτικές αλλαγές που έχει ανάγκη ο λαός και ο τόπος είναι αλληλένδετες με τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές αλλαγές που χρειάζονται για την ανάπτυξη και την πρόοδο της χώρας.

Για τους λόγους αυτούς η ΟΛΜΕ συνδέει τον αγώνα της για τη βελτίωση της θέσης του εκπαιδευτικού με το γενικότερο αγώνα όλων των εργαζομένων για:

- την οικονομική ανάπτυξη,
- τη βελτίωση του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου των εργαζομένων,
- την εθνική ανεξαρτησία και την ειρήνη,
- τη διεύρυνση και το βάθος της δημοκρατίας, που σημαίνει πρώτα από όλα δημιουργία περισσότερων προϋποθέσεων και καλύτερων συνθηκών για να εκφέρει ο εργαζόμενος ελεύθερα τη γνώμη του, να συμμετέχει ουσιαστικά στην επιλογή των λύσεων που δίνονται στα προβλήματα του τόπου.

Ακριβώς επειδή υπάρχει η αλληλοσύνδεση των αιτημάτων και για τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της πάλης της, η ΟΛΜΕ επιδιώκει την κοινή δράση με τους εργαζόμενους του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και γενικότερα με ολόκληρο το λαϊκό κίνημα. Ειδικά για το μεγάλο λαϊκό πρόβλημα της Παιδείας είναι αναγκαία η οικοδόμηση ενός μαζικού και δυναμικού κινήματος για την Παιδεία, με βάση τις εκπαιδευτικές ομοσπονδίες, τους γονείς, τους μαθητές, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το εργατικό και το γενικότερο λαϊκό κίνημα.

Το κίνημα για την Παιδεία στη σημερινή συγκυρία πρέπει να αποτελέσει ένα από τα ριζοσπαστικά στοιχεία μέσα στην κοινωνική δυναμική.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός της ενοποίησης ΟΛΜΕ - ΟΛΤΕΕ. Και τούτο, γιατί έτσι διαμορφώνεται μια ενιαία εκπαιδευτική πολιτική για το συνδικαλιστικό κίνημα όλης της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η γενική μόρφωση και η τεχνικοεπαγγελματική εκπαίδευση – ειδικευση αποτελούν μια αδιαίρετη ενότητα, που παλεύουμε να προσφέρει το σύγχρονο δημοκρατικό σχολείο, ακριβώς γιατί αποτελούν τα απαραίτητα εφόδια για κάθε μαθητή.

Η σημερινή κατάσταση της Εκπαίδευσης

1. Η εκπαίδευση από την ίδια της φύση και τη λειτουργία αποτελεί ένα θεσμό που επηρεάζει και επηρεάζεται από τις συνθήκες που επικρατούν στην κοινωνία και την οικονομία.

* Τα πορίσματα του 3ου Συνεδρίου της ΟΛΜΕ περιλαμβάνονται στο τεύχος 600 (Σεπτέμβριος 1987) του Δελτίου της ΟΛΜΕ.

Οι γενικότερες οικονομικές - κοινωνικές συνθήκες σήμερα χαρακτηρίζονται από τη βαθιά οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις της στους εργαζόμενους, την κοινωνία και την Παιδεία.

Τα σοβαρά προβλήματα του λαού και της νεολαίας, η λιτότητα, η ανεργία ιδίως των νέων, η ανασφάλεια για το μέλλον και οι ανισότητες στη μόρφωση κάνουν επιτακτική την ανάγκη για ριζικές αλλαγές, για μια πολιτική ανάπτυξης με κατεύθυνση:

- την παραγωγική και κοινωνική ανασυγκρότηση,
- την αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη σε όφελος του λαού,
- την προώθηση των στόχων της εθνικής ανεξαρτησίας και της ειρήνης,
- την ενίσχυση της θέσης των εργαζομένων,
- τον εκδημοκρατισμό,
- τη βελτίωση του πολιτιστικού επιπέδου και της ποιότητας της ζωής.

Το συντηρητικό σχολείο, το σχολείο της κρίσης δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα δεδομένα αυτά.

Ο αγώνας του συνδικαλιστικού κινήματος για την παραγωγική και κοινωνική ανασυγκρότηση συνδέεται με τον αγώνα για τη ριζική αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Το μεγάλο κεφάλαιο έχει τις δικές του επιδιώξεις για την Παιδεία, για την οποία δείχνει ολοένα πιο αυξημένο ενδιαφέρον. Προσπαθεί μέσα από διάφορα Κέντρα (ΣΕΒ, Διεθνής Τράπεζα, κ.λπ.) να προωθήσει τους στόχους του. Προωθεί την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης και επιδιώκει - για τα δικά του στενά και ιδιοτελή συμφέροντα - η εκπαίδευση να βγάλει από τη μια μεριά έναν περιορισμένο αριθμό ειδικών με υψηλή κατάρτιση και από την άλλη τη μεγάλη μάζα με χαμηλό επίπεδο γνώσεων χωρίς ειδικευση και χωρίς πολλές απαιτήσεις στην παραγωγική διαδικασία.

Το συνδικαλιστικό μας κίνημα μαζί με όλο το κίνημα Παιδείας αποκρούει και αντιπαλεύει αυτές τις επιδιώξεις, λέει όχι σε αποφάσεις που παίρνονται από εξωεθνικά κέντρα.

Προωθεί τη δική του δυναμική πολιτική ριζικής ανασυγκρότησης της εκπαίδευσης σε όφελος του λαού και του τόπου.

2. Το κρίσιμο θέμα της ανεργίας των νέων, μαζί με μια αναπτυξιακή πολιτική δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, επιβάλλει την αναμόρφωση της εκπαίδευσης, ώστε να παρέχει το αναγκαίο επίπεδο των γενικών γνώσεων και της επαγγελματικής κατάρτισης.
3. Η αντιμετώπιση των ανισοτήτων και των ταξικών φραγμών που υπάρχουν στη μόρφωση αποτελεί βασική προτεραιότητα, ιδιαίτερα μάλιστα λόγω της ύπαρξης σημαντικού αριθμού μαθητών που δεν τελειώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση, αλλά και λόγω των κοινωνικών ανισοτήτων που εμφανίζονται κατά την εισαγωγή στα ΑΕΙ.
4. Τα ζητήματα που έχουν σχέση με την υλικοτεχνική υποδομή, τη λειτουργία των σχολείων, τους διορισμούς κ.λπ. έχουν άμεση επίδραση στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Οι μακροχρόνιες αδυναμίες και η καθυστέρηση της ελληνικής εκπαίδευσης στα θέματα αυτά επιβάλλουν την άμεση αντιμετώπισή τους. Η πολιτική της λιτότητας εντείνει τα προβλήματα αυτά, όπως ιδιαίτερα φάνηκε στην προηγούμενη χρονιά.
5. Όλα αυτά τα προβλήματα επηρεάζουν την κατάσταση των εκπαιδευτικών, που αγωνίζονται πολλές φορές με λίγα εφόδια, χωρίς επαρκή επιμόρφωση, χωρίς την κατάλληλη στήριξη, για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και την καλύτερη μόρφωση των μαθητών. Από την άλλη εκδηλώνεται από ορισμένες πλευρές κατευθυνόμενη προσπάθεια να φορτωθεί ο εκπαιδευτικός τα βάρη και τις ευθύνες για προβλήματα της παιδείας, να στραφεί εναντίον του η κοινή γνώμη και να γίνει έτσι αναποτελεσματική η πάλη του για την επίλυση των εκπαιδευτικών προβλημάτων και των άλλων ζητημάτων που συνολικά απασχολούν τον εκπαιδευτικό ως εργαζόμενο.

Διεκδικητικοί στόχοι

Η Ομοσπονδία μας, μέσα από τα συνέδρια και τις Γενικές Συνελεύσεις του κλάδου, μέσα από τους αγώνες της, έχει διαμορφώσει ένα διεκδικητικό πλαίσιο με αιτήματα που αφορούν την εκπαίδευση και

τον εκπαιδευτικό. Οι θέσεις αυτές της Ομοσπονδίας μας αποτελούν τη βάση για το διεκδικητικό πλαίσιο της και την ανάπτυξη των αγώνων των εκπαιδευτικών, για την προώθηση των δίκαιων αιτημάτων της.

Ανασυγκρότηση της εκπαίδευσης

Για να ανταποκριθεί η εκπαίδευση στις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας, πρέπει με τους σκοπούς, τη λειτουργία και το περιεχόμενό της να μορφώνει, να διαπαιδαγωγεί και να προετοιμάζει τους αυριανούς εργαζόμενους, ώστε να είναι χρήσιμοι κοινωνικά άνθρωποι και αγωνιστές της κοινωνικής προόδου.

Να βγάξει ολοκληρωμένους ανθρώπους, που να έχουν κατακτήσει το απαραίτητο για την εποχή μας επίπεδο γενικών γνώσεων, να έχουν ειδικευση και δυνατότητα ένταξης στην παραγωγική διαδικασία και να μπορούν να προχωρήσουν στον επόμενο κύκλο σπουδών.

Περιεχόμενο της Εκπαίδευσης

Η Ομοσπονδία μας, σε συνεργασία και με τις άλλες εκπαιδευτικές ομοσπονδίες και τους φορείς της εκπαίδευσης, είναι αποφασισμένη να παρέμβει μέσα από την αγωνιστική δράση της αποφασιστικά στο περιεχόμενο της μόρφωσης – αναλυτικό πρόγραμμα, βιβλία – όσο και στις μορφές και τις μεθόδους διδασκαλίας. Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι μας είναι:

1. Εκπαιδευτική αυτοτέλεια του Λυκείου.
2. Εναιοποίηση των αναλυτικών και ωρολόγιων προγραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με πρώτο βήμα την 9χρονη βασική εκπαίδευση. Τα αναλυτικά προγράμματα να εξασφαλίζουν εκπαίδευση που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες για ανάπτυξη και παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, στις νέες ανάγκες που δημιουργεί η επιστημονικοτεχνική επανάσταση και η τεχνολογική πρόοδος, καθώς και στις ανάγκες για σύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή, για ειδικευση και τεχνικοεπαγγελματική μόρφωση.
3. Εκσυγχρονισμός των αναλυτικών προγραμμάτων και ανακατανομή της ύλης, ώστε να διδάσκεται χωρίς χάσματα ή επικαλύψεις.
4. Αλλαγές στα βιβλία, ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για υψηλή σύγχρονη γνώση με βάση τις ραγδαίες εξελίξεις των επιστημών.
Στα βιβλία να προωθείται η επιστημονικότητα, η αντικειμενικότητα και η ιστορική αλήθεια και να εμφορούνται από προοδευτική ιδεολογία.
5. Εισαγωγή νέων μαθημάτων, όπως το μάθημα της τεχνολογίας, της κοινωνιολογίας, της οικονομίας και της μαθητικής αγωγής, της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, της εκπαίδευσης για την ειρήνη. Να υλοποιηθεί άμεσα ο 1566/85 στην εισαγωγή των νέων μαθημάτων στο Δημοτικό Σχολείο (ξένη γλώσσα, γυμναστική, καλλιτεχνικά κ.λπ.).
6. Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση.
Η ΟΛΜΕ διεκδικεί μια προσεκτική, προγραμματισμένη και σταδιακή εισαγωγή της πληροφορικής στο σχολείο, που να λαμβάνει υπόψη και να αντιμετωπίζει όλες τις διαστάσεις του θέματος (κοινωνικές, παιδαγωγικές κ.λπ.).
Η πληροφορική να εισαχθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα με τις εξής κατευθύνσεις:
 - τη μόρφωση των μαθητών πάνω στο περιεχόμενο της επιστήμης και των εφαρμογών της στη ζωή,
 - την επαγγελματική κατάρτιση αποφοίτων,
 - την υιοθέτηση της πληροφορικής σαν εργαλείου και την υποβοήθηση του έργου της συστηματικής μελέτης και έρευνας, που θα δώσει απαντήσεις στο ποιες πρέπει να είναι οι αναγκαίες προσαρμογές του εκπαιδευτικού συστήματος για τη σωστή ενσωμάτωση της πληροφορικής, αλλά και για το νέο ρόλο του εκπαιδευτικού και για τη σχετική επιμόρφωσή του.
7. Αλλαγές στις μεθόδους και τον τρόπο διδασκαλίας με βάση τα σύγχρονα πορίσματα των επιστημών, της παιδαγωγικής και της διδακτικής.

Τακτική επιμόρφωση των καθηγητών στα ζητήματα της διδακτικής και της Παιδαγωγικής.

Κατοχύρωση του δικαιώματος της πρωτοβουλίας και του πειραματισμού των εκπαιδευτικών πάνω στις παιδαγωγικές μεθόδους, μέσα στα πλαίσια των γενικών κατευθύνσεων και με τη βοήθεια του Συλλόγου Διδασκόντων και των σχολικών συμβούλων. Ο Σύλλογος Διδασκόντων είναι το κυρίαρχο παιδαγωγικό όργανο στη σχολική διαδικασία.

8. Συμμετοχή του συνδικαλιστικού κινήματος των εκπαιδευτικών, των άλλων φορέων της εκπαίδευσης καθώς και επιστημονικών συλλόγων στην κατάρτιση των προγραμμάτων.
9. Το κρίσιμο θέμα του περιεχομένου της εκπαίδευσης θα απασχολήσει τον κλάδο στο 6ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο.

Θέμα του 6ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου (Άνοιξη '89) "Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης στις νέες κοινωνικές - οικονομικές συνθήκες".

Ανισότητες στην εκπαίδευση

Με δεδομένα τα γνωστά προβλήματα που υπάρχουν σ' αυτό τον τομέα, είναι ανάγκη να ληφθούν όλα εκείνα τα μέτρα, που θα περιορίσουν κατά το δυνατόν όλες τις γνωστές εγγενείς κοινωνικές ανισότητες.

Ειδικότερα, πρέπει να παρθούν τα παρακάτω μέτρα:

- Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης με παράλληλη αναβάθμιση της δημόσιας. Το νέο Ν/Σ για την ιδιωτική εκπαίδευση πρέπει να έχει αυτή την αρχή και να υλοποιεί τη σταδιακή κατάργησή της.
- Απαγόρευση της λειτουργίας ξένων σχολείων στη χώρα μας με οποιαδήποτε μορφή, εκτός από αυτά που αφορούν τα παιδιά των αλλοδαπών. Απαγόρευση της φοίτησης των Ελληνόπουλων στα ξένα αυτά σχολεία.
- Κατάργηση των λεγόμενων «Κέντρων Ελεύθερων Σπουδών».
- Ενίσχυση του θεσμού της εσωσχολικής βοήθειας και επέκτασή του στο Γυμνάσιο. Ο σύλλογος των καθηγητών να αποφασίζει για την άμεση εφαρμογή μαθημάτων εσωτερικής βοήθειας, όταν χρειάζεται, ακόμα και για όλους τους μαθητές. Η πολιτεία έχει την ευθύνη για την υλικοτεχνική υποστήριξη και το αυξημένο εκπαιδευτικό προσωπικό.
- Να μελετηθεί το πρόβλημα της διαρροής στην 9χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση σε συνεργασία με φορείς εκπαίδευσης, Τ.Α. κ.λπ., και να παρθούν μέτρα για το σταμάτημά της. Κατάργηση του τίτλου που δίνει το Δημοτικό Σχολείο.
- Υποχρεωτική, με ευθύνη της Πολιτείας, προσχολική αγωγή για όλα τα παιδιά της νηπιακής ηλικίας.
- Η συνεργασία των εκπαιδευτικών με τους γονείς επιβάλλεται να αποκτήσει μόνιμα και ποιοτικά χαρακτηριστικά και να αφορά όλα τα προβλήματα που αφορούν το σχολείο.

Το Ε.Π.Λ. και η πρόωγηση του

Με την ολοκλήρωση της τριετούς εφαρμογής του Ε.Π.Λ. σε πειραματική μορφή, *να μην επεκταθεί ο θεσμός, αλλά, αντίθετα, να μπει υπό συνολική επανεξέταση το όλο θέμα*. Η Ομοσπονδία θα προχωρήσει σε μια συνολική αξιολόγηση της πορείας του θεσμού, στην προοπτική ενίσχυσης και επέκτασής του, με άξονα τη βασική θέση ότι:

Το Ε.Π.Λ. θα δίνει υψηλή γενική μόρφωση και επαγγελματική κατάρτιση σε όλους τους μαθητές καθώς και τη δυνατότητα μετάβασης στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα. Προοπτικά να γίνει ο μοναδικός τύπος Λυκείου.

Όλη η μη τριτοβάθμια Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση, που παρέχεται από άλλους φορείς (ΟΑΕΔ, Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας κ.λπ.) να περάσει σε ενιαίο φορέα και να υπαχθεί στο ΥΠΕΠΘ.

Να δοθούν οι θέσεις στα Ε.Π.Λ. ως οργανικά κενά και να καλυφθούν με τις ίδιες διαδικασίες που ισχύουν και για τα άλλα σχολεία.

Όχι ειδική μεταχείριση στους καθηγητές των Ε.Π.Λ. Ο χρόνος υπηρεσίας των συναδέλφων των Ε.Π.Λ. να μετράει στο σχολείο των Ε.Π.Λ. και όχι στο σχολείο που ανήκουν οργανικά.

- Το Σ.Ε.Κ. να είναι αυτοτελής σχολική μονάδα.

- Ολική διάθεση εκπαιδευτικών στο Σ.Ε.Κ.
 - Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην ΠΑΤΕΣ - ΣΕΛΕΤΕ που έχουν διοριστεί χωρίς αυτό το προσόν. Η ίδια επιμόρφωση να ισχύει και για τον κλάδο ΔΕ1, που δεν το έχει σαν προσόν διορισμού.
- Στο άρθρο 10 παρ. 4β του 1566/85 να συμπεριληφθεί και ο κλάδος ΠΕ4, εφόσον λειτουργεί εργα-
στήριο αντίστοιχο με την ειδικότητά του.

Δαπάνες για την Παιδεία

Οι δαπάνες για την Παιδεία είναι το κρίσιμο θέμα τόσο για την κάλυψη των αναγκών στην υλικοτε-
χνική υποδομή όσο και για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Η επένδυση στην παιδεία είναι
παραγωγική επένδυση, για το μέλλον της νεολαίας και την προκοπή του λαού και του τόπου μας. Το
ιστορικό αίτημα *15% του προϋπολογισμού για την Παιδεία* παραμένει επίκαιρο στις κατευθύνσεις της
ΟΛΜΕ και όλου του λαϊκού κινήματος για την Παιδεία, γιατί συνδέεται με την άμεση ικανοποίηση σημα-
ντικών αιτημάτων μας όπως:

- Επίλυση των χρόνιων προβλημάτων υλικοτεχνικής υποδομής.
- Εξασφάλιση σύγχρονων συνθηκών και μέσων για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.
Επιτάχυνση του προγράμματος κατασκευής σύγχρονων σχολικών κτιρίων, ώστε μέσα σε τακτό χρο-
νικό διάστημα να εξασφαλιστεί η πρωινή λειτουργία των σχολείων.
- Μηχανοργάνωση των σχολείων.
Κάλυψη όλων των κενών σε διδακτικό προσωπικό με κανονικούς διορισμούς. Αύξηση των οργανι-
κών θέσεων.
- Μείωση του αριθμού των μαθητών στα τμήματα σε 30.
- Κάλυψη των ελλείψεων σε διοικητικό και άλλο προσωπικό των σχολείων.
- Άμεση εφαρμογή του άρθρου 92 του ν. 1566/85 για την κάλυψη των νέων οργανικών θέσεων.

Για την αναβάθμιση του ρόλου και της θέσης του εκπαιδευτικού

Τα νέα δεδομένα και οι απαιτήσεις σηματοδοτούν ένα καινούργιο ρόλο για τον εκπαιδευτικό, περισ-
σότερο σύνθετο αλλά και πιο καθοριστικό και σημαντικό για την κοινωνία. Ο εκπαιδευτικός δεν μπορεί
να είναι ο απλός μεταδότης των γνώσεων, αλλά ο καθοριστικός παράγοντας της εκπαιδευτικής διαδι-
κασίας, που με το κύρος, την επιστημονική και παιδαγωγική του κατάρτιση, την πολύπλευρη μόρφωσή
του θα συμβάλει αποφασιστικά στη μόρφωση και τη διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς. Η ΟΛΜΕ μαζί με
τους άλλους φορείς της εκπαίδευσης αγωνίζεται για την ανάπτυξη και την ενίσχυση του κύρους και
των δυνατοτήτων των εκπαιδευτικών, για την ικανοποίηση των θεσμικών, εργασιακών και οικονομικών
τους αιτημάτων, για:

- ουσιαστική μόρφωση και επιμόρφωση του εκπαιδευτικού με βάση τις εξελίξεις των επιστημών
καθώς και της διδακτικής και της παιδαγωγικής·
- ενεργοποίηση και ουσιαστικοποίηση της λειτουργίας των συλλογικών οργάνων του ν. 1566/85.

Λειτουργικά προβλήματα σχολείων

Ισχύουν όλες οι γνωστές θέσεις που έχουν ψηφιστεί από τον κλάδο (2ο Συνέδριο, Γ.Σ.). Ειδικότερα:

1. Διορισμός γραμματέων στα σχολεία.
2. Κάλυψη των αναγκών σε βοηθητικό προσωπικό.
3. Αύξηση των λειτουργικών δαπανών, εργαστήρια, γυμναστήρια, όργανα κ.λπ.
4. Σχολική Βιβλιοθήκη.
5. Έγκαιρη ρύθμιση θεμάτων διορισμών, αποσπάσεων κ.λπ. και κάλυψη όλων των πραγματικών κενών
με κανονικούς διορισμούς.
6. Ενίσχυση του ρόλου του συλλόγου διδασκόντων σαν κυρίαρχου οργάνου αποφάσεων.
7. Ενίσχυση της συνεργασίας εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων.
Ουσιαστικοποίηση της λειτουργίας του σχολικού συμβουλίου.

8. Θέματα εκκλησιασμού, περιπάτων, εκδρομών και αργιών.
(Ισχύουν οι γνωστές θέσεις - διεκδικήσεις της Ομοσπονδίας, του 2ου Συνεδρίου).
[...]
12. Για το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ισχύουν οι θέσεις της Ομοσπονδίας, όπως διαμορφώθηκαν στο 2ο Συνέδριο.
- Να νομοθετηθεί η συμμετοχή του οργανωμένου κλάδου σε κάθε τμήμα ή ομάδα εργασίας του Π.Ι.

Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου

Ο σχολικός σύμβουλος οφείλει να γίνει και να παραμείνει συνεργάτης και καθοδηγητής του εκπαιδευτικού. Να είναι σύμβουλος στο επιστημονικό, παιδαγωγικό και διδακτικό έργο. Αυτή είναι η ουσία του νέου θεσμού, έτσι όπως τον αντιλαμβάνεται το συνδικαλιστικό κίνημα

Η ΟΛΜΕ παλεύει για να υλοποιηθεί ο θεσμός, σύμφωνα με τις θέσεις του συνδικαλιστικού κινήματος. Να τροποποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο που συνδέει το σχολικό σύμβουλο και την αξιολόγηση με τη μισθολογική βαθμολογική εξέλιξη του εκπαιδευτικού. Να αυξηθεί ο αριθμός των σχολικών συμβούλων. Να αυξηθούν οι αντίστοιχες δαπάνες και να παρθούν τα αναγκαία οργανωτικά μέτρα, ώστε να ενισχυθεί και να υποστηριχθεί η δουλειά του σχολικού συμβούλου.

Ανάπτυξη φιλειρηνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας στο σχολείο

Το σχολείο πρέπει να δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές μέσα από τις Μαθητικές Κοινότητες, σε συνεργασία με το Σύλλογο Διδασκόντων, τους γονείς, την Τ.Α. κ.λπ. να αναπτύσσουν φιλειρηνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως:

- μουσική, θέατρο, δημιουργία αθλητικών ομίλων,
- πολιτιστικές εκδηλώσεις για την ειρήνη, πρόσκληση ανθρώπων της τέχνης και των γραμμάτων για ομιλίες κ.λπ.,
- έκδοση μαθητικών εντύπων.

Για όλη αυτή τη δραστηριότητα είναι αναγκαία η οικονομική υποστήριξη από τη μεριά της Πολιτείας και η εξασφάλιση των υλικών προϋποθέσεων (χώροι, όργανα, βιβλία κ.λπ.).

Ειδικότερα απαιτούνται:

- Κάθε σχολείο να έχει το δικό του κτήριο. Χρονοδιάγραμμα αντιμετώπισης του προβλήματος μέσα σε μια πενταετία.
- Εξασφάλιση σε κάθε νέο σχολείο δικών του αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Διαρκής και δωρεάν, μέσω της Γ.Γ.Α., τροφοδότηση του σχολικού αθλητισμού με αθλητικό υλικό.
- Αξιοποίηση υπέρ του σχολικού αθλητισμού όλου του γυμναστικού δυναμικού των Γυμναστηρίων και των προγραμμάτων «Άσκηση για όλους».

4ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 4ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ πραγματοποιήθηκε το 1989 στην Αθήνα. Μεταξύ άλλων, ψηφίστηκαν οι ακόλουθες θέσεις*:

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΔΑΠΑΝΕΣ - ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Κατάργηση του Ν. 1566 και αλλαγή του με ένα νέο Νόμο, που οι θέσεις και οι αρχές του κλάδου γι' αυτόν θα διαμορφωθούν μέσα από έκτακτη και ειδική Γ.Σ. Προέδρων και αφού θα έχει προηγηθεί συζήτηση στη βάση.

Το 4ο Συνέδριο του κλάδου εκτιμά ότι το θέμα της κατάργησης του Ν. 1566 πρέπει να προβάλλεται, αφού προηγουμένως ο κλάδος, με τις γνωστές δημοκρατικές διαδικασίες βάσης, διαμορφώσει τις αρχές και τις θέσεις για ένα νέο Νόμο, που θα στηρίζονται στις ψηφισμένες αποφάσεις και κατευθύνσεις του 4ου Συνεδρίου. Σε καμία περίπτωση δε θα επιτρέψουμε, με πρόσχημα το Ν. 1566, να φαλκιδευτούν οι μέχρι τώρα κατακτήσεις μας, αρκετές από τις οποίες περιέχονται και στο Ν. 1566.

Επαρκείς πιστώσεις για την παιδεία, που θα αναλογούν πλήρως στις ελλείψεις των σχολείων για διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό και θα καλύπτουν απόλυτα όλες τις υπάρχουσες και μελλοντικές πάσης φύσεως ανάγκες.

Συγκεκριμένα, κάθε σχολείο πρέπει να καλύπτει χωροταξικά μια περιοχή με μαθητικό πληθυσμό που να εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία του, και να έχει το δικό του κτίριο, με όλα τα αναγκαία εργαστήρια και τις απαραίτητες εγκαταστάσεις. Έτσι το σχολείο θα λειτουργεί μόνο πρωινές ώρες, όπως παιδαγωγικά και λειτουργικά επιβάλλεται. Το πρόβλημα μπορεί να λυθεί με την επανεξέταση της χωροθέτησης των σχολείων, τη δημιουργία σχολικών κέντρων, την αύξηση της χρηματοδότησης, την πλήρη τυποποίηση ευέλικτων κατασκευών, την αποκέντρωση της εκτέλεσης των έργων και με τη συνδρομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- Προτείνουμε ουσιαστική εισαγωγική επιμόρφωση για τους νεοδιοριζόμενους, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στο έργο τους, να παρέχεται δυνατότητα διαρκούς επιμόρφωσης με βάση την ελευθερία επιλογής σε ό,τι αφορά την ανανέωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης του καθηγητή για την υποβοήθηση και βελτίωση του έργου του.
- Διαφάνεια και αξιοκρατία σε όλες τις διαδικασίες.
- Ενιαίο πρόγραμμα 9ετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Αποφυγή επικαλύψεων / επαναλήψεων. Ουσιαστικός εμπλουτισμός της διδακτέας ύλης.
- Πλήρης αξιοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Να γίνει νομοθετική ρύθμιση, ώστε οι πάσης φύσεως εργασίες να λήγουν την 30ή Ιουνίου.
- Μείωση του αριθμού μαθητών κατά τάξη στα Γυμνάσια σε 25-30 και στα Λύκεια σε 20-25.
- Επιλογή υποδιευθυντών και διευθυντών και από τον κλάδο των νομικών και πολιτικών επιστημών και για τα Γενικά Λύκεια - Γυμνάσια.
- **Δυσπρόσιτα:** Να καταργηθεί ο νόμος για τα δυσπρόσιτα. Τα κενά να καλύπτονται με κανονικούς διορισμούς. Πρέπει να γίνονται επαρκείς και έγκαιροι διορισμοί.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

- Να ισχύει και στο εξωτερικό το νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται και στην Ελλάδα, τουλάχιστον όσον αφορά τα εργασιακά ζητήματα των εκπαιδευτικών, ωράριο εργασίας, διευθυντές, υποδιευθυντές, σχολικούς συμβούλους, αριθμό μαθητών κατά τμήμα κ.λπ.

* Τα πορίσματα του 4ου Συνεδρίου δημοσιεύτηκαν στο Δελτίο της ΟΛΜΕ (τεύχος 613, Σεπτέμβριος 1989).

5ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 5ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ, αφιερωμένο στο Νίκο Τεμπονέρα, πραγματοποιήθηκε το 1991 στην Αθήνα. Αναφέρονται στη συνέχεια τα πορίσματα του 5ου Συνεδρίου που έχουν σχέση με τα ζητήματα της εκπαίδευσης.*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

1. Η κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος

1. Η κρίση του εκπαιδευτικού μας συστήματος αποτελεί μια κοινή διαπίστωση. Εκδηλώνεται με την ανικανότητά του να ανταποκριθεί στις ραγδαίες εξελίξεις σε όλους τους τομείς.

Η έκρηξη της τεχνολογίας και της επιστήμης επιφέρει θεαματικές αλλαγές στην οικονομία, την παραγωγή, την απασχόληση, την κοινωνία και τις αξίες της ζωής. Η τεράστια επέκταση των μέσων ενημέρωσης διαμορφώνει ένα νέο πληροφοριακό κόσμο με τεράστιες δυνατότητες, αλλά και με τον κίνδυνο χειραγώγησης των πολιτών από ολιγαρχικά κέντρα. Οι κίνδυνοι για τη δημοκρατία και τους θεσμούς γίνονται ακόμη μεγαλύτεροι από τη χρησιμοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας από τους λίγους σε βάρος των πολλών.

Το κεντρικό θέμα είναι η δημιουργική αφομοίωση των νέων αυτών εξελίξεων με τρόπο που να βελτιώνουν την κατάσταση της εργασίας, την ποιότητα ζωής, το βιοτικό επίπεδο, τις συνθήκες εργασίας, τις κοινωνικές παροχές.

Η πραγματικότητα σήμερα είναι τελείως διαφορετική.

Η μονόπλευρη πολιτική σε βάρος των εργαζομένων οξύνει τις κοινωνικές ανισότητες και επιδεινώνει όλα τα μεγέθη της οικονομίας. Η ανεργία των νέων βρίσκεται σε ανησυχητικά υψηλά επίπεδα με αποτέλεσμα ο ανθρώπινος παράγοντας και η θέση των εργαζομένων να υποβαθμίζεται στις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις. Κάτω από τις συνθήκες αυτές η Παιδεία αποτελεί ένα βασικό στοιχείο για την ανταπόκριση της κοινωνίας μας στις σημερινές εξελίξεις. Το σχολείο δεν μπορεί από μόνο του να αντιμετωπίσει τα μεγάλα κοινωνικά και οικονομικά μας προβλήματα. Μπορεί όμως να αποτελέσει μια προωθητική δύναμη, αν ενταχθεί σε ένα συνολικό σχέδιο ανάπτυξης με άξονα τις δυνάμεις της εργασίας και με ενίσχυση του ρόλου και της θέσης τους στις κοινωνικές, πολιτικές και παραγωγικές μεταβολές. Γι' αυτή την προοπτική αγωνιζόμαστε πάντα και σήμερα, αντιμετωπίζοντας την πολιτική εκείνη, που υποτάσσει τις ανάγκες της κοινωνίας στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων των λίγων, με δραματικές επιπτώσεις στην οικονομική, κοινωνική και εκπαιδευτική πρόοδο της χώρας και των εργαζομένων και με έντονη την απειλή πειθωριοποίησης σε σχέση με τις επιστημονικές, τεχνολογικές και κοινωνικές εξελίξεις.

2. Οι επιπτώσεις

Οι επιπτώσεις της πολιτικής αυτής δημιουργούν την κρίση στην εκπαίδευση, που εκδηλώνεται με ένταση στους εξής τομείς:

- στη συνεχή αποδυνάμωση του ρόλου του δημόσιου σχολείου προς όφελος του ιδιωτικού,
- στη χαμηλή της χρηματοδότηση με το 6,8% του προϋπολογισμού,
- στη συνεχώς υποβαθμιζόμενη θέση του εκπαιδευτικού σε όλους τους τομείς,
- στον παρωχημένο χαρακτήρα του περιεχομένου της εκπαίδευσης.

Η πραγματικότητα αυτή περιγράφει ως εξής:

- Η μεγάλη ζήτηση της ελληνικής κοινωνίας για μόρφωση οδήγησε σε μια μεγάλη σχετική αύξηση του μαθητικού δυναμικού στην τελευταία δεκαετία. Η μαζικοποίηση αυτή δε συνδυάστηκε με τις απαραίτητες ποιοτικές αλλαγές (χρηματοδότηση, νέα αναλυτικά προγράμματα, υλικοτεχνική υποδομή, αναβάθμιση των εκπαιδευτικών), που θα συντελούσαν στη βελτίωση της προσφερόμενης εκπαίδευσης. Οι ανισότητες στη μόρφωση παραμένουν έντονες για τα παιδιά από τα κατώτερα κοινωνικά - οικονομικά στρώματα. Συγκεκριμένα:

* Τα πορίσματα του 5ου Συνεδρίου δημοσιεύτηκαν στο Δελτίο της ΟΛΜΕ (τεύχος 621/623 του 1991).

- Στο Γυμνάσιο το ποσοστό των διαρροών είναι σχετικά υψηλό, πράγμα που οδηγεί το τμήμα αυτό των μαθητών στην ανεργία και την περιθωριοποίηση.
- Τα νέα μαθήματα, όπως η τεχνολογία, τα αισθητικά μαθήματα, η σύνδεση με τις τοπικές συνθήκες, τα μαθήματα πρακτικής ωφελιμότητας, δεν έχουν εισαχθεί, με αποτέλεσμα το Γυμνάσιο να παρουσιάζει ένα θεωρητικό χαρακτήρα χωρίς να συνδέεται με την πράξη.
- Στο Λύκειο επικρατεί ο μονόδρομος του Γενικού Λυκείου, που λειτουργεί ως προθάλαμος του Πανεπιστημίου με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται ο μορφωτικός αυτοτελής ρόλος του. Σε αυτό βέβαια επιδρά και ο χαρακτήρας των Γενικών Εξετάσεων σε ΑΕΙ - ΤΕΙ.
- Λείπουν εντελώς τα επαγγελματικά εφόδια που να δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να ανακαλύψουν τις κλίσεις τους και να κάνουν τις σωστές επιλογές για τη ζωή.
- Η επαγγελματική εκπαίδευση με τη σημερινή της κατάσταση γίνεται χώρος υποδοχής των μαθητών από προηγούμενη σχολική αποτυχία. Αποτελεί έτσι ένα υποβαθμισμένο τύπο Λυκείου με βιβλία που δεν ανανεώνονται, με τη μη σύνδεσή του με τις τεχνολογικές εξελίξεις, την αγορά εργασίας και την παραγωγή.
- Η πολυκλαδική εκπαίδευση, που αποτέλεσε επιλογή της ΟΛΜΕ, μετά από μια φάση πειραματισμού παρέμεινε στην ουσία μια νησίδα του εκπαιδευτικού συστήματος, χωρίς να δημιουργήσει τη δυναμική επέκτασή της.
- Οι διδακτικές μέθοδοι εξυπηρετούν την παλιά αντίληψη συσσώρευσης της γνώσης, ενώ η σημερινή έκρηξη της επιβάλλει διδακτικές μεθόδους που να εξοικειώνουν το μαθητή με την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και σκέψης απέναντι σε ένα κόσμο ανοικτής πληροφόρησης.
- Με βάση τα δεδομένα αυτά ένα 80% των νέων οδηγούνται στη ζωή και την εργασία χωρίς τα κατάλληλα μορφωτικά - επαγγελματικά εφόδια. Η ποιότητα στην εκπαίδευση και η αντιμετώπιση των ανισοτήτων είναι τα δύο κύρια προβλήματα του ελληνικού σχολείου.

Η βελτίωση της εκπαίδευσης, ώστε η ποιότητα και ο εκδημοκρατισμός της να γίνουν πραγματικότητα, προϋποθέτει να απαντηθούν μια σειρά ερωτήματα:

- Ποια είναι τα μέτρα βοήθειας, ώστε να αναπληρώνουν για τους νέους που προέρχονται από τα μη προνομιούχα στρώματα τη βοήθεια που απολαμβάνουν τα παιδιά των προνομιούχων στρωμάτων;
- Πώς θα απαντήσουμε στις ανάγκες ενός μαθητικού δυναμικού όλο και πιο ετερογενούς ως προς την κοινωνική, μορφωτική και οικονομική προέλευση;
- Πώς θα αξιοποιηθούν όλες οι εκπαιδευτικές κατευθύνσεις, ώστε να δίνονται σε όλους τους νέους τα εφόδια για να οικοδομήσουν το προσωπικό και επαγγελματικό τους μέλλον;
- Πώς θα φτάσουμε στο σημείο, ώστε ο προσανατολισμός των νέων να πάψει να γίνεται αρνητικός, μέσω της σχολικής αποτυχίας, αλλά να είναι αποτέλεσμα μιας ελεύθερης και θετικής επιλογής;
- Ποια σχολικά προγράμματα πρέπει να προτείνουμε; Τι μέσα πρέπει να διατεθούν;
- Τι επαγγελματικά εφόδια πρέπει να αναπτύξουμε ως εκπαιδευτικοί;
- Ποια οικονομική, εκπαιδευτική και κοινωνική ενίσχυση χρειαζόμαστε, ώστε να ανταποκριθούμε στις αυξημένες ανάγκες;

3. Η κυβερνητική πολιτική

Η κυβέρνηση επιχείρησε και επιχειρεί να αντιμετωπίσει τις σημερινές προκλήσεις με την επάνοδο σε παλιές και αποτυχημένες ανάγκες του παρελθόντος.

- Δίνει προτεραιότητα στην ιδιωτική παιδεία και στην ιδιωτικοποίηση τομέων της δημόσιας εκπαίδευσης, γεγονός που θα οξύνει παραπέρα τις ανισότητες στη μόρφωση.
- Αποδυναμώνεται έτσι παραπέρα ο δωρεάν δημόσιος χαρακτήρας της, πράγμα που εκφράζεται από το 6,8% του προϋπολογισμού για την παιδεία, την κατάργηση των δωρεάν βιβλίων κ.λπ.
- Επιδιώκει να περιορίσει τη μόρφωση των νέων με την επάνοδο στο εξεταστικοκεντρικό σύστημα, ακόμα και με εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Στόχος είναι να στραφεί το μαθητικό δυναμικό, και κυρίως από τα πιο αδύνατα κοινωνικά στρώματα, προς μια υποβαθμισμένη γενική επαγγελματική κατάρτιση, που στερεί τους νέους από την απαραίτητη εκπαίδευση.

Επιδιώκεται μια μονόπλευρη και ιδεολογικά αντιδραστική κατεύθυνση στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης. Οι περικοπές στην ύλη μιας σειράς μαθημάτων (Ιστορία, Κοινωνιολογία κ.λπ.) εκφράζουν μια μονόπλευρη ιδεολογική χειραγώγηση των νέων. Ολόκληρες περιόδους της πρόσφατης ιστορίας αφαιρούνται (Πολυτεχνείο, Δικτατορία, Εμφύλιος κ.λπ.) με το επιχείρημα της «έμφασης στην ελληνική ιστορία»! Ο ανθρωπιστικός χαρακτήρας της γνώσης υποβαθμίζεται, επιδιώκεται ο κατακερματισμός της εκπαίδευσης με τη δημιουργία ενός χαμηλά εκπαιδευόμενου ανθρώπινου δυναμικού από τα πιο αδύνατα κοινωνικά - μορφωτικά λαϊκά στρώματα, ευάλωτου στην εργασία και χωρίς την ικανότητα, μέσω της ολόπλευρης μόρφωσης, να επηρεάζει το κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι.

- Ως προς τη λειτουργία των σχολείων, επαναφέρεται ένα πλαίσιο αυταρχικό με την επάνοδο των επιθεωρητών, την αξιολόγηση από ειδικούς αξιολογητές, την κατάργηση των επετηρίδων, την επάνοδο στην παντοκρατορία του μόνιμου διευθυντή, την αφαίρεση των αρμοδιοτήτων από το σύλλογο διδασκόντων, τη σύνδεση μισθού - βαθμού κ.λπ. Τέλος, ο κομματικός έλεγχος στην εκπαίδευση, με ρουσφετολογικές επιλογές προϊσταμένων, διευθυντών κ.λπ.

Η ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης, το επιλεκτικό σχολείο, η τεχνητή πειθαρχία και η επιβολή, ο στείρος και απομνημονευτικός τρόπος μάθησης, ο πειθαναγκασμός των εκπαιδευτικών, η επάνοδος σε συνταγές της δεκαετίας του '50 συνιστούν τον εκπαιδευτικό πρωτογονισμό της κυβερνητικής πολιτικής.

Οι προτάσεις μας

- Οι σημερινές εξελίξεις επιβεβαιώνουν την ανάγκη να ιεραρχηθεί η εκπαίδευση ως κύρια κοινωνική - πολιτική προτεραιότητα. Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, στη γνώση, στη μόρφωση είναι όρος της εθνικής μας ανάπτυξης.
- Η δωρεάν δημόσια εκπαίδευση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της θέσης μας.

Με τις προτάσεις μας επιχειρούμε μια δημιουργική σύνθεση των αποφάσεών μας, της τελευταίας δεκαετίας, με μια γόνιμη υπέρβασή των εκεί που οι συνθήκες το επιβάλλουν. Στην κατεύθυνση αυτή προσπαθήσαμε να λάβουμε υπόψη τον πλούσιο προβληματισμό που αναπτύχθηκε στις ημερίδες που διοργάνωσαν οι τοπικές ΕΛΜΕ και η ΟΛΜΕ.

Στα πλαίσια αυτά διεκδικούμε:

1. Ουσιαστική αύξηση των δαπανών για την παιδεία

Ο στόχος αυτός αποτέλεσε ιστορικό αίτημα μεγάλων αγώνων για την Παιδεία.

Χωρίς την ουσιαστική και συνεχόμενη αύξηση των δαπανών δεν μπορούμε να μιλήσουμε για αναβάθμισή της. Και τούτο, γιατί η υλοποίησή της συνδέεται με μερικούς κρίσιμους τομείς του εκπαιδευτικού μας συστήματος:

- την πρωινή λειτουργία όλων των σχολείων με προγραμματισμό ολοκλήρωσης στα επόμενα πέντε χρόνια·
- την αντιμετώπιση του προβλήματος της υλικοτεχνικής υποδομής, επισκευής και συντήρησης σχολείων·
- την κάλυψη των αναγκών σε διορισμούς, εισαγωγή - νέων μαθημάτων, βιβλίων, αναθεώρηση των προγραμμάτων·
- την αντιμετώπιση των αναγκών για ουσιαστική επιμόρφωση και ουσιαστική βελτίωση των αμοιβών των εκπαιδευτικών.

2. Το δημοκρατικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης (ανοικτό στην κριτική σκέψη και στις κοινωνικές ανάγκες)

Για το θέμα αυτό αποτελούν πλαίσιο διαλόγου οι σχετικές θέσεις - προτάσεις των ομάδων εργασίας της ΟΛΜΕ. Η εργασία αυτή πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διαλόγου και να ολοκληρωθεί με την εξειδίκευσή της στο 6ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο του κλάδου.

Με βάση τις θέσεις αυτές προτείνουμε:

α. Στόχοι των αναλυτικών προγραμμάτων

Πλαίσιο συζητήσεων για την επόμενη χρονιά οι θέσεις της ομάδας εργασίας της ΟΛΜΕ (Δελτίο ΟΛΜΕ, τεύχος 618, Φλεβάρης 1991).

β. Γυμνάσιο

- Ενιαία θεώρηση των προγραμμάτων Δημοτικού - Γυμνασίου, αλλά και των παιδαγωγικών μεθόδων, για την ομαλότερη διασύνδεση της εννιάχρονης εκπαίδευσης και για την εσωτερική συνοχή της.
- Εισαγωγή νέων μαθημάτων (τεχνολογία, οικολογία, οικονομία κ.λπ.), προσθήκη μαθημάτων πρακτικής ωφελιμότητας, σύσταση ενισχυτικών μαθημάτων, σύνδεση του σχολείου με τις τοπικές συνθήκες, *χωρίς πρόωρη εξειδίκευση*.
- Στα πλαίσια αυτά να εξετασθεί περαιτέρω η καθιέρωση μαθημάτων επιλογής σε δύο κατευθύνσεις:
 - α) μαθήματα που σχετίζονται με τα υποχρεωτικά μαθήματα, αλλά αποτελούν προέκταση της διδασκόμενης ύλης, με πειραματικές ασκήσεις ή πρακτικές εφαρμογές,
 - β) μαθήματα που δεν περιλαμβάνονται στα υποχρεωτικά και που δεν μπορούν να καθοριστούν ομοιόμορφα, αλλά εξαρτώνται από τα ενδιαφέροντα των μαθητών και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής (π.χ. θέατρο, σχέσεις των δύο φύλων, τοπική ιστορία, οικολογία κ.λπ.). Να εκπονηθεί ένα πρόγραμμα οργάνωσής τους και να ανατεθεί στο Σύλλογο των Διδασκόντων κάθε σχολείου η εξειδίκευση και εφαρμογή τους.
- Είναι αυτονόητη η καθιέρωση της πρωινής λειτουργίας των σχολείων για την υλοποίηση του νέου αυτού προγράμματος των Γυμνασίων.

Συμπερασματικά, για το Γυμνάσιο απαιτείται μια διαφοροποιημένη στα επιμέρους αλλά ενιαία στη σύλληψη και στο σύνολό της γενική μόρφωση, προσιτή σε όλα τα παιδιά του ελληνικού λαού. Επιπλέον, πρέπει να αναπροσανατολιστεί η διδασκαλία από τη συσσώρευση των γνώσεων στη διαδικασία κατάκτησης και αποτίμησής της με εξοικείωση με την πρακτική πλευρά της, με την εισαγωγή στην έρευνα, με σχολικές βιβλιοθήκες και με οικειοποίηση των μεθόδων εργασίας (τεχνικές απομνημόνευσης, οργάνωση της προσωπικής εργασίας, αναζήτηση στοιχείων, λήψη σημειώσεων κ.λπ.).

γ. Λύκειο

1. Στη λυκειακή βαθμίδα παράλληλα με τη γενική μόρφωση επιβάλλεται η παροχή και ειδικής γνώσης, σε κύκλους και κλάδους σπουδών, που σχετίζονται με τον κόσμο της εργασίας, χωρίς να θεωρείται τίποτε ως τετελεσμένο και οριστικό.
Οι δυνατότητες οριζόντιων και καθέτων διασυνδέσεων θα παραμένουν ανοικτές. Έτσι θα ενισχυθεί και η δυνατότητα μετάβασης περισσότερων μαθητών στη λυκειακή βαθμίδα. Ο ενιαίος χαρακτήρας της γνώσης, η ανθρωπιστική της διάσταση, η κριτική ικανότητα με τρόπο που να αφομοιώνει τις ραγδαίες επιστημονικές, τεχνολογικές κ.λπ. εξελίξεις είναι βασική κατεύθυνση των θέσεών μας.
2. Το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο αποτέλεσε και αποτελεί στόχο της Ομοσπονδίας με στόχο την ύπαρξη ενός μόνο τύπου Λυκείου.
Χρειάζεται να μελετηθεί, να επισημανθούν οι αδυναμίες και τα προβλήματα της πολυκλαδικής εκπαίδευσης με στόχο την επέκτασή της και στους άλλους τύπους Λυκείου.
3. Η πολυκλαδική εκπαίδευση, με βάση τα παραπάνω, να επεκταθεί και στους άλλους τύπους Λυκείων με στόχο τον ενιαίο τύπο Λυκείου που να παρέχει γενική μόρφωση και επαγγελματικά εφόδια.
4. Λόγω των αυξημένων απαιτήσεων της κοινωνικής ζωής και της εργασίας, και σύμφωνα με τις διεθνείς τάσεις, όλοι οι νέοι πρέπει *υποχρεωτικά να συνεχίζουν τις λυκειακές σπουδές*.
Οι λυκειακές σπουδές συνδέονται με ένα δίκτυο δημόσιας επαγγελματικής κατάρτισης, στο οποίο συγκεντρώνονται όλα τα είδη της σχετικής κατάρτισης (ΟΑΕΔ, ναυτιλιακές σχολές κ.λπ.), υπό την επίβλεψη του Υπουργείου Παιδείας. Το δίκτυο αυτό παρέχει κατάρτιση, ειδίκευση, επανεπίδειξη, διαρκή επαγγελματική - εκπαιδευτική επιμόρφωση.
5. Ο τρόπος εισαγωγής στα ΑΕΙ αποτελεί ένα ακανθώδες θέμα, που επηρεάζει καταλυτικά τη μορφωτική διαδικασία. Για το θέμα αυτό στις ημερίδες των ΕΛΜΕ αναπτύχθηκαν πολλές απόψεις (καθιέρωση ενός προπαρασκευαστικού έτους, προσμέτρηση βαθμών Λυκείου, σταδιακό άνοιγμα των Πανεπιστημίων, κατάργηση εισαγωγικών εξετάσεων κ.λπ.).

Η εκτίμησή μας είναι ότι το θέμα του τρόπου εισαγωγής στα ΑΕΙ δεν μπορεί να εξεταστεί αποκομμένα από τις τομές που απαιτούνται στη Λυκειακή εκπαίδευση, όπως συνέβη με μια σειρά αλλαγών μέχρι σήμερα στο εξεταστικό σύστημα. Αντίθετα, ξεκινώντας από τις μεταρρυθμίσεις που προτείνουμε για το Λύκειο, πρέπει να μελετήσουμε το σύστημα εισαγωγής, με κατεύθυνση την ικανοποίηση της αυξημένης κοινωνικής ζήτησης για αυξημένη πανεπιστημιακή εκπαίδευση, με κατάργηση των φραγμών απόκτησής της.

3. Ανισότητες στη μόρφωση

Η εμπορευματοποίηση της γνώσης, που επιδιώκει η Κυβέρνηση μέσω της ιδιωτικοποίησης, είναι γεγονός ότι θα έχει τρομερές συνέπειες ως προς τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Η αντίθεσή μας στην πολιτική της ιδιωτικοποίησης συνδέεται με την προσπάθειά μας για την αναβάθμιση της δημόσιας, ώστε να εξασφαλίζει ενισχυτικά μέτρα για τα παιδιά των μη ευνοημένων κοινωνικών τάξεων.

Λόγω της σημερινής κατάστασης της δημόσιας εκπαίδευσης, μια σειρά τομέων της προσφέρονται έξω από αυτή (φροντιστήρια, ξένες γλώσσες κ.λπ.).

Η αύξηση του μαθητικού δυναμικού δεν οδήγησε σε ουσιαστική άμβλυνση των ανισοτήτων στη μόρφωση και τούτο γιατί δε συνδυάστηκε με τα απαραίτητα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία ενίσχυσης των μαθητών από τα λαϊκά στρώματα. Για το λόγο αυτό χρειάζεται:

- α. Η ανάπτυξη της ενισχυτικής διδασκαλίας με πιο ορθολογικό τρόπο και με διάθεση περισσότερων μέσων.
- β. Η εισαγωγή νέων μαθημάτων και μαθημάτων επιλογής ανάλογα με τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.
- γ. Ειδικά προγράμματα ένταξης στο σχολείο κατά γεωγραφικές περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο πρόβλημα διαρροών, σε συνεργασία κρατικών φορέων, τοπικής αυτοδιοίκησης και εκπαιδευτικών. Τα κατάλληλα μέσα είναι απαραίτητα να διατεθούν.
- δ. *Νέες παιδαγωγικές μέθοδοι πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να αντιμετωπιστεί η σχολική αποτυχία, όπως εξατομικευμένη διδασκαλία, χρησιμοποίηση οπτικοακουστικών μέσων, διδασκαλία κατά ομάδες, νέες μέθοδοι αξιολόγησης με ατομικές εργασίες, με καλύτερη συνεργασία σχολείου και οικογένειας κ.λπ.*
- ε. Μείωση του αριθμού των μαθητών κατά τμήμα.
- ζ. Ειδικά προγράμματα πρέπει να εκπονηθούν για το θέμα αυτό με ειδική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.
- η. Να καταργηθούν τα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών. Να εφαρμόζεται απαρέγκλιτα και για τα ιδιωτικά σχολεία το αναλυτικό πρόγραμμα και τα ωρολόγια προγράμματα. Να μην εκδοθούν νέες άδειες λειτουργίας ιδιωτικών σχολείων. Επιβεβαιώνουμε τη θέση μας για τη σταδιακή κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης.
- θ. Κάθε μαθητής με την κατάλληλη παιδαγωγική στήριξη πρέπει να διαμορφώνει ένα σχέδιο προσωπικής ανάπτυξης που να τον υποβοηθεί στις εκπαιδευτικές του επιλογές. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός από εξειδικευμένο προσωπικό είναι ένα βασικό στοιχείο προσανατολισμού των μαθητών. Η Α' Λυκείου πρέπει να προσανατολιστεί, ώστε να δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να αποκτήσουν μεθόδους για να φθάσουν σε μια αυτονομία που να οδηγεί σε ένα σχέδιο ανώτερης εκπαίδευσης ή σε μια επαγγελματική κατεύθυνση.

4. Βιβλία

Με βάση τις μέχρι σήμερα αποφάσεις του κλάδου, τις απόψεις των ομάδων εργασίας της ΟΛΜΕ (Δελτίο ΟΛΜΕ 618, Φλεβάρης 1991) και των προβληματισμών στις εκπαιδευτικές ημερίδες ΟΛΜΕ - ΕΛΜΕ, και απέναντι στις προθέσεις του ΥΠΕΠΘ για κατάργηση, ουσιαστικά, της δωρεάν χορήγησης των σχολικών βιβλίων, προτείνουμε:

1. Είναι βασική μας θέση η ανάγκη πολλαπλής πρόσβασης του μαθητή στη γνώση. Αυτό συνδέεται με αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας και αξιολόγησης του μαθητή, έτσι ώστε να καλλιεργείται πρωταρχικά η κριτική του σκέψη και όχι η απομνημονευτική του ικανότητα, όπως συμβαίνει σήμερα.

2. Η συγγραφή του σχολικού βιβλίου προϋποθέτει την ύπαρξη ενός σύγχρονου, ευέλικτου αναλυτικού προγράμματος. Οι κατευθύνσεις του Α.Π. εκπονούνται από ένα συλλογικό όργανο που έχει και την καθοδήγηση για όλες τις φάσεις βελτίωσης και προσαρμογής του. Επιβάλλεται η ύπαρξη ενός βασικού διδακτικού βιβλίου για κάθε μαθητή και παράλληλα ενθαρρύνεται η πρόσβαση των μαθητών σε σχετικά βιβλία ή βοηθήματα στη σχολική βιβλιοθήκη.
3. Το βιβλίο συγγράφεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Α.Π. Το συλλογικό όργανο, αφού προσδιορίσει τις προδιαγραφές συγγραφής του κάθε διδακτικού βιβλίου, προσκαλεί τους υποψήφιους συγγραφείς για εκδήλωση ενδιαφέροντος με προκήρυξη διαγωνισμού ανάμεσα σε εκείνους που διαθέτουν τις απαραίτητες επιστημονικές - παιδαγωγικές προϋποθέσεις.
4. Την ευθύνη επιλογής τού καταλληλότερου έχει το συλλογικό όργανο, το οποίο φροντίζει για την πειραματική διδασκαλία του σε ορισμένα σχολεία πριν την τελική έκδοση και κυκλοφορία.
5. Το βασικό βιβλίο εκδίδεται από τον ΟΕΔΒ, σύμφωνα με τις δυνατότητες της σύγχρονης εκδοτικής τέχνης και διανέμεται δωρεάν στους μαθητές. Εκδίδονται επίσης βιβλία για τον εμπλουτισμό της σχολικής βιβλιοθήκης.
6. Παράλληλα με την έκδοση των εγχειριδίων το υπεύθυνο συλλογικό όργανο πρέπει να εξασφαλίσει την έκδοση του βιβλίου του εκπαιδευτικού, στο οποίο θα περιέχεται όχι μόνο το τι θα διδαχθεί, αλλά κυρίως, το πώς θα προσφερθεί η διδακτέα ύλη για την πραγμάτωση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων μάθησης.
7. Λόγω του χρόνου που απαιτείται για τη διαδικασία αυτή, είναι ανάγκη να διατηρηθούν τα σημερινά εγχειρίδια, έως ότου εξασφαλισθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις συγγραφής νέων.
8. Άμεσα πρέπει να οργανωθούν οι σχετικές δανειστικές βιβλιοθήκες και να εμπλουτισθούν με κατάλληλα βοηθήματα, που θα επιλέξουν οι σύλλογοι των διδασκόντων.
9. Είναι αυτονόητη η ανάγκη να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα σχολικών βιβλιοθηκών, ώστε να υπάρχει στην πράξη η δυνατότητα πολλαπλής πρόσβασης του μαθητή στη γνώση.

5. Εσωτερική λειτουργία σχολείου

Επιβεβαιώνουμε τις γνωστές μας θέσεις:

- Σύλλογος Διδασκόντων: Κυρίαρχο όργανο διοίκησης, εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό.
- Διευθυντές: Επιλογή με θητεία. Αξιοκρατικά και διαφανή κριτήρια επιλογής. Εκλογή υποδιευθυντών από το Σύλλογο Διδασκόντων.
- Να γίνει επανάκριση Προϊσταμένων Διευθύνσεων Γραφείων και Διευθυντών μετά τους πρόσφατους ρουσφετολογικούς διορισμούς.
- Να κατοχυρωθεί στην πράξη ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου και να γίνει η επανάκρισή του με αξιοκρατικά κριτήρια.
- Να καταργηθεί η συμμετοχή του δικαστικού στα υπηρεσιακά συμβούλια. Αναλυτικά, οι θέσεις μας περιλαμβάνονται στο δελτίο ΟΛΜΕ 618, Φλεβάρης 1991.

6. Ο εκπαιδευτικός

Σήμερα αναγνωρίζεται από όλους ότι κλειδί στη βελτίωση της εκπαίδευσης είναι ο ίδιος ο εκπαιδευτικός. Ποτέ άλλοτε όμως αυτή η κοινή διαπίστωση δε διαψεύδεται τόσο κραυγαλέα στην πράξη από τις κυβερνητικές ρυθμίσεις.

Ο αυξημένος ρόλος μας ως εκπαιδευτικών συμβαδίζει με μια συνεχή υποβάθμισή μας σε όλους τους τομείς. Βιώνουμε καθημερινά την πίεση που ασκείται, όταν το σχολείο δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις σημερινές ανάγκες. Το έργο μας γίνεται πιο σύνθετο και δύσκολο, χωρίς την κατάλληλη στήριξη και ενίσχυση.

Οι αναγκαίες τομές στο εκπαιδευτικό επάγγελμα, πέραν των μισθολογικών προβλημάτων, περιλαμβάνουν:

- α. την επιμόρφωση με βάση την αρχή της διά βίου εκπαίδευσης·
- β. την αναμόρφωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, ώστε να περιλαμβάνει και τα εκπαιδευτικά θέματα·

- γ. την αυτονομία των εκπαιδευτικών στη μετάδοση της γνώσης. Ο στόχος αυτός περιλαμβάνει την απόρριψη κάθε μορφής, ιδεολογικής, εκπαιδευτικής και διοικητικής χειραγώγησης των καθηγητών. Επίσης την εκπαιδευτική, επιστημονική και παιδαγωγική ελευθερία, τον πειραματισμό, την ευελιξία του προγράμματος, την αναμόρφωση των αναλυτικών προγραμμάτων και των ωραρίων, ώστε να επιτρέψουν την αυτόνομη αυτή εκπαιδευτική λειτουργία·
- δ. στην κατεύθυνση αυτή να αναμορφωθεί το ωράριο διδασκαλίας σύμφωνα με τη θέση μας (Δελτίο ΟΛΜΕ, 618, Φλεβάρης 1991), ώστε να απελευθερωθεί περισσότερος χρόνος για την εκπαιδευτική μας λειτουργία.

α. Επιμόρφωση

Το θέμα αυτό συζητήθηκε αρκετά στις ημερίδες που έγιναν κεντρικά και τοπικά. Οι εκτιμήσεις των συζητήσεων αυτών επιβεβαιώνουν τις θέσεις της ΟΛΜΕ, όπως διατυπώθηκαν στο 3ο Συνέδριο του κλάδου (δελτίο 618, Φλεβάρης 1991) ως προς τις μορφές επιμόρφωσης, το περιεχόμενό της, τα επιμορφωτικά κέντρα και τη συχνότητα επιμόρφωσης.

- Επιπλέον, μορφοποιήθηκε η πρόταση για τη λειτουργία του σχολείου ως επιμορφωτικής μονάδας. Στα πλαίσια της πρότασης αυτής, κάθε σύλλογος διδασκόντων μπορεί να αναλαμβάνει οργανωμένες επιμορφωτικές και ερευνητικές δραστηριότητες κατά σχολείο σε τομείς όπως τα μαθήματα ειδικότητας, οι ανισότητες στη μόρφωση, η σχολική επίδοση κ.λπ.
- Ειδικά προγράμματα πρέπει να εκπονηθούν κεντρικά για τις επιμορφωτικές - ερευνητικές δραστηριότητες, με προτεραιότητα σε περιοχές απομακρυσμένες γεωγραφικά από τα κέντρα επιμόρφωσης.
- Για το συντονισμό αυτών των δραστηριοτήτων να ορίζεται κατά σχολείο υπεύθυνος συντονιστής των δραστηριοτήτων αυτών με μειωμένο ωράριο.
- Τα πορίσματα των επιμορφωτικών και ερευνητικών αυτών δραστηριοτήτων να εκδίδονται και να διανέμονται στους καθηγητές των σχολείων.

β. Βασική κατάρτιση

1. Η βελτίωση της επιστημονικής μας κατάρτισης είναι ένα αίτημα που επανέρχεται συνεχώς στις εκπαιδευτικές μας θέσεις. Ένα από τα προβλήματα που διαπιστώνουμε είναι η σύνδεση των πανεπιστημιακών προγραμμάτων με τις ανάγκες και τα προγράμματα της Δ.Ε. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που έχουν σχέση με τη διδασκαλία πολλών μαθημάτων από μια ειδικότητα, με χαρακτηριστικό παράδειγμα εκείνο του “παμφιλολόγου” κ.λπ.
2. Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες η κατάρτιση των εκπαιδευτικών της Δ.Ε. περιλαμβάνει παιδαγωγικές σπουδές.

Οι σπουδές αυτές αφορούν μαθήματα όπως:

- Παιδαγωγική κατάρτιση, Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Ψυχολογία μάθησης, ανάπτυξη ειδικών επιδεξιοτήτων (νέες τεχνολογίες κ.λπ.).
 - Περιεχόμενο και διδακτική μεθοδολογία.
 - Πρακτική διδασκαλία.
 - Σύνδεση σχολείου με τις τοπικές συνθήκες, διαμόρφωση αναλυτικού προγράμματος, διακλαδικό τομείς μάθησης (οικολογία κ.λπ.).
3. Η απαραίτητη εισαγωγή των εκπαιδευτικών σπουδών στη βασική κατάρτιση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να περιορίσει το πρόγραμμα των μαθημάτων ειδικότητας και τούτο λόγω των αυξημένων απαιτήσεων και της διεύρυνσης των γνωστικών αντικειμένων των μαθημάτων ειδικότητας. Απορρίπτουμε επομένως κάθε αντίληψη μετατροπής των πανεπιστημιακών μας σπουδών σε σπουδές καθηγητικών σχολών που να προετοιμάζουν αποκλειστικά εκπαιδευτικούς Δ.Ε.

Κάθε απόφοιτος ΑΕΙ μπορεί να επιλέγει είτε την ακαδημαϊκή είτε την εκπαιδευτική ή άλλη σταδιοδρομία.

4. Οι φοιτητές που επιθυμούν να διδάξουν στη Δ.Ε. πρέπει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να λαμβάνουν κύκλο εκπαιδευτικών - παιδαγωγικών μαθημάτων. Η ρύθμιση αυτή δεν αφορά τους ήδη πτυχιούχους αδιόριστους εκπαιδευτικούς.
5. Η εκπαίδευση παρέχεται από τα τμήματα των αντίστοιχων σχολών των ΑΕΙ.
6. Η παιδαγωγική κατάρτιση της ΣΕΛΕΤΕ να παρέχεται από τα ΑΕΙ.
7. Να προκηρυχθούν υποτροφίες από το ΙΚΥ για μεταπτυχιακές σπουδές στα εκπαιδευτικά μαθήματα (Παιδαγωγική, Κοινωνιολογία εκπαίδευσης, Ψυχολογία, Εκπαιδευτική Τεχνολογία κ.λπ.), ώστε να στελεχωθούν οι πανεπιστημιακές θέσεις για τις εκπαιδευτικές σπουδές στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών Δ.Ε.

7. Επετηρίδα

Η διατήρηση της επετηρίδας αποτελεί μια αδιαπραγμάτευτη θέση του κλάδου. Σήμερα επιχειρείται η ανάρτηση της επετηρίδας, ενός που από τους λίγους αδιάβλητους και φερέγγυους θεσμούς.

Οι απόψεις για κατάργησή της αποβλέπουν και οδηγούν:

- Στον έλεγχο και τον πειθαναγκασμό της προσωπικότητας των υποψηφίων για διορισμό, στις κομματικές και ιδεολογικές σκοπιμότητες της εκάστοτε κρατικής εξουσίας.
- Στην υποβάθμιση των πανεπιστημιακών σπουδών, αφού θα μετατραπούν σε φροντιστηριακά κέντρα προετοιμασίας για τις γενικές εξετάσεις του Υπουργείου. Φροντιστήρια θα εμφανισθούν για το διορισμό εκπαιδευτικών, για την προετοιμασία σε μαθήματα που διδάχθηκαν και εξετάσθηκαν στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση.
- Στην επανάκτηση του ελέγχου της εκπαίδευσης από την κρατική εξουσία, σε βάρος της πανεπιστημιακής, με κριτήριο τον κομματισμό και τις ρουσφετολογικές επιδιώξεις.

Οι αντιλήψεις αυτές του Υπουργείου δεν αποβλέπουν στη βελτίωση της εκπαιδευτικής προσφοράς, που συνδέεται με ρυθμίσεις όπως η αναβάθμιση της πανεπιστημιακής κατάρτισης, η συνεχής επιμόρφωση, η εισαγωγική επιμόρφωση και η γενικότερη αναβάθμιση του εκπαιδευτικού επαγγέλματος.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της μεγάλης αδιοριστίας προτείνουμε:

1. Να αυξηθούν οι οργανικές θέσεις και να καλυφθούν όλα τα μεγάλα κενά σε εκπαιδευτικό προσωπικό με κανονικούς διορισμούς.
2. Κατάργηση του θεσμού των αναπληρωτών, εκτός των περιπτώσεων που υπάρχει πραγματική ανάγκη αναπλήρωσης εκπαιδευτικών.
3. Να επεκταθούν τα νέα μαθήματα (ξένες γλώσσες, μουσικών, φυσικής αγωγής κ.λπ.) και να δημιουργηθούν οργανικές θέσεις.
4. Να διοριστούν εκπαιδευτικοί από την επετηρίδα στο δίκτυο επαγγελματικής ειδίκευσης - κατάρτισης.
5. Να μειωθεί ο αριθμός των μαθητών κατά τμήμα, για την καλύτερη εκπαιδευτική λειτουργία.
6. Ουσιαστική λειτουργία της ενισχυτικής διδασκαλίας με διορισμό εκπαιδευτικών.
7. Επέκταση της πληροφορικής σε όλα τα σχολεία.
8. Αναδιάρθρωση του ωραρίου σύμφωνα με τις θέσεις της ΟΛΜΕ.

8. Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση

Επιβεβαιώνουμε τις βασικές θέσεις του 3ου Συνεδρίου για το θέμα αυτό, σε μια πιο εξειδικευμένη κατεύθυνση.

1. Η ΟΛΜΕ διεκδικεί μια προσεκτική, προγραμματισμένη και σταδιακή εισαγωγή της πληροφορικής στο σχολείο, που να λαμβάνει υπόψη και να αντιμετωπίζει όλες τις πολύπλευρες διαστάσεις του θέματος (κοινωνικές, παιδαγωγικές, παραγωγικές κ.λπ.).
2. Οι μαθητές πρέπει να αποκτήσουν τη γνώση του υπολογιστή, τις δυνατότητες και τους κινδύνους που περικλείει. Να γνωρίζουν τα πεδία εφαρμογής του, τις συνέπειες στην κοινωνία, την αγορά εργασίας και την ανάγκη ελέγχου της τεράστιας δύναμης που περικλείουν.

3. Ο υπολογιστής μπορεί να γίνει ένα μέσο για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και την αντιμετώπιση των μορφωτικών ανισοτήτων με πιο εξατομικευμένες μορφές διδασκαλίας και καλύτερη εμβάθυνση στη γνώση.
4. Χρειάζεται η ανάπτυξη μιας ειδικής εκπαιδευτικής στρατηγικής για την πληροφορική, ώστε να αντιμετωπιστεί η διείσδυση στο χώρο αυτό και ιδίως στα προγράμματα, των πολυεθνικών επιχειρήσεων και των κριτηρίων της αγοράς που προωθούν.
5. Ο εκπαιδευτικός είναι αναντικατάστατος στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο υπολογιστής είναι ένα μέσο και όχι αυτοσκοπός και γι' αυτό η εκπαίδευση στην πληροφορική ενισχύει το ρόλο του εκπαιδευτικού.
6. Είναι απαραίτητη η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, που πρέπει σταδιακά να επεκτείνεται σε όλες τις ειδικότητες του κλάδου.
7. Ειδικές έρευνες και αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας χρειάζεται να υπάρξουν ως προς τους συγκεκριμένους τρόπους εισαγωγής της πληροφορικής και τις παιδαγωγικές, ψυχολογικές, κοινωνικές και οικονομικές της συνέπειες.
8. Η πληροφορική έχει εισαχθεί ως ιδιαίτερο μάθημα στους τεχνολογικούς κλάδους των ΕΠΛ και ΤΕΛ. Χρειάζεται η εισαγωγή της ως εργαλείου σταδιακά σε όλα τα μαθήματα Γυμνασίου - Λυκείου. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα μαθήματα, από τα μαθηματικά και την ιστορία μέχρι τις ξένες γλώσσες.
9. Στην κατεύθυνση αυτή να δημιουργηθούν ειδικές ομάδες, κεντρικά και τοπικά, υπευθύνων εισαγωγής στην πληροφορική, απαλλαγμένων για ένα διάστημα από το διδακτικό έργο, ώστε να υποβοηθούν τους καθηγητές των σχολείων.
10. Στην προοπτική οργανικότητας των θέσεων πληροφορικής, αυτές να καλυφθούν και από καθηγητές που έχουν ήδη διδάξει το μάθημα αυτό και έχουν τα ανάλογα προσόντα.
11. Η πληροφορική να χρησιμοποιηθεί για τις διοικητικές εργασίες των σχολείων.

9. Προγραμματισμός - Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου

Οι θέσεις μας του 3ου Συνεδρίου για το θέμα αυτό επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα της ειδικής μελέτης των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Δελτίο ΟΛΜΕ, τεύχος 618, Φλεβάρης 1991).

Συγκεκριμένα:

1. Εκφράζουμε την πλήρη αντίθεσή μας στην αξιολόγηση - κρίση των εκπαιδευτικών που δεν αποσκοπεί στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά στον έλεγχο του εκπαιδευτικού και γενικότερα της εκπαίδευσης, με την επιβολή αυταρχικών μεθόδων και την εξάρτηση κάθε υπηρεσιακής εξέλιξης.
Αυτός ο έλεγχος της σχολικής συμπεριφοράς, που ο κλάδος μας μέσα από τους μακροχρόνιους αγώνες του κατάφερε να καταργήσει, επιχειρείται σήμερα να επαναφερθεί με τις γνωστές προτάσεις του Υπουργείου.
2. Η αξιολόγηση επανέρχεται σήμερα από το Υπουργείο, σε μια περίοδο δραστηκών περικοπών στην εκπαίδευση. Αντί η Κυβέρνηση να αναλάβει την ευθύνη της βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου, επιδιώκει να τη μεταθέσει στους εκπαιδευτικούς με τον έλεγχο, την επιβολή και τον κατακερματισμό, με τις γνωστές συνταγές μισθού - αποδοτικότητας, για τις οποίες εκφράζουμε την πλήρη αντίθεσή μας.
3. Η διδασκαλία είναι μια σύνθετη και συλλογική ανθρώπινη λειτουργία, που συνδέεται με παράγοντες όπως οι σκοποί της εκπαίδευσης, τα μέσα που διατίθενται, τα αναλυτικά προγράμματα, τα βιβλία, οι συνθήκες εργασίας, η διοικητική δομή, το κοινωνικό περιβάλλον κ.λπ. Κάθε προσπάθεια να απομονωθεί ο εκπαιδευτικός από τους παράγοντες αυτούς επιδιώκει να διαιωνίσει τα σημερινά οξυμένα προβλήματα της παιδείας και των εκπαιδευτικών, με την εξατομίκευση της εκπαιδευτικής ευθύνης.
4. Η σύνδεση μισθού - βαθμού, πέραν των άλλων, στηρίζεται σε αντιεκπαιδευτικές και αντιεπιστημονικές αντιλήψεις.

- Δεν υπάρχει ένας γενικός κώδικας διδασκαλίας που να μπορεί να εφαρμοστεί παντού με τα ίδια αποτελέσματα.
 - Δεν μπορεί να εξακριβωθεί επιστημονικά ποια διδασκαλία αποδίδει περισσότερο.
 - Όλες οι μέθοδοι αξιολόγησης που έχουν εφαρμοστεί χαρακτηρίζονται από αναξιοπιστία και αναποτελεσματικότητα.
 - Οι εκπαιδευτικοί ενεργοποιούνται περισσότερο με εσωτερικά κίνητρα βελτίωσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας και όχι με κάποια εξωτερικά ανταγωνιστικά κίνητρα αποδοτικότητας.
 - Λόγω του κόστους που απαιτεί η βελτίωση της διδασκαλίας, είναι αποπροσανατολισμός να επιδιώκεται η βελτίωσή της με κάποιες συνταγές ανταγωνιστικότητας.
 - Η αυτονομία του εκπαιδευτικού είναι όρος για την εκπαιδευτική λειτουργία.
5. Με βάση τα παραπάνω, η ΟΛΜΕ εμμένει στη θέση της για τον προγραμματισμό και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και του εκπαιδευτικού έργου. Είναι μια δυναμική λειτουργία, προωθητική μετασχηματισμού για όλο το εκπαιδευτικό σύστημα. Περιλαμβάνει τα εξής:
- Σε σχολικό επίπεδο, οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στην αξιολόγηση των προγραμμάτων, των μέσων, των μεθόδων και των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται. Η αξιολόγηση αυτή συνδέεται με υποβοήθηση ή ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών εργασιών στα σχολεία. Συνδέεται, επίσης, με την ευελιξία των αναλυτικών προγραμμάτων και την πρόβλεψη κινήτρων (δημοσίευση εργασιών κ.λπ.).
 - Η αξιολόγηση αυτή σε επίπεδο σχολείου είναι βασικό στοιχείο της συνολικής αξιολόγησης του σχολικού συστήματος από τα τοπικά και τα κεντρικά όργανα Παιδείας.
 - Ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση με τη μορφή αυτή προϋποθέτει τη διάθεση των απαραίτητων μέσων, που να ευνοούν την επιτυχία των προγραμματισμών αξιολόγησης κατά σχολείο.
 - Η αυτοαξιολόγηση είναι ένας βασικός συντελεστής στη διαδικασία αυτή. Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στη βασική κατάρτιση όσο και στη διάρκεια της επιμόρφωσής τους, πρέπει να διδάσκονται και να συμμετέχουν στις διαδικασίες της συλλογικής αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης.
 - Οι Σχολικοί Σύμβουλοι πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί στις τεχνικές της συλλογικής αξιολόγησης - αυτοαξιολόγησης, υποβοηθώντας τους εκπαιδευτικούς, αλλά εφαρμόζοντας τις αρχές αυτές και στο δικό τους παιδαγωγικό - συμβουλευτικό έργο.
 - Ο Σύλλογος Διδασκόντων, στα πλαίσια αυτά, αποκτά ένα ουσιαστικό ρόλο στην εκπαιδευτική λειτουργία με ανάληψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην αξιολόγηση, στη χάραξη πολιτικής σε ερευνητικά και επιμορφωτικά προγράμματα. Τα κατάλληλα μέσα, ο χρόνος και η διάθεση των απαραίτητων πόρων είναι επίσης αναγκαία.
6. Επιβεβαιώνουμε τις θέσεις μας για την αξιολόγηση:
- α. Οι έννοιες «αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου» και «υπηρεσιακή κρίση» πρέπει να διαχωριστούν.
 - β. Ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου μέσα στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είναι ρόλος καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και παιδαγωγικός.
 - γ. Η όποια υπηρεσιακή κρίση πρέπει να γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και μέσα από Υπηρεσιακό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχουν αιρετοί του κλάδου.
Η υπηρεσιακή κρίση δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη του εκπαιδευτικού.
 - δ. Σ' αυτό το Υπηρεσιακό Συμβούλιο δε μετέχει ο Σχολικός Σύμβουλος.
 - ε. Τα κριτήρια που θα εξετάζει το Υπηρεσιακό Συμβούλιο πρέπει να είναι αυστηρά αξιολογικά, αντικειμενικά, και να συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση, τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την πείρα στα ζητήματα εκπαίδευσης και την ενεργό συμμετοχή στις σχολικές διαδικασίες.
 - ζ. Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είναι στη διάθεση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου.
 - η. Ανάμεσα στα στοιχεία που μπορεί να συνεκτιμήσει το Υπηρεσιακό Συμβούλιο βλέπουμε να συμπεριλαμβάνονται: α) ο φάκελος του υπηρεσιακού μητρώου του υποψηφίου, β) κάθε άλλο στοι-

χείο που μπορεί να προσκομίσει γραπτά ο υποψήφιος και γ) στα προηγούμενα πλαίσια, μπορεί το Υπηρεσιακό Συμβούλιο να καλέσει προσωπικά και τον ίδιο τον υποψήφιο.

θ. Πρέπει να προβλέπεται κατοχύρωση του δικαιώματος ένστασης με προσφυγή σε δευτεροβάθμια κρίση στο αντίστοιχο Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

ι. Ο Σχολικός Σύμβουλος να μη συμμετέχει στην αξιολόγηση υπηρεσιακής κρίσης των εκπαιδευτικών (Πορίσματα 2ου Συνεδρίου).

10. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Το Π.Ι. βρίσκεται σίγουρα σε κατάσταση πλήρους διάλυσης. Ποτέ δεν αποτέλεσε ένα ουσιαστικό στοιχείο της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η επαναλειτουργία του επιβάλλει άμεσα:

- τη μετατροπή του και την αναβάθμισή του σε κέντρο μελετών - ερευνών και προγραμματισμού της εκπαίδευσης·
- την καθιέρωση της επιλογής με θητεία των συμβούλων και παρέδρων του Π.Ι. με αξιοκρατικά κριτήρια, ώστε να αρθεί ο γραφειοκρατικός του χαρακτήρας·
- τη συμμετοχή του συνδικαλιστικού κινήματος στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του·
- τη σύνδεση με τους Σχολικούς Σύμβουλους και τη σχολική πράξη·
- τη σύνδεσή του τοπικά με τα ΠΕΚ και τα ΑΕΙ σε επιμορφωτικές και ερευνητικές δραστηριότητες.

Ο απεγκλωβισμός του Π.Ι. από την κρατική εξουσία είναι όρος για τη διασφάλιση του επιστημονικού και του εκπαιδευτικού του ρόλου.

11. Όργανα συμμετοχής - Αποκέντρωση

Η αποτίμηση των θεσμών συμμετοχής που καθιερώθηκαν στο εκπαιδευτικό μας σύστημα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν κατάφεραν στην πράξη να μεταφέρουν τις αρμοδιότητες στην κοινωνική ευθύνη. Ο συμβουλευτικός τους χαρακτήρας, η δυσκαμψία στη λειτουργία, οι περιορισμένες αρμοδιότητες και η μη διάθεση των απαραίτητων μέσων τοπικά, περιόρισαν βαθμιαία το ενδιαφέρον συμμετοχής και την εμπέλειά τους.

Άνοιξαν ωστόσο ένα δρόμο, που σήμερα επιδιώκεται να κλείσει με την επιβολή του συγκεντρωτικού ελέγχου των σχολείων από την κεντρική εξουσία.

Το θέμα αυτό πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερης μελέτης και προτάσεων του συνδικαλιστικού κινήματος σε συνεργασία με τους άλλους εκπαιδευτικούς φορείς, την τοπική αυτοδιοίκηση, τους γονείς και τους κοινωνικούς φορείς.

Βασική κατεύθυνση είναι ο αποφασιστικός τους ρόλος, η εκπαιδευτική και οικονομική στήριξη των οργάνων συμμετοχής και των αποφάσεών τους, και η μεταφορά των αρμοδιοτήτων, διοικητικών και εκπαιδευτικών, από το κέντρο στην τοπική κοινωνία. Καθοριστικό θέμα αποτελεί η συμμετοχή σε όλα τα όργανα των εκπροσώπων των μαθητών, πράγμα που επιβάλλει την οργάνωση του μαθητικού κινήματος σε όλα τα επίπεδα.

Η λειτουργία αυτών των οργάνων συμμετοχής συνδέεται με βασικές εκπαιδευτικές επιλογές μας, όπως η σύνδεση του σχολείου με τις τοπικές ανάγκες, τα διαφοροποιημένα αναλυτικά προγράμματα, η κατασκευή νέων κτιρίων και αιθουσών κ.λπ.

12. Η ευρωπαϊκή πραγματικότητα

Το θέμα αυτό παρουσιάζει σήμερα ένα όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Πέραν των πρωτοβουλιών της ΟΛΜΕ στον ευρωπαϊκό χώρο, απέχουμε από τη διαμόρφωση μιας συγκροτημένης πολιτικής ως κλάδος. Παράλληλα, τα προβλήματά μας γίνονται κοινά για τους εκπαιδευτικούς όλων των χωρών.

Τα θέματα που πρέπει να μας απασχολήσουν είναι:

- α. Ευρωπαϊκή ενοποίηση και ρόλος της εκπαίδευσης.
- β. Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που έχουν εκπονηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

- γ. Κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού. Εργασιακό καθεστώς.
- δ. Διάθεση πόρων από το κοινωνικό ταμείο.
- ε. Διασφάλιση της πνευματικής και πολιτιστικής μας ταυτότητας σε ένα κλίμα αυξανόμενης διεθνοποίησης.
- ζ. Συντονισμός της δράσης με τις αντίστοιχες εκπαιδευτικές οργανώσεις στον ευρωπαϊκό χώρο.

13. Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων εξωτερικού

- α. Να διαμορφωθεί νέος νόμος, που να ρυθμίζει όλα τα θέματα της εκπαίδευσης των σχολείων εξωτερικού.
- β. Να ισχύσει και στα σχολεία εξωτερικού το νομικό καθεστώς που ισχύει και στην Ελλάδα ως προς το εργασιακό καθεστώς (ωράριο εργασίας κ.λπ.).
- γ. Να δημιουργηθεί και στο εξωτερικό ΠΥΣΔΕ ή παρόμοιο συλλογικό όργανο, στο οποίο θα συμμετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών.
- δ. Να σταματήσουν οι ρουσφετολογικές αποσπάσεις στο εξωτερικό που έγιναν αυτή τη χρονιά, έξω από τις νόμιμες διαδικασίες.

14. Άλλες προτάσεις που ψηφίστηκαν στο Συνέδριο

- *Εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας στη Διοίκηση των σχολείων και, ύστερα από πειραματική εφαρμογή και επιμόρφωση των καθηγητών, στη διαδικασία του μαθήματος.*
- Λύση του στεγαστικού προβλήματος, ώστε κάθε σχολείο να λειτουργεί με πρωινό ωράριο σε δικό του δημόσιο χώρο.
- *Πλήρης αξιοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΟΚ και άλλους Διεθνείς Οργανισμούς.*
- Θεμελίωση της ουσιαστικής εσωσχολικής βοήθειας.
- Βαθμιαία, ουσιαστική διδασκαλία δύο γλωσσών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
Πρόταση σχετική με τις σχολικές εκδρομές:
- Να επαναπροσδιοριστεί ο σκοπός των σχολικών εκδρομών, ιδιαίτερα των πολυήμερων της Γ' Λυκείου.
- Να ληφθούν μέτρα από την Πολιτεία, που να διασφαλίζουν την ασφαλή μετακίνηση των μαθητών στις εκδρομές τους. Πρέπει να ελέγχεται η συντήρηση των τουριστικών λεωφορείων, η καταλληλότητα αυτών, τα πολλαπλά δρομολόγια των οδηγών κ.ά.
- Να παρέχεται νομική προστασία στους καθηγητές - συνοδούς.
- Να αναλαμβάνουν τη συνδιοργάνωση των σχολικών εκδρομών όλοι οι παράγοντες της Σχολικής Κοινότητας.
- Να αναλαμβάνει η Πολιτεία όλα τα έξοδα της περίθαλψης των τυχόν τραυματισθέντων μαθητών και καθηγητών από ατύχημα στη διάρκεια μιας σχολικής εκδρομής, καθώς και τη διασφάλιση των οικογενειών των παθόντων.
- Να παρέχεται ουσιαστική αποζημίωση στους καθηγητές - συνοδούς.

Άλλες προτάσεις

- Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Άμεσα, να σταματήσει η χορήγηση αδειών ίδρυσης ιδιωτικών σχολείων και σχολών (να μη γράφονται νέοι μαθητές στην Α' τάξη των ιδιωτικών).
- Διαχωρισμός του Κράτους από την Εκκλησία. Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων να γίνει μόνο Υπουργείο Παιδείας. Ελεύθερη επιλογή του μαθήματος των θρησκευτικών. Εισαγωγή του μαθήματος της θρησκευσιολογίας.

6ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 6ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ πραγματοποιήθηκε από 28 Ιουνίου ως 2 Ιουλίου 1993. Παρατίθενται στη συνέχεια τα εκπαιδευτικά πορίσματα του Συνεδρίου*:

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το 6ο Συνέδριο του κλάδου πραγματοποιήθηκε σε μία περίοδο που βρίσκει τη χώρα μας σε ένα εξαιρετικά δύσκολο και σύνθετο περιβάλλον, καθώς οι δραματικές εξελίξεις στην ευαίσθητη περιοχή των Βαλκανίων εγκυμονούν κινδύνους και τα ανοικτά εθνικά προβλήματα οδηγούνται σε αδιέξοδο.

Βρίσκει ταυτόχρονα τους εκπαιδευτικούς και γενικότερα τους εργαζόμενους της χώρας μας μπροστά σε μεγάλα και οξυμένα προβλήματα και σε ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες.

Βρίσκει τους εκπαιδευτικούς επιστημονικά καθηλωμένους και οικονομικά εξασθενημένους.

Βρίσκει την εκπαίδευση σε παρατεινόμενη κρίση, υποχρηματοδοτούμενη και ανήμπορη να ανταποκριθεί στις σημερινές κοινωνικές ανάγκες και εξελίξεις της επιστήμης και τεχνολογίας.

Ένα απίστευτο πλέγμα νόμων και Π.Δ., που ψηφίστηκαν και εκδόθηκαν κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα, ενεργοποιούν και ενισχύουν ένα αυταρχικό, ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας των σχολείων και της εκπαίδευσης, με στόχο το φρονηματισμό και τη χειραγώγηση των εκπαιδευτικών και τον έλεγχο της μετάδοσης της γνώσης.

Αυτή η καταπορευτική πορεία μπορεί και πρέπει να αντιστραφεί. Η αντιλαϊκή και αντιεκπαιδευτική πολιτική που εφαρμόστηκε πρέπει να ανατραπεί.

Κανένας πλέον δεν έχει δικαίωμα να μετατρέπει την Παιδεία από κοινωνικό αγαθό σε καταναλωτικό είδος πολυτελείας. Δεν μπορούμε να αφήσουμε τα σχολεία μας να ρημάξουν, επειδή το θέλει η κυβερνητική αδιαφορία.

Ας το συνειδητοποιήσουμε όλοι:

Η Παιδεία είναι βασική προϋπόθεση για την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την εδραίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης, την πολιτιστική αναβάθμιση και τη συνολική ανάπτυξη της χώρας μας.

Επιβεβαιώνουμε ότι θα συνεχίσουμε να συμβάλλουμε στην κοινή προσπάθεια με όλους τους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, για να αναγορευτεί η Παιδεία σε υπόθεση πρώτης προτεραιότητας και να γίνει πράξη αυτό που όλοι αναγνωρίζουμε, ότι οι δαπάνες για την εκπαίδευση είναι η πλέον παραγωγική επένδυση για τη χώρα μας.

Με τις προτάσεις μας, που παραθέτουμε παρακάτω, επιχειρούμε μια δημιουργική σύνθεση των αποφάσεών μας των τελευταίων χρόνων και στοχεύουμε στη διαμόρφωση ενός νέου νομοθετικού πλαισίου για την εκπαίδευση, που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες των εκπαιδευτικών και στις απαιτήσεις των καιρών για μια δημοκρατική, δημιουργική και αποτελεσματική εκπαίδευση.

Στα πλαίσια αυτά διεκδικούμε:

- Ουσιαστική αύξηση των δαπανών για την Παιδεία με στόχο το 15%.
- Στήριξη και ενίσχυση της δημόσιας δωρεάν Παιδείας.
- Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης.
- Κατάργηση του πρόσφατα ψηφισθέντος θεσμικού πλαισίου (νόμος για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική κατάρτιση, νόμος για τη διοίκηση της εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για τους σχολικούς συμβούλους και την αξιολόγηση των μαθητών) και τροποποίηση του Ν. 1566/85, σύμφωνα με τις θέσεις των φορέων της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- Κάλυψη αμέσως όλων των λειτουργικών αναγκών των Σχολείων με τη διάθεση αυξημένων κονδυλίων.
- Αντιμετώπιση στην πράξη του προβλήματος της σχολικής στέγης, ώστε την επόμενη σχολική χρονιά το 25% των σχολείων διπλής βάρδιας να λειτουργούν μόνο πρωί.

* Τα πορίσματα του 6ου Συνεδρίου δημοσιεύτηκαν στο Δελτίο της ΟΛΜΕ, τεύχος 639 του 1993.

- Μείωση του αριθμού μαθητών κατά τμήμα με ανώτερο όριο τους 25 μαθητές.
- Διατήρηση της επετηρίδας – η εισαγωγική επιμόρφωση να γίνεται μετά το διορισμό.
- Συμμετοχή των Εκπαιδευτικών Οργανώσεων και των Επιστημονικών Ενώσεων στις διαδικασίες αναμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων.

Απαιτούμε, σύμφωνα με τις θέσεις που έχουν δημοσιευτεί στο ειδικό τεύχος της ΟΛΜΕ (Εκτιμήσεις - Κριτική - Θέσεις - Προτάσεις, Οκτώβριος 1992):

- Γενίκευση του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας στα Γυμνάσια με παράλληλη αναγνώριση κινήτρων για τους καθηγητές.
- Θεσμοθέτηση ρυθμίσεων για την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των καθηγητών.

Πέρα από τα θέματα αυτά, για τα οποία επανειλημμένα έχει εκφραστεί ο κλάδος μας, το 6ο Συνέδριο της Ομοσπονδίας μας, μετά από διεξοδική και ουσιαστική συζήτηση, πήρε αποφάσεις για μια σειρά κρίσιμα και σημαντικά για την εκπαίδευση και τον εκπαιδευτικό ζητήματα, οι οποίες θα αποτελέσουν τους βασικούς διεκδικητικούς στόχους του συνδικαλιστικού μας κινήματος για την επόμενη διετία.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ 6ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

1. Περιεχόμενο της Εκπαίδευσης - Αναλυτικά προγράμματα - Διδακτικά βιβλία

Οι εξελίξεις στους τομείς της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογίας, οι ταχείς ρυθμοί συσσώρευσης της γνώσης, οι ραγδαίες ανακατατάξεις που σημειώνονται στον τομέα της παραγωγής και του καταμερισμού της εργασίας, οι κοινωνικές αλλαγές και οι επαναστατικές εξελίξεις στον τομέα της πληροφόρησης καθιστούν αναγκαίο τον αναπροσανατολισμό της εκπαίδευσης και τον επαναπροσδιορισμό προτεραιοτήτων και σκοπών.

Απέναντι στις εξελίξεις αυτές, που ευνοούν τον κατακερματισμό της γνώσης, αλλά και της προσωπικότητας, είναι ανάγκη να διαμορφώσουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα δίνει στους νέους στέρεα μόρφωση, αλλά και προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης. Να δημιουργήσουμε ένα σχολείο που, χωρίς να λησμονεί την αρχή ότι η μόρφωση έχει αξία ως αυτόνομο αγαθό, θα υπηρετεί τις πραγματικές ανάγκες της ζωής και της κοινωνίας και θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των καιρών.

Με τα θέματα αυτά ασχολήθηκε εμπειριστατωμένα το 6ο Συνέδριο του κλάδου, το οποίο προχώρησε σε εκτενείς επεξεργασίες. Οι επεξεργασίες αυτές πρέπει να αξιοποιηθούν από το συνδικαλιστικό μας κίνημα, αλλά και να γίνει περαιτέρω εξειδίκευσή τους σε ορισμένα σημεία, μέσα από μετασυνεδριακές διαδικασίες, που θα πρέπει να γίνουν το συντομότερο δυνατό.

Με βάση:

- α. τους παλαιότερους προβληματισμούς που είχαν καταγραφεί σε πορίσματα ομάδων εργασίας (ΔΕΛΤΙΟ ΟΛΜΕ, Τεύχος 618) ή είχαν παρουσιαστεί στην ημερίδα για τα αναλυτικά προγράμματα, και
- β. τις επεξεργασίες, που ανέδειξαν πολλά σημεία σύγκλισης, τόσο στα προσυνέδρια όσο και στο 6ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο,

ο κλάδος μας είναι σε θέση να παρουσιάσει και να διεκδικήσει την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πρότασης για μια αναβαθμισμένη δημόσια δωρεάν εκπαίδευση.

Βασικά σημεία της πρότασης αυτής πρέπει να είναι:

A. Αρχές των αναλυτικών προγραμμάτων

- Ενιαία θεώρηση στόχων, αντικειμένων και μεθόδων σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης.
- Διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης, ώστε να βοηθηθεί ο μαθητής στη μάθηση, κατανόηση, αφομοίωση και πρακτική αξιοποίησή της και να μην εγκλωβίζεται στην αποσπασματική αντιμετώπιση.
- Αποκεντρωτικός χαρακτήρας και ευελιξία προσαρμογής στις τοπικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες (ο κεντρικός σχεδιασμός θα πρέπει να αφήνει τα σχετικά περιθώρια σε θεσμοθετημένα περιφερειακά όργανα).

- Έμφαση στη μεθοδολογία γόνιμης προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων και όχι στους ποσοτικούς στόχους.
- Σεβασμός και αξιοποίηση ιδιαιτεροτήτων, κλίσεων και δεξιοτήτων του ατόμου.
- Μεθοδευμένη καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας.

Β. Δομή του εκπαιδευτικού συστήματος

- Άμεση επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στα 10 χρόνια (έχουν διατυπωθεί δύο εναλλακτικές λύσεις για την υλοποίηση αυτής της πρότασης, που πρέπει να τύχουν περισσότερο εξειδικευμένης διερεύνησης:
 - α) Υποχρεωτική εγγραφή όλων των αποφοίτων του Γυμνασίου στην Α' Λυκείου.
 - β) Μεταφορά της Α' Λυκείου στο Γυμνάσιο ως 4ης τάξης, οπότε θα έχουμε 4ετές Γυμνάσιο και 2ετές Λύκειο).
- Άμεση έναρξη των διαδικασιών ενοποίησης όλων των τύπων Λυκείου σε ένα ενιαίο Λύκειο, με τα θετικά γνωρίσματα του σημερινού Ε.Π.Λ.
- Δημιουργία μονοετούς κύκλου επαγγελματικής κατάρτισης, ενταγμένου στο εκπαιδευτικό σύστημα. Ειδικές ρυθμίσεις για την παροχή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στο μεταβατικό στάδιο (βλέπε θέσεις για επαγγελματική εκπαίδευση - κατάρτιση).

Γ. Περιεχόμενο της Εκπαίδευσης

- Εισαγωγή νέου κύκλου γνωστικών αντικειμένων στο Γυμνάσιο, που θα αναφέρεται σε διακλαδικές σπουδές και δραστηριότητες (αγωγή υγείας - περιβαλλοντική εκπαίδευση - ενεργός επαγγελματικός προσανατολισμός).
- Εξοικείωση των μαθητών της τελευταίας τάξης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης με την τεχνολογία και την παραγωγή, με την εισαγωγή ειδικού μαθήματος (όπως γίνεται σήμερα στην Α' τάξη του Ε.Π.Λ.).
- Εισαγωγή του θεσμού των περιορισμένων επιλογών στις δύο τελευταίες τάξεις της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Προς αποφυγή της πρόωρης στροφής στην ειδίκευση, οι επιλογές δε θα αφορούν ολόκληρο κύκλο σπουδών, αλλά θα αποσκοπούν στην καλλιέργεια κλίσεων και δεξιοτήτων, στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας σε μια πρώτη ανίχνευση του χώρου της εργασίας.
- Προώθηση αλλαγών στο Λύκειο, που θα διασφαλίζουν τη μορφωτική αυτονομία της βαθμίδας αυτής και την παροχή γενικής μόρφωσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης (π.χ. απεγκλωβισμός από το σύστημα δεσμών, αξιοποίηση του συστήματος πολλαπλών επιλογών κ.λπ.).

Οι αλλαγές αυτές είναι ανάγκη να συνδυαστούν με ριζική αλλαγή του συστήματος εισαγωγής στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., ώστε να απελευθερωθεί η μορφωτική λειτουργία του Λυκείου και να αποδεσμευθεί η δημιουργικότητα και η διάθεση μάθησης των μαθητών.

Το σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι., πέραν των δύο αυτών παραμέτρων, θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη την αυξημένη κοινωνική ζήτηση για πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν, τόσο σε παλαιότερες ημερίδες όσο και στο 6ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο, ο προβληματισμός παραμένει ανοιχτός ως προς την επιλογή συγκεκριμένου συστήματος. Είναι ανάγκη οι μέχρι τώρα επεξεργασίες να αξιοποιηθούν, ώστε ο κλάδος να διαμορφώσει σύντομα μια αξιόπιστη πρόταση.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- 1) Οι αλλαγές αυτές στο περιεχόμενο των σπουδών θα πρέπει να συνδυαστούν:
 - α) με την εξασφάλιση της πρωινής λειτουργίας για όλα τα σχολεία, γεγονός που – πέραν των άλλων – θα διευκολύνει τη δημιουργική παραμονή των μαθητών για περισσότερες ώρες στο σχολείο και την ενασχόλησή τους με ποικίλες δραστηριότητες·
 - β) με την τροποποίηση του παραδοσιακού ρόλου του καθηγητή, που από αναμεταδότη γνώσεων πρέπει να γίνει συνερευνητής και συντονιστής, μετασχηματιστής και διαμορφωτής της προσωπικότητας των νέων, αλλά και με γενικότερη αναβάθμιση της επαγγελματικής του κατάστασης και της οικονομικής και κοινωνικής του θέσης.

- 2) Απαραίτητη προϋπόθεση για την οριστικοποίηση σημαντικών καινοτομιών στην εκπαίδευση είναι η πειραματική εφαρμογή των μέτρων και η επιστημονική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους.

Δ. Διδακτικά Βιβλία

Η πρότασή μας βασίζεται στα πορίσματα ομάδων εργασίας (Δελτίο ΟΛΜΕ 618, Φεβρουάριος 1991), σε προβληματισμούς που αναπτύχθηκαν σε εκπαιδευτικές ημερίδες της ΟΛΜΕ και των ΕΛΜΕ καθώς και στις πρόσφατες επεξεργασίες της 3ης Θεματικής Ενότητας του 6ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου:

1. Είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί για όλους τους μαθητές η δυνατότητα πολλαπλής πρόσβασης στη γνώση.
2. Η συγγραφή του σχολικού βιβλίου προϋποθέτει την ύπαρξη ενός σύγχρονου και ευέλικτου αναλυτικού προγράμματος, που θα θέτει τις μεθοδολογικές αρχές και τα κριτήρια επιλογής της ύλης ύστερα από μια ενιαία θεώρηση των γνωστικών αντικειμένων για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
3. Επιβάλλεται η ύπαρξη ενός βασικού διδακτικού βιβλίου για κάθε μαθητή με την παράλληλη ενθάρρυνση της πρόσβασης σε άλλα βιβλία και βοηθήματα, με τα οποία πρέπει να εφοδιαστούν οι σχολικές βιβλιοθήκες.
4. Την ευθύνη της όλης διαδικασίας για την έκδοση των σχολικών βιβλίων αναλαμβάνει συλλογικό όργανο (με τη συμμετοχή του Π.Ι., των Εκπαιδευτικών Οργανώσεων και των Επιστημονικών Ενώσεων).

Το συλλογικό όργανο, αφού προσδιορίσει τις προδιαγραφές συγγραφής του σχολικού βιβλίου, προσκαλεί τους υποψήφιους συγγραφείς για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με προκήρυξη διαγωνισμού μεταξύ εκείνων που διαθέτουν τις απαραίτητες επιστημονικές - παιδαγωγικές προϋποθέσεις. Το ίδιο όργανο έχει την ευθύνη της επιλογής του πλέον κατάλληλου βιβλίου και φροντίζει για την πειραματική διδασκαλία του σε ορισμένα σχολεία, πριν από την τελική έκδοση και κυκλοφορία.

5. Το βασικό διδακτικό βιβλίο εκδίδεται από τον Ο.Ε.Δ.Β., σύμφωνα με τις δυνατότητες της σύγχρονης εκδοτικής τέχνης, και διανέμεται δωρεάν στους μαθητές. Εκδίδονται επίσης βιβλία για τον εμπλουτισμό της σχολικής βιβλιοθήκης.
6. Παράλληλα με την έκδοση των σχολικών εγχειριδίων, το συλλογικό όργανο πρέπει να εξασφαλίσει την έκδοση βιβλίων του εκπαιδευτικού, που πρέπει να περιλαμβάνουν μεθοδολογικές οδηγίες για την πραγμάτωση των σκοπών που προβλέπουν τα αναλυτικά προγράμματα.
7. Έως ότου εκδοθούν νέα βιβλία με τις προδιαγραφές που προτείνουμε, είναι ανάγκη να διατηρηθούν τα σημερινά εγχειρίδια χωρίς πρόχειρες και αυθαίρετες αντικαταστάσεις.
8. Επιβάλλεται να οργανωθούν το συντομότερο δυνατόν οι δανειστικές βιβλιοθήκες των σχολείων και να εμπλουτιστούν με κατάλληλα βοηθήματα, στην επιλογή των οποίων αποφασιστικό ρόλο θα έχουν οι σύλλογοι διδασκόντων.
9. Για την εξασφάλιση της δυνατότητας πολλαπλής πρόσβασης στη γνώση είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα, όπου απαραίτητα θα προβλέπεται η ύπαρξη στις βιβλιοθήκες και άλλων βιβλίων, που θα αναφέρονται στα ίδια αντικείμενα με το βασικό διδακτικό βιβλίο και θα το διευρύνουν.

Ε. Εκπαίδευση Ελληνοπαίδων Εξωτερικού

- α) Να διαμορφωθεί νέος νόμος για την Εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων Εξωτερικού, σύμφωνα με τις θέσεις των εκπαιδευτικών οργανώσεων, που να καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες των Ελληνοπαίδων εξωτερικού.
- β) Να αυξηθεί το επιμίσθιο των καθηγητών που είναι αποσπασμένοι σε σχολεία του Εξωτερικού για μια αξιοπρεπή διαβίωση.
- γ) Να ισχύσει και στα σχολεία εξωτερικού το νομικό καθεστώς που ισχύει για τα σχολεία στην Ελλάδα ως προς το εργασιακό καθεστώς (ωράριο διδασκαλίας κ.λπ.).
- δ) Να δημιουργηθεί ΠΥΣΔΕ και για το εξωτερικό, στο οποίο θα συμμετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι του κλάδου.

- ε) Να σταματήσουν οι ρουσφετολογικές αποσπάσεις στο εξωτερικό που έγιναν τα τελευταία χρόνια έξω από τις νόμιμες διαδικασίες.

2. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η λύση του προβλήματος της *επαγγελματικής εκπαίδευσης* και κατάρτισης εντάσσεται στην προοπτική του Ενιαίου Λυκείου.

Συνδέεται με μια πορεία επαγγελματικής εκπαίδευσης που ξεκινάει από το Γυμνάσιο (καλλιέργεια δεξιοτήτων και κλίσεων, ενεργός επαγγελματικός προσανατολισμός, κύκλος διακλαδικών σπουδών και δραστηριοτήτων, επιλογές μαθημάτων, κύκλος εφαρμοσμένων σπουδών), συνεχίζεται με το μάθημα τεχνολογίας και παραγωγής στην τελευταία τάξη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και ολοκληρώνεται στο Ενιαίο Λύκειο με την επιλογή του κατάλληλου κύκλου γνωστικών αντικειμένων και την αξιοποίηση των ελεύθερων επιλογών.

Η *επαγγελματική κατάρτιση* έρχεται ως συνέχεια της επαγγελματικής εκπαίδευσης και παρέχεται στο μονοετή κύκλο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, που είναι ενταγμένος στο εκπαιδευτικό σύστημα και οδηγεί σε απόκτηση Διπλώματος.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Κριτική του νόμου

Αναγνωρίζεται από όλους η ανάγκη ίδρυσης ενός οργανισμού που θα συντονίσει τους φορείς που παρέχουν σήμερα επαγγελματική κατάρτιση και παράλληλα θα αναλάβει τον εκσυγχρονισμό, την ενίσχυση και την επέκτασή της.

Όμως ο Ν. 2009 μας βρίσκει αντίθετους για πολλούς λόγους, από τους οποίους καταγράφουμε τους σημαντικότερους:

1. Διασπάται ουσιαστικά η ενότητα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και αποδυναμώνεται ακόμη περισσότερο η Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΤΕΛ, ΤΕΣ), της οποίας καταργείται η αυτοδύναμη συγκρότηση, αφού οι απόφοιτοι των ΤΕΛ και ΕΠΛ, για να ειδικευθούν και να ολοκληρώσουν την επαγγελματική τους εκπαίδευση, θα πρέπει να αλλάξουν φορέα και να φοιτήσουν στα τμήματα του νέου φορέα επαγγελματικής κατάρτισης, *ο οποίος μάλιστα δεν εντάσσεται στο εκπαιδευτικό σύστημα.*

Έτσι η κατάρτιση αποκόπτεται από την Επαγγελματική Εκπαίδευση, τη στιγμή που όλοι οι ειδικοί θεωρούν την Επαγγελματική Εκπαίδευση απαραίτητο προστάδιο της κατάρτισης, γεγονός που αναγνωρίζει και η επιτροπή του ΥΠΕΠΘ στην εισήγησή της. Με βάση το σκεπτικό αυτό, θεωρούμε απαράδεκτη τη μεγάλη διάρκεια κατάρτισης που προβλέπεται για τους αποφοίτους των Γενικών Λυκείων (πέντε εξάμηνα). Στην περίπτωση αυτή δεν τηρείται ο απαραίτητος όρος «η επαγγελματική κατάρτιση χτίζεται πάνω στην επαγγελματική εκπαίδευση», αφού δεν έχει προηγηθεί η επαγγελματική εκπαίδευση. Αν δε λύσουμε το θέμα της παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης για αυτή την κατηγορία μαθητών, δεν μπορούμε να μιλάμε για κατάρτιση.

Εξάλλου ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.) μόνο κατ' όνομα περιλαμβάνει στον τίτλο του και τον όρο εκπαίδευση, αφού στο Νόμο δεν υπάρχει καμιά τέτοια πρόβλεψη.

2. Ενώ η παροχή κατάρτισης είναι υποχρέωση της Πολιτείας, αυτή *εκχωρείται ουσιαστικά στους ιδιώτες*, καθώς παρέχεται η δυνατότητα ένταξης των Κέντρων Ελεύθερων Σπουδών στον Ο.Ε.Ε.Κ. με τον όρο *Ινστιτούτα*. Δεν είναι τυχαίο ότι ο αρχικός όρος «μονάδες» αντικαθίσταται από τον περισσότερο ελκυστικό όρο «Ινστιτούτα», όπως ζητούσαν οι σχολάρχες.

Είναι φανερό ότι τα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών και νομιμοποιούνται και πελατεία τους εξασφαλίζεται. Και, επιπλέον, διευκολύνονται να απορροφήσουν τα τεράστια χρηματικά ποσά από τις επιδοτήσεις των κοινωνικών προγραμμάτων, που θα μπορούσε να αξιοποιήσει αποκλειστικά το δημόσιο με ένα αξιόπιστο σύστημα κατάρτισης, ενταγμένο στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Συναφής προς τα παραπάνω είναι και η παρατήρησή μας ότι θεσμοθετείται μια σαφής υποχώρηση απέναντι στον ιδιωτικό τομέα σε ό,τι αφορά τους όρους ίδρυσης και λειτουργίας των ιδιωτικών ινστιτούτων (Ι.Ε.Κ.), τα προσόντα των ιδρυτών, τους όρους πρόσληψης και τις εργασιακές σχέσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού.

Είναι φανερό, για παράδειγμα, ότι *οδηγούμαστε σε ουσιαστική κατάργηση της επετηρίδας*, αφού η πρόσληψη εκπαιδευτικού προσωπικού στα Ι.Ε.Κ. θα είναι εντελώς ανεξέλεγκτη.

Το ότι η κατάρτιση εκχωρείται ουσιαστικά στα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών προκύπτει και από τα εξής:

Ο αριθμός των ατόμων που θα θελήσουν και θα πρέπει να φοιτήσουν στα νεοϊδρυόμενα Ινστιτούτα θα είναι πολλές χιλιάδες νέων, αφού μόνο μετά από φοίτησή τους στα Ι.Ε.Κ. θα μπορούν να πάρουν το δίπλωμα επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο θα οδηγεί σε επαγγελματικά δικαιώματα ανωτέρου επιπέδου.

Η μεγάλη ζήτηση και η αδυναμία του Δημοσίου να την καλύψει, αφού ιδρύονται μόνο 15 δημόσια Ι.Ε.Κ. σε πρώτη φάση, θα οδηγήσει αμέσως στην ίδρυση μεγάλου αριθμού ιδιωτικών Ι.Ε.Κ., στα οποία θα οδηγούνται υποχρεωτικά όλοι οι απόφοιτοι των Λυκείων - όπως και αρκετοί των Γυμνασίων - προκειμένου να αποκτήσουν έναντι αδραχής αμοιβής το «χαρτί» που θα τους ανοίγει (;) το δρόμο για την επαγγελματική αποκατάσταση.

3. *Προβλέπονται δίδακτρα και εξέταστρα για τους εκπαιδευόμενους και στα δημόσια Ι.Ε.Κ.*, γεγονός που καταστρατηγεί τη συνταγματική επιταγή και την κοινωνική απαίτηση για δωρεάν δημόσια εκπαίδευση, ενώ παράλληλα ευνοεί την προσφυγή των μαθητών στα ιδιωτικά Ι.Ε.Κ.
4. Ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.) αναγορεύεται σε υπερυπουργείο με σωρεία αρμοδιοτήτων, οι οποίες μάλιστα περιγράφονται με ασάφεια και αοριστία τέτοια, που διευκολύνει τις αυθαιρεσίες. Είναι χαρακτηριστικό ότι, ενώ ο Ο.Ε.Ε.Κ. δεν εντάσσεται στο εκπαιδευτικό σύστημα, θα είναι αυτός που θα χαράσσει την πολιτική για την Επαγγελματική Εκπαίδευση στις ΤΕΣ, τα ΤΕΛ και τα ΕΠΛ. Το γεγονός αυτό θα οδηγήσει σε επικίνδυνο δυισμό ως προς το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής, *με συνέπεια την περαιτέρω υποβάθμιση των σχολικών μονάδων που παρέχουν σήμερα Επαγγελματική Εκπαίδευση.*

Είναι λοιπόν φανερό ότι υποβαθμίζονται και οι καθηγητές της Δ.Ε. και το δημόσιο σχολείο συνολικά, αφού οι μαθητές θα βρίσκονται μπροστά στην οδυνηρή πραγματικότητα να μην περιμένουν καμία προοπτική από αυτό, μιας και δε θα τους παρέχει πλήρη και ολοκληρωμένα επαγγελματικά εφόδια, αλλά θα προσφεύγουν αναγκαστικά στα ιδιωτικά Ινστιτούτα.

5. Οι διαδικασίες κοινωνικού ελέγχου είναι ουσιαστικά ανύπαρκτες, αφού στο δεκαμελές Δ.Σ. του Ο.Ε.Ε.Κ. προβλέπεται η συμμετοχή ενός μόνον εκπροσώπου των εργαζομένων (από τη ΓΣΕΕ). Από την άποψη αυτή ο Νόμος πηγαίνει πίσω και από την πρόταση της επιτροπής του ΥΠΕΠΘ, που προέβλεπε τρεις εκπροσώπους.

Αλλά και ο διαχειριστικός έλεγχος θα είναι ανεπαρκής, αφού θεσμοθετούνται παρεκκλίσεις από τις διαδικασίες του δημόσιου λογιστικού και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ανεξέλεγκτης διαχείρισης (και δεν αναφερόμαστε, βέβαια, στην αναγκαία ευελιξία).

6. Θα μειωθεί δραστικά η χρηματοδότηση των υπαρχουσών σχολικών μονάδων, αφού προβλέπεται η επιχορήγηση του Ο.Ε.Ε.Κ. από το ΥΠΕΠΘ.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, ο Νόμος δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προσδοκίες της ελληνικής κοινωνίας. Ο υπουργός Παιδείας δεν έλαβε καθόλου υπόψη του τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που έγιναν από τους φορείς στη σύσκεψη του Ζαπτείου, όπου οι μόνοι που συμφώνησαν με τη θέση του Υπουργείου ήταν οι εκπρόσωποι των Κέντρων Ελεύθερων Σπουδών.

Διατρανώνουμε την κατηγορηματική μας αντίθεση προς τη φιλοσοφία και τις ρυθμίσεις του Νόμου. Ως δημόσιοι εκπαιδευτικοί δεν πρόκειται να αποδεχτούμε την καταστρατήγηση της δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης ούτε την υποβάθμιση του ρόλου του δημόσιου σχολείου και των καθηγητών, και θα αγωνιστούμε για την ανατροπή αυτού του Νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η πρότασή μας

Η ΟΛΜΕ αναγνωρίζει ότι η εκπαίδευση στο σύνολό της έχει να αντιμετωπίσει πολλά και σύνθετα προβλήματα, τα οποία ενισχύονται από το γεγονός ότι το σημερινό σχολείο δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις κοινωνικές και παραγωγικές ανάγκες, αλλά και στις σημερινές απαιτήσεις των μαθητών, γ' αυτό και τροφοδοτεί έντονα την εκπαιδευτική κρίση.

Η κατάσταση αυτή είναι επόμενο να παρουσιάζεται περισσότερο οξυμένη στο χώρο της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.Ε.), γεγονός που επισημάναμε κατ' επανάληψη με τις προηγούμενες θέσεις που διατυπώσαμε προς την ηγεσία του ΥΠΕΠΘ, αλλά και ευρύτερα στην ελληνική κοινωνία. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι οι μεταβολές στην εκπαίδευση και ειδικότερα στην Τ.Ε.Ε. - Κατάρτιση δεν μπορούν να στηρίζονται σε ευκαιριακές και προσωρινές λύσεις, όπως αυτές που προωθεί το ΥΠΕΠΘ.

Η ΟΛΜΕ θεωρεί τη γενική μόρφωση και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση ως αδιάσπαστη ενότητα, και επιδιώκει την υπέρβαση του τεχνητού διαχωρισμού της γνώσης σε καθαρά θεωρητικού χαρακτήρα από τη μια και σε τεχνικού - επαγγελματικού χαρακτήρα από την άλλη.

Στα πλαίσια αυτά υποστηρίζουμε τα εξής:

α) Κάθε πρόταση που έχει σχέση με το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να περιέχει την προοπτική της *αύξησης των χρόνων της υποχρεωτικής εκπαίδευσης από 9 σε 10 ή 11 χρόνια*. Έχει αποδειχτεί ότι είναι ελάχιστο το ποσοστό των μαθητών που δε συνεχίζει σήμερα (τονίζουμε το *σήμερα*, γιατί με τις ρυθμίσεις που προωθεί το ΥΠΕΠΘ επιχειρεί να ανακόψει αυτή τη ροή) σπουδές μετά την υποχρεωτική εκπαίδευση και έτσι μπορούμε να έχουμε επιλογή κατεύθυνσης σε μεγαλύτερη ηλικία, μετά από πληρέστερη ενημέρωση των μαθητών, με αποτέλεσμα τη συνειδητή και προσωπική πλέον επιλογή συνέχισης σπουδών ή επαγγέλματος.

β) Απαιτείται η άμεση έναρξη της διαδικασίας *ενοποίησης όλων των τύπων λυκείων σε έναν τύπο λυκείου*, στο οποίο στις δύο πρώτες τάξεις θα έχουμε ενιαία προγράμματα που θα παρέχουν γενικές γνώσεις (όχι μόνο κλασικές) σε όλους τους μαθητές, με μαθήματα προεπαγγελματικά και επιλογής, ώστε τα παιδιά στο 3ο έτος να μπορούν, συνειδητά και χωρίς λάθη, να επιλέξουν τον επαγγελματικό κλάδο στον οποίο επιθυμούν να ειδικευθούν ως απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και παράλληλα, εάν δεν εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, να μπορούν με μια επιπλέον κατάρτιση να ολοκληρώσουν τις επαγγελματικές τους γνώσεις, αποκτώντας τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα ενός επιτυχημένου επαγγελματία. Εννοείται ότι αυτός ο τύπος Λυκείου θα συνδυαστεί και με αντίστοιχη μεταρρύθμιση στο σύστημα των γενικών εξετάσεων.

Αυτός ο τύπος Λυκείου είναι που θα δώσει ολοκληρωμένα άτομα με γενική μόρφωση, αλλά και σωστούς επαγγελματίες όλων των επιπέδων εκπαίδευσης, με υψηλό βαθμό παραγωγικότητας και ταυτόχρονα πολίτες που θα συμμετέχουν δραστήρια στην προσπάθεια για τη συνολική ανάπτυξη της κοινωνίας μας.

Η καλύτερη απόδειξη ότι αυτό το δρόμο πρέπει να ακολουθήσουμε είναι το γεγονός ότι και ο Νόμος του ΥΠΕΠΘ προβλέπει για τους αποφοίτους του 4ου έτους ειδίκευσης των ΕΠΛ ένα εξάμηνο κατάρτισης (ενώ για τους άλλους τύπους Λυκείων προβλέπονται 3 και 5 εξάμηνα).

Αυτό σημαίνει ότι οι απόφοιτοι του 4ου έτους ειδίκευσης των ΕΠΛ είναι σχεδόν έτοιμοι να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία. *Να, λοιπόν, γιατί ζητάμε ένα ενιαίο τύπο Λυκείου με τα βασικά χαρακτηριστικά του σημερινού ΕΠΛ.*

γ) Απαιτείται άμεση εισαγωγή τεχνολογικών μαθημάτων και αλλαγές στα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που μαζί με το Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και τον Ενεργό Επαγγελματικό Προσανατολισμό θα θέτουν βαθμιαία και σωστά την αντίληψη του επαγγέλματος και της επιλογής του.

Στα πλαίσια της παραπάνω πρότασης, που αποτελεί τη βασική κατεύθυνση της Ομοσπονδίας μας και του κλάδου, θεωρούμε χρήσιμο να προχωρήσουμε σε κάποιες *προτάσεις μεταβατικού χαρακτήρα* για το σύστημα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, οι οποίες εντάσσονται στη λογική της δημιουργίας ενός ενιαίου τύπου Λυκείου, που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

Με τις προτάσεις μας αυτές μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα σύστημα ειδίκευσης - εξειδίκευσης (κατάρτισης) ευέλικτο, *ώστε να είναι προσαρμόσιμο στη νέα κατάσταση που θα προκύψει με τη δημιουργία του ενιαίου τύπου Λυκείου.*

Είναι δεδομένο, και από τις διαπιστώσεις της Επιτροπής των Ειδικών, αλλά και με βάση τη διεθνή εκπαιδευτική πρακτική, ότι πρώτα παρέχεται η εκπαίδευση (η απαραίτητη, σύμφωνα με τις κοινωνικές ανάγκες) και μετά η εξειδίκευση (κατάρτιση).

Με βάση τις θέσεις που μέχρι σήμερα διατυπώσαμε για το θέμα *T.E.E. – Κατάρτιση* και με γνώμονα ότι το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ενιαίο, αναλύουμε παραπέρα τις προτάσεις μας.

α) Για τους αποφοίτους των Γυμνασίων:

Οι ΤΕΣ παραμένουν ως έχουν, καλύπτοντας τους μαθητές που δε συνεχίζουν μετά το Γυμνάσιο στο Λύκειο, και κατοχυρώνουν τους αποφοίτους τους με πτυχίο επιπέδου 2. Αυτό, γιατί θεωρούμε ότι στο σημερινό Γυμνάσιο δεν έχουν ολοκληρώσει την απαραίτητη εκπαίδευση, με συνέπεια να μη μπορούν να ενταχθούν κατευθείαν σ' ένα σύστημα κατάρτισης.

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι (εκπαίδευση και κατάρτιση επιπέδου 2), πρέπει να αλλάξουν άμεσα τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των ΤΕΣ.

Ακόμα, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα μετά από κάποια προϋπηρεσία στο επάγγελμα (π.χ. 3 χρόνια) να εισάγονται σε ιδιαίτερα τμήματα μονάδων εξειδίκευσης - κατάρτισης και να αποκτούν αντίστοιχο τίτλο. Με τον τρόπο αυτό παραμένει το θεσμοθετημένο σύστημα συνέχισης σπουδών.

β) Για τους αποφοίτους των Λυκείων:

Ιδρύονται ειδικά τμήματα, ενταγμένα στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, τα οποία χωρίζονται σε δύο κύκλους, τμήματα ειδίκευσης και τμήματα εξειδίκευσης, λειτουργούν σε συγκροτήματα όπου υπάρχει Σχολικό Εργαστηριακό Κέντρο (ΣΕΚ) και ακολουθούν ειδικά προσαρμοσμένα και σχεδιασμένα προγράμματα.

β1) Στο «Τμήμα Ειδίκευσης» (διάρκειας μέχρι τρία εξάμηνα) θα φοιτούν οι απόφοιτοι των ΓΕΛ και ΕΠΛ (με δέσμη) οι οποίοι δεν πέτυχαν στις εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και αυτοί που δε θέλουν να συνεχίσουν σπουδές σ' αυτή.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι απόφοιτοι αυτοί να πάρουν καταρχήν προεπαγγελματικές γνώσεις και στη συνέχεια τις απαραίτητες γνώσεις της ειδικότητας επιλογής τους. Με το πέρας της φοίτησής τους στο τμήμα ειδίκευσης, θα πρέπει να ισοτιμούνται τυπικά και ουσιαστικά με τους άλλους αποφοίτους της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με τη χορήγηση του αντίστοιχου εκπαιδευτικού τίτλου (πτυχίου) του επιπέδου 3.

β2) Στο «Τμήμα Εξειδίκευσης» (διάρκειας μέχρι 2 εξάμηνα) θα παρέχεται ειδική κατάρτιση στο επάγγελμα, η οποία θα συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Στο τμήμα αυτό θα εισέρχονται ισότιμα όλοι πλέον οι πτυχιούχοι της δευτεροβάθμιας τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης (και αυτοί των τμημάτων «ειδίκευσης»), για να αποκτήσουν τον ανώτερο επαγγελματικό τίτλο (δίπλωμα). Η απόκτηση του διπλώματος θα τους παρέχει ευνοϊκότερους όρους επαγγελματικής αποκατάστασης.

γ) Τα τμήματα ειδίκευσης θα έχουν άμεση σύνδεση με τις υπάρχουσες ειδικότητες που λειτουργούν σήμερα στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση, δεδομένου ότι καλύπτουν όλους τους τομείς παραγωγής, με αποτέλεσμα χωρίς πρόβλημα να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα, εξυπηρετούμενα από τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα (κατάλληλα προσαρμοσμένα), από τα υπάρχοντα εργαστήρια των ΣΕΚ, από τα υπάρχοντα βιβλία και φυσικά από το υπάρχον εκπαιδευτικό προσωπικό.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε την επιτακτική ανάγκη της άμεσης προσαρμογής στις σύγχρονες ανάγκες της παραγωγής και της τεχνολογίας των αναλυτικών προγραμμάτων, βιβλίων, εργαστηριακής υποδομής κ.λπ.

Τα τμήματα εξειδίκευσης θα έχουν άμεση σύνδεση με εξειδικευμένες γνώσεις (ειδικά θέματα της ειδικότητάς τους), τη νέα τεχνολογία και τεχνογνωσία και φυσικά με την τοπική παραγωγή, της περιοχής λειτουργίας τους.

Η σύνδεση με την παραγωγή και η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων μπορεί να πραγματοποιηθούν με δύο τρόπους: είτε χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα άτομα στο σχολείο είτε μεταφέροντας το «σχολείο» σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς χώρους.

Η πρώτη περίπτωση εξασφαλίζεται από το εξειδικευμένο προσωπικό που διαθέτει το Υπουργείο Παιδείας, είτε από εκπαιδευτικούς που μπορούν με σχετική επιμόρφωση να καλύψουν τις ανάγκες σε κάποιες ειδικότητες είτε, τέλος, χρησιμοποιώντας ειδικούς τεχνικούς από αντίστοιχους επαγγελματι-

κούς χώρους, για συγκεκριμένο έργο, συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μετά από τεκμηριωμένη απόφαση των Περιφερειακών Υπηρεσιακών Συμβουλίων.

Η δεύτερη περίπτωση μπορεί να εφαρμοστεί, με τις αναγκαίες προσαρμογές, για ειδικότητες όπου η νέα τεχνολογία έχει αντικαταστήσει μεγάλο μέρος της συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας και, φυσικά, είναι αδύνατο να έχουμε τέτοιου είδους εξοπλισμένα εργαστήρια στα ΣΕΚ.

Τέλος, θα ήταν χρήσιμο να εξεταστεί και η περίπτωση κατά την οποία για την απόκτηση του διπλώματος θα απαιτείται επιπλέον μια πρακτική εξάσκηση σε χώρους δουλειάς (όπως γίνεται με την πρακτική εξάσκηση των σπουδαστών των ΤΕΙ). Κάτι τέτοιο πιστεύουμε ότι θα βελτιώνει ακόμη περισσότερο το μοντέλο του αποφοίτου που θέλουμε, υπό την έννοια ότι ο απόφοιτος θα γνώριζε όχι μόνο το επάγγελμα, αλλά και τις πραγματικές συνθήκες δουλειάς.

δ) Με τη δομή που προτείνουμε, με ελάχιστες μεταβολές στην υποδομή των σχολικών συγκροτημάτων και των ΣΕΚ, μπορούν από την επόμενη σχολική χρονιά να ξεκινήσουν τη λειτουργία τους τα τμήματα ειδικότητας. Η προσαρμογή των προγραμμάτων ειδικότητας των ΤΕΛ και ΕΠΛ σε προγράμματα τμημάτων ειδικότητας μπορεί να γίνει εύκολα και γρήγορα.

Θεωρούμε δεδομένο ότι μέσα στο χρονικό διάστημα της πρώτης λειτουργίας των τμημάτων ειδικότητας θα έχει ολοκληρωθεί η μελέτη για τη λειτουργία των τμημάτων εξειδίκευσης και θα έχουν εξασφαλιστεί οι δύο βασικοί και απαραίτητοι παράγοντες επιτυχίας τους: Η ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της ΤΕΕ και η οργάνωση κατάλληλων εργαστηριακών χώρων με τον απαιτούμενο εργαστηριακό εξοπλισμό.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεσμοθετηθούν τα τμήματα αυτά και παράλληλα, πριν στηριχθούν, να λειτουργήσουν άλλα ιδιωτικά.

Θεωρούμε δεδομένο ότι κατά την αρχική περίοδο εφαρμογής του θεσμού δε θα δοθεί καμία άδεια λειτουργίας σε ιδιώτες, ώστε το σύστημα να μελετηθεί, να αξιολογηθεί και να βελτιωθεί στα σημεία που πιθανώς θα απαιτηθεί διόρθωση.

Είναι αυτονόητο ότι το ίδιο θα ισχύσει και για τα τμήματα εξειδίκευσης.

ε) Εξετάζοντας το παραπάνω σύστημα, αβίαστα προσδιορίζεται η ανάγκη για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της ΤΕΕ. Ιδιαίτερα στον ευαίσθητο αυτό χώρο η επιμόρφωση δεν πρέπει να είναι μόνο η ειδική παιδαγωγική επιμόρφωση, αλλά και οι εξειδικευμένες τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις, οι νέες τεχνολογίες, η ενημέρωση πάνω στα σύγχρονα μέσα προστασίας, οι νέες δομές παραγωγής, οι νέες συνθήκες που διαμορφώνει η νέα τεχνολογία στη σχέση ανθρώπου και μηχανής και, γενικότερα, οι πραγματικές συνθήκες του επαγγέλματος.

Γι' αυτό απαιτείται σοβαρή μελέτη, άμεση και γενναία χρηματοδότηση, ριζική αναδιάρθρωση της Τ.Ε.Ε., υψηλό επίπεδο σπουδών (προγράμματα, βιβλία, εργαστήρια, εκπαιδευτικό προσωπικό κ.λπ.).

Ακόμα, τα πτυχία και τα διπλώματα να έχουν αντίκρουσμα, ώστε και οι κάτοχοί τους να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της επαγγελματικής τους αποκατάστασης και να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες ανάπτυξης του τόπου μας.

Σημαντική παρέμβαση στο σύνολο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη στον ίδιο χώρο (εργαστήριο ειδικότητας). Επειδή πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να υπάρξουν αντιφάσεις, επικαλύψεις, συγκρούσεις και λοιπές παρενέργειες, δεχόμαστε τη δημιουργία ενός Οργανισμού που θα σχεδιάσει τη στρατηγική για όλο το φάσμα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, από όποιο φορέα και αν παρέχεται (ΟΑΕΔ, ΕΟΜΜΕΧ, ΕΛΚΕΠΑ, ΟΤΕ, ΓΣΕΕ, Τράπεζες κ.λπ.), και θα καταρτίζει πειραματικά προγράμματα που θα αφορούν την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση - Κατάρτιση. Στο Δ.Σ. του Οργανισμού αυτού θεωρούμε αυτονόητη τη συμμετοχή εκπροσώπου του οργανωμένου κλάδου.

Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η επιτυχία οποιουδήποτε συστήματος θα πρέπει να βασίζεται στη συμμετοχή των τοπικών παραγωγικών δυνάμεων καθώς και στις τοπικές ανάγκες ανάπτυξης.

Τελειώνοντας, θέλουμε να υπενθυμίσουμε τη ριζική διαφωνία μας στη βασική φιλοσοφία του ΥΠΕΠΘ, που είναι ο κατακερματισμός του συνολικού προβλήματος του εκπαιδευτικού μας συστήματος και η αποσπασματική ρύθμιση επιμέρους θεμάτων.

Οι καθηγητές θα αγωνιστούν με κάθε τρόπο για τη θεσμοθέτηση ενός σύγχρονου και αξιόπιστου συστήματος κατάρτισης, προς όφελος των μαθητών και της κοινωνίας. Ένα τέτοιο σύστημα περνάει μέσα από τη δημιουργία ενός ενιαίου τύπου Λυκείου, που θα προσφέρει στους μαθητές ολοκληρωμένη γενική και επαγγελματική μόρφωση, ώστε να αποκτήσουν τα αναγκαία εφόδια για την ένταξή τους σε μια ραγδαία εξελισσόμενη κοινωνία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στις κατευθύνσεις της παραπάνω πρότασης, αλλά με περισσότερες εξειδικεύσεις, κινούνται και οι επεξεργασίες που έγιναν στη 2η Θεματική Ενότητα του 6ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου και οι οποίες πρέπει να αξιοποιηθούν από τον Κλάδο.

3. Επιμόρφωση - Μετεκπαίδευση

A. Η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης

Ζούμε στην εποχή της καλπάζουσας παραγωγής σε όλους τους τομείς, των ασύλληπτων ρυθμών και των ραγδαίων αλλαγών.

Παρακολουθούμε τη δυναμική μιας περιόδου που με τους ξέφρενους ρυθμούς της καλπάζει τεχνολογικά, αλλά καθυστερεί κοινωνικά και πολιτισμικά.

Ιδιαίτερα εμείς οι εκπαιδευτικοί, που δρούμε σε ένα «δυνάμει» μεταβαλλόμενο χώρο, δεχόμαστε τις πιέσεις και τις επιδράσεις αυτής της χωρίς όρους και όρια εξέλιξης, της ραγδαίας ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών και της έκρηξης της γνώσης. Η δουλειά μας όλο και περισσότερο γίνεται πολυσύνθετη, πολύπλοκη και ιδιαίτερα απαιτητική.

Η διαρκής και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών προβάλλει ως πρώτη προτεραιότητα για τις χώρες που ενδιαφέρονται να ανανεώσουν και να αναπτύξουν το εκπαιδευτικό τους σύστημα και γίνεται μοχλός αλλαγής και μεταρρύθμισης στην Παιδεία. Είναι αναγκαία επιλογή για τη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις κοινωνικές εξελίξεις και τις απαιτήσεις της ανάπτυξης, και αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ενίσχυση και την αξιοποίηση των πρωτοβουλιών, των δεξιοτήτων και της δημιουργικότητας των εκπαιδευτικών.

Ιδιαίτερα στον ευαίσθητο χώρο της Τ.Ε.Ε. η επιμόρφωση δεν πρέπει να είναι μόνο η ειδική παιδαγωγική επιμόρφωση, αλλά και οι εξειδικευμένες τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις, οι νέες τεχνολογίες, η ενημέρωση πάνω στα σύγχρονα μέσα προστασίας, οι νέες δομές παραγωγής, οι νέες συνθήκες που διαμορφώνει η νέα τεχνολογία στη σχέση ανθρώπου και μηχανής και γενικότερα οι πραγματικές συνθήκες του επαγγέλματος.

Αναδεικνύεται δηλαδή το θέμα της επιμόρφωσης ως ένα σημαντικότερο στοιχείο μιας μεταρρύθμισης στην Παιδεία. Γι' αυτό και έχει απασχολήσει έντονα και σοβαρά τον κλάδο μας, και αποτέλεσε και αποτελεί κεντρικό σημείο των κινητοποιήσεών μας.

B. Οι ρυθμίσεις του ΥΠΕΠΘ

Ο υπουργός Παιδείας, πιστός στην τακτική τού αιφνιδιασμού και των μονομερών ρυθμίσεων, και συνεπής στην αντίληψη που χαρακτηρίζει την κυβερνητική πολιτική στο χώρο της εκπαίδευσης και που ουσιαστικό της στοιχείο είναι η παγίωση του αναχρονισμού και του αυταρχισμού, προχώρησε και στο θέμα της επιμόρφωσης πρόχειρα και αλαζονικά.

Αγνόησε τους εκπαιδευτικούς, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς και προτίμησε, για ένα τόσο σημαντικό θέμα, να στηριχθεί στην πολυπραγμοσύνη κάποιων συμβούλων του.

Αρνήθηκε για άλλη μια φορά το διάλογο που με τόση ευκολία επικαλείται και επέβαλε ρυθμίσεις που εξασφαλίζουν τη μορφωτική υποβάθμιση των εκπαιδευτικών, ως αναγκαίο συμπλήρωμα της οικονομικής καθήλωσης και της επαγγελματικής αποδυναμώσής τους.

Σε μια περίοδο που οι πάντες επικαλούνται με μια απίστευτη ευκολία το 2000, τις ανάγκες και τις απαιτήσεις του, και μιλούν για ευρύτερες συμφωνίες που έχει ανάγκη ο ευαίσθητος σχολικός χώρος και για πρωτοβουλίες στήριξης και ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού του, ο υπουργός της Παιδείας δίνει το σύνθημα μιας πορείας «ολοταχώς πίσω» μέσα σ' ένα κλίμα επιβολής, πυγμής, ελέγχου, καθήλωσης και εγκατάλειψης, για το χώρο που καλείται να προετοιμάσει τους αυριανούς υπεύθυνους και ακεραιωμένους πολίτες της χώρας μας.

Ο τύπος της «επιμόρφωσης» που επιβάλλει το περίφημο Π.Δ. 250/92 συνίσταται σ' ένα πρωτοφανές πλέγμα αναχρονιστικών, αντιεπιστημονικών και αντιπαιδαγωγικών ρυθμίσεων, την ίδια στιγμή που οι σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις ευνοούν την αποκέντρωση, την αυτοτέλεια και την αυτονομία των Επιμορφωτικών Κέντρων.

Ένας πρωτοφανής υπερσυγκεντρωτισμός και ένας ασφυκτικός ιδεολογικός έλεγχος, που καταπνίγουν κάθε ελεύθερη πνευματική δημιουργία και αλυσοδέχουν και τις ελάχιστες δυνατότητες πρωτοβουλιών, διατρέχει το Π.Δ.

Ο υπουργός Παιδείας διατηρεί υπό τον απόλυτο έλεγχό του τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα, διορίζοντας στην ουσία τους πάντες και ελέγχοντας τα πάντα.

Και επιπλέον:

- τα γενικόλογα αναχρονιστικά και ανελαστικά προγράμματα με χαρακτηριστικά ομοιομορφίας και ισοπεδωτισμού,
- η συσσώρευση πολλών αντικειμένων στα πιεστικά χρονικά πλαίσια λίγων εβδομάδων,
- η αδιαφάνεια και η αναξιοκρατία στις προσλήψεις επιμορφωτών μέσα από διάτρητες διαδικασίες «ημετερισμού», που ανέδειξαν ακόμη και προκλητικές περιπτώσεις ανεπάρκειας,
- οι απαράδεκτες ελλείψεις στην υλικοτεχνική υποδομή και στον εξοπλισμό των ΠΕΚ με τα αναγκαία μέσα για την αποτελεσματική λειτουργία τους (βιβλιοθήκες, εργαστήρια κ.λπ.),
- ο αποκλεισμός των εκπαιδευτικών από τα Συντονιστικά Συμβούλια,
- τα σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των σχολείων από τις διαρκείς μετακινήσεις του προσωπικού,
- η αποδιοργάνωση της οικογενειακής ζωής των εκπαιδευτικών με την υποχρεωτική μετανάστευση και την οικονομική αιμορραγία που υφίστανται,
- η ανεπαρκέστατη κάλυψη των αναγκών που δημιουργούν οι υποχρεωτικές μετακινήσεις εντός και εκτός νομού

συνθέτουν μια ζοφερή πραγματικότητα.

Τα Π.Ε.Κ. από πνευματικά και μορφωτικά κέντρα μετατρέπονται σε τυπικές δημόσιες υπηρεσίες, γραφειοκρατικές και μονολιθικές, και η μόνη επιμόρφωση που προσφέρουν στους εκπαιδευτικούς είναι να τους μαθαίνουν να υπακούουν στα διοικητικά και υπουργικά κελεύσματα. *Η επιμόρφωση, κατά την αντίληψη του ΥΠΕΠΘ, ταυτίζεται και εξαντλείται στις έννοιες σχολείο - θρανία - εξετάσεις. Μια σχολειοποίηση, μειωτική για το παιδαγωγικό λειτούργημα και για εκπαιδευτικούς με πολύχρονη εκπαιδευτική και διδακτική εμπειρία, που αντιμετωπίζει τους επιμορφούμενους ως παθητικούς δέκτες εκπαιδευτικών συνταγών.*

Μια λογική χειραγώγησης των εκπαιδευτικών μέσα από τους μηχανισμούς ατομικής βαθμολόγησης και αξιολόγησης που, για να επιτύχουν στο έργο τους κατά την πρώτη φάση λειτουργίας των Π.Ε.Κ., δε δίστασαν να προβούν σε ευτελισμό των πάντων.

Γίνεται λοιπόν φανερό σε όλους ότι αυτές οι ρυθμίσεις, που επιπρόσθετα καταργούν κάθε συμμετοχή του οργανωμένου κλάδου στη λειτουργία των Π.Ε.Κ. (αρ. 17 παρ. 3 του Νομοσχεδίου), παραπέμπουν στην έκδοση Π.Δ. τη συνεργασία των Π.Ε.Κ. με τα Πανεπιστήμια και τις σχολικές μονάδες, και δεν αναφέρονται καθόλου στις μεταπτυχιακές σπουδές των εκπαιδευτικών στα Πανεπιστήμια, βρίσκονται σε πλήρη αντίθεση με τις θέσεις των εκπαιδευτικών οργανώσεων και προσθέτουν ένα ακόμη στοιχείο υποβάθμισης των ήδη υποβαθμισμένων εκπαιδευτικών. Επιπλέον, επαναφέρουν με την ονομασία «Ειδικές Σχολές Προαιρετικής Επιμόρφωσης» το γνωστό και αποτυχημένο θεσμό των «Διδασκαλείων» (Αρθρ. 18, παρ. 1 και 2 του νομοσχεδίου) με προφανή στόχο τη δημιουργία και ανάδειξη στελεχών έξω από τη φυσιολογική διαδικασία της εκπαιδευτικής πράξης και των μεταπτυχιακών σπουδών, θέση με την οποία είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι.

Γι' αυτό και η θέση μας για ριζική αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της επιμόρφωσης και διαμόρφωση νέου νομοθετικού πλαισίου με βάση τις τεκμηριωμένες θέσεις των εκπαιδευτικών ομοσπονδιών, που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών και στις απαιτήσεις των καιρών

για μια δημοκρατική, δημιουργική και αποτελεσματική εκπαίδευση, παραμένει και σήμερα επίκαιρη.

Γ. Πρότασή μας

Η δική μας πρόταση, που συνθέτει τον πλούσιο προβληματισμό των εκπαιδευτικών μας συνεδρίων και ημερίδων, τις κατευθύνσεις του 5ου Συνεδρίου της Ομοσπονδίας μας, αλλά και την πλούσια πείρα που αποκτήθηκε από τον κοινό αγώνα με τους επιμορφούμενους στα ΠΕΚ, στοχεύει σε μια υψηλής ποιότητας επιμόρφωση που:

- θα συμβάλλει στην ανανέωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής μας κατάρτισης,
- θα προσεγγίζει με εγκυρότητα τα νέα επιστημονικά δεδομένα και τις διδακτικές μεθόδους,
- θα σέβεται την αρχή της παιδαγωγικής ελευθερίας και αυτονομίας του εκπαιδευτικού έργου και της επιμορφωτικής διαδικασίας.

Την επιμόρφωση η ΟΛΜΕ την αντιλαμβάνεται ως μια συνεχή μορφωτική διαδικασία για όλους τους εκπαιδευτικούς, που χαρακτηρίζεται από τη συμπλήρωση και εμπάθυνση στα γνωστικά και παιδαγωγικά αντικείμενα και από την αποκεντρωμένη λειτουργία της. Μια διαδικασία ευέλικτη και διαρκώς ανανεούμενη, που θα περιέχει ποικιλία επιλογών και δε θα κλείνεται σε κοινά και μονολιθικά προγράμματα, δε θα λειτουργεί μέσα σε συνθήκες ομοιομορφίας και δε θα εμφορείται από λογικές ισοπέδωσης, ελέγχου και καθήλωσης.

Θεωρούμε αναγκαία την εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τα εργαλεία της επιστημονικής και παιδαγωγικής έρευνας και την παροχή της δυνατότητας για ακώλυτη διεξαγωγή έρευνας σε καίρια εκπαιδευτικά προβλήματα.

Η σχολική πραγματικότητα και η διδακτική πράξη πρέπει να αποτελούν το βασικό αντικείμενο σπουδής στη διάρκεια της επιμόρφωσης.

Η αυτοεπιμόρφωση θα πρέπει να αποτελεί σημαντική συνιστώσα της επιμορφωτικής διαδικασίας, γι' αυτό η πολιτεία οφείλει να τη στηρίζει με τη διάθεση των αναγκαίων πόρων, τη διανομή του αναγκαίου υλικού και τη γενναία αύξηση του επιδόματος βιβλιοθήκης.

Είναι ανάγκη ακόμη η πολιτεία να προχωρήσει στη δημιουργία Κέντρων Στήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου σε κάθε νομό, κατάλληλα στελεχωμένων και εξοπλισμένων.

1. Μορφές επιμόρφωσης

Πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρχει πολλαπλότητα στη δομή και τις μορφές της επιμόρφωσης και ότι η επιμόρφωση θα πρέπει να στηρίζεται στις αρχές της καθολικότητας, της περιοδικότητας, της αποκέντρωσης και της πολυμορφίας, και να ενισχύονται οι δυνατότητες για αυτοεπιμόρφωση μέσω της παρακολούθησης πανεπιστημιακών προγραμμάτων και της «εξ αποστάσεως» επιμόρφωσης.

Η πολιτεία οφείλει να δημιουργήσει όρους και συνθήκες που θα καταστήσουν την επιμόρφωση ελκυστική, αξιόπιστη και πειστική για όλους τους εκπαιδευτικούς.

Ειδικότερα προτείνουμε:

α. Εισαγωγική Επιμόρφωση

Πραγματοποιείται μετά το διορισμό και πριν από την ανάληψη υπηρεσίας, είναι δηλαδή ενδοϋπηρεσιακή και συνίσταται τόσο στην παρακολούθηση μαθημάτων όσο και στην πρακτική εξάσκηση στα σχολεία.

Στοχεύει στην εναρμόνιση των γνώσεων και των μεθόδων διδασκαλίας με την εκπαιδευτική πραγματικότητα, στην εισαγωγή του πρωτοδιόριστου στα προβλήματα της σχολικής ζωής και στον τρόπο προσφοράς της επιστήμης σε σχολικό επίπεδο, καθώς και στην ενημέρωση των νεοδιοριζομένων συναδέλφων σε υπηρεσιακά, επιστημονικά και παιδαγωγικά θέματα.

Είναι κύρια και σημαντική και γι' αυτό επιβάλλεται η ενίσχυσή της και η διασφάλιση της ποιότητάς της.

β. Ετήσια Επιμόρφωση

Πραγματοποιείται μετά τη συμπλήρωση πενταετούς υπηρεσίας και στοχεύει στη διδακτική και παιδαγωγική κατάρτιση του εκπαιδευτικού και στην εμπάθυνση στο αντικείμενο της επιστήμης του. Στη

διάρκειά της οι καθηγητές, πέρα από τα θεωρητικά μαθήματα, ανανεώνουν και εμπλουτίζουν τη διδακτική πράξη και μεθοδολογία παρακολουθώντας διδάσκοντες ή και εφαρμόζοντας εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας. Βασική επιδίωξη είναι να πάψει ο εκπαιδευτικός να είναι παθητικός δέκτης και απλός μεταφορέας γνώσεων. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμμετέχουν και σε προγράμματα επιστημονικής και παιδαγωγικής έρευνας.

γ. Ταχύρρυθμα Σεμινάρια

Πραγματοποιούνται στη διάρκεια κάθε σχολικής χρονιάς σε περιφερειακή κλίμακα ή και σε πανελλήνια, όταν πρόκειται για αλλαγή σχολικών προγραμμάτων και για εισαγωγή νέων μαθημάτων, νέων σχολικών βιβλίων ή νέων διδακτικών μέσων και μεθόδων.

Στόχος τους είναι η επιστημονική και παιδαγωγική ενημέρωση ή η εκπαίδευση σ' ένα ειδικό θέμα.

Στην περίπτωση εισαγωγής νέων μαθημάτων, τα σεμινάρια μπορεί να είναι ευρύτερης διάρκειας και να πάρουν τη μορφή σύντομης επιμόρφωσης.

Τέτοιας μορφής επιμόρφωση θεωρείται αναγκαία και για όσους πρόκειται να αναλάβουν διευθυντικά καθήκοντα.

Σε σχέση με τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης, να λαμβάνεται παράλληλη πρόνοια για την αντιμετώπιση σχετικών προβλημάτων.

Η σεμιναριακή επιμόρφωση πρέπει να αξιοποιηθεί μέσα από διαδικασίες που θα την προωθούν σημαντικά.

2. Φορείς Επιμόρφωσης

α. Τα ΠΕΚ

Τα ΠΕΚ θα πρέπει να έχουν διοικητική αυτοτέλεια και τα Διοικητικά τους Συμβούλια να συγκροτούνται εξασφαλίζοντας τη συλλογική έκφραση και συνεργασία των φορέων της περιοχής τους (εκπροσώπηση Παιδαγωγικών Τμημάτων ή ΑΕΙ της περιοχής, της ΕΛΜΕ και του διδασκαλικού συλλόγου, των Σχολικών Συμβούλων, των Επιστημονικών Ενώσεων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.λπ.).

Έχουν οικονομική αυτοτέλεια, αυτοδυναμία και ευελιξία, διαθέτουν τα αναγκαία μέσα υποδομής που απαιτούνται και έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάζουν τις δραστηριότητές τους σε σχέση και με τις ιδιαίτερες ανάγκες του περιβάλλοντός τους.

Είναι δυναμικά πνευματικά και μορφωτικά κέντρα, που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή και τις πρωτοβουλίες, και όχι ένα απλό «κουτί αντήχησης», ένα όργανο μεταφοράς και εκτέλεσης των εντολών του κέντρου.

Η φοίτηση σ' αυτά θα πρέπει να δημιουργεί τα λιγότερα δυνατά προβλήματα στους συναδέλφους, να αποσυνδεθεί παντελώς από διαδικασίες βαθμολόγησης και κατάταξης, που αχρηστεύουν την ουσία της επιμόρφωσης, να διασφαλίζει την ποιότητα της επιμόρφωσης με ανοιχτές και αξιοκρατικές διαδικασίες επιλογής του διδακτικού προσωπικού, με κίνητρα σε επιμορφωτές και επιμορφούμενους, με την ευελιξία των προγραμμάτων, με την κάλυψη των συναδέλφων όλων των ειδικοτήτων, με την ιδιαίτερη σημασία στις νέες τεχνολογίες κ.λπ.

β. Τα ΑΕΙ

Ο ρόλος τους είναι «εκ των ων ουκ άνευ», γιατί είναι τα ιδρύματα που αποτελούν τις πιο μεγάλες μονάδες παραγωγής γνώσεων στο είδος τους, είναι αυτοτελή και έχουν την επιστημονική ερευνητική ευθύνη στη χώρα μας.

Επιβάλλεται η σύνδεσή τους με την επιμορφωτική διαδικασία και η ανάπτυξη επιμορφωτικών προγραμμάτων για τους εκπαιδευτικούς.

γ. Οι εκπαιδευτικές και επιστημονικές οργανώσεις, σε συνεργασία με τα ΑΕΙ, τους Σχολικούς Συμβούλους και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

δ. Η σχολική μονάδα

Η ΟΛΜΕ πιστεύει ότι η σχολική μονάδα μπορεί και πρέπει να συμβάλει στην επιμορφωτική διαδικασία. Στα πλαίσια της πρότασης αυτής, κάθε σύλλογος διδασκόντων θα μπορεί να αναλαμβάνει οργανω-

μένες επιμορφωτικές και ερευνητικές δραστηριότητες κατά σχολείο, σε τομείς όπως οι ανισότητες στη μόρφωση, η σχολική επίδοση, συγκεκριμένα εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά προβλήματα του σχολείου κ.λπ.

Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να μελετούν την πραγματικότητα του σχολείου τους και σε συνεργασία με τα ΠΕΚ και τους Σχολικούς Συμβούλους θα διαμορφώνουν το πρόγραμμα στο οποίο θα πρέπει να επιμορφωθούν.

Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να δοθούν κίνητρα για την ανάληψη πρωτοβουλιών από τους εκπαιδευτικούς για ερευνητικά προγράμματα.

ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

A. Διαπιστώσεις

1. Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν κατά κανόνα μεταπτυχιακές σπουδές σε οργανωμένη μορφή, τα δε ΑΕΙ, με ελάχιστες ίσως εξαιρέσεις, έχουν μεταβληθεί σε εξεταστικά κέντρα.
2. Η μετεκπαίδευση δε χρηματοδοτείται επαρκώς και οι φορείς της δεν έχουν καλή οργάνωση και λειτουργία.
3. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση υψηλής στάθμης μετεκπαίδευσης είναι η βελτίωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και ο αναπροσδιορισμός του ρόλου των ΑΕΙ.
4. Δεν υπάρχει σωστή σύνδεση των μεταπτυχιακών σπουδών με τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και επιστημονικές ανάγκες της χώρας και τις συγκεκριμένες ανάγκες του εκπαιδευτικού μας συστήματος.
5. Το ΙΚΥ δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες μετεκπαίδευσης.

B. Προτάσεις

1. Φορέας της μετεκπαίδευσης να είναι κατά κύριο λόγο τα ΑΕΙ.
2. Απαιτείται βελτίωση της λειτουργίας του ΙΚΥ.
3. Προτείνεται η καθιέρωση διδακτορικού κύκλου σπουδών.
4. *Τονίζεται η ανάγκη καθιέρωσης αξιολογικών κριτηρίων εισαγωγής στις μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς επίσης και κινήτρων τόσο για τους μετεκπαιδευόμενους όσο και τους διδασκόντες και επιβλέποντες καθηγητές.*
5. Χορήγηση ικανού αριθμού υποτροφιών από το ΙΚΥ για μεταπτυχιακές σπουδές των εκπαιδευτικών.

4. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αποτέλεσε και αποτελεί έναν από τους κύριους άξονες των συνδικαλιστικών θέσεων και διεκδικήσεων του κλάδου. Και τούτο, διότι η αξιολόγηση συνδέεται με το χαρακτήρα της σχολικής ζωής, την επιστημονική και παιδαγωγική ελευθερία, τη θέση και το ρόλο των εκπαιδευτικών.

Εκφράζουμε την πλήρη αντίθεσή μας στην αξιολόγηση - κρίση των εκπαιδευτικών, που δεν αποσκοπεί στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά στον έλεγχο του εκπαιδευτικού και γενικότερα της εκπαίδευσης, με την επιβολή αυταρχικών μεθόδων και την εξάρτηση κάθε υπηρεσιακής κρίσης από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία.

Αυτό τον έλεγχο της σχολικής συμπεριφοράς, που ο κλάδος μας μέσα από μακροχρόνιους αγώνες κατάφερε να καταργήσει, επιχειρεί σήμερα, σε μια περίοδο δραστηκών περικοπών για την εκπαίδευση, να επαναφέρει το υπουργείο, ξεκινώντας έμμεσα με την κατ' απαράδεκτο τρόπο σύνδεση της επιμόρφωσης με ατομική αξιολόγηση.

Οι ρυθμίσεις αξιολόγησης των επιμορφουμένων, κινούμενες στην ίδια λογική με το περιεχόμενο του σχεδίου Π.Δ. για την αξιολόγηση που δόθηκε τον Αύγουστο, αποδεικνύουν πως ο υπουργός Παιδείας παραμένει στις ίδιες αντιλήψεις και πως κάτω από την έντονη αντίδραση και πίεση του κλάδου (έκτακτη Γ.Σ. Προέδρων, συγκέντρωση 30.000 υπογραφών κ.λπ.) δεν προχώρησε στην υπογραφή του Π.Δ.

Οι παραδοχές, οι ρυθμίσεις και οι αντιλήψεις που προτείνονται με το σχέδιο του Π.Δ. συγκροτούν «το κυρίαρχο και παραδοσιακό» μοντέλο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού που ίσχυε μέχρι το 1982.

Πρόκειται ουσιαστικά για επαναφορά του παλιού θεσμικού πλαισίου με το καθεστώς των επιθεωρητών και των εκθέσεων επιθεωρήσεων.

Παρότι το Π.Δ. φέρει τον τίτλο «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου», προβλέπει αποκλειστικά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, προωθώντας ουσιαστικά στην άποψη ότι η αξιολόγηση είναι ατομική και ιδιωτική υπόθεση. Απομονώνει τον εκπαιδευτικό από όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τη διδασκαλία, στην προσπάθεια να του χρεώσει οποιαδήποτε αποτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Μέσα από ένα πλέγμα γραφειοκρατικών διαδικασιών, επιβολής ιεραρχικών σχημάτων, που προβλέπονται στο Π.Δ., συνδέεται η αξιολόγηση με την υπηρεσιακή εξέλιξη του εκπαιδευτικού – προαγωγή ή στασιμότητα, υπηρεσιακές μεταβολές, επιλογή διευθυντικών στελεχών – και αντιμετωπίζεται ως διοικητικό μέτρο.

Διαμορφώνεται έτσι ένα πλαίσιο αξιολόγησης που προσφέρεται για την άσκηση αυταρχικού ελέγχου της εκπαιδευτικής πράξης με σκοπό τη συμμόρφωση, την ομοιομορφία, την πιστή και τυφλή εκτέλεση της δοσμένης κάθε φορά εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η προβλεπόμενη από το Π.Δ. αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, παρά τα δήθεν «μετρήσιμα» στοιχεία που αξιολογούνται από τους δύο αξιολογητές, τους «μέσους όρους» των αξιολογικών εκθέσεων κ.λπ., στερείται επιστημονικής εγκυρότητας, είναι περιστασιακή και περιπτωσιακή, γιατί:

- η συνολική εκπαιδευτική διαδικασία και συμπεριφορά του εκπαιδευτικού κατακερματίζεται σε επιμέρους αξιολογούμενα στοιχεία και παραμέτρους, που απομονώνονται το ένα από το άλλο, για να αποτελέσουν στη συνέχεια το αριθμητικό άθροισμα που θα τοποθετεί τον εκπαιδευτικό στην κλίμακα αξιολογικής κατάταξής του·
- οι προβλεπόμενες οργανωμένες επισκέψεις των αξιολογητών επιβάλλουν εικονικό χαρακτήρα στην παρατηρούμενη και αξιολογούμενη εκπαιδευτική διαδικασία.

Η πραγματοποίηση επισκέψεων στην αίθουσα διδασκαλίας με σκοπό τη σύνταξη αξιολογικών εκθέσεων αποκτά ευκαιριακό χαρακτήρα, καθώς αυτές γίνονται από αξιολογητές που δεν έχουν καμιά πραγματική αίσθηση της «ιστορίας» της τάξης.

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις παραγνώνεται το σύνολο των σχέσεων που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία και αποτρέπονται οι εκπαιδευτικοί από το να εξετάζουν τις ιστορικές και κοινωνικές αιτίες των παιδαγωγικών και διδακτικών τους επιλογών.

Απορρίπτουμε τις ρυθμίσεις του σχεδίου Π.Δ. για λόγους που συνδέονται με την προστασία του εκπαιδευτικού μας έργου, του επαγγέλματός μας και της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας από εκείνους τους όρους και τις συνθήκες, που ευνοούν τη συμμόρφωση και την παθητικότητα, και υποβαθμίζουν τη διδακτική πράξη σε διαδικασία πιστής εκτέλεσης συνταγών.

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι θέσεις που έχουμε διαμορφώσει μέσα από τα συνέδρια για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων και του Συμβουλίου της Ευρώπης, και ενισχύθηκαν επιστημονικά από την ειδική ημερίδα που διοργάνωσε η ΟΛΜΕ για το θέμα αυτό (19-12-91).

Συγκεκριμένα:

- Το σχολείο είναι ένας χώρος δημιουργίας ευαίσθητων διαπροσωπικών σχέσεων, αποτελεσματικός, παραγωγικός και όχι χώρος ανταγωνιστικός.
- Η διδασκαλία είναι μια σύνθετη και συλλογική ανθρώπινη λειτουργία, που συνδέεται με παράγοντες, όπως οι σκοποί της εκπαίδευσης, τα μέσα που διατίθενται, τα αναλυτικά προγράμματα, τα βιβλία, οι συνθήκες εργασίας, η διοικητική δομή, το κοινωνικό περιβάλλον.
- Δεν υπάρχει ένας γενικός κώδικας διδασκαλίας που να μπορεί να εφαρμοστεί παντού με τα ίδια αποτελέσματα και δεν μπορεί να εξακριβωθεί επιστημονικά ποια διδασκαλία αποδίδει περισσότερο.
- Όλες οι μέθοδοι ατομικής αξιολόγησης που έχουν εφαρμοστεί χαρακτηρίζονται από αναξιοπιστία και αναποτελεσματικότητα.

Αντίθετα, οι μέθοδοι αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου πρέπει να σέβονται την επαγγελματική ελευθερία, την πρωτοβουλία και υπευθυνότητα των εκπαιδευτικών, να μην προκαλούν τον μεταξύ τους ανταγωνισμό, να μην επηρεάζουν την επαγγελματική και μισθολογική τους εξέλιξη.

Όλα τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα δικαιώνουν την εμμονή μας στη θέση για προγραμματισμό και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και του εκπαιδευτικού έργου, γιατί αποτελεί δυναμική λειτουργία, προωθητική μετασχηματισμού για όλο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Το σύστημα αξιολόγησης που προτείνουμε βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών.
- Ο σύλλογος διδασκόντων αποκτά ουσιαστικό ρόλο στην εκπαιδευτική λειτουργία με την ανάληψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην αξιολόγηση, καθώς και την κατάρτιση ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.
- Η αξιολόγηση συνδέεται με την υποβοήθηση και ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών εργασιών στα σχολεία.
- Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου στη διαδικασία της αξιολόγησης είναι καθοδηγητικός και παιδαγωγικός.
- Οι έννοιες «αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου» και «υπηρεσιακή κρίση» πρέπει να διαχωριστούν. Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη.

Με βάση τις αρχές αυτές η πρότασή μας συγκεκριμενοποιείται ως εξής:

Στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς, ο Σύλλογος Διδασκόντων, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα και τις συνθήκες της σχολικής μονάδας, αφού προηγηθεί προγραμματισμός κατά τομείς γνώσεων και συνεργασία με το Σχολικό Συμβούλιο για την οργάνωση των εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων και γενικότερα της σχολικής ζωής, κάνει τον προγραμματισμό του σχολικού έργου και τον υποβάλλει στον προϊστάμενο Δ.Ε. και τους σχολικούς συμβούλους, που διατυπώνουν τις παρατηρήσεις τους.

Στη συνέχεια ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεδριάζει και οριστικοποιεί τον προγραμματισμό της σχολικής χρονιάς.

Οι παιδαγωγικές συνεδρίες του Α' και Β' τριμήνου προσλαμβάνουν ουσιαστικό χαρακτήρα. Ο Σύλλογος Διδασκόντων συζητεί διεξοδικά επί της πορείας του αρχικού προγραμματισμού και προβαίνει στις απαιτούμενες διορθωτικές κινήσεις.

Στο τέλος της χρονιάς ο Σύλλογος Διδασκόντων με συνυπευθυνότητα και μέσα σε ένα κλίμα που ενισχύει, ενθαρρύνει και ανυψώνει το ρόλο του καθηγητή κάνει τον απολογισμό του εκπαιδευτικού έργου, που αναφέρεται:

- στο βαθμό υλοποίησης των προγραμματισμένων στόχων,
- στα αίτια των αποκλίσεων από τους προγραμματισμένους στόχους και τις αδυναμίες που παρουσιάστηκαν,
- στις σχέσεις και την εξέλιξη του μαθητικού δυναμικού,
- στις προτάσεις για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

Κατά τον προγραμματισμό της επόμενης σχολικής χρονιάς λαμβάνονται υπόψη τόσο οι αδυναμίες όσο και οι υποδείξεις των σχολικών συμβούλων και του προϊσταμένου Δ.Ε. επί του απολογισμού της προηγούμενης.

Αντιλαμβανόμαστε την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου ως μία διαδικασία αποκεντρωμένη και συλλογική στα πλαίσια της σχολικής μονάδας.

Κάθε σχολείο αποτελεί ιδιαίτερη εκπαιδευτική μονάδα με ιδιαιτερότητες υποδομής, με τους δικούς της κοινωνικούς και πολιτισμικούς προσδιορισμούς και με τους δικούς της φορείς, που συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η οργάνωση της αξιολόγησης γίνεται υπόθεση κάθε σχολικής μονάδας στα πλαίσια της εκπαιδευτικής περιφέρειας.

Οι παραπάνω θέσεις μας συνδέονται με τη συνολική επαναξέταση του προσωποπαγούς, ιεραρχικού και αυταρχικού πλαισίου που ρυθμίζει την οργάνωση και διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος (Ν. 2043/92).

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ

Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται για την επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης από Συμβούλια Επιλογής ανεξάρτητα, μη ελεγχόμενα από την κυβερνητική εξουσία.

Στα Συμβούλια Επιλογής μετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι του κλάδου. Δεν μπορούν να μετέχουν σχολικοί σύμβουλοι και είμαστε ριζικά αντίθετοι με τη συμμετοχή δικαστικού.

Τα κριτήρια με τα οποία κρίνει το Συμβούλιο Επιλογής είναι αυστηρά αξιοκρατικά και αντικειμενικά, και συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση, τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την εμπειρία στα ζητήματα της εκπαίδευσης και την ενεργό συμμετοχή στις σχολικές διαδικασίες.

Ανάμεσα στα στοιχεία που μπορεί να συνεκτιμά το συμβούλιο επιλογής πρέπει να περιλαμβάνονται:

- το υπηρεσιακό μητρώο του υποψηφίου (μετεκπαιδύσεις - συγγραφικό έργο, δημοσιεύσεις κ.λπ.),
- οι ετήσιοι απολογισμοί του συλλόγου για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου,
- κάθε άλλο στοιχείο που μπορεί να προσκομίσει ο υποψήφιος.

Το Συμβούλιο Επιλογής σε περίπτωση αμφιβολιών μπορεί να καλεί σε ακρόαση τον υποψήφιο.

Σε κάθε περίπτωση ο υποψήφιος έχει δικαίωμα ένστασης και προσφυγής σε δευτεροβάθμια κρίση.

5. Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

Κεντρικό σημείο της εκπαιδευτικής πολιτικής της Κυβέρνησης και του Υπουργείου Παιδείας είναι η οικοδόμηση και η καθιέρωση ενός υπερσυγκεντρωτικού, αντιδημοκρατικού και αυταρχικού συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Ένα απίστευτο πλέγμα νόμων, Π.Δ. και Υπουργικών Αποφάσεων, που ψηφίστηκαν, εκδόθηκαν ή εξαγγέλθηκαν κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα, διαμορφώνουν και ενεργοποιούν ένα αυταρχικό ασφυκτικό πλαίσιο οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής ζωής.

Η κατάλυση της συλλογικότητας, ο υπερσυγκεντρωτισμός, η περιθωριοποίηση του Συλλόγου Διδασκόντων, η ισοβιότητα των διευθυντών, οι υπερεξουσίες που τους δίνονται, η αναβίωση του επιθεωρητισμού, η πλήρης υπαλληλοποίηση των εκπαιδευτικών, η προώθηση των κομματικών «ημετέρων» αποτελούν τα βασικά στοιχεία των επιλογών και των προτάσεων του Υπουργείου Παιδείας, που εντάσσονται στη γενικότερη φιλοσοφία του για την επιβολή κυβερνητικού ελέγχου στη διοίκηση της εκπαίδευσης και την όλη εκπαιδευτική διαδικασία.

Η ρύθμιση των πάντων γίνεται, μέχρι και την τελευταία λεπτομέρεια, από την κεντρική εξουσία και αποσκοπεί στη χειραγώγηση των εκπαιδευτικών και των μαθητών.

Ο διευθυντής του σχολείου εξοπλίζεται με υπερεξουσίες, αφού οι σχετικές εκθέσεις του θα έχουν καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη των εκπαιδευτικών.

Ο θεσμός του σχολικού συμβούλου χάνει τον παιδαγωγικό - επιστημονικό - συμβουλευτικό του ρόλο και ο σχολικός σύμβουλος μετατρέπεται σε ελεγκτή του εκπαιδευτικού και του σχολείου.

Οι υπερεξουσίες που δίνονται στους διευθυντές και τους νέους επιθεωρητές (σχολικούς συμβούλους) επαναφέρουν τον παλιό ιεραρχικό, αυταρχικό και άκρως διοικητικό τρόπο οργάνωσης του σχολείου.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων περιθωριοποιείται. Καμιά αναφορά δεν έχει γίνει για το ρόλο και τις αρμοδιότητές του. Επιδιώκεται η ανακατανομή εξουσιών στο σχολείο με την επάνοδο στην παντοδυναμία του διευθυντή και την εξάρτηση των εκπαιδευτικών από αυτόν.

Οι εκπαιδευτικοί οδηγούνται στην πλήρη υπαλληλοποίηση. Ένα σύνολο κανόνων, εντολών και κριτηρίων μετατρέπουν το εκπαιδευτικό έργο σε μια τυπική, εξαρτώμενη υπαλληλική υπηρεσία. Ο εκπαιδευτικός για το υπουργείο Παιδείας λογίζεται ως ένα σύνολο μορίων στις κλίμακες «αξιολόγησης των επιθεωρητών και των διευθυντών».

Η αδιαφάνεια, η παραβίαση της νομιμότητας, τα ρουσφετολογικά κυκλώματα και ο κομματισμός ήταν τα κριτήρια που κυριάρχησαν στις περσινές επιλογές των διευθυντών των σχολικών μονάδων.

Τα Συμβούλια Επιλογής και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια, θεσμός εξαιρετικά σημαντικός για την εκπαίδευση και τον εκπαιδευτικό, επιδιώκεται να μετατραπούν σε εκτελεστικά όργανα της κεντρικής εξουσίας.

Η πρόταση της ΟΛΜΕ

Βασικές αρχές

Το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της ελληνικής εκπαίδευσης που καθιερώθηκε από το 1833 ακολούθησε πιστά το μοντέλο οργάνωσης και διοίκησης του ελληνικού κράτους. Εξελίχθηκε σταδιακά και με σταθερό προσανατολισμό σε ένα υπέρμετρα συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό σύστημα.

Η πρόταση της ΟΛΜΕ για ένα δυναμικό και δημοκρατικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης στηρίζεται στις δημοκρατικές αρχές της αποκέντρωσης, της συλλογικότητας και της αντιπροσωπευτικότητας, και εντάσσεται στο ευρύτερο κοινωνικό αίτημα για αποκέντρωση της κεντρικής εξουσίας σε ισχυρούς, ανεξάρτητους διοικητικά και οικονομικά οργανισμούς αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών.

Η μεταφορά πόρων και ουσιαστικών αρμοδιοτήτων, διοικητικών και εκπαιδευτικών, από το κέντρο στην τοπική κοινωνία και ο κοινωνικός έλεγχος στον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να αποτελούν τα βασικά συστατικά στοιχεία της πρότασής μας για ένα ζωντανό, αποκεντρωτικό και αντιγραφειοκρατικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Τα επίπεδα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης πρέπει να διαρθρώνονται αντίστοιχα με τα επίπεδα οργάνωσης της Τ.Α. σε κεντρικό, περιφερειακό (νομαρχιακό) και τοπικό επίπεδο.

Σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης της εκπαίδευσης συμμετέχουν: οι διδάσκοντες, οι εκπρόσωποι των γονέων, της πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σημαντικότατο ρόλο έχει να παίξει η συμμετοχή στα όργανα διοίκησης και οργάνωσης της εκπαίδευσης εκπροσώπων των μαθητών, γεγονός που επιβάλλει την οργάνωση του μαθητικού κινήματος σε όλα τα επίπεδα.

Όλα τα όργανα της διοίκησης της εκπαίδευσης πρέπει να λειτουργούν με συλλογικό τρόπο και να έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες στη χάραξη, το σχεδιασμό και την υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής και στη συνεχή επανεξέτασή της.

Το Υπουργείο Παιδείας με τις κεντρικές υπηρεσίες του πρέπει να περιοριστεί σε επιτελικό ρόλο χωρίς διαχειριστικές αρμοδιότητες. Σε ένα ρόλο που θα καθορίζει τις εθνικές προτεραιότητες, θα οργανώνει τη χάραξη της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής, θα εξασφαλίζει πόρους στις περιφέρειες εξισορροπώντας ανισότητες.

Τα όργανα διοίκησης στην περιφέρεια έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και τη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου της περιοχής.

Είναι όργανα εξειδίκευσης, προσαρμογής και εμπλουτισμού των γενικών αρχών του κεντρικού σχεδιασμού, ανάλογα με τις οικονομικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές ανάγκες του πληθυσμού. Εισηγούνται προς την κεντρική διοίκηση τον καθορισμό των πόρων που θα πρέπει να διαχειριστούν.

Η αυτονομία των οργάνων της περιφέρειας πρέπει να συνδυάζεται με ένα καλά οργανωμένο σύστημα κοινωνικού ελέγχου μέσα από τις Νομαρχιακές, Δημοτικές και Κοινοτικές Επιτροπές Παιδείας.

Η σχολική μονάδα, κύτταρο του εκπαιδευτικού μας συστήματος, καλείται να διαδραματίσει σημαντικότατο ρόλο στην οικοδόμηση και λειτουργία ενός ζωντανού, δημοκρατικού και αποκεντρωτικού συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων (Σ.Δ.) είναι το κυρίαρχο όργανο λήψης αποφάσεων που αφορούν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου, τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την αξιολόγηση του διδακτικού και του ευρύτερου εκπαιδευτικού έργου, τον προσδιορισμό των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών και τη σύνδεση του σχολείου με τον κοινωνικό περίγυρο.

Ο Σ.Δ. πρέπει να αναδειχθεί σε βασικό όργανο παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας (παιδαγωγικές συνεδριάσεις, αξιολόγηση και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, σχέσεις με μαθητές και γονείς κ.λπ.), έκφραση της συλλογικότητας και της συμμετοχικής λειτουργίας του σχολείου.

Διευθυντής - υποδιευθυντής σχολείου

Το διευθυντικό προσωπικό καλείται να παίξει ένα νέο ρόλο στη σχολική ζωή. Από εκφραστή της προσωποπαγούς διοίκησης πρέπει να μετασχηματισθεί σε συντονιστή της σχολικής ζωής, που θα εκφράζει και θα υλοποιεί τις αποφάσεις του συλλόγου διδασκόντων, θα επιδιώκει τη συλλογικότητα και τη δημιουργική συνεργασία όλων των φορέων της σχολικής ζωής.

Γι' αυτό και πρέπει ο διευθυντής να επιλέγεται επί θητεία και από όργανα ανεξάρτητα και μη ελεγχόμενα από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία, με αξιοκρατικά, αντικειμενικά κριτήρια, που θα συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση, την πνευματική ακτινοβολία, τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την πείρα στα εκπαιδευτικά θέματα και την ικανότητα για δημιουργική συνεργασία όλων των παραγόντων της σχολικής ζωής.

Ο υποδιευθυντής του σχολείου εκλέγεται από το Σύλλογο Διδασκόντων, ανεξάρτητα από χρόνια υπηρεσίας, κλάδο και ειδικότητα.

Στους διευθυντές και τους υποδιευθυντές καταβάλλεται επίδομα θέσης, που δρα ως κίνητρο, αλλά και ως αμοιβή για τις αυξημένες υποχρεώσεις τους.

Συμβούλια Επιλογής - Υπηρεσιακά Συμβούλια

Τα Συμβούλια Επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια αποτελούν θεσμό ιδιαίτερα σημαντικό για την εκπαίδευση και τον εκπαιδευτικό.

Η συγκρότηση και ο τρόπος λειτουργίας τους έχουν καθοριστική σημασία για τη στελέχωση της Δημόσιας Εκπαίδευσης και την υπηρεσιακή κατάσταση των εκπαιδευτικών.

Για να μπορέσουν τα συμβούλια αυτά να παίξουν τον κοινωνικό τους ρόλο, είναι αναγκαία η ουσιαστική αναβάθμισή τους και η λειτουργική ανεξαρτησία τους.

- Πρέπει να είναι ανεξάρτητα και μη ελεγχόμενα από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία.
- Πρέπει να θεσμοθετηθεί σύγχρονος κανονισμός για τη λειτουργία τους, με τον οποίο να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα, η αξιοκρατία και η διαφάνεια.
- Πρέπει να καταργηθεί το απόρρητο. Οι αιρετοί εκπρόσωποι πρέπει να συνεργάζονται με τις ΕΛΜΕ και την ΟΛΜΕ και να τις ενημερώνουν έγκαιρα πριν και μετά από κάθε απόφαση που θα αφορά θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος για τον κλάδο.
- Πρέπει να καταργηθεί η συμμετοχή του δικαστικού στα συμβούλια αυτά, η οποία δημιουργήσε τεράστια προβλήματα στη λειτουργία τους.

Επειδή εκτιμούμε ότι τα θέματα της αποκέντρωσης και της δομής - οργάνωσης - διοίκησης της εκπαίδευσης είναι εξαιρετικά σημαντικά, επειδή συνδέονται άρρηκτα με τη δημοκρατία και την αξιοκρατία στην εκπαίδευση, πιστεύουμε ότι πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης μελέτης του συνδικαλιστικού μας κινήματος· γι' αυτό προτείνουμε να προχωρήσει ο κλάδος στην πραγματοποίηση του 7ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου, μέσα από τις γνωστές συλλογικές και δημοκρατικές διαδικασίες, με θέμα: «Δομή - Οργάνωση - Διοίκηση της Εκπαίδευσης - Αποκέντρωση».

6. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο πρέπει να μετατραπεί από όργανο της κρατικής - κυβερνητικής εξουσίας σε αυτόνομο, οικονομικά και διοικητικά, κέντρο μελετών - ερευνών, σχεδιασμού και προγραμματισμού της εκπαίδευσης.

Είναι αναγκαία η σύνδεσή του με τα περιφερειακά εκπαιδευτικά όργανα, τους σχολικούς συμβούλους και τις σχολικές μονάδες.

Επιβάλλεται η συμμετοχή του συνδικαλιστικού κινήματος των εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του και η στενή συνεργασία του με τα ΑΕΙ και τα ΠΕΚ για την ανάληψη ερευνητικών και επιμορφωτικών πρωτοβουλιών.

Η επιλογή των παρέδρων και των συμβούλων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου πρέπει να γίνεται με αξιοκρατικά, επιστημονικά και διαφανή κριτήρια, και να είναι επί θητεία.

Επιπλέον προτάσεις της ΟΛΜΕ

1. Ίδρυση κέντρων διάδοσης της γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού στις χώρες υποδοχής των Ελλήνων μεταναστών.
2. Ειδικά προγράμματα μαθησιακής υποστήριξης των παλιννοστούντων Ελλήνων και αξιοποίησης του πολιτιστικού κεφαλαίου που φέρνουν μαζί τους.
3. Υπογραφή πολιτιστικής - εκπαιδευτικής διακρατικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και χωρών όπου ζουν ομοεθνείς μας για την υποχρεωτική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας - ιστορίας.
4. Ανάπτυξη συνεργασίας με τους φορείς των Ελλήνων εκπαιδευτικών στις χώρες όπου υπάρχουν ομοεθνείς μας με προοπτική τη δημιουργία Εθνικού Συμβουλίου Ελλήνων Εκπαιδευτικών.

7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 7ο Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο διάστημα από 30 Ιουνίου ως 4 Ιουλίου 1995 στην Αθήνα. Αναφέρονται στη συνέχεια τα εκπαιδευτικά πορίσματα του 7ου Συνεδρίου*.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ 7ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τι απαιτούμε:

- Γενίκευση του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας στα Γυμνάσια με παράλληλη αναγνώριση κινήτρων για τους καθηγητές.
- Θεσμοθέτηση ρυθμίσεων για την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των καθηγητών.
- Διαμόρφωση νέου θεσμικού πλαισίου για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, για τα αναλυτικά προγράμματα, για τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, για τα διδακτικά βιβλία, για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου.

Τι διεκδικούμε:

1. Υλοποίηση της συνταγματικής επιταγής για δημόσια δωρεάν εκπαίδευση. Ουσιαστική αύξηση της χρηματοδότησης της εκπαίδευσης με στόχο το 15%.
2. Οι διορισμοί να γίνονται μόνο από την επετηρίδα, το μόνο αξιόπιστο και φερέγγυο θεσμό.
3. Κάλυψη όλων των κενών του διδακτικού προσωπικού των σχολείων και αυτών που θα προκύψουν μετά τις αναγκαίες αλλαγές με μαζικούς διορισμούς.
4. Όχι στην επιβολή ανταποδοτικών τελών για την εκπαίδευση.
5. Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης - κατάργηση των ιδιωτικών Ι.Ε.Κ.
6. Κατάργηση του θεσμικού πλαισίου που ψηφίστηκε τα προηγούμενα χρόνια (Νόμος για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική κατάρτιση, νομοθετικές ρυθμίσεις για τους σχολικούς συμβούλους) και τροποποίηση του Ν. 1566/85.
Διαμόρφωση νέου θεσμικού πλαισίου σύμφωνα με τις θέσεις των φορέων της εκπαιδευτικής κοινότητας.
7. Δημοκρατία στο σχολείο - Ανάδειξη του Συλλόγου Διδασκόντων σε κυρίαρχο όργανο διοίκησης, εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό - Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με βάση τις προτάσεις μας - κατάργηση του Π.Δ. που επαναφέρει τον επιθεωρητισμό.
8. Μείωση του αριθμού μαθητών κατά τμήμα με ανώτατο όριο τους 25 μαθητές.
9. Επιμόρφωση για τους εκπαιδευτικούς που να στηρίζεται στις αρχές της καθολικότητας, της περιοδικότητας, της αποκέντρωσης και της πολυμορφίας. Ετήσια, καθολική, περιοδική επιμόρφωση. Η εισαγωγική επιμόρφωση να γίνεται μετά το διορισμό.
10. Αναστολή των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 2 του Π.Δ. για την Αξιολόγηση των Μαθητών και έναρξη διαλόγου, ώστε να αντιμετωπιστεί το θέμα της αξιολόγησης των μαθητών παράλληλα με το σχεδιασμό και την υλοποίηση ευρύτερων αλλαγών στα άλλα επίπεδα της παιδευτικής διαδικασίας (αναλυτικά προγράμματα, σχολικά βιβλία, διδακτικές μέθοδοι, παιδαγωγική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.λπ.).

Μετεκπαίδευση

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Θεσμοθέτηση της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σύνδεσή της με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.
2. Φορέας της μετεκπαίδευσης να είναι κατά κύριο λόγο τα ΑΕΙ.
3. Απαιτείται βελτίωση του θεσμικού πλαισίου και της λειτουργίας του ΙΚΥ, ώστε να εξασφαλιστεί η συλλογικότητα και η αποτελεσματικότητά του ως θεσμού.

* Βλέπε Δελτίο της ΟΛΜΕ, αρ. τεύχους 646, Ιούνιος - Αύγουστος 1995.

4. Προτείνεται η καθιέρωση διδακτορικού κύκλου σπουδών.
5. Τονίζεται η ανάγκη καθιέρωσης αξιολογικών κριτηρίων και αδιάβλητων διαδικασιών εισαγωγής στις μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς επίσης και κινήτρων τόσο για τους μετεκπαιδευόμενους όσο και τους διδάσκοντες και επιβλέποντες καθηγητές.
6. Χορήγηση ικανού αριθμού υποτροφιών από το ΙΚΥ για μεταπτυχιακές σπουδές των εκπαιδευτικών.
7. Διεύρυνση και ενίσχυση των προγραμμάτων ανταλλαγής εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο με διασφάλιση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας της διαδικασίας επιλογής.

Η επιμόρφωση

Πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρχει πολλαπλότητα στη δομή και τις μορφές της επιμόρφωσης και ότι η επιμόρφωση θα πρέπει να στηρίζεται στις αρχές της καθολικότητας, της περιοδικότητας, της αποκέντρωσης και της πολυμορφίας και να ενισχύονται οι δυνατότητες για αυτοεπιμόρφωση μέσω της παρακολούθησης πανεπιστημιακών προγραμμάτων και της επιμόρφωσης από απόσταση.

α. Εισαγωγική επιμόρφωση

Πραγματοποιείται μετά το διορισμό και πριν από την ανάληψη υπηρεσίας, είναι δηλαδή ενδοϋπηρεσιακή και συνίσταται τόσο στην παρακολούθηση μαθημάτων όσο και στην πρακτική εξάσκηση στα σχολεία.

β. Ετήσια επιμόρφωση

Πραγματοποιείται μετά τη συμπλήρωση πενταετούς υπηρεσίας και στοχεύει στη διδακτική και παιδαγωγική κατάρτιση του εκπαιδευτικού και στην εμπάθυνση στο αντικείμενο της επιστήμης του.

γ. Ταχύρρυθμα σεμινάρια

Πραγματοποιούνται στη διάρκεια κάθε σχολικής χρονιάς σε περιφερειακή κλίμακα ή και σε πανελλήνια, όταν πρόκειται για αλλαγή σχολικών προγραμμάτων και για εισαγωγή νέων μαθημάτων, νέων σχολικών βιβλίων ή νέων διδακτικών μέσων και μεθόδων.

Φορείς επιμόρφωσης

α. ΤΑ ΠΕΚ

β. Τα ΑΕΙ

γ. Οι εκπαιδευτικές και επιστημονικές οργανώσεις, σε συνεργασία με τα ΑΕΙ, τους Σχολικούς Συμβούλους και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

δ. Η σχολική μονάδα

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών.

Το σύστημα αξιολόγησης που προτείνουμε βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

1. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών. Η αντίληψη ότι, αν ελέγξουμε τον καθηγητή, θα πάνε όλα καλά στο σχολείο, είναι άκρως αναχρονιστική και λανθασμένη. Άλλωστε, η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει ότι οι εκπαιδευτικοί ενεργοποιούνται περισσότερο με εσωτερικά κίνητρα βελτίωσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας και όχι με κάποια εξωτερικά ανταγωνιστικά κίνητρα αποδοτικότητας.
2. Ο Σύλλογος Διδασκόντων αποκτά ουσιαστικό ρόλο στην εκπαιδευτική λειτουργία με την ανάληψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην αξιολόγηση, καθώς και στην κατάρτιση ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.
3. Η αξιολόγηση συνδέεται με την υποβοήθηση και την ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών δραστηριοτήτων στα σχολεία. Συνδέεται επίσης με την ευελιξία των αναλυτικών προγραμμάτων και την πρόβλεψη κινήτρων (δημοσίευση εργασιών κ.λπ.).

4. Η αυτοαξιολόγηση είναι βασικός συντελεστής της όλης διαδικασίας. Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στη βασική τους κατάρτιση όσο και στην επιμόρφωσή τους, πρέπει να ενημερώνονται και στις πρακτικές της συλλογικής αξιολόγησης και της αυτοαξιολόγησης.
5. Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου στη διαδικασία της αξιολόγησης είναι καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και παιδαγωγικός.
6. Οι έννοιες “αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου” και “υπηρεσιακή κρίση” πρέπει να διαχωριστούν. Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη.

Υπηρεσιακή κρίση

Γίνεται από Συμβούλια Επιλογής μη ελεγχόμενα από την κυβερνητική εξουσία. Στα Συμβούλια Επιλογής μετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι του κλάδου. Δεν μπορούν να μετέχουν σχολικοί σύμβουλοι.

Συμβούλια Επιλογής - Υπηρεσιακά Συμβούλια

Πρέπει να είναι ανεξάρτητα και μη ελεγχόμενα από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία.

- Πρέπει να θεσμοθετηθεί σύγχρονος κανονισμός για τη λειτουργία τους, με τον οποίο να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα, η αξιοκρατία και η διαφάνεια.
- Πρέπει να καταργηθεί το απόρρητο. Οι αιρετοί εκπρόσωποι πρέπει να συνεργάζονται με τις ΕΛΜΕ και την ΟΛΜΕ και να τις ενημερώνουν έγκαιρα πριν και μετά από κάθε απόφαση που θα αφορά θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος.

Αξιολόγηση του μαθητή

Η αξιολόγηση είναι συστατικό στοιχείο της μαθησιακής διαδικασίας. Πρόκειται για μία σύνθεση παιδαγωγική λειτουργία και πρακτική, που συνδέεται με το περιεχόμενο, τη μέθοδο και τις τεχνικές της διδασκαλίας, αλλά και τους στόχους του εκπαιδευτικού έργου, και συναρτάται με το περιεχόμενο της μεθοδολογικής και επιστημονικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

Η αξιολόγηση δεν πρέπει να ταυτίζεται με τις εξετάσεις και να εξαντλείται σε αυτές.

Οι βαθμοί είναι ανεπαρκής κώδικας επικοινωνίας. Δεν ενημερώνουν το παιδί για τις κρίσεις του και τα ενδιαφέροντά του, δεν του δίνουν μια κατεύθυνση για το μέλλον του.

Πεποίθησή μας είναι ότι οι όποιες ρυθμίσεις στην αξιολόγηση συνδέονται άμεσα με τις απαραίτητες αναπροσαρμογές στα αναλυτικά προγράμματα και τις διδακτικές μεθόδους, με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, την έγκαιρη ενημέρωση και τη συστηματική και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

Μια αποτελεσματική και ουσιαστική πορεία αποκέντρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος, που αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό το νέο θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, πρέπει να κινείται επιγραμματικά στις εξής κατευθύνσεις:

1. Συγκρότηση συμμετοχικών, προγραμματικών και επιστημονικών οργάνων στην περιφέρεια.
2. Ενίσχυση, εμπλουτισμός και κατοχύρωση των συμμετοχικών οργάνων του Ν. 1566/85 σε τοπικό και νομαρχιακό επίπεδο.
3. Ανάπτυξη του δημοκρατικού προγραμματισμού, με τη λειτουργία του ΕΣΥΠ σε τμήματα.
4. Η καθοδήγηση της εκπαίδευσης, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και η στήριξη του εκπαιδευτικού έργου μεταφέρονται και στην εκπαιδευτική περιφέρεια και υλοποιούνται μέσα από αποκεντρωμένους εκπαιδευτικούς θεσμούς και όργανα.
5. Οι σχολικές δραστηριότητες πλέον δεν πρέπει να αποτελούν αποκλειστικά τμήμα κεντρικού σχεδιασμού, και να μεταφέρονται, και σε επίπεδο σχολικής μονάδας από άποψη σχεδιασμού και διαμόρφωσης πλαισίου και περιεχομένου. Οι πρωτοβουλίες αυτές στηρίζονται από συλλογικά εκπαιδευτικά όργανα και υποστηρίζονται από ανάλογα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, οι επιστημονικές και παιδαγωγικές λειτουργίες σε νομαρχιακό επίπεδο έχουν φορείς τους εκπαιδευτικούς συμβούλους, το ΠΕΚ της Περιφέρειας και το τοπικό τμήμα του Π.Ι.

Εκπαίδευση και αποκέντρωση

Η προοπτική της ανάπτυξης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που πρέπει να υλοποιείται σταδιακά, με γόνιμες συνθέσεις των κοινωνικών διεργασιών, προϋποθέτει ότι δε θίγει σε καμιά περίπτωση το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών. Αντίθετα, πρέπει να κινείται στην κατεύθυνση της ενίσχυσής του και της άμβλυνσης των ανισοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί ως προσωπικό ανήκουν στην κεντρική διοίκηση, όπως προβλέπει ο ν. 2218/94.

- Διατήρηση της υπάρχουσας διοικητικής δομής στην εκπαίδευση με χωριστές διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, και παρεμβάσεις για άρση των όποιων ρυθμίσεων των Οργανισμών των Νομαρχιών που θίγουν την υπάρχουσα εκπαιδευτική διοικητική δομή.
- Κατοχύρωση του δημόσιου δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης και ενίσχυσή της μέσα από την προοπτική της αποκέντρωσης με τη διάθεση αυξημένων κονδυλίων.

Ο κλάδος μας αγωνίζεται για ένα δυναμικό και δημοκρατικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης, που θα στηρίζεται στις δημοκρατικές αρχές της αποκέντρωσης, της συλλογικότητας και της αντιπροσωπευτικότητας.

Η μεταφορά πόρων και αρμοδιοτήτων από το κέντρο στην περιφέρεια και ο κοινωνικός έλεγχος στον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής αποτελούν τα βασικά συστατικά στοιχεία της πρότασής μας για ένα ζωντανό, αποκεντρωτικό και αντιγραφειοκρατικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης.

Σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης της εκπαίδευσης συμμετέχουν εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών και των γονέων, της πολιτείας και της αυτοδιοίκησης.

Η σχολική μονάδα, κύτταρο του εκπαιδευτικού συστήματος, καλείται να διαδραματίσει σημαντικότατο ρόλο στην οικοδόμηση και λειτουργία ενός δημοκρατικού συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων είναι το κυρίαρχο όργανο λήψης αποφάσεων που αφορούν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου, τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την αξιολόγηση του διδακτικού και του ευρύτερου εκπαιδευτικού έργου, τον προσδιορισμό των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών και τη σύνδεση του σχολείου με τον κοινωνικό περίγυρο.

Διευθυντής και υποδιευθυντής

Ο διευθυντής να επιλέγεται επί θετεία και από όργανα ανεξάρτητα και μη ελεγχόμενα από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία, με αξιολογικά, αντικειμενικά κριτήρια, που θα συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση, την πνευματική ακτινοβολία, τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την πείρα στα εκπαιδευτικά θέματα και την ικανότητα για δημιουργική συνεργασία όλων των παραγόντων της σχολικής ζωής.

Ο υποδιευθυντής του σχολείου εκλέγεται από το Σύλλογο Διδασκόντων, ανεξάρτητα από χρόνια υπηρεσίας, κλάδο και ειδικότητα.

Στους διευθυντές και τους υποδιευθυντές καταβάλλεται επίδομα θέσης, που δρα ως κίνητρο αλλά και ως αμοιβή για τις αυξημένες υποχρεώσεις τους.

Η εκπαίδευση των ελληνοπαίδων του εξωτερικού

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Να διαμορφωθεί άμεσα, και με τη συμμετοχή οπωσδήποτε του κλάδου μας (ΟΛΜΕ - ΕΛΜΕ εξωτερικού), ένα αναλυτικό πρόγραμμα για την εκπαίδευση των ελληνοπαίδων του εξωτερικού, το οποίο θα λαμβάνει σοβαρά υπόψη του τις ειδικές συνθήκες όπου θα εφαρμοσθεί. Να συγγραφούν οπωσδήποτε τα κατάλληλα εγχειρίδια στο ανωτέρω πνεύμα.
- Να ιδρυθεί Κέντρο Μελέτης και Έρευνας για τη μελέτη της εκπαίδευσης ελληνοπαίδων εξωτερικού και τη διαμόρφωση προτάσεων για τις αναγκαίες αλλαγές.
- Η επιλογή διευθυντών, υποδιευθυντών και υπευθύνων να γίνεται με αξιολογικά και αντικειμενικά κριτήρια σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου.
- Οι σύμβουλοι εκπαίδευσης εξωτερικού, οι οποίοι δεν πρέπει να ασκούν διοικητικά καθήκοντα, πρέ-

- πει να επιλέγονται με διαφανείς διαδικασίες, αξιοκρατικά και αντικειμενικά κριτήρια και με τη συμμετοχή του κλάδου μας στο Συμβούλιο Επιλογής. Απαραίτητο κριτήριο η γλωσσομάθεια.
- Με τις ίδιες διαδικασίες να γίνεται και η επιλογή των καθηγητών - διοικητικών προϊσταμένων γραφείων, που θα ασκούν διοικητικά καθήκοντα μετά από προκήρυξη των θέσεων. Απαραίτητο κριτήριο η γλωσσομάθεια.
 - Να ισχύει το ωράριο διδασκαλίας της Ελλάδας και για τους καθηγητές, διευθυντές, υποδιευθυντές, υπευθύνους που υπηρετούν στο εξωτερικό.
 - Νομοθετική ρύθμιση για δημιουργία και λειτουργία ΠΥΣΔΕ σε κάθε Γραφείο Συμβούλου, σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου.
 - Να γίνεται ειδική επιμόρφωση των αποσπασμένων εκπαιδευτικών και ενημέρωση για τις ειδικές συνθήκες διδασκαλίας.
 - Η απόσπαση στο εξωτερικό να ισχύει για πέντε χρόνια.
 - Αύξηση των αποδοχών που να εγγυάται την αξιοπρεπή διαβίωση των αποσπασμένων, με τιμαριθμική αναπροσαρμογή του επιμισθίου με βάση τον πληθωρισμό.
 - Προώθηση άμεσης και μόνιμης λύσης του θέματος της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, με ένταξη των αποσπασμένων καθηγητών σε ασφαλιστικό φορέα της χώρας υποδοχής.
 - Ίδρυση κέντρων διάδοσης της γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού στις χώρες υποδοχής των Ελλήνων μεταναστών.
 - Ειδικά προγράμματα μαθησιακής υποστήριξης των παλιννοστούτων Ελλήνων και αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου που φέρνουν μαζί τους.
 - Υπογραφή πολιτιστικής εκπαιδευτικής διακρατικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και χωρών όπου ζουν ομοεθνείς μας για την υποχρεωτική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας-ιστορίας.
 - Στις διακρατικές συνομιλίες για θέματα εκπαίδευσης και στις ετήσιες συνόδους των μεικτών επιτροπών εμπειρογνομώνων να συμμετέχει και εκπρόσωπος της ΟΛΜΕ.

Παιδεία: Πρώτη εθνική προτεραιότητα

Πενήντα χρόνια από τη νίκη κατά του φασισμού, που επιτεύχθηκε με σοβαρές θυσίες στα πεδία των μαχών, αλλά και με την υπόσχεση ενός κράτους πρόνοιας στα εκατομμύρια των εξαθλιωμένων, η παγκόσμια κατάσταση χαρακτηρίζεται από ραγδαίες οικονομικές και πολιτικές αλλαγές, που προκαλούν σοκ στις συνειδήσεις, αλλά ταυτόχρονα αποτελούν και πρόκληση για νέες θεωρητικές προσεγγίσεις και όχι αφορμή για επιστροφή σε σκοταδιστικά μεταφυσικά δόγματα.

Τις συνθήκες πλήρους απασχόλησης, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, τις κοινωνικές παροχές διαδέχτηκε η νέα φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός, ο νεοφασισμός και ο πόλεμος. Αυτή είναι η νέα τάξη πραγμάτων.

Υπόβαθρο όλων αυτών των φαινομένων είναι οι θεμελιακές αλλαγές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια στο καπιταλιστικό σύστημα, ιδιαίτερα στη νεοφιλελευθερική εκδοχή του.

Η υπεράσπιση του κράτους πρόνοιας, που είναι όρος ύπαρξης για την ανθρώπινη κοινωνία, απαιτεί να μπει τέλος στην κρατική στήριξη που παρέχεται στο χρηματιστικό κεφάλαιο στο όνομα της ανταγωνιστικότητας ή των ελλειμμάτων, και στην εκποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, των κοινωνικών υπηρεσιών, την ίδια την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος.

Η ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών μετατρέπει ένα γενικευμένο δικαίωμα σε προνόμιο αυτών που μπορούν να πληρώσουν, υποβαθμίζοντας παράλληλα την ποιότητα που είχαν στον παρελθόν.

Το 7ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ, θεωρώντας αδιαπραγμάτευτο δικαίωμα τη δωρεάν δημόσια παιδεία, απορρίπτει τις προτάσεις των εμπειρογνομώνων του ΟΟΣΑ για την υπό όρους παροχή εκπαίδευσης, για την επιβολή διδάκτρων στα Πανεπιστήμια, για την ανάπτυξη τριτοβάθμιας ιδιωτικής εκπαίδευσης, για τη θέσπιση φόρων κατά τόπους, για τη χρηματοδότηση της εκπαίδευσης από τον ιδιωτικό τομέα, για διορισμούς με επιλεκτικά κριτήρια.

Αρνούμαστε να συναινέσουμε στην παράδοση της δημόσιας διοίκησης στους βάρβαρους νόμους του ανταγωνισμού και του επιχειρηματικού πνεύματος που προτείνουν οι εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ,

που θεωρούν την αρχή των ίσων ευκαιριών απαρχαιωμένη και δικαιολογία για συγκεντρωτισμό.

Αρνούμαστε να υποταχθεί το σχολείο στις κοινωνικές ανισότητες και στον κατακερματισμό των παραγωγικών δυνάμεων, τη στιγμή μάλιστα που έχουν δημιουργηθεί όλοι οι υλικοί όροι, ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα ανάμεσα στη χειρωνακτική και διανοητική εργασία με την αξιοποίηση των επαναστατικών αλλαγών στην τεχνολογία και με την καθιέρωση της διαρκούς καθολικής διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Ο καπιταλισμός, αντί να γεφυρώνει αυτό το χάσμα, προσπαθεί να του δώσει μια νέα μορφή, δημιουργώντας ένα τεράστιο στρώμα χωρίς αυτού του είδους την καθολική γνώση, με μικρά προσόντα, ικανό μόνον είτε να επεμβαίνει στην τελική φάση της παραγωγικής διαδικασίας, δρώντας ως εξάρτημα των υπερσύγχρονων μηχανημάτων, είτε να εργάζεται ως υπηρέτης στη βιομηχανία ή τις υπηρεσίες.

Αντίθετα, η πρόοδος της κοινωνίας απαιτεί όχι μόνο την ικανότητα χρήσης των μέσων παραγωγής, αλλά και την ικανότητα ανάπτυξης θεωρητικής γνώσης. Αυτό απαιτεί να αλλάξει ολοκληρωτικά η αντίληψη που διαπερνά τα σχολικά προγράμματα, που διαχωρίζει με απόλυτο τρόπο τη θεωρητική γνώση από την παραγωγική δραστηριότητα.

Η κρίση του παραδοσιακού, ιεραρχικά δομημένου σχολείου έγκειται στο γεγονός ότι έχει μείνει πίσω σε σχέση με τη συνολική κοινωνική ανάπτυξη και τις απαιτήσεις της. Το φάρμακο για την αιμορραγία του σημερινού ελλειμματικού δημόσιου σχολείου δεν είναι ούτε η υποβάθμισή του σε φιλανθρωπικό ίδρυμα ούτε ο κατακερματισμός του στο όνομα της ευελιξίας ή ενός ψευδεπίγραφου πλουραλισμού.

Αν η οικονομική εξέλιξη της Ευρώπης εξακολουθεί να κινείται με τη λογική του περιχαρακωμένου φρουρίου, των συμφωνιών Σέγκεν και των πολλών ταχυτήτων, δε θα εκπλαγούμε καθόλου, εάν δούμε να αναπτύσσονται εκπαιδευτικές περιφέρειες για τις ελίτ και γκρίζες εκπαιδευτικές περιφέρειες για τους φτωχούς συγγενείς του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Στη χώρα μας οι διεθνείς αυτές μεταβολές έχουν πάρει τη μορφή μιας βίαιης αναδιάρθρωσης, παρά τις κυβερνητικές προθέσεις για εκσυγχρονισμό με ανθρώπινο πρόσωπο. Η ύφεση και η λιτότητα έχουν γίνει μόνιμα χαρακτηριστικά της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής, είτε με την επίκληση των δημόσιων ελλειμμάτων είτε των υπό αναθεώρηση συμφωνιών του Μάαστριχτ. Η εκπαίδευση εξακολουθεί να είναι ο φτωχός συγγενής του κρατικού προϋπολογισμού, αφού κατά την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΠΘ οι δαπάνες για την Παιδεία είναι σε οριακή πλέον κατάσταση. Και όλα αυτά, παρά τις μονότονες στεντόρειες διακηρύξεις ότι η Παιδεία αποτελεί πρώτη εθνική προτεραιότητα.

Οι διεκδικήσεις του κλάδου μας δεν έχουν καμιά σχέση με αυτή την κλασική ρητορική, που φетиχοποιεί την εκπαίδευση, αναγορεύοντάς τη στα λόγια σε αυταξία, την ίδια στιγμή που την αντιμετωπίζει ως μία προβληματική επιχείρηση, ως ένα ακόμα δυσβάσταχτο βάρος για τον κρατικό κορβανά.

Διεκδικούμε ένα αναβαθμισμένο δημόσιο σχολείο, που θα συμβάλλει στην αρτίωση και όχι στον ακρωτηριασμό των νέων ανθρώπων στο όνομα της εξειδίκευσης και της ευέλικτης αγοράς εργασίας. Ένα σχολείο που δε θα είναι ερμητικά κλεισμένο στον εαυτό του, φυλακισμένο σε προκαταλήψεις και δόγματα του παρελθόντος.

Ένα σχολείο πολιτισμού, που δε θα βλέπει τη διαφορά ως απειλή, αλλά ως δικαίωμα και πλούτο. Ένα σχολείο που δε θα περιθωριοποιεί τις υποβαθμισμένες κοινωνικές ομάδες, τις μειονότητες και τους πρόσφυγες, αλλά που θα καλλιεργεί την ανοχή και την κατανόηση, που θα καλλιεργεί όσα ενώνουν τους ανθρώπους και όχι όσα τους χωρίζουν.

Το 7ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ επαναβεβαιώνει την πάγια θέση του κλάδου να μην ψηφίζονται νομοσχέδια κατά την περίοδο των διακοπών. Γι' αυτό απαιτεί να μην ψηφιστεί στο θερινό τμήμα της Βουλής το νομοσχέδιο που αναφέρεται στη σύσταση του ΕΣΥΠ, που ρυθμίζει ουσιαστικά εκπαιδευτικά θέματα, ερήμην του οργανωμένου κλάδου.

Ζητεί από το υπουργείο Παιδείας να αποσύρει από το υπό ψήφιση νομοσχέδιο τις αντικειμενικές διατάξεις που αναφέρονται στο International Baccalauréat, στην απαγόρευση αποχώρησης από την υπηρεσία κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, στον τρόπο εισαγωγής στα ΑΕΙ των ελληνοπαίδων εξωτερικού.

8ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 8ο Συνέδριο πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 1997 στην Αθήνα. Από τα επίσημα κείμενα και τις Αποφάσεις του Συνεδρίου δημοσιεύονται εν συνεχεία όσα σχετίζονται με εκπαιδευτικά θέματα*.

Πολιτική ανάγκη για ένα εκπαιδευτικό και μορφωτικό κίνημα

Το 8ο Συνέδριο του κλάδου μας αποτελεί μια σημαντική πολιτική τομή στα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας μας, γιατί: (α) επισφραγίζει μια αγωνιστική πορεία, μια έντονη απεργιακή κινητοποίηση, τη μεγαλύτερη στην ιστορία της εκπαίδευσης, (β) θέτει στην πρώτη γραμμή των πολιτικών εξελίξεων το δημοκρατικό αίτημα για “δημόσια και δωρεάν παιδεία”, για το “15%”, και (γ) δημιουργεί ευνοϊκότερες συγκυρίες για την προώθηση των ζητημάτων του σχολείου και των εκπαιδευτικών.

Το σπουδαιότερο μήνυμα και στοιχείο αυτού του Συνεδρίου είναι η πρόταση του κλάδου μας για *διεύρυνση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης από 9χρονη σε 12χρονη*. Αυτό σημαίνει, καταρχήν, μια επισημοποίηση της ήδη εκφρασμένης ισχυρής τάσης των νέων μας να ολοκληρώσουν το Λύκειο. Μια τέτοια προσπάθεια πρέπει να συνδυαστεί αφενός μεν με την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσής μας, αφετέρου δε με την ουσιαστική αντιμετώπιση της υπάρχουσας μαθητικής διαρροής στη σημερινή υποχρεωτική εκπαίδευση. Υπάρχει άλλωστε μία κρατούσα κοινωνική απαίτηση, που εκφράζεται με ένα τρόπο απόλυτο. Η ελληνική οικογένεια θέτει ως πρώτο και κυρίαρχο μέλημά της τη μόρφωση των παιδιών της. Η Πολιτεία δεν μπορεί παρά να αναγνωρίσει αυτή την πραγματικότητα και να αναλάβει ακέραια τις δικές της καθοριστικές ευθύνες απέναντι σε αυτό το δημοκρατικό πρόσταγμα.

Το είδωλο του Συνεδρίου μας δεν είναι πρωτίστως αυτό που αποτυπώνεται στα χαρτιά, αλλά ό,τι θα αναδειχθεί μέσα από τους αγώνες και από τις αγωνίες μας, ό,τι θα απεικονιστεί στη ζώσα πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα. Και εδώ αναδύεται η δική μας προσωπική και συλλογική ευθύνη.

Σήμερα είναι επιτακτική η ανάγκη μιας ουσιαστικής δημοκρατικής μεταρρύθμισης στο περιεχόμενο του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Οστόσο, αντί το ΥΠΕΠΘ να προχωρήσει σε μια τέτοια κατεύθυνση, επέλεξε το δρόμο των δικών του μονομερών επιλογών. Διαμορφώνει μια πρόταση που μετατρέπει το Ενιαίο Λύκειο σε εξεταστικό κέντρο, αποθαρρύνοντας τους μαθητές από το να ολοκληρώσουν μία στέρεη μορφωτική πορεία και ωθώντας τους σε μια πορεία-διαδρομή ευέλικτου εργατικού δυναμικού της πρόωρης κατάρτισης.

Έτσι, η περιφημη “ελεύθερη πρόσβαση” στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ επιχειρείται μέσα από το “φιλτράρισμα” των μαθητών στα Λύκεια. Εμείς έχουμε διαμορφώσει ολοκληρωμένη πρόταση για την ανάπτυξη του Ενιαίου Λυκείου, που στοχεύει στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, ώστε οι νέοι μας να παίρνουν ουσιαστικά εφόδια για μια δημιουργική επαγγελματική και κοινωνική εξέλιξη. *Προς τούτο πρέπει να ενσωματωθεί η επαγγελματική εκπαίδευση στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα*, υπερβαίνοντας τη σημερινή “αγοραία” εκδοχή της. Καταργείται η επετηρίδα, θεσμός που έχει διαφυλάξει τους εκπαιδευτικούς αλλά και το δημόσιο σχολείο από κάθε είδους πελατειακούς μηχανισμούς. Είμαστε αντίθετοι σε αυτή την επιλογή.

Ζητάμε μαζικούς διορισμούς για να μην υπάρχουν κενά στα σχολεία, για να αναπτυχθεί το σημερινό σχολείο με βάση τις αυξημένες ανάγκες και απαιτήσεις της εποχής μας.

Ζητάμε ολοκληρωμένη παιδαγωγική κατάρτιση, εισαγωγική επιμόρφωση μετά το διορισμό, εκκαθάριση της επετηρίδας με τρόπο δίκαιο και φερέγγυο.

Το κίνημά μας έχει διαμορφώσει ουσιαστική πρόταση για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Δεν πρόκειται να δεχθούμε λογικές χειραγώγησης και πολλαπλού ελέγχου των εκπαιδευτικών, που ανατρέπουν βασικές αρχές της παιδαγωγικής ελευθερίας και ευθύνης.

Η ΟΛΜΕ και την επόμενη περίοδο θα σηκώσει το πολιτικό βάρος για την ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού και μορφωτικού κινήματος με στόχο την προώθηση των μεγάλων αιτημάτων της Δημόσιας και Δωρεάν Παιδείας. *Η ΟΛΜΕ και ο κλάδος μας δεν πρόκειται να αγνοηθούν.*

* Οι Αποφάσεις του 8ου Συνεδρίου της ΟΛΜΕ δημοσιεύτηκαν στο τεύχος 654 του Δελτίου της ΟΛΜΕ (Ιούνιος - Αύγουστος 1997).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Οι σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της καπιταλιστικής ανασυγκρότησης, δημιουργούν ένα διαφορετικό σκηνικό για τη δομή και τη λειτουργία της δημόσιας εκπαίδευσης, αλλά και τον ίδιο το χαρακτήρα του εκπαιδευτικού - συνδικαλιστικού κινήματος. Βασικά χαρακτηριστικά αυτών των εξελίξεων είναι η διεύρυνση των ανισοτήτων σε όλα τα επίπεδα, η διόγκωση της ανεργίας, η φτώχεια, η στέρηση και ο κοινωνικός αποκλεισμός για όλο και μεγαλύτερες ομάδες ανθρώπων, η ενίσχυση της εξουσίας και η στενότερη διαπλοκή της με τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, ο έλεγχος στην πληροφόρηση και την ενημέρωση, η υποβάθμιση της ποιότητας και των συνθηκών ζωής και οι συχνά ανεπανόρθωτες καταστροφές στο φυσικό περιβάλλον.

Ο σύγχρονος πολίτης αντιλαμβάνεται ότι τα κέντρα λήψης των αποφάσεων, που καθορίζουν τη ζωή του, απομακρύνονται όλο και περισσότερο από αυτόν και συχνά εντείνονται φαινόμενα αποχής από κάθε μορφή συλλογικότητας. Οι περιπτώσεις περιθωριοποίησης και κοινωνικής αποξένωσης πολλαπλασιάζονται και συχνά οδηγούν, με τη σειρά τους, στον ανορθολογισμό, την ξενοφοβία, το ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία.

Οι τάσεις φιλελευθεροποίησης που επισημαίνονται στην οικονομική βάση των σύγχρονων κοινωνιών και η διαρκώς εντεινόμενη ιδιωτικοποίηση, που αγγίζουν ακόμη και το θεμελιακό πυρήνα του κοινωνικού κράτους, απειλούν ολοένα και περισσότερο τη δημόσια εκπαίδευση ως κοινωνικό αγαθό και υποχρέωση της πολιτείας, και δημιουργούν ακόμη περισσότερα εμπόδια στην επίτευξη του βασικού στόχου για επαρκή μόρφωση σε όλους τους νέους χωρίς φραγμούς και διακρίσεις.

Αν και η σημασία της γνώσης για την κοινωνική ευημερία και την ατομική πρόοδο αναγνωρίζεται από όλες τις πλευρές, οι εκπαιδευτικοί θεσμοί δεν είναι οργανωμένοι με τέτοιο τρόπο, ώστε να ικανοποιούν τις απαιτήσεις και τις ανάγκες της σύγχρονης νεολαίας και να παρέχουν την απαιτούμενη μορφωτική υποδομή για το πλάσιμο της μελλοντικής κοινωνίας που όλοι οραματιζόμαστε. Αντίθετα, είναι ιδιαίτερα εμφανείς στους εκπαιδευτικούς θεσμούς αρνητικές εξελίξεις, όπως η συνεχής υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης, η απαράδεκτη διατήρηση υψηλών ποσοστών μαθητικής “διαρροής” και αναλφαβητισμού, η εγκληματική προχειρότητα σχεδιασμού και άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής, η εμπορευματοποίηση της γνώσης και των πηγών της, παραδοσιακών και σύγχρονων, η προσπάθεια χειραγώγησης και διανοητικού ευνουχισμού των νέων, ο κομματισμός και οι πελατειακές σχέσεις και, τέλος, η συνεχής υποβάθμιση, οικονομική και κοινωνική, του ίδιου του εκπαιδευτικού. Οι εξελίξεις αυτές πλήττουν τον ανθρωπιστικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης, την ηθική βάση της παιδαγωγικής, αλλά και την ίδια την ουσία της δημοκρατίας. Ιδιαίτερα σήμερα, που ο βαθμός συμμετοχής του πολίτη σε όλους τους τομείς του κοινωνικού γίνεσθαι εξαρτάται σε αποφασιστικό βαθμό από τη μορφωτική του υποδομή, η καταρράκωση του εκπαιδευτικού ιστού της χώρας, μέσω της συνεχούς μορφωτικής “διολίσθησης” και των αλληπάλληλων παλινωδιών στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής, συνιστά ένα από τα σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα, που ακυρώνει κάθε έννοια κοινωνικής δικαιοσύνης και υπονομεύει το μέλλον του τόπου μας.

Μέσα σε ένα τέτοιο δυσμενές περιβάλλον απαιτείται η ευρύτερη συσπείρωση των κοινωνικών δυνάμεων στην κατεύθυνση ανάπτυξης ενός ισχυρού εκπαιδευτικού, μορφωτικού, δημοκρατικού κινήματος. Η διαμόρφωση ριζοσπαστικών και προοδευτικών πολιτικών συσχετισμών για ουσιαστικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο περιεχόμενο του σχολείου τίθεται ως θεμελιακό στοιχείο της συνδικαλιστικής μας δράσης. Διεκδικούμε τη συγκρότηση ολοκληρωμένης αντισταθμιστικής εκπαιδευτικής πολιτικής, με στόχο να αμβλυνθούν ουσιαστικά οι κοινωνικές ανισότητες, που όχι μόνο πλήττουν την ηθική της παιδαγωγικής, αλλά και θέτουν σοβαρό ζήτημα δημοκρατίας στη μαθησιακή διαδικασία. Πολιτική μας επιδίωξη είναι η δημιουργία προϋποθέσεων για παροχή “ίσων ευκαιριών” σε όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από το οικονομικό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει το ελληνικό κράτος να πάρει όλα εκείνα τα μέτρα, που προλαβαίνουν τον αποκλεισμό από το σχολείο και την περιθωριοποίηση των παιδιών που προέρχονται από κοινωνικές ομάδες με ιδιαιτερότητες (Τσιγγάνοι, πρόσφυγες, παλιννοστούντες κ.λπ.) και προάγουν την ανάπτυξή τους σε ένα πλαίσιο που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στην περίπτωση των μειονοτήτων, το ελληνικό κράτος οφείλει να προσφέρει εκπαίδευση που θα σέβεται τη γλώσσα, την παράδοση και την κουλτούρα των ομάδων αυτών.

Η σύνταξη ειδικών βιβλίων και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη λειτουργία των σχολείων στις περιοχές όπου φοιτούν αυτά τα παιδιά ειδικών κοινωνικών κατηγοριών.

Παράλληλα, θέτουμε επιτακτικά το ζήτημα της ανατροπής του όλου μορφώματος της παραπαιδείας μέσα από την ουσιαστικοποίηση της δημόσιας παιδείας και τον περαιτέρω εκδημοκρατισμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Η παραπαιδεία, που έχει αποκτήσει τεράστιες διαστάσεις, δεν αποτελεί απλώς και μόνο εκπαιδευτικό πρόβλημα, αλλά μείζον πολιτικό και κοινωνικό ζήτημα. Οξύνει τις αντιθέσεις και στρεβλώνει την ίδια τη μορφωτική λειτουργία, ιδιαίτερα του Λυκείου. Αλλοιώνει το χαρακτήρα της γνώσης με τη μεταφορά της φροντιστηριακής αντίληψης στο σχολείο, μιας αντίληψης που θεωρεί τη μάθηση ως διαδικασία αναπαραγωγής της διδάξιμης ύλης!

Εμείς, οι εκπαιδευτικοί, αγωνιζόμαστε για ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα υπηρετεί τον άνθρωπο και θα στηρίζεται στα ιδανικά της ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της πολιτιστικής αναβάθμισης, της προστασίας του περιβάλλοντος και, συνολικά, της ανάπτυξης της κοινωνίας σε όλους τους τομείς. Οραματιζόμαστε μια παιδεία για τους νέους και τις νέες του σήμερα που θα επιτρέπει την κατανόηση και την ερμηνεία της πραγματικότητας στο σύνολό της, θα διασφαλίζει τη δυνατότητα του πολίτη να συμμετέχει ενεργητικά, υπεύθυνα και δημιουργικά στα κοινωνικά δρώμενα, θα προάγει τις δημοκρατικές αξίες και τα ανθρωπιστικά ιδανικά. Μια παιδεία που θα συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων, θα καλλιεργεί την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα, την αμφισβήτηση και τη διεκδίκηση, θα προάγει την αισθητική καλλιέργεια, τη συναισθηματική ανάπτυξη και την κοινωνική ωρίμανσή τους. Πολίτες που θα έχουν συνείδηση των προβλημάτων του κοινωνικού και του φυσικού περιβάλλοντος και θα έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν τις κατάλληλες λύσεις και να διεκδικήσουν την υλοποίησή τους.

Καθώς οι γνώσεις σήμερα ανανεώνονται με ραγδαίους ρυθμούς, οι μαθητές πρέπει να αποκτούν τέτοια μορφωτική υποδομή, που να τους επιτρέπει να υποδέχονται και να αξιοποιούν δημιουργικά τη νέα γνώση, να εθίζονται στην αυτοδύναμη μάθηση και να μπορούν να μαθαίνουν “διά βίου”.

Το συμβατικό σχολικό πρόγραμμα πρέπει να εμπλουτιστεί με νέα γνωστικά αντικείμενα, που θα εισαχθούν με περίσκεψη και με τη δέουσα επιστημονική δεοντολογία. Αντικείμενα όπως η περιβαλλοντική εκπαίδευση, η αγωγή υγείας και καταναλωτή, η θεατρική παιδεία, οι νέες τεχνολογίες, η διαπολιτισμική εκπαίδευση, η σεξουαλική αγωγή, ο τηλεοπτικός εναλλακτισμός και η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση πρέπει να μελετηθούν προσεκτικά, προκειμένου να αξιοποιηθούν θετικά στο πλαίσιο της μαθησιακής διαδικασίας. Οι τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας δεν είναι σωστό να αντιμετωπίζονται τόσο ως μαθήματα, όσο ως μέσα διαδικασίας και τη δημιουργία ενός ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Η καλλιέργεια του ερευνητικού πνεύματος και η εξοικείωση με την ερευνητική διαδικασία είναι αναγκαία στοιχεία του μορφωτικού περιεχομένου των σχολείων μας, προάγουν την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα και την πρωτοβουλία των μαθητών και ενισχύουν τη μορφωτική τους υποδομή. Παράλληλα, είναι απαραίτητος ο εμπλουτισμός του σχολικού προγράμματος με πρακτικές δραστηριότητες προαιρετικού χαρακτήρα, που θα αναπτύσσουν τις δεξιότητες και την πρωτοβουλία των παιδιών και θα συμβάλλουν στη δημιουργική σύνθεση της θεωρίας με την πράξη.

Πρωταρχικό στοιχείο της εκπαιδευτικής μας πρότασης είναι η ανάπτυξη του Ενιαίου Λυκείου με στόχους:

- α) την παροχή ουσιαστικών εφοδίων στους μαθητές μας για μια δημιουργική κοινωνική και επαγγελματική εξέλιξη των νέων,
- β) την ενιαιοποίηση των σχολικών επιλογών (γενικής και τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης) και την απομείωση του καταναμητικού ρόλου του σχολείου,
- γ) την παροχή γενικής μόρφωσης και επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Ο σύγχρονος πολίτης αντιλαμβάνεται ότι τα κέντρα λήψης των αποφάσεων, που καθορίζουν τη ζωή του, απομακρύνονται όλο και περισσότερο από αυτόν και συχνά εντείνονται φαινόμενα αποχής από κάθε μορφή συλλογικότητας.

Η διαμόρφωση ριζοσπαστικών και προοδευτικών πολιτικών συσχετισμών για ουσιαστικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο περιεχόμενο του σχολείου τίθεται ως θεμελιακό στοιχείο της συνδικαλιστικής μας δράσης.

Διεκδικούμε:

1. Υλοποίηση της συνταγματικής επιταγής για δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση.
2. Γενναία αύξηση των δαπανών από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, με στόχο το 15% για την εκπαίδευση.
3. Καθιέρωση της 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
4. Οι διορισμοί να γίνονται από την επετηρίδα, το μόνο αξιόπιστο και φερέγγυο θεσμό.
5. Κάλυψη όλων των κενών του διδακτικού προσωπικού των σχολείων, και αυτών που θα προκύψουν μετά τις αναγκαίες αλλαγές, με μαζικούς διορισμούς.
6. Άμεση κάλυψη των αναγκών στην υλικοτεχνική υποδομή και τον εξοπλισμό των σχολείων, καθώς και στο βοηθητικό προσωπικό, με προτεραιότητα στις πιο υποβαθμισμένες κοινωνικά και μορφωτικά περιοχές της χώρας.
7. Όχι στην επιβολή ανταποδοτικών τελών για την εκπαίδευση.
8. Κατάργηση της ιδιωτικής Εκπαίδευσης. Κατάργηση των Ιδιωτικών ΙΕΚ. Κατάργηση των διδάκτρων στα δημόσια ΙΕΚ. Άμεση κατάργηση των ιδιωτικών Πανεπιστημίων και των υποκατάστατών τους. Θεωρούμε απαράδεκτο το σημερινό γεγονός της ανάπτυξης τέτοιων Πανεπιστημίων εμπορικού - κερδοσκοπικού χαρακτήρα παρά τις συνταγματικές δεσμεύσεις και την ισχυρή απαίτηση για δημόσια και δωρεάν παιδεία.
9. Κατάργηση του θεσμικού πλαισίου που ψηφίστηκε την περίοδο 1990-1993 (Νόμος για την Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική κατάρτιση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού - επιθεωρητισμός, νομοθετικές ρυθμίσεις για τους σχολικούς συμβούλους) και τροποποίηση του Ν. 1566/85.
10. Δημοκρατία στο σχολείο. Ανάδειξη του Συλλόγου Διδασκόντων σε κυρίαρχο όργανο διοίκησης, εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με βάση τις προτάσεις μας. Κατάργηση του Π.Δ. που επαναφέρει τον επιθεωρητισμό.
11. Μείωση του αριθμού μαθητών κατά τμήμα με ανώτατο όριο τους 25 μαθητές.
12. Επιμόρφωση για τους εκπαιδευτικούς που θα στηρίζεται στις αρχές της καθολικότητας, της περιοδικότητας, της αποκέντρωσης και της πολυμορφίας. Ετήσια, καθολική, περιοδική επιμόρφωση. Η εισαγωγική επιμόρφωση να γίνεται μετά το διορισμό.
13. Ανάπτυξη του Ενιαίου Λυκείου.
14. Ενσωμάτωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής κατάρτισης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα.
15. Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών πρέπει να αναβαθμιστεί ουσιαστικά και να καταστεί "επαρκής". Το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, με ορισμένες προϋποθέσεις και διαδικασίες, να παρέχει πιστοποίηση γλωσσομάθειας στους μαθητές του.
16. Συστηματική διδασκαλία των καλλιτεχνικών μαθημάτων για την ανάπτυξη πολιτισμικής συνείδησης.
17. Συστηματική αξιοποίηση της πληροφορικής σε όλα τα σχολεία της χώρας.
18. Άμεση κατάργηση του Διεθνούς Απολυτηρίου.
19. Γενίκευση του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας στα Γυμνάσια με παράλληλη αναγνώριση κινήτρων για τους καθηγητές.
20. Ειδικά προγράμματα για ομάδες με ιδιαιτερότητες και δυσκολίες στη μάθηση (παιδιά μεταναστών, προσφύγων, Τσιγγάνων κ.λπ.), με στόχο την ενσωμάτωσή τους σε κανονικά σχολεία, όσο είναι γι' αυτά ωφέλιμο. Ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, όπου απαιτείται.
21. Θεσμοθέτηση ρυθμίσεων για την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των καθηγητών.

22. Διαμόρφωση νέου θεσμικού πλαισίου για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, για τα αναλυτικά προγράμματα, για τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, για τα διδακτικά βιβλία, για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου.

Το Ενιαίο Λύκειο, διατηρώντας τα θετικά χαρακτηριστικά του ΕΠΛ, πρέπει να διευρυνθεί ως θεσμός, με στόχο την εδραίωση μιας ενιαίου τύπου Λυκειακής Βαθμίδας, που θα παρέχει στους μαθητές/μαθήτριες:

- α) ολοκληρωμένη γενική μόρφωση, με στόχο τη διαμόρφωση πολιτών που θα έχουν συνείδηση των σύγχρονων προβλημάτων και θα είναι καλά προετοιμασμένοι να ενεργούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπισή τους,
- β) σύνολο επιλεγόμενων αντικειμένων, που στοχεύουν στην ικανοποίηση των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων και προεπαγγελματικών απαιτήσεων των μαθητών/μαθητριών με ενίσχυση της διαπερατότητας (δυνατότητας για μεταπήδηση) ανάμεσα στις διάφορες κατευθύνσεις αυτής της βαθμίδας.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ - ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Οι σύγχρονες προκλήσεις και ο θεσμός της επιμόρφωσης

Το σύγχρονο κοινωνικό τοπίο είναι τοπίο συνεχώς και ταχύτατα μεταβαλλόμενο. Οι ραγδαίες εξελίξεις στην επιστήμη και την τεχνολογία επηρεάζουν τις οικονομικές και κοινωνικές δομές των κρατών και ενισχύουν τις τάσεις παγκοσμιοποίησης σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Στις συνθήκες αυτές γίνεται αισθητή η ανάγκη να αντιμετωπιστούν τα μείζονος σημασίας προβλήματα που απασχολούν την ανθρωπότητα σε μια κλίμακα που δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο τοπικό ή ακόμη και το εθνικό επίπεδο. Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα καλούνται να λάβουν υπόψη τους τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που διαμορφώνονται κάτω από αυτές τις συνθήκες και να προετοιμάσουν τους μελλοντικούς πολίτες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν κριτικά και δημιουργικά τις εξελίξεις και να παρεμβαίνουν αποφασιστικά υπέρ της διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διεύρυνσης των κοινωνικών κατακτήσεων των εργαζομένων.

Η “κοινωνία της πληροφορικής” και η τεχνολογική επανάσταση επιδιώκεται από τις σύγχρονες οικονομικές ολιγαρχίες να αξιοποιηθούν σε μια εντελώς διαφορετική κατεύθυνση, που εντείνει τις κοινωνικές ανισότητες σε όλα τα επίπεδα και θυσιάζει στο βωμό του άμεσου κέρδους το μέλλον της ανθρωπότητας. Έχει μεγάλη σημασία να κατανοήσουν οι νέοι και οι νέες του σήμερα την τρομακτική ισχύ της σύγχρονης τεχνολογίας και να την αξιοποιήσουν ως μέσο ανατροπής του οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού και πολιτισμικού κατεστημένου και υπέρ των συμφερόντων των εργαζομένων και όλης της ανθρωπότητας.

Ειδικά, θεσμοί όπως ο κοινωνικός θεσμός του σχολείου απειλούνται με ακύρωση στις διαμορφούμενες νέες συνθήκες, αν δεν παρακολουθούν “εκ του πλησίον”, τουλάχιστον, τις εξελίξεις αυτές και δεν ενσωματώνουν “οντολογικά” ούτε αξιοποιούν λειτουργικά - παραγωγικά τις προσφερόμενες δυνατότητες. Η καταφατική απάντηση στην προϋπόθεση αυτή, μόνο αν αποτελεί την έμπρακτη έκφραση ισχυρής κεντρικής πολιτικής βούλησης, συνιστά απάντηση ουσίας. Μια τέτοια απάντηση διαμορφώνει όρους θετικής υπέρβασης της ρητορικής, μέχρι αυτή τη στιγμή, διατύπωσης (κενού) περί δημοκρατικού και ώριμου κοινωνικού προτάγματος και αιτήματος “για ένα σχολείο της γνώσης και του πολιτισμού”, που ο παρεμβατικός ρόλος του στο ιστορικό “γίγνεσθαι” αναβαθμίζει ποιοτικά τις ανθρώπινες σχέσεις και με την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων, ενώ, ταυτόχρονα, αναθεωρεί αλλά και συνθέτει και ολοκληρώνει τη νέα κουλτούρα.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως του βασικού υποκειμένου για τις απαιτούμενες γενναίες μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα και στο δημόσιο σχολείο αποτελεί συστηματικό - μεθοδολογικό λάθος να αντιμετωπίζεται ως ζήτημα δευτερεύον και αυτόνομο σε σχέση με τις αλλαγές αυτές.

Έτσι, όσες φορές εξαγγέλθηκαν προσπάθειες που χαρακτηρίζονταν από αυτό το ελάττωμα, οι διακηρύξεις που τις συνόδεαν, για ουσιαστικές - θετικές τομές στο εκπαιδευτικό σύστημα, παρέμειναν, αναπόφευκτα, στο επίπεδο της κενολογίας, του υποκριτικού λόγου, του εκκωφαντικού συνθήματος και της αναποτελεσματικότητας.

Στις παρούσες συνθήκες, η επιμόρφωση του εκπαιδευτικού, μόνο κατά παράδοξο τρόπο είναι δυνατό να αντιμετωπίζεται στατικά. Η εμμονή στα ιστορικά σχήματα - στερεότυπα είναι αμφίβολης, πλέον, αξίας και ωφελιμότητας. Είναι αδιανόητο, επίσης, οι σχετικοί μηχανισμοί της πολιτείας να ενεργοποιούνται δευτερογενώς και στα πλαίσια απαντήσεων από την πλευρά της, που θα είναι, όμως, προϊόν εξωθεν πιέσεων και καταναγκασμού, όπως π.χ. οι ασκούμενες πιέσεις ύστερα από αγωνιστικές κινητοποιήσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών, που διεκδικούν από την πολιτεία ένα αξιόπιστο και αποτελεσματικό σύστημα επιμόρφωσής τους!

Η επιμόρφωση και η σημερινή εικόνα της

Χαρακτηριστικά μόνιμης, πλέον, κατάστασης έχει προσλάβει η προχειρότητα με την οποία η εκάστοτε ηγεσία του ΥΠΕΠΘ αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει το μείζον ζήτημα της επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών.

Η επιμορφωτική πολιτική στηρίζεται, αποκλειστικά σχεδόν, σε κοινοτικούς πόρους, καθώς η χρηματοδότησή της από τον κρατικό προϋπολογισμό είναι ανύπαρκτη. Τομείς της επιμόρφωσης παραδίδονται σε ιδιώτες που αντιμετωπίζονται προνομιακά (π.χ. Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη κ.ά.). Απαιτούμε να σταματήσει τώρα η διείσδυση ιδιωτικών φορέων και οργανισμών στην επιμόρφωσή μας και στην παραγωγή διδακτικού υλικού.

Η ανυπαρξία, επίσης, ουσιαστικού διαλόγου με την εκπαιδευτική κοινότητα και για το θέμα αυτό ερμηνεύει, ως ένα βαθμό, τη σημερινή εικόνα.

Η αιφνιδιαστική απόφαση της Κυβέρνησης να διακοπεί η λειτουργία των τρίμηνων επιμορφωτικών προγραμμάτων των ΠΕΚ για τη σχολική χρονιά 1994 - 1995 ουσιαστικά επιβεβαίωσε την τότε εκτίμησή μας ότι θα παραταθεί η ίδια άγονη κατάσταση και τις επόμενες σχολικές περιόδους.

Υπενθυμίζουμε την πειραματική πραγματοποίηση σε ορισμένες πόλεις της χώρας, από τον Απρίλιο του 1995 και με ευθύνη των ΠΕΚ, επιμορφωτικών σεμιναρίων διάρκειας 30 - 40 ωρών περίπου, με προαιρετική συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των δύο βαθμίδων. Τα σεμινάρια αυτά, με όλα τα σχετικά προβλήματα που παρατηρήθηκαν, αλλά και χωρίς αυτά, και παρά τη χρησιμότητα και αναγκαιότητά τους, δεν έπεισαν ότι μπορούν να αποτελέσουν αξιόπιστη εναλλακτική λύση, ικανή να υποκαταστήσει την πρόταση του κλάδου για την εισαγωγική και ιδιαίτερα για την περιοδική επιμόρφωση, με ταυτόχρονη απαλλαγή των επιμορφούμενων από τα διδακτικά καθήκοντά τους.

Η πρόσφατη απεργιακή κινητοποίησή μας ανέδειξε, μεταξύ άλλων, ως αίτημα υψηλής προτεραιότητας, που υπερβαίνει τα όρια της κλαδικής διεκδίκησης, εκ των πραγμάτων, και το θεσμό αυτό της επιμόρφωσης. Ένα θεσμό, που πρέπει να αποτελέσει συστατικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και το βασικό μέσο για τη δημοκρατική - προοδευτική ανατροπή, από την οποία έχει ανάγκη το εκπαιδευτικό μας σύστημα, γεγονός που με τη σειρά του προϋποθέτει την ύπαρξη σύγχρονου θεσμικού πλαισίου. Και για τη διαμόρφωση του θεσμικού αυτού πλαισίου οι συγκροτημένες προτάσεις που έχουμε επεξεργαστεί και διατυπώσει δημόσια και επανειλημμένα είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη από το ΥΠΕΠΘ, το οποίο οφείλει να εγκαταλείψει την τακτική των αιφνιδιασμών και των μονομερών αποφάσεων.

Η πρόταση της Ομοσπονδίας μας, καρπός γόνιμου προβληματισμού των εκπαιδευτικών μας συνεδρίων και ημερίδων και της πλούσιας πείρας που αποκτήθηκε από την άμεση, βιωματική σχέση των καθηγητών με την εκπαίδευση, καθώς και από τους μακρούς και δύσκολους αγώνες για την επίλυση των προβλημάτων του δημόσιου σχολείου, μπορεί, κατά τη γνώμη μας, να αποτελέσει ουσιαστική συμβολή για μια υψηλής στάθμης επιμόρφωση.

Μια τέτοιας ποιότητας επιμόρφωση:

- θα συμβάλει στη συνεχή ανανέωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών,
- θα προσεγγίζει δημιουργικά και δυναμικά τα σύγχρονα και έγκυρα επιστημονικά δεδομένα και τις διδακτικές μεθόδους,
- θα σέβεται την αρχή της παιδαγωγικής ελευθερίας και αυτονομίας του εκπαιδευτικού έργου και της ίδιας της επιμορφωτικής διαδικασίας και

- Θα οικοδομεί με σιγουριά και θα στηρίζει αποφασιστικά το σύγχρονο σχολείο, το σχολείο του μέλλοντος.

Μορφές επιμόρφωσης

Πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρχει πολλαπλότητα στη δομή και τις μορφές της επιμόρφωσης, η οποία θα στηρίζεται στις αρχές της καθολικότητας, της περιοδικότητας, της αποκέντρωσης και της πολυμορφίας. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση των δυνατοτήτων που θα παρέχονται στους εκπαιδευτικούς για την αυτοεπιμόρφωσή τους. Η αυτοεπιμόρφωση, μέσω της παρακολούθησης διατμηματικών πανεπιστημιακών προγραμμάτων και μέσω της επιμόρφωσης “από μακριά”, πρέπει να αποτελέσει πλέον βασική παράμετρο και έκφραση ολόκληρης της επιμορφωτικής διαδικασίας.

Η Πολιτεία οφείλει να δημιουργήσει όρους και συνθήκες, που θα καταστήσουν την επιμόρφωση ελκυστική, αξιόπιστη και πειστική για όλους τους εκπαιδευτικούς.

Ειδικότερα προτείνουμε:

α. Εισαγωγική επιμόρφωση

Πραγματοποιείται μετά το διορισμό και πριν από την ανάληψη υπηρεσίας, είναι δηλαδή ενδοϋπηρεσιακή και συνίσταται τόσο στην παρακολούθηση θεωρητικών μαθημάτων όσο και στην πρακτική εξάσκηση στα σχολεία.

Στοχεύει στην εναρμόνιση των γνώσεων και των μεθόδων διδασκαλίας με την εκπαιδευτική πραγματικότητα, στην εισαγωγή των πρωτοδιόριστου στα προβλήματα της σχολικής ζωής και στον τρόπο προσφοράς της επιστήμης σε σχολικό επίπεδο, καθώς και στην ενημέρωση των νεοδιοριζόμενων συναδέλφων σε υπηρεσιακά, επιστημονικά και παιδαγωγικά θέματα.

Είναι κύρια και σημαντική, και γι’ αυτό επιβάλλεται η ενίσχυσή της και η διασφάλιση της ποιότητάς της.

β. Ετήσια επιμόρφωση

Πραγματοποιείται μετά τη συμπλήρωση πενταετούς υπηρεσίας και στοχεύει στη βελτίωση της διδακτικής και παιδαγωγικής κατάρτισης του εκπαιδευτικού και στην εμβάθυνση στο αντικείμενο της επιστήμης του. Στη διάρκειά της οι καθηγητές, πέρα από τα θεωρητικά μαθήματα, ανανεώνουν και εμπλουτίζουν τη διδακτική πράξη και μεθοδολογία με την παρακολούθηση, τη διδασκαλία ή και την εφαρμογή εναλλακτικών τρόπων διδασκαλίας. Ενημερώνονται σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία για την αποτελεσματικότερη άσκηση του έργου τους και εκπαιδεύονται στη χρήση των ανάλογων μέσων και μεθόδων.

Βασική επιδίωξη είναι να πάψει ο εκπαιδευτικός να είναι παθητικός δέκτης και απλός μεταφορέας γνώσεων. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμμετέχουν και σε προγράμματα επιστημονικής και παιδαγωγικής έρευνας. Κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης, οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί απαλλάσσονται από τα διδακτικά τους καθήκοντα.

γ. Ταχύρυθμα σεμινάρια

Εντάσσονται στα πλαίσια της διαρκούς βραχύχρονης επιμόρφωσης για όλους τους εκπαιδευτικούς.

Πραγματοποιούνται στη διάρκεια κάθε σχολικής χρονιάς σε περιφερειακή κλίμακα ή και σε πανελλήνια, καθώς και στο επίπεδο της σχολικής μονάδας, όταν πρόκειται για αλλαγή σχολικών προγραμμάτων και για εισαγωγή νέων μαθημάτων, νέων σχολικών βιβλίων ή νέων διδακτικών μέσων και μεθόδων.

Στόχος τους είναι η επιστημονική και παιδαγωγική ενημέρωση ή η εκπαίδευση σε ένα ειδικό θέμα.

Στην περίπτωση εισαγωγής νέων μαθημάτων, τα σεμινάρια μπορεί να είναι ευρύτερης διάρκειας και να πάρουν τη μορφή σύντομης επιμόρφωσης.

Τέτοιας μορφής επιμόρφωση θεωρείται αναγκαία και για όσους πρόκειται να αναλάβουν διευθυντικά καθήκοντα.

Σε σχέση με τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης, να λαμβάνεται, παράλληλα, μέριμνα για την αντιμετώπιση σχετικών προβλημάτων.

Φορείς επιμόρφωσης

Α. Τα ΠΕΚ

Τα ΠΕΚ θα πρέπει να έχουν διοικητική αυτοτέλεια και τα διοικητικά τους συμβούλια να συγκροτούνται εξασφαλίζοντας τη συλλογική έκφραση και συνεργασία των φορέων της περιοχής τους (εκπροσώπηση Παιδαγωγικών Τμημάτων ή ΑΕΙ της περιοχής, της ΕΛΜΕ και των διδασκαλικών συλλόγων, των σχολικών συμβούλων, των επιστημονικών ενώσεων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.λπ.).

Έχουν οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, αυτοδυναμία και ευελιξία, διαθέτουν τα αναγκαία μέσα υποδομής που απαιτούνται και έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάζουν τις δραστηριότητές τους σε σχέση με τις ιδιαίτερες ανάγκες του περιβάλλοντός τους.

Είναι δυναμικά πνευματικά και μορφωτικά κέντρα, που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή και τις πρωτοβουλίες, και όχι όργανα μεταφοράς και εκτέλεσης των εντολών του κέντρου.

Η φοίτηση σε αυτά θα πρέπει να δημιουργεί τα λιγότερα δυνατά προβλήματα στους συναδέλφους, να αποσυνδεθεί παντελώς από διαδικασίες βαθμολόγησης και κατάταξης, που αχρηστεύουν την ουσία της επιμόρφωσης, να διασφαλίζει την ποιότητα της επιμόρφωσης με ανοικτές και αξιοκρατικές διαδικασίες επιλογής του διδακτικού προσωπικού, με κίνητρα σε επιμορφωτές και επιμορφούμενους, με την ευελιξία των προγραμμάτων, με την κάλυψη των συναδέλφων όλων των ειδικοτήτων, με την ιδιαίτερη σημασία στις νέες τεχνολογίες κ.λπ.

β. Τα ΑΕΙ

Ο ρόλος τους είναι “εκ των ων ουκ άνευ”, γιατί είναι τα ιδρύματα που αποτελούν τις πιο μεγάλες μονάδες παραγωγής και επεξεργασίας των γνώσεων, είναι αυτοτελή και έχουν τη βασική επιστημονική ερευνητική ευθύνη στη χώρα μας.

Επιβάλλεται η σύνδεσή τους με την επιμορφωτική διαδικασία και η ανάπτυξη επιμορφωτικών προγραμμάτων για τους εκπαιδευτικούς.

γ. Οι εκπαιδευτικές και επιστημονικές οργανώσεις, σε συνεργασία με τα ΑΕΙ, τους σχολικούς συμβούλους και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στα πλαίσια αυτά, σημαντικό ρόλο μπορεί να αναλάβει το ΚΕΜΕΤΕ της ΟΛΜΕ.

δ. Η σχολική μονάδα

Η ΟΛΜΕ πιστεύει ότι η σχολική μονάδα μπορεί και πρέπει να συμβάλει στην επιμορφωτική διαδικασία. Στα πλαίσια της πρότασης αυτής κάθε σύλλογος διδασκόντων θα μπορεί να αναλαμβάνει οργανωμένες επιμορφωτικές και ερευνητικές δραστηριότητες κατά σχολείο, σε τομείς όπως οι ανισότητες στη μόρφωση, η σχολική επίδοση, συγκεκριμένα εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά προβλήματα του σχολείου κ.λπ.

Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να μελετούν την πραγματικότητα του σχολείου τους και σε συνεργασία με τα ΠΕΚ και τους σχολικούς συμβούλους θα διαμορφώνουν το πρόγραμμα, στο οποίο θα πρέπει να δοθούν κίνητρα για την ανάληψη πρωτοβουλιών από τους εκπαιδευτικούς για ερευνητικά προγράμματα.

Έχει μεγάλη σημασία να κατανοήσουν οι νέοι και οι νέες του σήμερα την τρομακτική ισχύ της σύγχρονης τεχνολογίας και να την αξιοποιήσουν ως μέσο ανατροπής του οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού και πολιτισμικού κατεστημένου και υπέρ των συμφερόντων των εργαζομένων και όλης της ανθρωπότητας.

Τι προτείνουμε

Σε προηγούμενες χρονικές περιόδους, μια σχεδιασμένη ανανεωτική επέμβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα αποδεικνυόταν συχνά ικανή, για να μπορεί η παρεχόμενη εκπαίδευση να παρακολουθεί και να κινείται παράλληλα προς τις κοινωνικές - οικονομικές εξελίξεις.

Σήμερα, με δεδομένη τη διαχρονική ανυπαρξία σχεδιασμού και εθνικής στρατηγικής στην εκπαίδευση και καθώς οι σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας μας εξελίσσονται ραγδαία, η εκπαιδευτική μεταρρυθμιστική πολιτική στον τόπο μας πρέπει να έχει στοιχεία δομικών ανατροπών, που θα προσδώσουν ταυτόχρονα και το δυναμικό χαρακτήρα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δεν πρέπει να συγχέεται με τη βασική κατάρτισή τους, η οποία για πολλές ειδικότητες καθηγητών δεν προσφέρει, στο επίπεδο των ΑΕΙ, ούτε συμβολικά τη συνδρομή της παιδαγωγικής επιστήμης και της διδακτικής. Είναι επιτακτικό, επομένως, να αντιμετωπιστεί άμεσα και ουσιαστικά το ζήτημα της βασικής κατάρτισης των καθηγητών με βάση αρχές και προτάσεις που θα απαντούν στο πρόβλημα αποτελεσματικά.

Διεκδικούμε και αγωνιζόμαστε, ώστε:

- να καταργηθεί το αναχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο που ισχύει (Ν. 2009/92)·
- η πολιτεία να παρέχει την επιμόρφωση αυτή για όλους τους εκπαιδευτικούς·
- να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και των ίδιων των εκπαιδευτικών, που θα μπορούν να επιλέγουν τα αντικείμενα της επιμόρφωσής τους και να παρεμβαίνουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων·
- οι επιμορφωτικοί θεσμοί να στελεχώνονται με όρους διαφάνειας και αξιοκρατίας·
- να παρέχεται η δυνατότητα αξιοποίησης όλων των σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών (επιμόρφωση από απόσταση, επιμόρφωση μέσω έρευνας κ.λπ.)·
- να δοθεί έμφαση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης, της ειδικής αγωγής κ.λπ.·
- να θεσμοθετηθούν όργανα και διαδικασίες που θα διασφαλίζουν την πλέον παραγωγική για το δημόσιο σχολείο και τους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων και των προσφερόμενων επιμορφωτικών προγραμμάτων. Τα όργανα αυτά λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ. με πρόβλεψη ενισχυμένης αυτονομίας και έμφαση στο θεσμικό συμμετοχικό τρόπο διοίκησης. Ιδρύονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, και λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους οριοθετώντας με την παρέμβασή τους την επιμόρφωση στο σύνολο των παραμέτρων της (οργάνωση της επιμόρφωσης, χάραξη των γενικών κατευθύνσεων, αξιολόγηση και επιλογή επιμορφωτικών προγραμμάτων, σχεδιασμός και υλοποίηση με βάση και τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών).
- Τα Μορφωτικά Κέντρα Στήριξης της Εκπαίδευσης (ΜΟ.ΚΕ.Σ.Ε.), που θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 3 του Ν. 2327/95, απέχουν ουσιαστικά από την αντίληψη και τη φιλοσοφία του κλάδου. Η πρότασή μας στοχεύει σε ένα θεσμό που θα απελευθερώνει την εκπαιδευτική δημιουργική δραστηριότητα και θα υπερβαίνει το στερεότυπο της ιεραρχικής δομής και των υπαλληλικών-γραφειοκρατικών σχέσεων.

Η αυτοεπιμόρφωση, μέσω της παρακολούθησης διατμηματικών πανεπιστημιακών προγραμμάτων και μέσω της επιμόρφωσης “από μακριά”, πρέπει να αποτελέσει πλέον βασική παράμετρο και έκφραση ολόκληρης της επιμορφωτικής διαδικασίας.

Βασική επιδίωξη είναι να πάψει ο εκπαιδευτικός να είναι παθητικός δέκτης και απλός μεταφορέας γνώσεων.

ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διαπιστώσεις

- 1 Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν κατά κανόνα μεταπτυχιακές σπουδές σε οργανωμένη μορφή, τα δε ΑΕΙ, με ελάχιστες ίσως εξαιρέσεις, έχουν μεταβληθεί σε εξεταστικά κέντρα.
- 2 Η μετεκπαίδευση δε χρηματοδοτείται επαρκώς και οι φορείς της δεν έχουν καλή οργάνωση και λειτουργία.
- 3 Απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση υψηλής στάθμης μετεκπαίδευσης είναι η βελτίωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και ο αναπροσδιορισμός του ρόλου των ΑΕΙ.
- 4 Δεν υπάρχει σωστή σύνδεση των μεταπτυχιακών σπουδών με τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και επιστημονικές ανάγκες της χώρας μας και τις συγκεκριμένες ανάγκες του εκπαιδευτικού μας συστήματος.
- 5 Το ΙΚΥ δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες μετεκπαίδευσης.

Προτάσεις

- 1 Θεσμοθέτηση της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σύνδεσή της με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.
- 2 Φορέας της μετεκπαίδευσης να είναι κατά κύριο λόγο τα ΑΕΙ.
- 3 Απαιτείται βελτίωση του θεσμικού πλαισίου και της λειτουργίας του ΙΚΥ, ώστε να εξασφαλιστεί η συλλογικότητα και η αποτελεσματικότητά του ως θεσμού.
- 4 Προτείνεται η καθιέρωση διδακτορικού κύκλου σπουδών.
- 5 Τονίζεται η ανάγκη καθιέρωσης αξιοκρατικών κριτηρίων και αδιάβλητων διαδικασιών εισαγωγής στις μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς επίσης και κινήτρων τόσο για τους μετεκπαιδευόμενους όσο και τους διδάσκοντες και επιβλέποντες καθηγητές.
- 6 Χορήγηση ικανού αριθμού υποτροφιών από το ΙΚΥ για μεταπτυχιακές σπουδές των εκπαιδευτικών.
- 7 Διεύρυνση και ενίσχυση των προγραμμάτων ανταλλαγής εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο με διασφάλιση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας της διαδικασίας επιλογής.
- 8 Επανεξέταση των εκπαιδευτικών αδειών, ώστε να εξυπηρετούνται, παράλληλα, και οι ανάγκες της εκπαίδευσης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το εξεταστικό σύστημα δεν μπορεί παρά να είναι επιμέρους θέμα του εκπαιδευτικού συστήματος και όχι κύριο ή και μοναδικό.

Το σημερινό σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση διαμορφώνεται κυρίως από τον κατανομητικό ρόλο του σχολείου και τις εξωτερικές (ως προς το σχολείο) “προτεραιότητες” του *numerus clausus*. Πρόκειται για μια διαδικασία έντονου ανταγωνισμού και αυστηρής επιλογής, που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις σύγχρονες αντιλήψεις για την αξιολόγηση στο σχολείο, που θεωρείται αναπόσπαστο στοιχείο της διδασκαλίας και πρέπει να διέπεται από χαρακτηριστικά ενίσχυσης και ενθάρρυνσης του μαθητή και όχι απόρριψής του. Αυτή η αντίφαση προκαλεί σημαντικές παραμορφώσεις στην ηθική της Παιδαγωγικής, στο εκπαιδευτικό μας έργο, στη δόμηση της γνώσης και στην αυταξία της μόρφωσης. Είναι εξάλλου γεγονός ότι, όσο περισσότερο “απομακρύνεται” η εξεταστική διαδικασία από τη σχολική πραγματικότητα, τόσο υπονομεύονται οι στόχοι της εκπαίδευσης και αποξενώνονται μαθητές και καθηγητές από το παιδαγωγικό περιεχόμενο του σχολείου.

Ο κλάδος μας είχε πολύ έγκαιρα επισημάνει και αναδείξει το αδιέξοδο του “συστήματος των δεσμών”, ενός συστήματος ψυχοφθόρου και εν πολλοίς αδιέξοδου για τους νέους και τις οικογένειές τους, ενός συστήματος που έχει οδηγήσει σε στρεβλώσεις την όλη εκπαιδευτική λειτουργία του λυκείου.

Η πρόταση του Υπουργείου Παιδείας για το “Εθνικό Απολυτήριο” κινείται προς την κατεύθυνση αναπαραγωγής των υπαρχόντων προβλημάτων:

- διευρύνει τη φροντιστηριακή εικόνα του σχολείου, μέσα από την επέκταση των εξεταστικών διαδικασιών·
- διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες μέσα στην εκπαίδευση οξύνοντας έτσι τη σκληρή πραγματικότητα του “όποιος έχει χρήματα σπουδάζει”·
- η αναπόφευκτη διεύρυνση της παραπαιδείας, ιδιαίτερα σε συνθήκες παρατεταμένης λιτότητας, ουσιαστικά θα αποκλείει μεγάλα κοινωνικά στρώματα από την πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση·
- αφήνει ουσιαστικά ανεπηρέαστη την αναντιστοιχία προσφοράς - ζήτησης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και με τον τρόπο αυτό επιτρέπει στα μεταμφιεσμένα υποκατάστατα των ιδιωτικών πανεπιστημίων να βρίσκουν ευρύ αγοραστικό κοινό των “προϊόντων” τους και να δημιουργούν τετελεσμένα·
- η φερόμενη ως “επανίδρυση” του Λυκείου οδηγεί σε αναπαλαίωση με τα ίδια υλικά (ξεπερασμένα αναλυτικά προγράμματα και διδακτικές μέθοδοι).

Έχουμε εκφράσει τη διαφωνία μας με τις βασικές κατευθύνσεις του “Εθνικού Απολυτηρίου”, που είχε κατατεθεί το 1996 και που η τυχόν εφαρμογή του θα μετατρέψει το λύκειο σε εξεταστικό κέντρο και θα υποβαθμίσει την μορφωτική αυτονομία της βαθμίδας αυτής.

Τελευταία ο Υπουργός Παιδείας εξήγγειλε με ανακοινώσεις του στα μέσα μαζικής ενημέρωσης την ελεύθερη πρόσβαση των αποφοίτων του λυκείου στα ΑΕΙ-ΤΕΙ, χωρίς καμιά διαβεβαίωση οικονομικής στήριξης, χωρίς ουσιαστικό σχεδιασμό, μελέτη και χρονοδιάγραμμα, και χωρίς σύνδεση με τις απαιτούμενες παρεμβάσεις στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και κυρίως στο Λύκειο.

Τυχόν εφαρμογή των εξαγγελιών αυτών θα υποβαθμίσει την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση κατακερματίζοντας τον ενιαίο χαρακτήρα της, θεσμοθετώντας σπουδές διαφορετικών ταχυτήτων και καταστρατηγώντας τη συνταγματικά κατοχυρωμένη δωρεάν παιδεία.

Ο κλάδος μας απορρίπτει και θα αντιδράσει δυναμικά στην προωθούμενη θεσμοθέτηση και εφαρμογή των παραπάνω μέτρων, που επιβάλλουν νέους ταξικούς φραγμούς, επιφέρουν νέα πλήγματα στη δημόσια δωρεάν εκπαίδευση και προωθούν την εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης.

Το εξεταστικό σύστημα πρέπει να συμβάλλει:

- α) στην ενίσχυση, στο βαθμό του δυνατού, της ισότητας ευκαιριών στη μόρφωση·
- β) στην ενίσχυση της μορφωτικής αυτοτέλειας της λυκειακής βαθμίδας, ώστε να αποδесμευτεί η δημιουργικότητα και η διάθεση μάθησης των μαθητών·
- γ) στη διατήρηση και ενίσχυση της υπάρχουσας ροής μαθητικού δυναμικού στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Με την πρόταση αυτή επιδιώκουμε:

- να αυξηθεί ουσιαστικά η δυνατότητα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στη χώρα μας και να αμβλυνθεί ανάλογα η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης·
- να αρθεί ένας βασικός όρος που αποστερεί το λύκειο από το μορφωτικό ρόλο του·
- να αναιρεθεί ένας παράγοντας που ωθεί στη μηχανιστική μάθηση και απομνημόνευση, για να μπορεί να ενισχυθεί η κριτική σκέψη των νέων·
- να περιοριστεί η προσφυγή των μαθητών στα φροντιστήρια (παραπαιδεία)·
- να μετριαστούν οι κοινωνικές διακρίσεις που συνεπάγεται το ισχύον σύστημα·
- να αντιμετωπιστεί το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός υποψηφίων εισάγονται σε τμήματα εντελώς διαφορετικά από εκείνα που επιθυμούν·
- να γίνει δυνατή η πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από ευρύ φάσμα ηλικιών και να διευκολυνθεί η κινητικότητα φοιτητών ή σπουδαστών μεταξύ τμημάτων·

Στο μεταβατικό στάδιο η πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση καθορίζεται:

- α) από την επίδοση σε εξετάσεις στη Γ' Λυκείου·
- β) από τις επιδόσεις στη Β' και στη Γ' Λυκείου (κατά μικρό ποσοστό).

Τα θετικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν το ισχύον σύστημα και κυρίως η εγκυρότητα και το αδιάβλητο των διαδικασιών πρέπει να διατηρηθούν και στο νέο σύστημα πρόσβασης.

Για όσο διάστημα η πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θα γίνεται με εξετάσεις, αυτές πρέπει να εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της λυκειακής βαθμίδας, γιατί έτσι εξασφαλίζεται μια πιο σωστή και έγκυρη κρίση των υποψηφίων και, ταυτόχρονα, αυξάνονται οι δυνατότητες αυτοβελτίωσης της λυκειακής βαθμίδας και των εκπαιδευτικών.

Αρνητικά στοιχεία του ισχύοντος συστήματος

- Ο σημαντικός περιορισμός της μορφωτικής αυτονομίας της λυκειακής βαθμίδας.
- Η ένταση του ανταγωνισμού και το στενό γνωστικό πεδίο στο οποίο αυτός διεξάγεται, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζεται ως άχρηστη η όποια γνώση δεν αποτελεί εφόδιο για την “τελική αναμέτρηση”.

- Η υποτίμηση των μαθημάτων γενικής παιδείας.
- Ο μονοδιάστατος προσανατολισμός της όλης λειτουργίας του λυκείου προς τις Γενικές Εξετάσεις και ιδιαίτερα στην τελευταία τάξη.
- Η απουσία της κριτικής μάθησης.
- Η απώλεια κάθε αντικρίσματος του Απολυτηρίου ως τίτλου σπουδών.
- Η ενίσχυση της παραπαιδείας.
- Η έλλειψη αντιστοιχίας ανάμεσα στις κλίσεις, τις επιθυμίες και τις δυνατότητες του μαθητή και στη σχολή στην οποία εισάγεται.

Το πλαίσιο των προτάσεων της ΟΛΜΕ

1. Το εξεταστικό ζήτημα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται αποκομμένα από το ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά πρέπει να εντάσσεται σε μια διαδικασία παραλλήλων αλλαγών σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ουσιαστική αύξηση των δαπανών για την εκπαίδευση.

Διεύρυνση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Εκσυγχρονισμός αναλυτικών προγραμμάτων, μεθόδων διδασκαλίας και σχολικών βιβλίων.

Επαναπροσδιορισμός των μεθόδων αξιολόγησης και εισαγωγή νέων μορφών (πολλαπλά τεστ, εργασίες κ.λπ.).

Ουσιαστική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών (αποδοχές, επιμόρφωση, συνθήκες εργασίας κ.λπ.).

Συστηματική εφαρμογή προγραμμάτων αντισταθμιστικής εκπαίδευσης.

Αναβάθμιση λειτουργίας ΑΕΙ-ΤΕΙ (κάλυψη των αναγκών σε υλικοτεχνική υποδομή, διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό).

2. Ανάπτυξη του Ενιαίου Λυκείου, που θα παρέχει στους μαθητές στέρεη γενική μόρφωση και επαγγελματική εκπαίδευση.
3. Διαμόρφωση ενός αξιόπιστου ενιαίου δημόσιου συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης, η οποία συνδέεται με το Ενιαίο Λύκειο και τις ανάγκες της παραγωγικής ανάπτυξης.
4. Τα τριτοβάθμια ιδρύματα πρέπει να ανοίξουν, ώστε, όσοι διαθέτουν ένα ορισμένο μαθησιακό επίπεδο, όπως αυτό καθορίζεται στη Λυκειακή Βαθμίδα, να εισάγονται ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

Η εφαρμογή του μέτρου αυτού πρέπει να αρχίσει άμεσα, να γίνεται σταδιακά και να ολοκληρωθεί σε ένα συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα.

Άμεσα απαιτείται:

- α) ουσιαστική αύξηση του αριθμού φοιτητών σε όσα πανεπιστημιακά τμήματα έχουν τις δυνατότητες·
- β) ταχύρυθμη ανάπτυξη του προσωπικού των ΑΕΙ-ΤΕΙ και συγκρότηση νέων τμημάτων και υποδομών, που θα ανταποκρίνονται στην αυξημένη κοινωνική ζήτηση για Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, όπως και κάθε εκπαιδευτικό ζήτημα, έχει πολιτικο-ιδεολογική αναφορά. Η παρουσία ή η απουσία της δε συνιστά εξ ορισμού προσοδευτικό ή συντηρητικό γεγονός (με οποιονδήποτε συνδυασμό των διαζεύξεων), αλλά το τι θα διαμορφωθεί και θα αναπτύσσεται εξαρτάται από τους συσχετισμούς και τη δυναμική των αντιτιθέμενων απόψεων.

Το ερώτημα, ως εκ τούτου, δεν έγκειται στο σημείο “ναι ή όχι στην αξιολόγηση” (άλλωστε οι επιλεκτικοί μηχανισμοί διατρέχουν όλο τον κορμό της Παιδείας και δεν “ανακαλύπτονται” σε αυτό το θέμα). Έγκειται στο “για ποια αξιολόγηση μιλάμε, για ποιο σκοπό γίνεται, από ποιους γίνεται και πώς συνδέεται με τα μεγάλα προβλήματα της εκπαίδευσης και τις επιλογές του κινήματός μας”.

Για μας η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στοχεύει στην αναμόρφωση της σχολικής ζωής σε μία κατεύθυνση χειραφέτησης των δρωσών κοινωνικών δυνάμεων, στον εκδημοκρατισμό του εκπαιδευ-

τικού συστήματος, στη μορφωτική - παιδαγωγική ενίσχυση της εκπαιδευτικής πράξης, στη διαρκή επιστημονική ανανέωση του γνωστικού περιεχομένου, στην κοινωνιολογική αποτίμηση της εκπαιδευτικής λειτουργίας, στην προώθηση των στόχων του κλάδου μας.

Η αξιολόγηση είναι μία δυναμική διαδικασία, που πρέπει να συνδεθεί με ένα σύνολο θεσμικών αλλαγών, με γενναία χρηματοδότηση, με ουσιαστική επιμόρφωση, με ευελιξία στα αναλυτικά προγράμματα, με αλλαγές στο σύστημα διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης, με συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό και τη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής, με συνεργασία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με τους συνδικαλιστικούς φορείς και το ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αποτέλεσε και αποτελεί έναν από τους κύριους άξονες των συνδικαλιστικών θέσεων και διεκδικήσεων του κλάδου μας. Και τούτο, διότι η αξιολόγηση συνδέεται με το χαρακτήρα της σχολικής ζωής, την επιστημονική και παιδαγωγική ελευθερία, τη θέση και το ρόλο των εκπαιδευτικών, αλλά και την πολιτικοϊδεολογική θεώρηση της εκπαίδευσης.

Η ΟΛΜΕ έδωσε μακροχρόνιους αγώνες, για να παρεμποδίσει την επιβολή των ιδεολογικών ελέγχων στην εκπαιδευτική λειτουργία και τη μετατροπή των καθηγητών σε πειθήνια εκτελεστικά όργανα των κυβερνητικών εντολών. Όσο διατηρείται και ενισχύεται το προσωποπαγές, ιεραρχικό, γραφειοκρατικό και αυταρχικό σύστημα διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης (νόμος 2043/92), οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού θα είναι αναπόφευκτα διαδικασία συμμόρφωσης και ελέγχου, που θα διαιωνίζει την ισχύουσα τάξη πραγμάτων.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, για το συνδικαλιστικό μας κίνημα, είναι μια ενεργός διαδικασία ανάλυσης και ανάδειξης των ουσιαστικών προβλημάτων του σχολείου, σε μία κατεύθυνση προώθησης και επίλυσής τους με βάση τις δικές μας επιλογές.

Η αξιολόγηση, όπως εμείς την προσδιορίζουμε, δεν είναι απόρροια των κελυσμάτων της αγοράς σε μία λογική ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Είναι ένα πεδίο ανάπτυξης του κοινωνικού χαρακτήρα της Παιδείας. Είναι ένας χώρος στον οποίο θα αποτυπωθούν οι κύριες πλευρές της μόρφωσης (χαρακτήρας της γνώσης, ανισότητες, μαθησιακές ανάγκες, περιεχόμενο σχολείου κ.λπ.) με ένα τρόπο που θα δημιουργεί τοπικούς και ευρύτερους πολιτικούς συσχετισμούς για τον εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης. Δεν είναι ο τόπος καταγραφής απλώς και μόνο των γνωστών (άλλωστε) προβλημάτων, αλλά το υπόστρωμα ανάπτυξης μιας δυναμικής που θα απαιτεί λύσεις τόσο στο σχολικό μικρόκοσμο όσο και στον εκπαιδευτικό μακρόκοσμο.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου δεν είναι μία “εξωτερική” αποτίμηση της σχολικής πραγματικότητας (από κάποιους τρίτους), αλλά μία εσωτερική υπόθεση της εκπαιδευτικής κοινότητας, που αποβλέπει (και με διάθεση αυτοκριτικής) στην αναμόρφωση της παιδαγωγικής πράξης. Είναι μία συλλογική και προσωπική προσπάθεια για να απελευθερωθούν οι δημιουργικές δυνάμεις του κλάδου μας.

Οι θέσεις μας για τον προγραμματισμό και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

Οι θέσεις τις οποίες έχουμε διαμορφώσει για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου συναντούν ευρύτατη αποδοχή. Επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα των ευρωπαϊκών συνδικάτων και του Συμβουλίου της Ευρώπης (Δελτίο ΟΛΜΕ, τεύχος 618, Φεβρουάριος '91). Ενισχύθηκαν από την ειδική ημερίδα που διοργάνωσε η ΟΛΜΕ σε συνεργασία με ειδικούς για το θέμα αυτό (Αθήνα 19-12-91) και από τις συζητήσεις που έχουν διοργανώσει οι τοπικές μας ενώσεις.

Συγκεκριμένα:

- Το σχολείο είναι ένας χώρος δημιουργίας ευαίσθητων διαπροσωπικών σχέσεων, αποτελεσματικός, παραγωγικός και όχι χώρος ανταγωνιστικός.
- Η διδασκαλία είναι μία σύνθετη και συλλογική ανθρώπινη λειτουργία, που συνδέεται με παράγοντες, όπως οι σκοποί της εκπαίδευσης, τα μέσα που διατίθενται, τα αναλυτικά προγράμματα, τα βιβλία, οι συνθήκες εργασίας, η διοικητική δομή, το κοινωνικό περιβάλλον.
- Δεν υπάρχει ένας γενικός κώδικας διδασκαλίας, που να μπορεί να εφαρμοστεί παντού με τα ίδια αποτελέσματα, και δεν μπορεί να εξακριβωθεί επιστημονικά ποια διδασκαλία αποδίδει περισσότερο.

- Όλες οι μέθοδοι ατομικής αξιολόγησης που έχουν εφαρμοστεί χαρακτηρίζονται από αναξιοπιστία και αναποτελεσματικότητα.
- Αντίθετα, οι μέθοδοι αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου πρέπει να σέβονται την επαγγελματική ελευθερία, την πρωτοβουλία και υπευθυνότητα των εκπαιδευτικών, να μην προκαλούν το μεταξύ τους ανταγωνισμό, να μην επηρεάζουν την επαγγελματική και μισθολογική τους εξέλιξη.

Όλα τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα δικαιώνουν την εμμονή μας στη θέση για προγραμματισμό και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και του εκπαιδευτικού έργου, γιατί αποτελεί δυναμική λειτουργία, προωθητική μετασχηματισμού για όλο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η πρότασή μας

Το σύστημα αξιολόγησης που προτείνουμε βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

1. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών.
Η αντίληψη ότι, αν ελέγξουμε τον καθηγητή, θα πάνε όλα καλά στο σχολείο είναι άκρως αναχρονιστική και λανθασμένη. Άλλωστε, η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει ότι οι εκπαιδευτικοί ενεργοποιούνται περισσότερο με εσωτερικά κίνητρα βελτίωσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας και όχι με κάποια εξωτερικά ανταγωνιστικά κίνητρα αποδοτικότητας.
2. Ο σύλλογος διδασκόντων αποκτά ουσιαστικό ρόλο στην εκπαιδευτική λειτουργία με την ανάληψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην αξιολόγηση, καθώς και στην κατάρτιση ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.
3. Η αξιολόγηση συνδέεται με την υποβοήθηση και την ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών δραστηριοτήτων στα σχολεία. Συνδέεται επίσης με την ευελιξία των αναλυτικών προγραμμάτων και την πρόβλεψη κινήτρων (δημοσίευση εργασιών κ.λπ.).
4. Η αυτοαξιολόγηση είναι βασικός συντελεστής της όλης διαδικασίας. Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στη βασική τους κατάρτιση όσο και στην επιμόρφωσή τους, πρέπει να ενημερώνονται και στις πρακτικές της συλλογικής αξιολόγησης και της αυτοαξιολόγησης.
5. Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου στη διαδικασία της αξιολόγησης είναι καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και παιδαγωγικός.
6. Οι έννοιες “αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου” και “υπηρεσιακή κρίση” πρέπει να διαχωριστούν. Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη.

Με βάση τις αρχές αυτές, η πρότασή μας συγκεκριμενοποιείται ως εξής:

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου

- Στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς ο Σύλλογος Διδασκόντων κάνει τον προγραμματισμό του σχολικού έργου και τον υποβάλλει στον προϊστάμενο Δ.Ε. και στους σχολικούς συμβούλους, που διατυπώνουν τις παρατηρήσεις τους. Το Σχολικό Συμβούλιο, επίσης, καταθέτει τις δικές του απόψεις στο Σύλλογο Διδασκόντων για θέματα που αφορούν την οργάνωση της σχολικής ζωής. Στη συνέχεια, ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεδριάζει και οριστικοποιεί τον προγραμματισμό της σχολικής χρονιάς.
- Οι παιδαγωγικές συνεδρίες του Α' και του Β' τριμήνου προσλαμβάνουν ουσιαστικό χαρακτήρα. Ο Σύλλογος Διδασκόντων συζητεί διεξοδικά επί της πορείας του αρχικού προγραμματισμού και προβαίνει στις απαιτούμενες διορθωτικές κινήσεις.
- Στο τέλος της χρονιάς γίνεται από το Σύλλογο Διδασκόντων απολογισμός. Κάθε καθηγητής καταθέτει το δικό του απολογιστικό σημείωμα, επί του οποίου εκφράζονται οι απόψεις του διευθυντή του σχολείου και του σχολικού συμβούλου. Το απολογιστικό σημείωμα του καθηγητή αναφέρεται:
 - στο βαθμό υλοποίησης των προγραμματισμένων στόχων·
 - στις αδυναμίες - δυσκολίες που αντιμετώπισε κατά την υλοποίηση·
 - στις παρεμβάσεις και υποδείξεις του διευθυντή και του σχολικού συμβούλου·

- στις σχέσεις και την εξέλιξη του μαθητικού δυναμικού·
- στις προτάσεις του για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

Κατά τον προγραμματισμό της επόμενης σχολικής χρονιάς λαμβάνονται υπόψη οι υποδείξεις των σχολικών συμβούλων και του προϊστάμενου Δ.Ε. επί του απολογισμού της προηγούμενης.

Με βάση τους απολογισμούς του εκπαιδευτικού έργου οι σχολικοί σύμβουλοι και οι διευθυντές Δ.Ε. υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τις προτάσεις τους στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και στο ΥΠΕΠΘ αντίστοιχα.

Με τις παραπάνω προτάσεις πιστεύουμε ότι διασφαλίζεται μια διαδικασία διαρκούς ανατροφοδότησης και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου.

Υπηρεσιακή Κρίση

Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται από Συμβούλια Επιλογής μη ελεγχόμενα από την κυβερνητική εξουσία. Στα Συμβούλια Επιλογής μετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι του κλάδου. Δεν μπορούν να μετέχουν σχολικοί σύμβουλοι.

Τα κριτήρια με τα οποία θα κρίνει το Συμβούλιο Επιλογής πρέπει να είναι αυστηρά αξιολογικά και αντικειμενικά, και να συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση με τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την εμπειρία στα ζητήματα της εκπαίδευσης και την ενεργό συμμετοχή στις σχολικές διαδικασίες.

Ανάμεσα στα στοιχεία που μπορεί να συνεκτιμά το Συμβούλιο Επιλογής βλέπουμε να συμπεριλαμβάνονται:

- το υπηρεσιακό μητρώο του υποψηφίου (επιμορφώσεις - μετεκπαιδεύσεις - συγγραφικό έργο, δημοσιεύσεις κ.λπ.)·
- οι ετήσιοι απολογισμοί των σχολείων, όπου συμπεριλαμβάνονται τα απολογιστικά σημειώματα του εκπαιδευτικού και οι παρατηρήσεις του σχολείου και του σχολικού συμβούλου·
- κάθε άλλο στοιχείο που μπορεί να προσκομίσει ο υποψήφιος.
- Σε κάθε περίπτωση, ο υποψήφιος έχει το δικαίωμα ένστασης και προσφυγής σε δευτεροβάθμια κρίση.

Οι παραπάνω θέσεις συνδέονται με τη συνολική επανεξέταση και διαπραγμάτευση του πλαισίου που ρυθμίζει το περιεχόμενο, την οργάνωση και τη διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Στα πλαίσια αυτής της συνολικής επαναδιαπραγμάτευσης, αντιλαμβανόμαστε την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού ως μία διαδικασία αποκεντρωμένη και συλλογική, στα πλαίσια της σχολικής μονάδας. Κάθε σχολείο αποτελεί ιδιαίτερη εκπαιδευτική μονάδα με ιδιαιτερότητες υποδομής, με τους δικούς της κοινωνικούς και πολιτισμικούς προσδιορισμούς και με τους δικούς της φορείς, που συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Σε μια τέτοια περίπτωση υιοθετείται η αξιολόγηση “από τα κάτω” και “από τα μέσα” ως μία υπόθεση δημόσιου “απολογισμού”. Το συγκεκριμένο πλαίσιο οργάνωσης αυτής της αξιολόγησης είναι υπόθεση της κάθε σχολικής μονάδας στα πλαίσια της εκπαιδευτικής της περιφέρειας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Για το θέμα της αξιολόγησης του μαθητή η ΟΛΜΕ έχει πραγματοποιήσει το 3ο Εκπαιδευτικό της Συνέδριο (Βόλος 1983).

Η κύρια διαπίστωση αυτού του Συνεδρίου είναι ότι η αξιολόγηση είναι συστατικό στοιχείο της μαθησιακής διαδικασίας. Πρόκειται για μια σύνθετη παιδαγωγική λειτουργία και πρακτική, που συνδέεται με το περιεχόμενο, τη μέθοδο και τις τεχνικές της διδασκαλίας, αλλά και τους στόχους του εκπαιδευτικού έργου, και συναρτάται με το περιεχόμενο της μεθοδολογικής και επιστημονικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

Η αξιολόγηση δεν πρέπει να ταυτίζεται με τις εξετάσεις και να εξαντλείται σε αυτές. Οι εξετάσεις δεν είναι αυτοσκοπός του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά μέσο για την επίτευξη των στόχων του. Η

αξιολόγηση δεν μπορεί να είναι μία τυπική μορφή μέτρησης της επίδοσης του μαθητή και δεν πρέπει να λειτουργεί ως απλή διαπιστωτική διαδικασία κατάταξης και κατηγοριοποίησης σε μία αριθμητική κλίμακα με ρευστά και δυσδιάκριτα όρια.

Οι βαθμοί είναι ανεπαρκής κώδικας επικοινωνίας. Δεν ενημερώνουν το παιδί για τις κλίσεις του και τα ενδιαφέροντά του, δεν του δίνουν μια κατεύθυνση για το μέλλον του. Αντίθετα, σφραγίζουν, πολλές φορές τραυματικά, την ευαίσθητη και υπό διαμόρφωση παιδική προσωπικότητα, προβάλλουν την ανταγωνιστική όψη της σχολικής ζωής, καλλιεργούν τον ατομικισμό και τον εγωκεντρισμό, και σε ορισμένες περιπτώσεις κατατάσσουν αυθαίρετα και ταξινομούν, εντείνουν την παθολογία του σημερινού σχολείου της βαθμοθηρίας, του παπαγαλισμού και της άκρατης φροντιστηριοποίησης. Τελικά, ευνοούν τις διαφορές και από το χώρο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που τείνουν να προσλάβουν ανησυχητικές διαστάσεις και πλήττουν ιδιαίτερα τα παιδιά των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, των υποβαθμισμένων περιοχών, των μειονεκτούντων στρωμάτων και των ευπαθών ομάδων, με συνέπεια τη διεύρυνση και την όξυνση φαινομένων που συνδέονται με τις κοινωνικές ανισότητες.

Σε μία περίοδο που διατυπώνεται με όλο και μεγαλύτερη ένταση η απαίτηση για χρονική και ποιοτική επέκταση της 9χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης, η αξιολόγηση του μαθητή επιβάλλεται να καταστεί διαδικασία παρότρυνσης και ενθάρρυνσης, στήριξης και βελτίωσης, διαρκούς ανατροφοδότησης, επιτυχούς αντιμετώπισης αδυναμιών, δυσκολιών, προβλημάτων και τελικά βελτίωσης της ίδιας της εκπαίδευσης.

Πειοίησή μας είναι ότι οι όποιες ρυθμίσεις στην αξιολόγηση συνδέονται άμεσα με τις απαραίτητες αναπροσαρμογές στα αναλυτικά προγράμματα και τις διδακτικές μεθόδους, με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, την έγκαιρη ενημέρωση και τη συστηματική και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Χωρίς τα στοιχεία αυτά, η όποια αξιολόγηση των μαθητών όχι μόνο δε βελτιώνει τη διδασκαλία, την επίδοση και την κριτική ικανότητα των μαθητών, αλλά οδηγεί στην εξεταστικοκεντρική αντίληψη του σχολείου και μετατρέπεται σε επιλεκτική διαδικασία, που μειώνει τη ροή των μαθητών σε ανώτερα επίπεδα μάθησης. Η αναμόρφωση των προγραμμάτων Γυμνασίου - Λυκείου, η ενίσχυση του κριτικού χαρακτήρα της γνώσης, ο επαναπροσδιορισμός των διδακτικών στόχων και σκοπών και η ιεράρχησή τους κατά μάθημα και ενότητα, η αποτελεσματικότερη οργάνωση της διδασκαλίας και η προσαρμογή της σε εξατομικευμένους ρυθμούς μάθησης, η αξιοποίηση της τεχνολογίας, η συνεχής και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην παιδαγωγική και τη μεθοδολογία της αξιολόγησης είναι προτεραιότητες που δεν επιδέχονται περαιτέρω καθυστερήσεις.

Όμως πρωταρχική προϋπόθεση επιτυχίας οποιουδήποτε μέτρου είναι να δώσει η Πολιτεία τη δυνατότητα στον καθηγητή να ζει αξιοπρεπώς από το μισθό του και να μπορεί να ασχοληθεί απερίσπαστα με το έργο του.

Η αξιολόγηση των μαθητών πρέπει να ενταχθεί στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Στα πλαίσια αυτά η συνεχής διαμορφωτική αξιολόγηση δίνει πληροφορίες για την πρόοδο των μαθητών, ώστε να βελτιώνεται συνεχώς η διδασκαλία και οι γενικότερες συνθήκες μέσα στις οποίες αυτή πραγματοποιείται.

Η διαγνωστική και τελική αξιολόγηση βοηθά το μαθητή να αποκτήσει αυτογνωσία και τον ενεργοποιεί, ώστε να ξεπερνά με γνώση και ευθύνη εμπόδια και δυσκολίες.

Η πειραματική εφαρμογή των τελικών προγραμμάτων αξιολόγησης πρέπει σε κάθε περίπτωση να προηγείται της τελικής γενικευμένης εφαρμογής τους.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόταση της ΟΛΜΕ - Βασικές αρχές

Η οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης από τα πρώιμα χρόνια του νεοελληνικού κράτους ακολούθησε πιστά τα χνάρια οργάνωσης και διοίκησης του κράτους. Αποτέλεσμα της πορείας αυτής υπήρξε ο σταθερός προσανατολισμός σε ένα υπέρμετρα συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό σύστημα.

Η πρότασή μας για ένα δυναμικό, λειτουργικό, αποτελεσματικό και δημοκρατικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης εδράζεται στις δημοκρατικές αρχές της αποκέντρωσης, της συλλογικότητας και της αντιπροσωπευτικότητας, και εντάσσεται στο πλατύ κοινωνικό αίτημα για αποκέντρωση της κεντρικής εξουσίας σε ισχυρούς, ανεξάρτητους διοικητικά και οικονομικά οργανισμούς αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών.

Η μεταφορά πόρων και ουσιαστικών αρμοδιοτήτων, διοικητικών και εκπαιδευτικών, από το κέντρο στην περιφέρεια και την τοπική κοινωνία, και ο κοινωνικός έλεγχος στον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής αποτελούν τα βασικά συστατικά στοιχεία της πρότασής μας για ένα ζωντανό, αποκεντρωτικό και αντιγραφειοκρατικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Τα επίπεδα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης πρέπει να διαρθρώνονται αντίστοιχα με εκείνα της αυτοδιοίκησης. Δηλαδή, από το κεντρικό (επιτελικό) σε περιφερειακό (νομαρχιακό) και τοπικό επίπεδο.

Σε κάθε επίπεδο οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης συμμετέχουν οι διδάσκοντες, οι εκπρόσωποι των γονέων, της πολιτείας, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η συμμετοχή, επίσης, εκπροσώπων των μαθητών μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο.

Όλα τα όργανα της διοίκησης της εκπαίδευσης οφείλουν να λειτουργούν με συλλογικό τρόπο και πρέπει να έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες στη χάραξη, το σχεδιασμό και την υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής καθώς και στη συνεχή επανεξέτασή της.

Το υπουργείο Παιδείας με τις κεντρικές του υπηρεσίες πρέπει να περιοριστεί σε επιτελικό ρόλο χωρίς διαχειριστικές αρμοδιότητες. Ρόλος του είναι να καθορίζει τις εθνικές προτεραιότητες, να οργανώνει τη χάραξη της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής και να εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους στις περιφέρειες, εξισορροπώντας ανισότητες.

Τα όργανα διοίκησης στην περιφέρεια έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και τη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου της περιοχής της περιφέρειας. Είναι, δηλαδή, όργανα εξειδίκευσης, προσαρμογής και εμπλουτισμού των γενικών αρχών του κεντρικού σχεδιασμού, ανάλογα με τις οικονομικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές ανάγκες του πληθυσμού. Εισηγούνται προς την κεντρική διοίκηση τον καθορισμό των πόρων που θα πρέπει να διαχειριστούν.

Η αυτονομία των οργάνων της περιφέρειας πρέπει να είναι κατοχυρωμένη. Επίσης, απαιτείται ένα σύστημα κοινωνικού ελέγχου σε νομαρχιακό, δημοτικό και κοινοτικό επίπεδο, με δημοκρατική λειτουργία των οργάνων της περιφέρειας, με τις αντίστοιχες επιτροπές παιδείας, που η σύνθεσή τους θα βασίζεται κυρίως στους εκπροσώπους της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Η Σχολική Μονάδα, κύτταρο του εκπαιδευτικού μας συστήματος, καλείται να διαδραματίσει σημαντικότατο ρόλο στην οικοδόμηση και λειτουργία ενός ζωντανού, δημοκρατικού και αποκεντρωτικού συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων είναι το κυρίαρχο όργανο λήψης αποφάσεων που αφορούν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου, τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την αξιολόγηση του διδακτικού και του ευρύτερου εκπαιδευτικού έργου, τον προσδιορισμό των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών και τη σύνδεση του σχολείου με τον κοινωνικό περίγυρο.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων πρέπει να αναδειχθεί σε βασικό όργανο παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας (παιδαγωγικές συνεδριάσεις, αξιολόγηση και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, σχέσεις με μαθητές και γονείς, σχέσεις με επιτροπές παιδείας, πολιτιστική δραστηριότητα κ.λπ.), έκφραση της συλλογικότητας και της συμμετοχικής λειτουργίας του σχολείου.

Συμβούλια Επιλογής - Υπηρεσιακά Συμβούλια

Τα Συμβούλια Επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια αποτελούν θεσμό ιδιαίτερα σημαντικό για την εκπαίδευση και τον εκπαιδευτικό. Η συγκρότηση και ο τρόπος λειτουργίας τους έχουν καθοριστική σημασία για τη στελέχωση της δημόσιας εκπαίδευσης και την υπηρεσιακή κατάσταση των εκπαιδευτικών.

Για να μπορέσουν τα συμβούλια αυτά να παίξουν τον κοινωνικό τους ρόλο, είναι αναγκαία η ουσιαστική αναβάθμισή τους και η λειτουργική ανεξαρτησία τους.

Αγωνιζόμαστε για να καταργηθεί το απόρρητο. Οι αιρετοί εκπρόσωποι πρέπει να συνεργάζονται με τις ΕΛΜΕ και την ΟΛΜΕ, και να τις ενημερώνουν έγκαιρα πριν και μετά από κάθε απόφαση που θα αφορά θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος.

Διεκδικούμε:

- τη θεσμοθέτηση ενός νέου πλαισίου για τη συγκρότηση και λειτουργία πραγματικά ανεξάρτητων και μη ελεγχόμενων από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία Υπηρεσιακών Συμβουλίων. Ενός πλαισίου που θα κατοχυρώνει την αξιοκρατία, τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και θα διασφαλίζει τη δημοκρατική τους λειτουργία·
- πενταμελή σύνθεση, με τρεις αιρετούς με άμεση εκλογή και με την απλή αναλογική·
- το δεύτερο βαθμό κρίσης για τις αποφάσεις του Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

Είναι απαράδεκτο να υποχρεώνονται οι εκπαιδευτικοί να καταφεύγουν στα διοικητικά δικαστήρια.

Μέχρις ότου γίνει η νομοθετική ρύθμιση για τους τρεις αιρετούς, η υπόδειξη του τρίτου μέλους των ΠΥΣΔΕ από τις ΕΛΜΕ θα γίνεται από την παράταξη που θα αναδεικνύει τον τρίτο αιρετό στις εκλογές αιρετών με βάση την απλή αναλογική.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Το διευθυντικό προσωπικό καλείται να παίξει ένα νέο ρόλο στη σχολική ζωή. Από έκφραση της προσωποπαγούς διοίκησης πρέπει να μετασηματιστεί σε συντονιστή της σχολικής ζωής, που θα εκφράζει και θα υλοποιεί τις αποφάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων, θα επιδιώκει τη συλλογικότητα και τη δημιουργική συνεργασία όλων των φορέων της σχολικής ζωής.

Γι' αυτό και πρέπει ο διευθυντής να επιλέγεται επί θητεία και από όργανα ανεξάρτητα και μη ελεγχόμενα από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία, με αξιοκρατικά, αντικειμενικά κριτήρια, που θα συνδυάζουν την επιστημονική κατάρτιση, την πνευματική ακτινοβολία, τη διοικητική και οργανωτική ικανότητα, την πείρα στα εκπαιδευτικά θέματα και την ικανότητα για δημιουργική συνεργασία όλων των παραγόντων της σχολικής ζωής.

Ο υποδιευθυντής του σχολείου εκλέγεται από το Σύλλογο Διδασκόντων, ανεξάρτητα από χρόνια υπηρεσίας, κλάδο και ειδικότητα.

Στους διευθυντές και τους υποδιευθυντές καταβάλλεται επίδομα θέσης, που δρα ως κίνητρο αλλά και ως αμοιβή για τις αυξημένες υποχρεώσεις τους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Μια αποτελεσματική και ουσιαστική πορεία αποκέντρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος, που αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό το νέο θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, πρέπει να κινείται, επιγραμματικά, στις εξής κατευθύνσεις.

1. Συγκρότηση συμμετοχικών, προγραμματικών και επιστημονικών οργάνων στην περιφέρεια.
2. Ενίσχυση, εμπλουτισμός και κατοχύρωση των συμμετοχικών οργάνων του Ν. 1566/85 σε τοπικό και νομαρχιακό επίπεδο.
3. Ανάπτυξη του δημοκρατικού προγραμματισμού με τη λειτουργία του ΕΣΥΠ σε τμήματα.
4. Η καθοδήγηση της εκπαίδευσης, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και η στήριξη του εκπαιδευτικού έργου μεταφέρονται και στην εκπαιδευτική περιφέρεια και υλοποιούνται μέσα από αποκεντρωμένους εκπαιδευτικούς θεσμούς και όργανα.
5. Οι σχολικές δραστηριότητες πλέον δεν πρέπει να αποτελούν αποκλειστικά τμήμα κεντρικού σχεδιασμού, αλλά να μεταφέρονται και σε επίπεδο σχολικής μονάδας από άποψη σχεδιασμού και διαμόρφωσης πλαισίου και περιεχομένου. Οι πρωτοβουλίες αυτές στηρίζονται από συλλογικά εκπαιδευτικά όργανα και υποστηρίζονται από ανάλογα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα, οι επιστημονικές και παιδαγωγικές λειτουργίες σε νομαρχιακό επίπεδο έχουν φορείς τους εκπαιδευτικούς συμβούλους, το ΠΕΚ της περιφέρειας και το τοπικό τμήμα του Π.Ι.

Πρωτοβουλίες για αυτοεπιμόρφωση και πολιτισμό στο σχολικό περιβάλλον μπορούν να αναπτύσσονται από το Σύλλογο Διδασκόντων.

Συγκρότηση στην περιφέρεια Κέντρων Στήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου με βάση τη σύγχρονη επιστημονική εμπειρία.

Ανάληψη πρωτοβουλιών από δήμους και κοινότητες που προάγουν την κοινωνική στήριξη και την προστασία των μαθητών και της νεολαίας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς φορείς, όπως η δημιουργική απασχόληση και οι δραστηριότητες άθλησης και πολιτισμού.

Στα πλαίσια ενός εθνικού αναλυτικού προγράμματος δίνεται δυνατότητα εμπλουτισμού των τοπικών προγραμμάτων, όπως η διδασκαλία της τοπικής ιστορίας και πολιτισμού.

6. Η προοπτική της ανάπτυξης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που πρέπει να υλοποιείται σταδιακά, με γόνιμες συνθέσεις των κοινωνικών διεργασιών, προϋποθέτει ότι δε θίγεται σε καμία περίπτωση το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών. Αντίθετα, πρέπει να κινείται στην κατεύθυνση της ενίσχυσής του και της άμβλυνσης των ανισοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί ως προσωπικό ανήκουν στην κεντρική διοίκηση, όπως προβλέπει ο ν. 2218/94.
7. Διατήρηση της υπάρχουσας διοικητικής δομής στην εκπαίδευση, με χωριστές διευθύνσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και παρεμβάσεις για άρση των όποιων ρυθμίσεων των Οργανισμών των Νομαρχιών που θίγουν την υπάρχουσα εκπαιδευτική διοικητική δομή.
8. Κατοχύρωση του Δημόσιου Δωρεάν χαρακτήρα της Εκπαίδευσης και ενίσχυσή της μέσα από την προοπτική της αποκέντρωσης, με τη διάθεση αυξημένων κονδυλίων.

Απαιτούμε να αποσαφηνιστεί με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο ότι μέσα από τη διαδικασία της αποκέντρωσης θα κατοχυρωθεί ο ενιαίος δημόσιος χαρακτήρας της εκπαίδευσης και τα εργασιακά δικαιώματα (ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά κ.λπ.) των εκπαιδευτικών. Η όλη διαδικασία δεν μπορεί παρά να είναι μια συγκροτημένη, συγκεκριμένη, με σαφές περιεχόμενο και ποιοτική πορεία απελευθέρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος και όχι αποσυγκέντρωσής του από το Υπουργείο Παιδείας στις Νομαρχίες. Δε δεχόμαστε καμιά ρύθμιση ερήμην του κλάδου, για κάθε βήμα που θα προωθεί την αποκέντρωση.

Πιστεύουμε ότι προϋπόθεση μιας θετικής εκπαιδευτικής αποκεντρωτικής εξέλιξης είναι η συστοίχιση των εκπαιδευτικών με τους άλλους εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, σε στενή συνεργασία με την αυτοδιοίκηση, και με την αναγκαία συνδρομή της κεντρικής διοίκησης με τους αναγκαίους πόρους.

Επειδή εκτιμούμε ότι τα θέματα της αποκέντρωσης και της δομής - οργάνωσης - διοίκησης της εκπαίδευσης είναι εξαιρετικά σημαντικά, επειδή συνδέονται άρρηκτα με τη δημοκρατία και την αξιοκρατία στην εκπαίδευση, και επειδή ξεκίνησε η λειτουργία του Β' Βαθμού Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, πιστεύουμε ότι αυτά πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης, εξειδικευμένης, μεθοδικής και συστηματικής μελέτης του συνδικαλιστικού μας κινήματος. Γι' αυτό προτείνουμε να ξεκινήσει ο κλάδος την επίπονη προσπάθεια της πραγματοποίησης του 7ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου, μέσα από τις γνωστές συλλογικές και δημοκρατικές διαδικασίες, με θέμα: "Δομή - Οργάνωση - Διοίκηση της Εκπαίδευσης - Αποκέντρωση".

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

A. Γενικές Αρχές

1. Η βασική εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να εξασφαλίζει στους εκπαιδευτικούς στέρεα επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση.
2. Και τα δύο σκέλη της κατάρτισης του εκπαιδευτικού θεωρούνται βασικής σημασίας για την εκτέλεση του έργου του.
3. Η οργάνωση της βασικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών της Δ.Ε. πρέπει να είναι, από πλευρά χρονικής διάρκειας και διάρθρωσης, ενιαία για όλες τις κατηγορίες εκπαιδευτικών.
4. Η εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού δεν τερματίζεται με την ολοκλήρωση της αρχικής του

εκπαίδευσης. Συνεχίζεται και έπειτα από αυτή, μέσα από τις ποικίλες μορφές της επιμόρφωσης και με την προσωπική προσπάθεια του εκπαιδευτικού. Για το λόγο αυτό η αρχική εκπαίδευση πρέπει να δημιουργεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την περαιτέρω επιστημονική, επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού.

5. Το σύστημα εκπαίδευσης του διδακτικού προσωπικού πρέπει να είναι ευέλικτο και να επιτρέπει πολλαπλούς τρόπους συνδυασμού της επιστημονικής με την ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση.
6. Η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών δεν πρέπει να διαφοροποιείται από την αντίστοιχη κατάρτιση άλλων επιστημόνων συναφών ειδικοτήτων.

B. Πρόταση

Με βάση τις παραπάνω αρχές προτείνουμε:

1. Η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών να γίνεται στα οικεία Τμήματα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, όπως αυτό συμβαίνει μέχρι σήμερα, χωρίς να διαφοροποιείται από την κατάρτιση που παρέχεται σε αυτούς που ενδεχομένως δε θα σταδιοδρομήσουν στην εκπαίδευση.
2. Να συμπληρωθούν τα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων των Α.Ε.Ι. με μαθήματα σε αντικείμενα που απουσιάζουν ή δε διδάσκονται επαρκώς (π.χ. Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση).
3. Να δημιουργηθούν στους Τομείς Παιδαγωγικής των Φιλοσοφικών Σχολών και, όπου αυτοί δεν υπάρχουν, στα Παιδαγωγικά Τμήματα ειδικά προγράμματα κατάρτισης των υποψηφίων εκπαιδευτικών σε θέματα παιδαγωγικής, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας και διδακτικής μεθοδολογίας, τα οποία να οδηγούν στη χορήγηση ειδικού πιστοποιητικού παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης.

Εναλλακτική πρόταση:

Η παιδαγωγική κατάρτιση είναι δυνατό να παρέχεται και στα τμήματα των επιμέρους επιστημονικών ειδικοτήτων, που λειτουργούν στα Α.Ε.Ι., με τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων (ίδρυση αντίστοιχων τομέων κ.λπ.). Αυτό μπορεί να γίνει και με τη συνεργασία των τομέων παιδαγωγικής των φιλοσοφικών σχολών και των παιδαγωγικών τμημάτων.

4. Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρακτική άσκηση των εκπαιδευτικών.
5. Η ανάπτυξη των παραπάνω προγραμμάτων να γίνει σε συνεργασία με τα Τμήματα των επιμέρους επιστημονικών ειδικοτήτων που λειτουργούν στα Α.Ε.Ι. και η ειδική διδακτική των διάφορων μαθημάτων να γίνεται από επιστήμονες των αντίστοιχων ειδικοτήτων, οι οποίοι πρέπει να έχουν πρόσθετη εκπαίδευση στη διδακτική και επαρκή σχετική εμπειρία.
6. Τα προγράμματα βασικής παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών να διαρκούν ένα τουλάχιστον ακαδημαϊκό έτος, αλλά να υπάρχει η δυνατότητα ολοκλήρωσης της παρακολούθησής τους και σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
7. Να υπάρξει δυνατότητα παρακολούθησης του προγράμματος παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης τόσο κατά τη διάρκεια των βασικών σπουδών στους διάφορους τομείς επιστημονικής εξειδίκευσης όσο και μετά τη λήψη του πτυχίου.
8. Να υπάρξει σύστημα συνεχούς αξιολόγησης της βασικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, με βάση το οποίο θα γίνουν οι αναγκαίες βελτιώσεις στο σύστημα που προτείνεται παραπάνω.

Γενική δομή του προγράμματος παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης

Το πρόγραμμα βασικής παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών Δ.Ε. πρέπει να καλύπτει τους εξής τομείς:

- α. Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής
- β. Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας
- γ. Θεωρία, μεθοδολογία κατάρτισης και αξιολόγησης των αναλυτικών προγραμμάτων και εκπόνησης διδακτικών μέσων
- δ. Αξιολόγηση μαθητών

- ε. Στοιχεία παιδαγωγικής έρευνας
- στ. Σχολική Συμβουλευτική
- ζ. Η ελληνική εκπαίδευση: Ιστορία, παρούσα κατάσταση, προοπτικές
- η. Παιδαγωγική Ψυχολογία
- θ. Ψυχολογία της εφηβικής ηλικίας
- ι. Ψυχολογία της προσωπικότητας
- ια. Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης
- ιβ. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
- ιγ. Φιλοσοφία της Εκπαίδευσης
- ιδ. Ειδική διδακτική των επιμέρους μαθημάτων
- ιε. Διδακτικές ασκήσεις

Εξυπακούεται ότι είναι δυνατή η συγχώνευση ή η περαιτέρω ανάπτυξη των παραπάνω τομέων κατά την εκπόνηση του σχετικού προγράμματος μαθημάτων.

Η επιτυχής παρακολούθηση του προγράμματος παιδαγωγικής κατάρτισης να οδηγεί στη χορήγηση ειδικής βεβαίωσης, η οποία να θεωρείται ως απαραίτητη προϋπόθεση για το διορισμό στα σχολεία της Δ.Ε., όταν δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις παροχής της κατάρτισης αυτής σ' όσους θα το επιθυμούν.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Κύριος σκοπός της εκπαίδευσης των ελληνοπαίδων του εξωτερικού είναι η διατήρηση, η διδασκαλία και η διάδοση της ελληνικής γλώσσας, η διατήρηση, η καλλιέργεια και η διάδοση του πολιτισμού μας και η γνώση, μέσα από τη μελέτη, της ελληνικής ιστορίας. Επίσης, η ανάπτυξη ελεύθερης προσωπικότητας του μαθητή και η παροχή εφοδίων και εκπαιδευτικών δυνατοτήτων τόσο για την ένταξή του στην κοινωνία της χώρας υποδοχής όσο και για τη σύνδεση και εξοικείωσή του με τα εκπαιδευτικά και κοινωνικά δεδομένα της χώρας μας. Κατά συνέπεια, τα αναλυτικά προγράμματα και τα εγχειρίδια πρέπει να διέπονται από τις αρχές αυτές.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Να διαμορφωθεί άμεσα, και με τη συμμετοχή οπωσδήποτε του κλάδου μας (ΟΛΜΕ - ΕΛΜΕ εξωτερικού), ένα αναλυτικό πρόγραμμα για την εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων του Εξωτερικού, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη του τις ειδικές συνθήκες όπου θα εφαρμοστεί. Να συγγραφούν οπωσδήποτε τα κατάλληλα εγχειρίδια στο ανωτέρω πνεύμα.
- Η επιλογή διευθυντών, υποδιευθυντών και υπευθύνων να γίνεται με ουσιαστικά, αξιοκρατικά και αντικειμενικά κριτήρια, σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου και από τους ήδη αποσπασμένους στο εξωτερικό.
- Να καθιερωθεί ο θεσμός των Συμβούλων Εκπαίδευσης Εξωτερικού, οι οποίοι δεν πρέπει να ασκούν διοικητικά καθήκοντα, πρέπει να επιλέγονται με διαφανείς διαδικασίες, με αξιοκρατικά και αντικειμενικά κριτήρια, και με τη συμμετοχή του κλάδου μας στο Συμβούλιο Επιλογής. Απαραίτητο κριτήριο η γλωσσομάθεια.
- Με τις ίδιες διαδικασίες να γίνεται και η επιλογή των καθηγητών - συντονιστών Διοικητικών Προϊσταμένων Γραφείων, που θα ασκούν διοικητικά καθήκοντα, έπειτα από προκήρυξη των θέσεων. Απαραίτητο κριτήριο η γλωσσομάθεια.
- Να ισχύει το ωράριο διδασκαλίας της Ελλάδας και για τους καθηγητές, διευθυντές, υποδιευθυντές και υπεύθυνους που υπηρετούν στο εξωτερικό.
- Νομοθετική εξειδίκευση, σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου, για δημιουργία και λειτουργία ΠΥΣΔΕ με βάση τον αριθμό των σχολείων και τους καθηγητές που υπηρετούν σε αυτά.
- Να γίνεται ειδική επιμόρφωση των αποσπασμένων εκπαιδευτικών και ενημέρωση για τις ειδικές συνθήκες διδασκαλίας.

- Η απόσπαση στο εξωτερικό να ισχύει για πέντε χρόνια.
- Προϋπόθεση για δυνατότητα απόσπασης να είναι η επαρκής (τριετής υπηρεσία τουλάχιστον) διδακτική εμπειρία σε δημόσιο σχολείο της ημεδαπής.
- Δυνατότητα μετάθεσης στην Ελλάδα από νομό σε νομό.
- Διατήρηση του ισχύοντος μέχρι σήμερα εξεταστικού συστήματος εισαγωγής στα ΑΕΙ - ΤΕΙ με ειδικές εξετάσεις.
- Να συμπεριληφθούν και οι στρατιωτικές - αστυνομικές σχολές από εφέτος στις ειδικές εξετάσεις.
- Αύξηση των αποδοχών, που να παρέχει δυνατότητα αξιοπρεπούς διαβίωσης.
- Προώθηση άμεσης και μόνιμης λύσης του θέματος της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης με ένταξη των αποσπασμένων καθηγητών σε ασφαλιστικό φορέα της χώρας υποδοχής.
- Ίδρυση κέντρων διάδοσης της γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού στις χώρες υποδοχής των Ελλήνων μεταναστών.
- Ειδικά προγράμματα μαθησιακής υποστήριξης των παλιννοστούντων Ελλήνων και αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου που φέρνουν μαζί τους.
- Υπογραφή πολιτιστικής εκπαιδευτικής διακρατικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και χωρών όπου ζουν ομοεθνείς μας, για την υποχρεωτική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και της ιστορίας.
- Στις διακρατικές συνομιλίες για θέματα εκπαίδευσης και στις ετήσιες συνόδους των μικτών επιτροπών εμπειρογνομόνων να συμμετέχει και εκπρόσωπος της ΟΛΜΕ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ 8ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Βαδίζοντας προς το τέλος του 20ού αιώνα γινόμαστε μάρτυρες μιας μετατόπισης της εξουσίας από το χώρο της πολιτικής σε εκείνο της οικονομίας.

Οι «νέοι κυβερνήτες του κόσμου», τα αφεντικά των πολυεθνικών, οι δισεκατομμυριούχοι χρηματιστές, οι ιδιοκτήτες των πλανητικών μέσων μαζικής ενημέρωσης αλώνουν τις τοπικές πολιτικές εξουσίες, ποδοπατώντας τους παραδοσιακούς θεσμούς πολιτικής εκπροσώπησης.

Με το ιδεολόγημα του νεοφιλελευθερισμού και φετιχοποιώντας τις επαναστατικές εξελίξεις στην τεχνολογία, η νέα κυρίαρχη τάξη απαιτεί τη συρρίκνωση της ανθρώπινης ύπαρξης, χλευάζει τις κοινωνικές ευαισθησίες, περιφρονεί το συλλογικό συμφέρον, λατρεύει το χρηματιστηριακό τζόγο. Έτσι το «πλανητικό χωριό» έχει μετατραπεί σε «πλανητικό καζίνο», στο οποίο δε διστάζουν να «παίζουν» τα μεγαλύτερα πιστωτικά ιδρύματα με τη συνεχή «κλωνοποίηση» χρηματιστηριακών παραγώγων.

Η νέα φάση της παγκοσμιοποίησης, που εγκαινιάστηκε με την κατάρρευση της ισοτιμίας χρυσού - δολαρίου το 1971, δεν είναι μια αφηρημένη καθολικότητα, ένας οδοστρωτήρας που ισοπεδώνει ή «ομογενοποιεί» την παγκόσμια οικονομία, εξαλείφοντας ως διά μαγείας τις ανισομέρειες. Ο καπιταλισμός δρα με τις δικές του μεθόδους, με την αναρχία και τη βαρβαρότητα της αγοράς, φέρνοντας σε σύγκρουση τη μια χώρα με την άλλη, ρίχνοντας στις χωματερές της ανεργίας και αποκόπτοντας από τον κοινωνικό ιστό την πλειοψηφία των κατοίκων του πλανήτη μας.

Το ζητούμενο, λοιπόν, για το συνδικαλιστικό κίνημα δεν είναι απλώς μια «μάχη χαρακωμάτων» απέναντι στο «δαίμονα της παγκοσμιοποίησης» στα πλαίσια του έθνους - κράτους, αλλά η ανάπτυξη ενός νέου διεθνισμού, που δε θα εξαντλείται σε επετειακές διακηρύξεις αλληλεγγύης ή ηθικής συμπαράστασης σε απεργιακούς αγώνες. Η υπεράσπιση των κατακτήσεών μας απαιτεί σήμερα να ξεπεράσουμε θεωρητικά και πολιτικά ελλείμματα, να απεγκλωβιστούμε από στερεότυπα, από την εξιδανίκευση της ιστορικής παράδοσης του εργατικού κινήματος αντί της κριτικής επανεξέτασής του.

Η πάλη κατά της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού, του εθνικισμού και του ρατσισμού απαιτεί τη συγκρότηση των ευρύτερων δυνατών κοινωνικών μετώπων, απαιτεί «αγώνες πάνω από σύνορα».

Παρά την αλλαγή των πολιτικών συσχετισμών μετά την εκλογική καταδίκη των εκφραστών του «άγριου καπιταλισμού», οι αποφάσεις της Διακυβερνητικής του Άμστερνταμ, το λεγόμενο «Σύμφωνο Σταθερότητας» με το ευχολόγιο για την απασχόληση, με τις περιοριστικές πολιτικές, την ανεξέλεγκτη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την ευέλικτη αγορά εργασίας και τη μείωση της φορολογίας των οικονομικά ισχυρών, αποτέλεσαν κραυγαλέα διάψευση των φρούδων ελπίδων για «αριστερό Μάαστριχτ». Το

8ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ χαιρετίζει τους χιλιάδες Ευρωδιαδηλωτές του Άμστερνταμ, που απαίτησαν την εγκαθίδρυση μιας «Κοινωνικής Ευρώπης», αντί ενός «φρουρίου» θωρακισμένου με τις συμφωνίες «Σένγκεν». Απαιτούμε τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για τις αποφάσεις της Διακυβερνητικής.

Χαιρετίζουμε τους εργαζόμενους, τους άνεργους, τους μετανάστες, τους πρόσφυγες, τα θύματα της εθνοκάθαρσης στα Βαλκάνια και την Κύπρο, όλους εκείνους που αγωνίζονται για την εθνική και κοινωνική τους απελευθέρωση.

Το 8ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ δε συμεριζεται τους κυβερνητικούς πανηγυρισμούς για τα αποτελέσματα της Διακυβερνητικής. Η κυβέρνηση όχι μόνο δε διαπραγματεύτηκε πολιτικά τη συμμετοχή της χώρας στην ΟΝΕ, αλλά απέρριψε κάθε ιδέα ελαστικοποίησης των κριτηρίων και του χρονοδιαγράμματος σύγκλισης. Η έκθεση Σπράου προαναγγέλλει μια πολιτική λιτότητας χωρίς «ημερομηνία λήξης», απαιτώντας μάλιστα τη συναίνεση των συνδικάτων στα εξευτελιστικά επίπεδα αυξήσεων που προτείνει!

Η κυβέρνηση, για να αντιμετωπίσει και να εκτονώσει τις κοινωνικές αντιστάσεις που προκαλεί η πολιτική της, προσπαθεί να αξιοποιήσει το λεγόμενο «κοινωνικό διάλογο». Επιδιώκει, προωθώντας ένα τέτοιο κοινωνικό διάλογο, να αμφισβητήσει θεμελιακές κατακτήσεις και δικαιώματα των εργαζομένων.

Εμείς επιμένουμε στην αναγκαιότητα ενός ουσιαστικού διαλόγου για τα μεγάλα προβλήματα της Εκπαίδευσης, με όρους κινήματος και στην προοπτική ανάπτυξης των κοινωνικών αγώνων.

Στην αναζήτηση μιας θέσης στην παγκόσμια αγορά είναι προφανές ότι η κυβέρνηση θα αναγκαστεί να υιοθετήσει και να θεσμοθετήσει τους λεγόμενους «Διεθνείς Εκπαιδευτικούς Δείκτες Αξιολόγησης», αρχής γενομένης από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Η αυξανόμενη κινητικότητα σπουδαστών και φοιτητών στα πλαίσια της Ε.Ε. απαιτεί την ομογενοποίηση των σπουδών και τη θέσπιση ενός διεθνοποιημένου μοντέλου εκπαίδευσης, με κύριο στόχο την προώθηση «δεξιοτήτων» και την «κατάρτιση» του ανθρώπινου δυναμικού που απαιτούν οι εκάστοτε ανάγκες του οικονομικού ανταγωνισμού.

Στα πλαίσια αυτά η εκπαίδευση πρέπει να αποκτήσει την «προσαρμοστικότητα» και την «ευελιξία» που χαρακτηρίζουν το ιαπωνικό ή το αμερικανικό «ανταγωνιστικό ή επιχειρηματικό» σχολείο. Εμείς παλεύουμε για ένα σχολείο που θα παρέχει ουσιαστικές γνώσεις, αντί να εκδίδει πιστοποιητικά δεξιοτήτων.

Οι κυοφορούμενες αλλαγές στο Λύκειο και το εξεταστικό σύστημα, ο όψιμος εκπαιδευτικός πλουραλισμός και η πολιτική «ανοικτών θυρών» που ευαγγελίζεται η τωρινή ηγεσία του ΥΠΕΠΘ θα διευρύνουν την «αγορά εκπαιδευτικών υπηρεσιών», που παρασιτεί σε βάρος της Δημόσιας Παιδείας, και θα προκαλέσουν τρομερές διαφοροποιήσεις στο χώρο της Εκπαίδευσης και στην κοινωνική της διάσταση.

Αντίθετα, οραματιζόμαστε ένα σχολείο ανοικτό στην κοινωνία, χωρίς συγκεντρωτικό έλεγχο από κυβερνητικούς ή κρατικούς φορείς, με ανοιχτά αναλυτικά προγράμματα - που θα υπόκεινται στον έλεγχο των φορέων της εκπαίδευσης και της κοινωνίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο - και βιβλία - περισσότερα από ένα σε κάθε μάθημα - που δε θα αρκούνται στην καταγραφή της κυρίαρχης άποψης, αλλά που θα βοηθούν στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και θα ενθαρρύνουν την πρωτοβουλία των μαθητών, αντί της στείρας αποστήθισης. Φυσικά και χρειαζόμαστε νέα μαθήματα με προαιρετικό χαρακτήρα, που θα ζωντανεύουν το ενδιαφέρον των μαθητών και θα ενεργοποιούν το πνεύμα και το σώμα. Ό,τι αναγκάζει τα παιδιά των ασθενέστερων τάξεων και των κοινωνικών ομάδων να εγκαταλείπουν το σχολείο, ό,τι φέρνει σε αντιπαράθεση τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας δεν έχει θέση σε ένα ελεύθερο σχολείο, γιατί εμποδίζει την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού.

Ο πρόσφατος μεγαλειώδης απεργιακός αγώνας του κλάδου, θέτοντας ως κεντρικό κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα την ύπαρξη και το μέλλον του δημόσιου σχολείου και των λειτουργιών του, ανέκοψε προσωρινά αυτές τις εξελίξεις. Αλλά το «άγριο μέλλον» που επιφυλάσσεται για το κοινωνικό αγαθό της δημόσιας εκπαίδευσης απαιτεί τη δημιουργία μετώπου παιδείας με τα ευρύτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Διεκδικούμε:

- Υλοποίηση της συνταγματικής επιταγής για δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση. Γενναία αύξηση των εκπαιδευτικών δαπανών με στόχο το 15%.

- 12χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση
- Οι διορισμοί να γίνονται από την επετηρίδα, το μόνο αξιόπιστο και φερέγγυο θεσμό.
- Κάλυψη όλων των κενών διδακτικού προσωπικού με μαζικούς διορισμούς.
- Άμεση κάλυψη των ελλείψεων στην υλικοτεχνική υποδομή και τον εξοπλισμό των σχολείων. Άμεση πρόσληψη του απαραίτητου βοηθητικού προσωπικού.
- Όχι στην επιβολή ανταποδοτικών τελών στην Εκπαίδευση.
- Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης και των διδάκτρων στα δημόσια ΙΕΚ. Όχι στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και στα σημερινά υποκατάστατά τους, που, παρά τις συνταγματικές δεσμεύσεις και την κοινωνική απαίτηση για δημόσια και δωρεάν παιδεία, εμπορεύονται τα όνειρα της νεολαίας.
- Κατάργηση του ισχύοντος θεσμικού αυταρχικού και αντιεκπαιδευτικού θεσμικού πλαισίου.
- Δημοκρατία στο σχολείο. Ανάδειξη του Συλλόγου Διδασκόντων σε κυρίαρχο όργανο διοίκησης, εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με βάση τις προτάσεις μας. Κατάργηση του Π.Δ. που επαναφέρει τον επιθεωρητισμό.
- Μείωση του αριθμού μαθητών κατά τμήμα με ανώτατο όριο τους 25 μαθητές.
- Επιμόρφωση για τους εκπαιδευτικούς, που θα στηρίζεται στις αρχές της καθολικότητας, της περιοδικότητας, της αποκέντρωσης και της πολυμορφίας. Ετήσια, καθολική, περιοδική επιμόρφωση. Η εισαγωγική επιμόρφωση να γίνεται μετά το διορισμό.
- Ανάπτυξη του Ενιαίου Λυκείου.
- Ενσωμάτωση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και αρχικής κατάρτισης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα. Κατάργηση των ιδιωτικών ΙΕΚ.
- Άμεση κατάργηση του Διεθνούς Απολυτηρίου.
- Επέκταση του μαθήματος της Πληροφορικής σε όλα τα Λύκεια και τα Γυμνάσια.
- Γενίκευση του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας στα Γυμνάσια με παράλληλη αναγνώριση κινήτρων για τους καθηγητές.
- Θεσμοθέτηση ρυθμίσεων για την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των καθηγητών.
- Διαμόρφωση νέου θεσμικού πλαισίου για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, για τα αναλυτικά προγράμματα, για τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, για τα διδακτικά βιβλία, για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου.
- Όχι στην προώθηση του Εθνικού Απολυτηρίου, ενός θεσμού που διευρύνει τις ανισότητες στην εκπαίδευση.
- Ουσιαστική αύξηση του αριθμού φοιτητών σε όσα πανεπιστημιακά τμήματα έχουν τις δυνατότητες.
- Ταχύρρυθμη ανάπτυξη του προσωπικού των ΑΕΙ-ΤΕΙ και συγκρότηση νέων τμημάτων και υποδομών, που θα ανταποκρίνονται στην αυξημένη κοινωνική ζήτηση για Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
- Όχι σε μέτρα υποβάθμισης της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Όχι στη θεσμοθέτηση σπουδών διαφορετικών ταχυτήτων και την καταστρατήγηση της συνταγματικά κατοχυρωμένης δωρεάν παιδείας.
- Ουσιαστική οικονομική αναβάθμιση του καθηγητή.
- Κατάργηση του μισθολογίου της λιτότητας.
- Αύξηση του αφορολόγητου ορίου των μισθωτών στο ύψος των 2.000.000 δραχμών.
- Τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας.
- Δίκαιο φορολογικό σύστημα, με τη φορολόγηση κάθε μορφής πλούτου και εισοδήματος, με χτύπημα της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας και με διεύρυνση της φορολογητέας βάσης.
- Η κατάταξη στα μισθολογικά κλιμάκια του νέου μισθολογίου όλων των καθηγητών που υπηρέτησαν ή υπηρετούν σε προβληματικές και παραμεθόριες περιοχές να γίνει με βάση τα πλασματικά χρόνια υπηρεσίας που τους έχουν αναγνωριστεί.
- Άμεση καταβολή των αναδρομικών του επιδόματος των 18.000 δρχ. χωρίς κανένα συμψηφισμό.
- Κατάργηση του αντισφαλιστικού- αντισυνταξιοδοτικού πλαισίου.

- Πλήρη σύνταξη στα 30 χρόνια υπηρεσίας, χωρίς όριο ηλικίας και με διατήρηση του δικαιώματος συνταξιοδότησης στη 15ετία και 25ετία.
- Η σύνταξη να αποτελεί το 80% των εν ενεργεία αποδοχών και να υπολογίζεται με βάση τον τελευταίο μισθό σε τριακοστά και όχι πεντηκοστά.
- Να καταργηθεί η εισφορά για την κύρια σύνταξη.
- Πλήρη κάλυψη από το κράτος της ιατρικής, φαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Όχι στην ιδιωτικοποίηση των νοσοκομείων.
- Όχι στη μείωση του «εφάπαξ». Το «εφάπαξ» να υπολογίζεται με βάση τον τελευταίο μισθό.
- Κατάργηση του Δημοσιούπαλληλικού Κώδικα (Π.Δ. 611/77) και σύνταξη νέου, με βάση τις θέσεις του δημοσιούπαλληλικού κινήματος. Κατοχύρωση πλήρων πολιτικών δικαιωμάτων για τους εκπαιδευτικούς και όλους τους δημόσιους υπάλληλους.
- Πλήρη Συνταξιοδοτικά, Ασφαλιστικά και Εργασιακά δικαιώματα για τους αναπληρωτές συναδέλφους μας. Η προϋπηρεσία τους να λαμβάνεται υπόψη για όλα τα θέματα (Μ.Κ., άδειες, υγειονομική περίθαλψη, ωράριο κ.λπ.).
- Με ευθύνη των Ταμείων, να λειτουργήσουν κατασκηνώσεις για τα παιδιά των καθηγητών.
- Αναγνώριση της προϋπηρεσίας στον ιδιωτικό τομέα χωρίς επιβάρυνση,
- Αναγνώριση του χρόνου υπηρεσίας στην αλλοδαπή των επαναπατρισθέντων πολιτικών προσφύγων στη δημόσια εκπαίδευση, ως χρόνου πραγματικής εκπαιδευτικής υπηρεσίας για κάθε περίπτωση.

Το 8ο συνέδριο της ΟΛΜΕ καλεί την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΠΘ και την κυβέρνηση να εγκαταλείψουν τα σχέδια προώθησης μέτρων για την εκπαίδευση μέσα στο καλοκαίρι.

Ο κλάδος μας είναι αποφασισμένος να αντιδράσει στις κυοφορούμενες αντιδραστικές αλλαγές, όπως η θεσμοθέτηση του Εθνικού Απολυτηρίου, η κατάργηση της επετηρίδας, η δήθεν ελεύθερη πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΩΝ ΕΛΜΕ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η ψήφιση στο θερινό τμήμα της Βουλής του Πολυνομοσχεδίου για την Εκπαίδευση, και μάλιστα με συνοπτικές διαδικασίες, αποκαλύπτει για μια ακόμη φορά την αντιδημοκρατική νοοτροπία της Κυβέρνησης και του ΥΠΕΠΘ.

Το ΥΠΕΠΘ αποδεικνύεται αφερέγγυος συνομιλητής, όχι μόνο γιατί αναιρεί πρόσφατες ρητές δημόσιες δεσμεύσεις του για τη μη κατάργηση της επετηρίδας, αλλά και γιατί χρησιμοποιεί προσηματικά τη θεωρία του κοινωνικού διαλόγου, ενώ επιλέγει να επιβάλει μονομερώς αντικειμενικά μέτρα σε ένα κατεξοχήν κοινωνικό ζήτημα.

Το νομοσχέδιο αφορά στο σύνολο της κοινωνίας (μόρφωση, ειδικευση, κατάρτιση, εξετάσεις κ.λπ.) και ως εκ τούτου η κυβέρνηση με ουσιαστικό και δημοκρατικό τρόπο οφείλει να ικανοποιήσει τα πάγια και σύγχρονα κοινωνικά αιτήματα. Επέλεξε όμως το δρόμο της πυγμής και του αυταρχισμού, παραγκωνίζοντας την εκπαιδευτική κοινότητα, αξιοποιώντας τους υποστηρικτές των ρυθμίσεών της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αποκλείοντας μεγάλες κοινωνικές ομάδες (γονείς, μαθητές, αλλά και το συνδικαλιστικό κίνημα) από την ενημέρωση.

Το εκπαιδευτικό πολυνομοσχέδιο επιχειρεί μια μεγάλη και ριζική τομή στο σύνολο του θεσμικού, παιδαγωγικού και εργασιακού σχολικού πλαισίου, χρησιμοποιώντας ως άλλοθι τις “αλλαγές στην παραγωγή”, τις “παγκόσμιες προκλήσεις” καθώς και την “ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης”.

Στην πραγματικότητα η προτεινόμενη “μεταρρύθμιση” αναπαράγει και εντείνει το σύνολο των αδιεξόδων στη Δημόσια Εκπαίδευση, υποβαθμίζει τη μορφωτική διάσταση του Λυκείου, εντείνει τον κοινωνικό αποκλεισμό των μαθητών οι οποίοι προέρχονται από τα φτωχά λαϊκά στρώματα, εμπορευματοποιεί και ιδιωτικοποιεί μεγάλο φάσμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (κατάρτιση, ειδικευση).

Μέσα σε αυτό το τοπίο ο ρόλος του εκπαιδευτικού εξουδετερώνεται στο βαθμό που είναι αναγκασμένος να αποδεχτεί αφενός μια συμπεριφορά παιδονόμου - εξεταστή και αφετέρου να υποταχτεί σε ένα πλέγμα συνεχών αξιολογικών κρίσεων με σαφή αστυνομικά και αντιπαιδαγωγικά πλαίσια.

Επιδιώκεται με το νομοσχέδιο μια δραματική συρρίκνωση των ελάχιστων ορίων της εργασιακής δημοκρατίας και της παιδαγωγικής ελευθερίας, την οποία κατακτήσαμε με σκληρούς αγώνες. Η κατάργηση της επετηρίδας και η ίδρυση του “σώματος των αξιολογητών” στοχεύουν ευθέως στον ασφυκτικό πολιτικό και ιδεολογικό έλεγχο των εκπαιδευτικών.

Ταυτόχρονα, στο κείμενο “Εκπαίδευση 2000”, το οποίο δόθηκε στη δημοσιότητα πρόσφατα, επιχειρείται μια τεράστια παραπλάνηση της κοινής γνώμης με το ιδεολόγημα της “ελεύθερης πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση”.

Οι εκπαιδευτικοί αγωνίζονται για την επέκταση του δικαιώματος στη μόρφωση και την εργασία σε όλο και ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Αρνούνται να αποδεχτούν το δόγμα πως η εκπαίδευση είναι ατομική υπόθεση και όχι κοινωνικό αγαθό. Οι πρόσφατοι αγώνες των εκπαιδευτικών σηματοδότησαν ως ελάχιστο όριο μιας δίκαιης και ευνομούμενης πολιτείας τη διασφάλιση της δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης. Ο εκπαιδευτικός κόσμος διαθέτει μνήμη και κρίση, έχει ουσιαστικά αποθέματα αντοχής και κοινωνικής ευαισθησίας, όπως άλλωστε απέδειξαν οι πρόσφατες κινητοποιήσεις.

Γνωρίζουμε καλά πως κάθε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα μείνει στα χαρτιά, αν δε διασφαλίζει τόσο τις ελάχιστες υλικές προϋποθέσεις (χρηματοδότηση, υλική υποδομή, σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα, ουσιαστικοποίηση των τίτλων σπουδών) όσο και την αναγκαία στήριξη των κοινωνικών υποκειμένων στα οποία αναφέρεται.

Η κυβέρνηση, εφαρμόζοντας την τακτική του “αποφασίζομεν και διατάσσομεν”, επιλέγει τη μετωπική σύγκρουση με την εκπαιδευτική κοινότητα παραγνωρίζοντας ταυτόχρονα τις σύγχρονες μορφωτικές ανάγκες της νέας γενιάς.

Το νομοσχέδιο, επίσης, μετατρέπει το Λύκειο σε κέντρο διαρκών εξετάσεων παντός τύπου, πολλαπλασιάζοντας έτσι τους εξεταστικούς φραγμούς και την απόρριψη, με αποτέλεσμα την διεύρυνση της «αγοράς εκπαιδευτικών υπηρεσιών», που παρασιτεί σε βάρος της δημόσιας παιδείας, αλλά και την ένταση των κοινωνικών ανισοτήτων. Η “επανίδρυση” του Λυκείου δεν είναι παρά αναπαλαίωση με τα ίδια υλικά (αναλυτικά προγράμματα, βιβλία, διδακτικές μέθοδοι). Η δική μας απαίτηση είναι μόρφωση σε όλους τους νέους χωρίς φραγμούς και εμπόδια, απαίτηση που διαμορφώνει συνειδήσεις και στοχεύει σε μια καλύτερη κοινωνία. Το φθηνό σχολείο της αναπαραγωγής των κοινωνικών ανισοτήτων δεν είναι στα οράματα των εκπαιδευτικών.

Η Κυβέρνηση με το νομοσχέδιο της υποβαθμίζει την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στη λυκειακή βαθμίδα. Αντί να διαμορφώσει ένα αξιόπιστο ενιαίο δημόσιο σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης, η οποία να συνδέεται με το Ενιαίο Λύκειο, προωθεί την ιδιωτικοποίηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και την αντικαθιστά με προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόζονται ανεξέλεγκτα έξω από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Συνεχίζει την υποχρηματοδότηση της Παιδείας εξασφαλίζοντας απλώς πρόσβαση των διάφορων κέντρων σχεδιασμού στη νομή των κοινοτικών κονδυλίων.

Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις προϋποθέτουν την έμπνευση των εκπαιδευτικών και την ολόψυχη συμμετοχή τους. Προϋποθέτουν την έμπρακτη στήριξη και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού, όχι την τιμωρία του. Απαιτούν ευρύτερες συναινέσεις και δεν προωθούνται με συνοπτικές διαδικασίες. Στηρίζονται σε επιστημονικό σχεδιασμό και τεκμηρίωση και όχι σε ασάφειες και πειραματισμούς που προωθούνται στα πλαίσια πολιτικών παιγνιδιών και ανταγωνισμών ξένων με το χώρο της Παιδείας. Σε ποιο πολιτισμένο μέρος του κόσμου πρώτα αρχίζουν οι διαδικασίες εφαρμογής του και μετά ψηφίζεται ο νόμος; Πού συμβαίνει να αγνοούν οι εκπαιδευτικοί το περιεχόμενο της “μεγαλύτερης εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του αιώνα” μέχρι τη στιγμή που προσέρχονται στο σχολείο για να την εφαρμόσουν;

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΓΓΕΚΡΙΜΕΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Ενιαίο Λύκειο

Προτείνουμε την ανάπτυξη πραγματικού Ενιαίου Λυκείου και όχι την απλή μετονομασία των διάφορων τύπων Λυκείου (Τ.Ε.Λ, ΕΠΛ, ΓΕΛ) σε Ενιαίο Λύκειο.

Στόχοι αυτού του Ενιαίου Λυκείου θα είναι :

- α) η παροχή ουσιαστικών εφοδίων στους μαθητές μας για μια δημιουργική κοινωνική και επαγγελματική εξέλιξή τους
- β) η ενιαιοποίηση των σχολικών επιλογών (γενικής και τεχνικοεπαγγελματικής εκπαίδευσης) και η απομείωση του καταναμητικού ρόλου του σχολείου,
- γ) η παροχή γενικής μόρφωσης και επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Το Ενιαίο Λύκειο, διατηρώντας τα θετικά χαρακτηριστικά του ΕΠΛ, πρέπει να διευρυνθεί ως θεσμός, με στόχο την εδραίωση μιας ενιαίου τύπου Λυκειακής Βαθμίδας, που θα παρέχει στους μαθητές/μαθήτριες :

- α) ολοκληρωμένη γενική μόρφωση, με στόχο τη διαμόρφωση πολιτών που θα έχουν συνείδηση των σύγχρονων προβλημάτων και θα είναι καλά προετοιμασμένοι να ενεργούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπισή τους,
- β) σύνολο επιλεγόμενων αντικειμένων, που στοχεύουν στην ικανοποίηση των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων και προεπαγγελματικών απαιτήσεων των μαθητών/μαθητριών με ενίσχυση της διαπερατότητας (δυνατότητας για μεταπήδηση) ανάμεσα στις διάφορες κατευθύνσεις αυτής της βαθμίδας.

Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

Η Κυβέρνηση επιδιώκει με το προωθούμενο νομοσχέδιο να επιβάλει την αξιολόγηση -χειραγώγηση των εκπαιδευτικών.

Ο κλάδος μας έδωσε μακροχρόνιους αγώνες ενάντια στην επιβολή ιδεολογικού- κομματικού ελέγχου στην εκπαιδευτική λειτουργία. Έδωσε αγώνες, για να μην επιτρέψει να περάσουν τα σχέδια που ήθελαν τους καθηγητές πειθήνια και υποταγμένα εκτελεστικά όργανα κυβερνητικών εντολών και σκοπιμοτήτων.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου είναι μια ενεργός διαδικασία ανάλυσης και ανάδειξης των ουσιαστικών προβλημάτων του σχολείου σε μια κατεύθυνση προώθησης και επίλυσής τους. Η αξιοποίηση των στοιχείων που παρέχει αυτή η αξιολόγηση διευκολύνει και συμβάλλει στη συνολική βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η αξιολόγηση, όπως εμείς την προσδιορίζουμε, δεν είναι απόρροια των κελυσμάτων της αγοράς σε μια λογική ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Είναι ένα πεδίο ανάπτυξης του κοινωνικού χαρακτήρα της παιδείας. Είναι ένας χώρος στον οποίο θα αποτυπωθούν οι κύριες πλευρές της μόρφωσης (χαρακτήρας της γνώσης, ανισότητες, μαθησιακές ανάγκες, περιεχόμενο σχολείου κ.λ.π.) με ένα τρόπο που θα δημιουργεί τοπικούς και ευρύτερους πολιτικούς συσχετισμούς για τον εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου δεν είναι μια “εξωτερική” αποτίμηση της σχολικής πραγματικότητας από κάποιους τρίτους, αλλά μια εσωτερική υπόθεση της εκπαιδευτικής κοινότητας, που αποβλέπει (και με διάθεση αυτοκριτικής) στην αναμόρφωση της παιδαγωγικής πράξης. Είναι μια συλλογική και προσωπική προσπάθεια, για να απελευθερωθούν οι δημιουργικές δυνάμεις των εκπαιδευτικών.

Η Κυβέρνηση με την προωθούμενη “αξιολόγηση” επιχειρεί να αποενοχοποιηθεί από τις ευθύνες της για την κατάσταση της εκπαίδευσης. Διαπιστώνει ότι “η απουσία κάθε είδους αξιολογικής διαδικασίας έχει οδηγήσει σε αποδιοργάνωση ή αποσυντονισμό της εκπαιδευτικής λειτουργίας και έχει καταστήσει πρακτικά αδύνατη την άσκηση διοικητικού παιδαγωγικού ελέγχου των εκπαιδευτικών” (Εισηγητική Έκθεση του νομοσχεδίου).

Το ΥΠΕΠΘ έχει πολύ συγκεκριμένους στόχους και επιδιώξεις με το προωθούμενο νομοσχέδιο :

- Επιβάλλει έναν ασφυκτικό διοικητικό και ιδεολογικό έλεγχο, αστυνομεύοντας τη διδακτική και παιδαγωγική πράξη.

- Θεσμοθετεί τη σύνδεση της αξιολόγησης με την υπηρεσιακή εξέλιξη των εκπαιδευτικών και κυρίως με τη βαθμολογική και τη μισθολογική τους εξέλιξη. Προβλέπεται, συγκεκριμένα, ότι “για τη μονιμοποίηση, την εξέλιξη και την επιλογή σε θέσεις στελεχών της εκπαίδευσης απαιτείται προηγουμένως έκθεση των μόνιμων αξιολογητών, οι οποίοι λαμβάνουν υπόψη για την τελική τους έκθεση και τις εκθέσεις της εσωτερικής αξιολόγησης”.
- Οδηγεί στην ένταση του αυταρχισμού, στη δημιουργία σχέσεων εξάρτησης και υποταγής στο χώρο του σχολείου, αφού θεσμοθετεί την υποκειμενική και αυθαίρετη αξιολόγηση από μονοπρόσωπα όργανα. Η συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση έρχεται να συμπληρώσει το ισχύον αυταρχικό θεσμικό πλαίσιο. Είναι χαρακτηριστικό ότι τώρα “με τις εκθέσεις αξιολόγησης που θα συντάσσουν οι διευθυντές, οι προϊστάμενοι, οι σχολικοί σύμβουλοι επιφορτίζονται με συγκεκριμένες ευθύνες και αρμοδιότητες, οι οποίες ενισχύουν τη θέση τους και τους βοηθούν στην άσκηση των καθηκόντων τους”.
- Επιδιώκει να περιορίσει την παιδαγωγική ελευθερία και αυτονομία στην εκτέλεση του έργου μας και να εξασφαλίσει την τυφλή και πιστή εκτέλεση της κυβερνητικής εκπαιδευτικής πολιτικής.
- Για πρώτη φορά δημιουργείται ένα τεράστιο πλέγμα αστυνόμευσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα από τη συγκρότηση Σώματος Μόνιμων Αξιολογητών και Επιτροπής Αξιολόγησης Σχολικής Μονάδας από προσωπικότητες κύρους που θα διορίζει ο ίδιος ο Υπουργός.

Είναι ολοφάνεροι οι στόχοι του ασφυκτικού ελέγχου, της χειραγώγησης και της συμμόρφωσης των εκπαιδευτικών, που εξυπηρετούνται και μέσα από το Σώμα των Μόνιμων Εξωτερικών Αξιολογητών, επειδή προφανώς δεν εμπνέουν πάντα απόλυτη εμπιστοσύνη οι “εσωτερικοί αξιολογητές”. Προβλέπεται η παραπομπή των απειθαρχων η “μη συμμορφούμενων προς τας υποδείξεις” εκπαιδευτικών στα Υπηρεσιακά Συμβούλια για επιβολή πειθαρχικών ποινών.

Επετηρίδα

Η κατάργηση της επετηρίδας διορισμών στην εκπαίδευση πλήττει όλο το φάσμα των εργασιακών σχέσεων. Η επετηρίδα, το μόνο αξιόπιστο και φερέγγυο σύστημα των διορισμών, διασφαλίζει διαφάνεια, αξιοπρέπεια και ένα σταθερό εργασιακό καθεστώς για τους εκπαιδευτικούς, θεσμοθετεί κατά κάποιο τρόπο τη σχέση του πτυχίου με την επαγγελματική αποκατάσταση, δημιουργεί καλύτερες προϋποθέσεις για μαζικούς διορισμούς, ενισχύει τα στοιχεία της συλλογικότητας των αδιόριστων συναδέλφων.

Η πρόταση για την κατάργησή της ανοίγει το δρόμο, ανεξάρτητα από τα ιδεολογικά άλλοθι της αξιokraτίας, για τον κομματισμό και το ρουσφέτι, δημιουργεί σταδιακά στο χώρο του σχολείου συνθήκες για κατακερματισμό και διάσπαση του συνδικαλιστικού κινήματος.

Αυτή τη στιγμή 25.000 εκπαιδευτικοί εισάγονται ως αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι στο Δημόσιο, στα ΙΕΚ, σε προγράμματα δήμων ή κοινοτήτων ενώ άλλες τόσες χιλιάδες στελεχώνουν ως λαμπροί συνεργάτες επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα. Είναι υποκρισία να θεωρούνται ανάξιοι προς εργασία και είναι διπλή υποκρισία πανεπιστημιακοί δάσκαλοι οι οποίοι έχουν μερίδιο ευθύνης για την ανυπαρξία παιδαγωγικής κατάρτισης στα ΑΕΙ να παρουσιάζονται σήμερα ως τιμητές των εκπαιδευτικών ζητώντας τα εκπαιδευτικά πιστοποιητικά τα οποία δεν φρόντισαν οι ίδιοι να χορηγήσουν. Η επετηρίδα διορισμών αφορά και τους μόνιμους εκπαιδευτικούς. Η τυχόν κατάργησή της θα λειτουργήσει ως «κερκόπορτα» για την επιδείνωση του μισθολογικού και του εργασιακού καθεστώτος στο σχολείο.

Υποστηρίζουμε την επετηρίδα, ζητάμε την εκκαθάρισή της (διπλοεγγραφές, διαγραφή όσων δεν αποδέχτηκαν διορισμό κ.λπ.), απαιτούμε επιμόρφωση μετά το διορισμό, μαζικούς διορισμούς στο ύψος των σημερινών αναγκών και θεσμοθέτηση του Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Κατάρτισης των υποψηφίων για διορισμό στην εκπαίδευση.

Η επετηρίδα δεν πρέπει να συνδέεται με την αδιόριστία. Γι’ αυτήν υπεύθυνος είναι ο अपαράδεκτα μικρός αριθμός των κατ’ έτος διορισμών. Γι’ αυτό προτείνουμε να αξιοποιηθεί η μεγάλη προσφορά εκπαιδευτικού δυναμικού με :

α) μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα σε 25,

- β) καθιέρωση 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης,
- γ) κάλυψη όλων των υπάρχοντων κενών του διδακτικού προσωπικού των σχολείων, και αυτών που θα προκύψουν από τις αναγκαίες αλλαγές, με μαζικούς διορισμούς,
- δ) μείωση του ορίου συνταξιοδότησης, ώστε πραγματικά να αποφεύγεται η γήρανση του εκπαιδευτικού σώματος,
- ε) γενίκευση των προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και επιμήκυνση του χρόνου λειτουργίας των σχολείων.

ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ και ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ της ΟΛΜΕ